

ရွှေလိုင်းတံ

မင်းသုဝဏ်

မြင်း(ဒဿန)

ဒိုတာဝန်အရေသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး	ဒိုတာဝန်
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး	ဒိုတာဝန်
အချုပ်အခြာ အာဏာတည်တံ့ ခိုင်မြဲရေး	ဒိုတာဝန်

ပြည်သူ့သဘောထား

ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ခွဲ အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ၊
 နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို
 နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ၊
 နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နှောင့်ယှက်သော
 ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ၊
 ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ်သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် (၄)ရပ်

နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊
 အဖိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု ခိုင်မာရေး။
 စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ဒီမိုကရေစီစနစ် ရှင်သန်ခိုင်မာအောင် တည်ဆောက်ရေး။
 ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ်
 တည်ဆောက်ရေး။

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄)ရပ်

စိုက်ပျိုးရေးကို ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပြီး ခေတ်မီစက်မှုနှင့် ထုထောင်ရေးနှင့်
 အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး။
 ရောက္ခကိစ္စပွားရေးစနစ် ပိုပြင်စွာပြုစေပါ လာရေး။
 ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင်
 တည်ဆောက်ရေး။
 နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသား
 ပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး။

လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄)ရပ်

တစ်ဖွဲ့သားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တ မြှင့်မားရေး။
 အဖိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြှင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ
 အဖိုးသားရေးလက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး။
 စစ်မှန်သော ဖွံ့ဖြိုးစိတ်ဓာတ်ဖြစ်သည့် ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး။
 တစ်ဖွဲ့သားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြှင့်မားရေး။

မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း- ဝင်းကျော်၊
 ထုတ်ဝေသူ- ဦးဝင်းကျော်ထွန်း(မြ-၀၄၁၆၆)၊
 မုံရွေးစာပေ၊
 ၈၀-၁၊ သံလွင်လမ်း၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်
 ပုံနှိပ်သူ- ဦးဝင်းကျော်ထွန်း(မြ-၀၇၉၅၈)၊ မုံရွေးပုံနှိပ်တိုက်၊
 ၁၄၀၊ ၄၅ လမ်း၊ ဗိုလ်တထောင်၊ ရန်ကုန်
 ပထမအကြိမ်၊ စောင်ရေ ၅၀၀
 ၂၀၁၂ ခု၊ အောက်တိုဘာလ၊ တန်ဖိုး ၁၅၀၀ ကျပ်

မြဝင်း(ဒဿန)
 ရွှေလိုဝင်းတဲ့ မင်းသုဝဏ်
 မုံရွေးစာပေ၊ ၂၀၁၂။
 စာ ၁၅၉၊ ၁၃. ၃၃ x ၂၀. ၃၂ စင်တီ
 (၁) ရွှေလိုဝင်းတဲ့ မင်းသုဝဏ်

မာ တိ ကာ

* အမှတ်စဉ်	၁
၁။ မြေသင်းရနံ့ တယုံပျူပျူ မင်းလွင်မြူး၍	၅
၂။ ရေစင်တစ်ပေါက် သောကပျောက် ကဗျာနှင့်စပ်လျဉ်း၍	၁၀
၃။ မာတာနိဖိုး ကျေ၏လား	၁၇
၄။ အဆဲနှင့်အခွဲ	၂၃
၅။ ရခဲလှသည် ထိုခဏ	၂၉
၆။ ဖျော်စရာ ကဗျာနှစ်ပုဒ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍	၃၄
၇။ ရှေးသူဟောင်းတို့ အစဉ်အလာ	၄၀
၈။ ဖိုးသူတော်ဦးမင်း၏ ဆယ့်နှစ်ရာသီဘွဲ့ လေးဆစ်ကဗျာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍	၄၆
၉။ လောကရှောင်ရေး မလွယ်တကား	၅၁
၁၀။ နွေဦးမြိုင်လယ်	၅၈
၁၁။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသို့ တမ်းချင်းကဗျာ	၆၃
၁၂။ မျက်ရည်ရွှဲစို လွမ်းစာဆိုတဲ့	၆၉
၁၃။ လှိုင်းအိကြားတွင် ငြိမ်ဒန်းဆင်လျက်	၇၄
၁၄။ ငါတွန်လို့ သင်နိုး၊ ငါနိုးလို့ သင်တွန်	၇၈
၁၅။ ဟိုကဏ္ဍကဗျာ မြည်းစရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍	၈၃
၁၆။ ခေတ်ပညာကဗျာနှင့် စပ်လျဉ်း၍	၈၉

၁၇။ သပြေညိုကဗျာနှင့် စပ်လျဉ်း၍	၉၄
၁၈။ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာများကပြောသော မြန်မာ့ရှုခင်း မြန်မာ့အလှ	၁၀၁
၁၉။ ဆရာမင်းသုဝဏ် ပြန်ပြောသော ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍	၁၀၉
၂၀။ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ရသအမြင်	၁၁၇
၂၁။ မင်းသုဝဏ် ကဗျာပေါင်းချုပ်	၁၂၃
၂၂။ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ခေတ်ဆန်းစာပေနှင့် စပ်လျဉ်းသောအမြင်	၁၂၉
၂၃။ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ လေးလုံးစပ်လင်္ကာနှင့် စပ်လျဉ်းသောအမြင်	၁၃၆
၂၄။ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသောအမြင်	၁၄၃
၂၅။ အရွယ်အိုခန်းမသို့ လှမ်းကြွ၍အဝင်	၁၄၇
၂၆။ ရွှေလိုဝင်းပါတဲ့ မင်းသုဝဏ်ကို	၁၅၄

(၁) အမှာစာ

ဤစာအုပ်၌ စုစည်းတင်ပြထားသော စာများမှာ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ စာများ၊ ကဗျာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်တော် တွေးမိသလို ခံစားမိသလို ရေးထားသောစာများ ဖြစ်ပါသည်။ အချို့စာများကို ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ စာများ ကဗျာများကို ဖတ်ပြီးရေးပါသည်။ အချို့စာများကို ဆရာမင်းသုဝဏ်အား တွေ့ဆုံမေးမြန်းပြီး ရေးပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ၁၉၆၄-၆၅ ခုနှစ်လောက်ကတည်းက ဆရာမင်းသုဝဏ်နှင့် သိကျွမ်းခဲ့ရပါသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော်သည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ ဒဿနိကဗေဒဌာနတွင် တတိယနှစ် ဝုဏ်ထူးတန်း တက်နေပါသည်။

တစ်နေ့တွင် ဆရာတင်ဖိုးနှင့် ကိုခင်မောင်ရီ (ကမ္ဘာ့ခေတ်စာပေတိုက်၊ မန္တလေး) တို့သည် ကျွန်တော့်ဆီသို့ ရောက်လာကြပြီး သူတို့ထုတ်ဝေမည့် ဆရာမင်းသုဝဏ် ဆောင်းပါးစုစာအုပ် “ပန်းနှင့်ပင်စည်” အတွက် အကူအညီပေးရန် ပြောပါသည်။ ကူညီရမည့် အစီအစဉ်ကိုလည်း ပြောပြပါသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကူညီခဲ့ပါသည်။

ကူညီခဲ့ရုံကို ပြောပြပါဦးမည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ဆောင်းပါးများကို မန္တလေး၊ ကမ္ဘာ့ခေတ် စာပုံနှိပ်တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်ပါသည်။ ရိုက်နှိပ်ပြီး စာမူများကို ကိုခင်မောင်ရီက ကျွန်တော့်ဆီသို့ ပို့ပေးပါသည်။ ကျွန်တော်က ထိုစာမူများကို ဆရာမင်းသုဝဏ်ထံသို့ ပို့ပေးရပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်က

ထိုစာများကို စိစစ်ပြီး ကျွန်တော်အား ပေးပါသည်။ကျွန်တော်က ထိုစာများကို မန္တလေးသို့ ပြန်ပို့ပေးရပါသည်။ကျွန်တော် ဤကဲ့သို့ ကူညီခဲ့ရပါသည်။

ဤသို့ ကူညီခဲ့ရသဖြင့် ကျွန်တော်သည် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ဌာန၊ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ အခန်းသို့ အခေါက်ခေါက် အခါခါရောက်ပြီး ဆရာမင်းသုဝဏ်နှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ခဲ့ရပါသည်။

(၂)

“ပန်းနှင့်ပင်စည်” စာအုပ်ထွက်ပြီးနောက်လည်း ကျွန်တော်သည် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏အခန်းသို့ မကြာမကြာ ရောက်ပါသည်။တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်တော့်ဘာသာ သွားပါသည်။တစ်ခါတစ်ရံ ဆရာတင်မိုး၊ ဆရာမောင်စွမ်းရည် တို့နှင့်အတူ သွားပါသည်။တစ်ခါတစ်ရံ ဆရာမောင်နီသင်းနှင့်အတူ သွားပါသည်။တစ်ခါတစ်ရံ ဆရာဦးဝင်းမွန် (တက္ကသိုလ်ဝင်းမွန်) နှင့်အတူ သွားပါသည်။တစ်ခါတစ်ရံ ဆရာတင်ဆွမ်းနှင့်အတူ သွားပါသည်။

ဆရာဆီရောက်သောအခါ ဆရာရေးဖွဲ့ထားသော စာများ ကဗျာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ အခြားသော စာများ ကဗျာများ နှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း ကျွန်တော်တို့ သိလိုသမျှ မေးကြပါသည်။ဆရာကလည်း ကျွန်တော်တို့ မေးလေသမျှကို စိတ်ရှည်လက်ရှည် ရှင်းပြပါသည်။ကျွန်တော်သည် ဆရာပြောပြသော အချက်များကို မှတ်သား၍ ဆောင်းပါးများရေးပြီး မဂ္ဂဇင်းများ စာစောင်များ၌ အလျဉ်းသင့်သလို ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

ဤစာအုပ်၌ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ စာများ ကဗျာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်တော်ရေးခဲ့သော ဆောင်းပါးများမှ အလွယ်တကူ ရှာဖွေရရှိသော ဆောင်းပါးများကို စုစည်းတင်ပြထားပါသည်။အချို့ဆောင်းပါးများမှာ ဆရာမင်းသုဝဏ် သက်ရှိထင်ရှားရှိစဉ်က ရေးသားသော ဆောင်းပါးများဖြစ်၍ အချို့ဆောင်းပါးများမှာ ဆရာမင်းသုဝဏ် ကွယ်လွန်ပြီးခါမှ ရေးသားသော ဆောင်းပါးများ ဖြစ်ပါသည်။စာဖတ်သူတို့သည် ထိုဆောင်းပါးများကိုဖတ်၍ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ စာပေအမြင် ကဗျာအမြင်များကို ဆင့်ပွား ခံစားနိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု ထင်မိပါသည်။

မြဝင်း (ဒဿန)
၆. ၆. ၂၀၁၂

မြေသင်းရနံ့ တပျံ့ပျံ့ပျံ့ပျံ့
မင်းလွင်မြူး၍

(၁)

ကျွန်တော်သည် ထိမ်းမြားမင်္ဂလာလက်ထပ်ပွဲများတွင်
မင်္ဂလာဩဝါဒစကား ပြောရတတ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် မင်္ဂလာဩဝါဒစကားပြောရာတွင် ရှေးဦး
စွာ မင်္ဂလာအခါကြားပါသည်။မင်္ဂလာအခါကြားရာတွင် သတို့သား
သတို့သမီးတို့သည် သူတို့ထိမ်းမြားလက်ထပ်မှုပြုကြသော အခါရာသီ
ကို သတိတရ ရှိကြစေရန်လည်းကောင်း၊ သတို့သား သတို့သမီးတို့
ကြည်ကြည်နူးနူးဖြစ်ကြစေရန်လည်းကောင်း ရာသီဖွဲ့များကို ရွတ်ဆို၍
မင်္ဂလာအခါ ကြားတတ်ပါသည်။

ရာသီဖွဲ့များကို ရွတ်ဆိုရာတွင် အများအားဖြင့် ဖိုးသူတော်
ဦးမင်း၏ ဆယ့်နှစ်လရာသီဖွဲ့ လေးဆစ်ကဗျာများကို ရွတ်ဆိုတတ်
ပါသည်။အချို့သော ထိမ်းမြားမင်္ဂလာ လက်ထပ်ပွဲများတွင် ရွတ်
ရိုးရွတ်စဉ် ဆယ့်နှစ်လရာသီဖွဲ့ လေးဆစ်ကဗျာများအပြင် အခြား
သင့်နိုးရာ ရာသီဖွဲ့ကဗျာများကိုလည်း ရွတ်ဆိုတတ်ပါသည်။

ဥပမာဆိုရသော် ကဆုန်လ၌ ပြုလုပ်သော ထိမ်းမြား မင်္ဂလာ
လက်ထပ်ပွဲများတွင်-

“စကားဝါင့်သင်းလို့
ကြယ်မင်းတဲ့ ဝိသာခါ
တိမ်ဇေ့မှာ ရောင်ခြည်ရွန်း
ထွန်းတဲ့ချိန်ခါ။

စုံကန္တာဟေမာမြိုင်ထဲ

ရွှေကျေးပျံသင်လို့

စံပျော်ရွှင် တိုသည်ကူးတယ်

မြူးကြစမြဲ” ဟူသော မိုးသူတော်ဦးမင်း၏ လေးဆစ် ကဗျာ

အပြင် ရှင်အဂ္ဂသမာဓိ၏ ဘုံခန်းပျို့လာ-

“ မြေသင်းရနံ၊ တပျံ့ပျူပျူ

မင်းလွင်မြူးလျက်၊ တန်ခူးလည်းကုန်

လကဆုန်သည်

ပဇ္ဇန်ရိုက်မည် ချွန်းချွန်းတည်း” ဟူသော ကဆုန်လဖွဲ့

ကို ရွတ်ဆိုတတ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ရှင်အဂ္ဂသမာဓိ၏ ဘုံခန်းပျို့လာ ထို ကဆုန်လဖွဲ့ကို လွန်စွာသဘောကျမိပါသည်။ထိုကဆုန်လဖွဲ့သည် တိုပင်တိုသော်လည်း ကဆုန်လ၏ သဘာဝကို ငုံ့မိအောင် ဖွဲ့ဆိုနိုင် သည်ဟု ထင်မိပါသည်။ကဆုန်လ၏ သဘာဝကို ပေါ်လွင်အောင် သရုပ်ဖော်နိုင်သည်ဟုလည်း ထင်မိပါသည်။

“တပေါင်း တန်ခူး၊ မိုးသားကျူး၊ တန်ခိုးကဆုန် မိုးသံစုံ” ဟူသော ဆိုရိုးစကားများနှင့်အညီ တန်ခူး ကဆုန်လများတွင် မိုးရိပ် လေရိပ်များဆင်လာ၍ မိုးသံလေသံများ ကြားလာရတတ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်စဉ်အခါက ထိုသို့ မိုးရိပ်လေရိပ်များ ဆင်လာ၍ မိုးသံ လေသံများ ကြားလာရပါက “မိုးတွေ လေတွေလာပါပေါ့ ကဆုန် လပြည့်ကျော်၊ ဗိုလ်ကေလေးတွေလာပါပေါ့ ခုံဖိနပ်နဲ့ဆော်” ဟု တပျော်တပါး ဆိုခဲ့တတ်ကြပါသည်။

တစ်ခါတစ်ရံတွင်မူ မိုးရိပ်လေရိပ်ဆင်၍ မိုးသံလေသံပေးရုံ သာမက မိုးပေါက်ကလေး တစ်ပေါက်နှစ်ပေါက်ပင် ကျလာတတ်ပါ သေးသည်။ထိုသို့ မိုးပေါက်ကလေး တစ်ပေါက်နှစ်ပေါက် ကျလာသော အခါ မြေသင်းရနံကလေးများ ထွက်ပေါ်လာပါသည်။မြေသင်းရနံ သည် ဘာရနံနှင့်မှမတူ လွန်စွာမွှေးမြလှပါသည်။မြေသင်းရနံကလေး

ကို ရှုရှိုက်ရသောအခါ ရင်ထဲနုလုံးထဲတွင် အေးမြသွားသည်ဟု ခံစား ရပါသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် မြေသင်းရနံကို သတိထားမိခဲ့ဟန် တူပါသည်။ဖိုးသူတော်ဦးမင်း၏ တန်ခူးလဖွဲ့ လေးဆစ်ကဗျာကို ဖွင့် ဆိုရာတွင် မြေသင်းရနံအကြောင်းကို မှတ်မှတ်ရရ ပြောပြခဲ့ပါသည်။ ဆရာပြောပြခဲ့ပုံမှာ ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

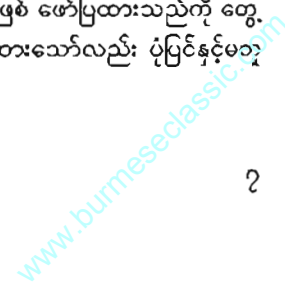
“တန်ခူး ကဆုန်လတို့သည်ကား အလွန်ပူပြင်းသော လများ ဖြစ်ပေသည်။ပူပြင်းလွန်း၍ မဟာပထဝီမြေကြီးသည် မြေကျက်တုံး ကြီးပမာဖြစ်ကာ မိုးစက်မှန်လျှင် မြေသင်းနံကလေး ထွက်ပေါ်လာ သည်ကို ခံစားနိုင်ပါသည်။ထို့ပြင်လည်း တောမီးလောင်၍ ကျက်နေ သော မြေကျက်ခဲတို့သည် သကြံနိမ့်ပေါက်နှင့် ထိတွေ့လျှင် သင်းပျံ့ မွှေးကြူပီတော့သည်”

ရှင်အဂ္ဂသမာဓိသည် မြေသင်းရနံမွှေးမြသော ကဆုန်လ၏ ထိုသဘာဝအခြေအနေတို့ကို ငုံ့မိအောင် ဖွဲ့ဆိုနိုင်ခဲ့ပါသည်။ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် ကဆုန်လ၌ ကျင်းပသော ထိမ်းမြားမင်္ဂလာလက်ထပ် ပွဲများတွင် ထိုရာသီဖွဲ့ကလေးကို မှတ်မှတ်ရရ ရွတ်ဆို၍ မင်္ဂလာအခါ ကြားတတ်ပါသည်။

(၂)

တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော်သည် စိတ်ကူးချို့ချို့စာပေက ထုတ်ဝေ သော (မင်းသုဝဏ် ပုံပြင်များ) စာအုပ်ကို ဖတ်ရပါသည်။ထိုစာအုပ် တွင် ဆရာမင်းသုဝဏ် ပြောခဲ့သော ပုံပြင်များကို ရနိုင်သမျှ စုဆောင်း ၍ ရိုက်နှိပ်ထားပါသည်။“မင်းသုဝဏ် ပုံပြင်ပေါင်းချုပ်” ဟုဆိုလျှင် ရမည်ထင်ပါသည်။

ပုံပြင်များထဲတွင် ဗုဒ္ဓနေ့သရုပ်ဖော် အခမ်းအနားဟူသော စာ ပါရှိသည်။ထိုစာကို ကလေးပုံပြင်အဖြစ် ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ ရပါသည်။ထိုစာသည် ပုံပြင်ဟု ဖော်ပြထားသော်လည်း ပုံပြင်နှင့်မတူ

ဘဲ ပြဇာတ်နှင့် တူနေပါသည်။ကလေးများကိုယ်တိုင် ကျရာအခန်းမှ ပါဝင်၍ သီဆိုသရုပ်ဖော်ရန် ရေးထားသောစာ ဖြစ်ပါသည်။

ထို့စာတွင် ဘုရားလောင်း ဖွားမြင်တော်မူပြီးနောက် ဗြဟ္မာ လေးယောက် ထွက်လာပါသည်။ထိုဗြဟ္မာလေးယောက်သည် နှစ်ယောက်စီ မျက်နှာချင်းဆိုင်လျက် ရာသီဖွဲ့ကို တစ်ယောက်တစ်ပုဒ်စီ သီဆိုပါသည်။ ဗြဟ္မာလေးယောက်တို့ တစ်ယောက်တစ်ပုဒ်စီ ဆိုသော ရာသီဖွဲ့ များတွင် ဆရာမင်းသုဝဏ်က အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့ဆိုပေးထားပါသည်။

တစ်ယောက်စီ အလှည့်ကျဆိုရန် ရာသီဖွဲ့

၁။ မင်းလွင်မြူး၍
တန်ခူးလည်းကုန်
လကဆုန်သည်
ပဇ္ဇန်ရိုက်မည် ချန်းချန်းတည်း။

၂။ ပဇ္ဇန်ချန်း၍
ကြည်းကုန်းရေမှာ
ဖူးပွင့်ဖြာသည်
မာလာကြိုင်ပုံ၊ သင်းသင်းတည်း။

၃။ မာလာသင်း၍
အင်ကြင်းမြိုင်ယံ
တောလုံးလှံသည်
ငှက်သံချိုနွဲ့ အေးအေးတည်း။

၄။ ငှက်သံအေး၍
နီးဝေးနယ်တွင်း
ရပ်ခပင်းသည်
စောင်းညင်းသာယာ ငြိမ်ငြိမ်တည်း။

ထိုရာသီဖွဲ့များကို ဖတ်ရသောအခါ ကျွန်တော်သည် အတော့ကို ဝမ်းသာသွားပါသည်။ခါတိုင်းကဆိုလျှင် ကဆုန်လ၌ ကျင်းပပြုလုပ်သော ထိမ်းမြားမင်္ဂလာလက်ထပ်ပွဲများတွင် ကျွန်တော် သည် “မြေသင်းရနံ၊ တပျံ့ပျူးပျူး၊ မင်းလွင်မြူးလျက်၊ တန်ခူးလည်း ကုန်၊ လကဆုန်သည်၊ ပဇ္ဇန်ရိုက်မည် ချန်းချန်းတည်း” ဟူသော ရာသီဖွဲ့ကိုသာ ရွတ်ဆို၍ မင်္ဂလာအခါကြားနိုင်ခဲ့ပါသည်။ယခုသော်မူ ထိုရာသီဖွဲ့အပြင် အခြားသော ရာသီဖွဲ့သုံးပုဒ်ကိုပါ ရွတ်ဆို၍ မင်္ဂလာ အခါကြားနိုင်တော့မည် ဖြစ်ပါသည်။ကျွန်တော်သည် အတော့ကို ဝမ်းသာသွားပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ထိုရာသီဖွဲ့များကို နှုတ်တက်ဆောင်၍ ကဆုန်လ၌ ကျင်းပပြုလုပ်သော ထိမ်းမြားမင်္ဂလာလက်ထပ်ပွဲများ၌ မင်္ဂလာဩဝါဒစကားပြောဖို့ ကြိုလာလျှင် ထိုရာသီဖွဲ့များကို ရွတ်ဆို၍ မင်္ဂလာအခါကြားတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။ ။

ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်အား ရိုသေစွာ ရှိခိုးကန်တော့ပါသည်။

မြဝင်း (ဒဿန)
မဟေသီ (၅, ၂၀၁၂)

ရေစင်တစ်ပေါက် သောကပျောက် ကဗျာနှင့်စပ်လျဉ်း၍

သီတဂူအဖွဲ့သည် သီတဂူ ရေအလှူတော် ငါးနှစ်ပြည့်မြောက်
သည့် အောင်ပွဲအထိမ်းအမှတ်အဖြစ် “သီတဂူမော်ကွန်းတင် ငါးနှစ်
ခရီး” စာအုပ်ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။

ထိုစာအုပ်၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ သမ္မောဒနိယကထာ
များ ပါရှိသလို စာပေပညာရှင်များ၊ စာရေးဆရာကြီးများ၏ လောက၏
ဆောက်တည်ရာ လောက၏ အသက်ဖြစ်သော ရေနှင့်စပ်လျဉ်းသော
ဆောင်းပါးများ၊ ကဗျာများလည်း ပါရှိပါသည်။

ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်သည် ထိုစာအုပ်၌ “ရေစင်တစ်ပေါက်
သောကပျောက်” ဟူသော ကဗျာကို ရေးခဲ့ပါသည်။ ထိုကဗျာမှာ
အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရေစင်တစ်ပေါက် သောကပျောက်

ဝင်္ကပါတွင်
ခြေရာထပ်မျှ၊ လိုက်ရှာရလည်း
ချစ်လှကဏှာ၊ သမီးဇာကို
ဘယ်မှာမတွေ့၊ ပူရှိန်ငွေဖြင့်
မင်းရှေ့ခြေရင်း၊ မြေတလင်း၌
သိကင်းမေ့မြော၊ ရွှေငှက်ပျောသို့
မယ်စောမဒ္ဓိ လဲသတည်း။

ထိုအခါတွင်
မဟာမင်းမြတ်၊ တောစိသတ်သည်
မယ်မဒ္ဓိတွက်၊ သောကဖက်၍
လက်တွင်ကိုင်ထား၊ ရေကရားဖြင့်
မယ်ဖွားမျက်နှာ၊ သွန်းဖျန်းပါသော်
မြန်စွာလျင်ဆော၊ ဖြစ်မိန်းမောမှ
မယ်စောမဒ္ဓိ နီးသတည်း။
ယခုခါတွင်
ဧရာခွေပိုင်၊ တောင်စစ်ကိုင်း၌
ချောင်းတိုင်းစေ့မျှ၊ ရေကြည်ရ၍
ချမ်းမြေ့ပျော်ရွှင်၊ သူတော်စင်တို့
ပူပင်မနေ့၊ မိန်းမမောသည်
မယ်စောမဒ္ဓိပမာတည်း။ ။

ကျွန်တော်သည် ထိုကဗျာကို ဖတ်ရသောအခါ ဆရာကြီး
မင်းသုဝဏ်၏ မြင်တတ်ပုံကို မချီးကျူးဘဲမနေနိုင် ဖြစ်မိပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ် ရေးဖွဲ့ခဲ့သော ထို
အကြောင်းအရာကို မင်းဘူးဆရာတော် ဦးဩဘာသရေးသော ဝေဿန္တရာ
ဇာတ်တော် မဒ္ဓိပဗ္ဗခန်းတွင် ဖတ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်
သည် ထိုအကြောင်းအရာကို ထူးထူးခြားခြား သတိမပြုမိခဲ့ပါ။ ဆရာကြီး
မင်းသုဝဏ်သည် ထိုအကြောင်းအရာကို ထူးထူးခြားခြား သတိပြုမိခဲ့
ပုံ ပေါ်ပါသည်။ ထိုသတိပြုမိခဲ့သဖြင့်လည်း ရေအလှူအကြောင်းကို
ကဗျာဖွဲ့မည်ဟု စိတ်ကူးလိုက်သောအခါ ထိုအကြောင်းအရာသည်
စိတ်ကူးတွင် ပေါ်လာပါတော့သည်။ ထိုသို့ပေါ်လာသဖြင့်လည်း ဆရာကြီး
မင်းသုဝဏ်သည် အများနှင့်မတူ တမူထူးသော “ရေစင်တစ်ပေါက်
သောကပျောက်” ကဗျာကို ရေးဖွဲ့နိုင်ခဲ့လေသည်။

(၂)

ကျွန်တော်သည် ထိုကဗျာကို ဖတ်ရသောအခါ မင်းဘူး ဆရာတော်ဦးဩဘာသသည် ထိုအကြောင်းအရာကို မည်သို့ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်ကို ပြန်ပြီး ဖတ်ချင်လာပါသည်။ ထို့ကြောင့် မင်းဘူးဆရာတော် ဦးဩဘာသ၏ “ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီး မဒ္ဒိပဋ္ဌခန်း” ကိုလှန်၍ ထိုအကြောင်းအရာကို ဖတ်ရပါသည်။ မင်းဘူးဆရာတော် ဦးဩဘာသသည် မဒ္ဒိမိဖုရား မေမြောလဲသွားပုံကို ဤသို့ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။

ထိုညဉ့်မိုးသောက်၍ နေအရက်တက်လတ်သော် မဒ္ဒိဒေဝီသည် ဘုရားလောင်းထံသို့လာ၍ ပြင်းစွာငိုကြွေးခြင်းဖြင့် ဤသို့ငိုကြွေး၏။ အရှင်မင်းကြီး အကျွန်ုပ်သည် တောသို့လည်းကောင်း၊ တောင်သို့လည်းကောင်း၊ ကျောက်ဂူကမ်းပါးပြတ်၊ ချောက်၊ ထုံးအိုင်၊ ရေကန်၊ မြစ်ဆိပ်၊ သစ်ပင်ရင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တစ်ညဉ့်ပတ်လုံး လှည့်လည်၍ ရှာပါတုံ့သော်လည်း သားသမီးတို့ကို မမြင်မတွေ့ ဖြစ်ခဲ့၏။ အကျွန်ုပ်၏ သားသမီးများသည် မချွတ်လျှင် သေချေပြီထင်၏ဟု ငိုကြွေး၍ ထိပ်ထက်လက်စုံချီလျက်ပင် ရွှေငှက်ပျောပင်ကို အရင်းကဖြတ်သကဲ့သို့ မတ်တတ်ပင် မိန်းမောမူးဝေ၍ ဘုရားလောင်းခြေရင်း၌ လဲလေ၏။”

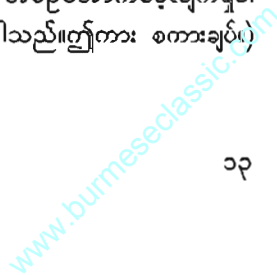
မင်းဘူးဆရာတော် ဦးဩဘာသ ရေးထားသည်ကို ဖတ်ရသောအခါ “သီကင်းမေမြော၊ ရွှေငှက်ပျောသို့” ဟူသောအပိုဒ်သည် အဓိပ္ပာယ် ပိုမိုထင်ရှားလာပါသည်။

ထို့နောက် ကျွန်တော်သည် မိန်းမောမူးဝေ၍ လဲသွားသော မဒ္ဒိမိဖုရားအား ဝေဿန္တရာမင်းကြီးက ရေဖြင့် ဆွတ်ဖျန်းပုံ ဆက်ဖတ်ကြည့်ပါသည်။ မင်းဘူးဆရာတော် ဦးဩဘာသက ဤသို့ရေးထားပါသည်။

“ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် မဒ္ဒိဒေဝီသေခဲ့ပြီဟူသော အမှတ်ဖြင့် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်လျက် ငါ၏မြောက်သား မဒ္ဒိသည် ငါတို့နေရပ်၊ နေပြည်တော်မဟုတ်ဘဲ လူမရှိသော တောကြီးထဲ၌ သေခဲ့ပြီ။ အကယ်၍ ငါတို့ စေတုတ္တရာနေပြည်တော် နေရပ်၌ သေခဲ့သည်ဖြစ်မူ များစွာသော ဆွေမျိုးသားချင်း မျှမတ်အပေါင်းတို့ဖြင့် ခြံရံလျက်

စေတတိုင်း သိဝိတိုင်း ဤတိုင်းကြီးနှစ်တိုင်းသည် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် တုန်လှုပ်ခြင်း ဖြစ်ရာ၏။ ယခုမူကား တောအရပ်၌ ငါတစ်ယောက်တည်း အသိုပြုပါရအံ့နည်းဟု ပြင်းပြစွာ ပူဆွေးစိုးရိမ်ခြင်း ဖြစ်၏။ နောက်မှ စိတ်ကိုသိမ်းဆည်းလျက် သတိကိုဖြစ်စေ၍ မဒ္ဒိသည် စင်စစ်ပင် သေပြီလောဟု နေရာမှထပြီးလျှင် မဒ္ဒိဒေဝီ၏ ရင်ပေါ်၌ လက်ကိုထား၍ ထွက်သက်ဝင်သက် အငွေ့ရှိသေးသောအဖြစ်ကို သိလတ်သော် ရွှေကရားဖြင့် ရေကိုဆောင်ယူ၍ ခုနစ်လပတ်လုံး ကတိကဝတ်ဖြင့် ကိုယ်လက်နှိုးနှောခြင်းသို့ မရောက်စဖူးသော်လည်း စိုးရိမ်ခြင်း ပြင်းပြစွာ နှိပ်စက်သဖြင့် ရသေ့ရဟန်း၏အဖြစ်ကို မှတ်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ပြည့်သောမျက်ရည်ရှိလျက် လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် မဒ္ဒိဒေဝီ၏ ဦးခေါင်းကို အဖြည်းအသာ ချီပြီးလျှင် ပေါင်ပေါ်၌ထား၍ ရေဖြင့် ဖျန်းဆွတ်၍ မဒ္ဒိဒေဝီ၏ မျက်နှာကိုလည်းကောင်း ရင်ကိုလည်းကောင်း သုံးသပ်တော်မူလျက်နေ၏။”

မင်းဘူးဆရာတော် ဦးဩဘာသ၏ ရေးသားချက်ကို ဖတ်ပြီးသောအခါ ကျွန်တော်သည် မင်းကွန်းတိပိဋကဓရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဟောကြားတော်မူချက်ကို ဖတ်ချင်လာပြန်ပါသည်။ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးက မဒ္ဒိမိဖုရားအား ရေဖြင့်ဖျန်းဆွတ်ခဲ့ပုံကို မင်းကွန်းတိပိဋကဓရဆရာတော်ဘုရားကြီး မည်သို့ဟောကြားထားခဲ့လေသနည်း။ ကျွန်တော်သည် မင်းကွန်းတိပိဋကဓရဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူခဲ့သော ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကို စာအုပ်အဖြစ်သို့ မရောက်မီ ရေနံချောင်းကောလိပ် (ယခု ရေနံချောင်း ဒီဂရီကောလိပ်) မှာ အမှုထမ်းဆောင်စဉ်က တိပ်ခွေများမှတစ်ဆင့် နာကြားခဲ့ရပါသည်။ ရေနံချောင်းမြို့၊ ပန်းထိမ်ဆရာကြီး ဦးစိန်လှိုင် (ကျွန်တော်တို့က ဦးလေးစိန်ဟု ခေါ်ပါသည်) နှင့် ကိုမြင့်ဝေတို့က တိပ်ခွေများ ရှာဖွေပေးခဲ့ကြပါသည်။ (ဦးလေးစိန်နှင့် ကိုမြင့်ဝေတို့၏ ကျေးဇူးကား ကြီးမားလှပါသည်။ သူတို့၏ ကျေးဇူးတရားကို အစဉ်အောက်မေ့လျက်ရှိပါကြောင်း ဤနေရာမှနေ၍ ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ ဤကား စကားချပ်။)

ယခုအခါ မင်းကွန်းတိပိဋကဓရဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူခဲ့သော ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ တရားတော်များကို
တိပိဋက = နိကာယစာအုပ်စာပေနှင့် မော်ကွန်းအဖွဲ့က စာအုပ်
များကို ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေလျက် ရှိပါသည်။ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်
ကြီးဟောစဉ် တရားကို ၂၀၀၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလက ရိုက်နှိပ်
ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။

မင်းကွန်းတိပိဋကဓရဆရာတော်ဘုရားကြီးက မိန်းမော
မူးဝေ၍လဲနေသော မဒ္ဒိမိဖုရားအား ဝေဿန္တရာမင်းကြီးက
ရေဖြင့်ဖျန်းဆွတ်ပုံကို ဤသို့ဟောကြားထားပါသည်။

“မတာ မဒ္ဒိ

မဒ္ဒိ မိဖုရားသည်။မတာ၊ စုတိပြတ်ကြော့ သေရှာ
လေပြီ။

ဣဒါနိ၊ ယခုတော့။အဟံပန၊ ငါ့မှာကား။အရညေ၊
တောထဲ၌ ဧကကောဝ၊ တစ်ယောက်တည်းပါတကား။အေး. .
အခုတော့ ငါ တိုးတိုးတိုင်ပင်ဖို့ရန် ဇာလီတို့ ကဏှာဇိန်တို့တောင်
မရှိဘူး။အခုဆိုရင် ငါတစ်ကောင်ကြွက်ဖြစ်နေပြီ။ငါတစ်ယောက်
တည်းပါတကား။

ကိန်ခေါက်ရိဿမိ၊ ဘယ့်နှယ်လုပ်ပါ့မတုန်း။တကယ့်
ကို သေသွားတယ်ထင်တာ။မလှုပ်လည်း မလှုပ်ဘူး။မေ့မြော
သွားတယ်။အဲဒီလိုစဉ်းစားပြီးတော့ ဇာနိဿာမိတာဝ။ဪ
တကယ်သေပလား၊ မေ့မြောသွားတာလားဆိုတာ ငါ စုံစမ်းဦးမှပဲ။
တာဝဇာနိဿာမိ၊ သိအောင် ထောက်လှမ်းစုံစမ်းဦးအံ့။သတိကြီး
စွာထားပြီးတော့ ကျောက်ဖျာပေါ်က၊ထ၊ မဒ္ဒိမိဖုရားလဲတဲ့နေရာ
ဝေးလှတာ မဟုတ်ပါဘူး။အလောင်းတော်ရဲ့ ကျောက်ဖျာအနီး
အပါး နှစ်တောင့်ထွာလောက်အတွင်းမှာ လဲနေတဲ့နေရာ။
သွားပြီးတော့ ရင်ဘတ်ကလေး အသာအုပ်စမ်းကြည့်တယ်။
စမ်းလိုက်တယ်ဆိုရင် သေတဲ့လူဆိုရင် အေးနေရမတဲ့။အခုလေ
ကိုယ်ငွေ့ဥသွာခေါ်တဲ့ ကိုယ်ငွေ့တေဇော အင်မတန်ကောင်း

လျက် ရှိတယ်။မဒ္ဒိ မသေသေးဘူး။ဒီတော့ မိန်းမြောသွားတယ်။
ဘယ့်နှယ်လုပ်ရမလဲ။တောထဲမှာ နှာလည်းမရှိဘူး။ သွေးဆေး
လည်း မရှိဘူး။ရေမှတစ်ပါး ဆေးမရှိဘူး။

သင်္ခမ်းကျောင်းထဲ အလောင်းတော်ပြန်ပြီးတော့ ဝင်
သွားတယ်။စမ်းရေကလေး အေးအေးမြမြ ကရားနဲ့ထည့် တစ်ယောက်
တည်း အလုပ်ရှုပ်တယ်။ထွက်လာတယ်။မဒ္ဒိမိဖုရားရဲ့ ခေါင်းရင်း
က ထိုင်ပြီးတော့ ခုနစ်လကြာ ရသေ့ရဟန်းအဖြစ်နဲ့ နေခဲ့လို့
တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ကိုယ်လက်နှီးနှောခြင်းအမှု ခုနစ်လ
ကြာအောင် မပြုခဲ့ရသော်လည်းပဲ အခုတော့ ဒုက္ခကြီးစွာရောက်
တော့ မိမိရဲ့ ရသေ့ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်း မစဉ်းစားနိုင်တော့ဘဲ
သောကအရှိန်ကြောင့် မျက်ရည်တွေ မျက်လုံးအပြည့်ကျပြီးတော့
မဒ္ဒိမိဖုရားရဲ့ ဦးခေါင်းကို အသာအယာမပြီး ကိုယ်တော်ရဲ့
ပေါင်ပေါ်မှာတင်ပြီးတော့ ထားတယ်။အဲ. . ကရားထဲကရေ
ကလေးနဲ့ မျက်နှာလေး တောက်တောက်ပေးတယ်။အဲ. .
ရင်ဘတ်ကလေးကို စမ်းစမ်းပြီးတော့ တဖူးဖူးမှုတ်ပေးပြီးတော့
မျက်နှာကလေးကို အသာအယာမှုတ်ပေးတယ်။ရင်ဘတ်ကလေး
အသာအယာပွတ်ပေးတယ်။ရေလေးဖျန်းလိုက် လေကလေး ဖူး
ဆိုမှုတ်လိုက်၊ မျက်နှာကလေး သာသာယာယာပွတ်ပေးလိုက်၊
ရင်ဘတ်ကလေး သာသာယာယာ ပွတ်ပေးလိုက်နဲ့ဆိုတော့ နာရီ
ဝက်လောက် ကြာတယ်။မဒ္ဒိမိဖုရား သတိပြန်ရလို့ မျက်လုံးဖွင့်
ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ အလောင်းတော် ဝေဿန္တရာကို
မြင်ရတယ်။ရှက်လိုက်တာတဲ့”

မင်းဘူးဆရာတော် ဦးဩဘာသသည် စာရေးခြင်းဖြစ်၍
ထိန်းထိန်းချုပ်ချုပ် ရေးခဲ့သော်လည်း မင်းကွန်းတိပိဋကဓရ
ဆရာတော်ကြီးမှာမူ တရားဟောခြင်းဖြစ်၍ ထိန်းထိန်းချုပ်ချုပ်
မလုပ်တော့ဘဲ ဖွင့်ပြီးဟောထားသည်ကို တွေ့ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

မင်းဘူးဆရာတော် ဦးဩဘာသ၏ ရေးသားချက်၌ ရော၊ မင်းကွန်းတိပိဋကဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဟောကြားချက်၌ပါ မဒ္ဒိမိဖုရားအား ဝေဿန္တမင်းကြီး ဖျန်းဆွတ်သော ရေစင်တစ်ပေါက်သည် မဒ္ဒိမိဖုရားအား သောကမှ ပျောက်စေခဲ့သည် ဟူသောအချက်သည် ထင်ရှားစွာ ပေါ်လျက်ရှိပါသည်။

ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်သည် ထိုအချက်ကြောင့် စိတ်လှုပ်ရှားခြင်းဖြစ်ခဲ့ရာ စိတ်လှုပ်ရှားခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ကဗျာမျိုးစေ့ ရခဲ့လေသည်။ ထိုကဗျာမျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးလိုက်သောအခါ “ရေစင်တစ်ပေါက် သောကပျောက်” ဟူသော ကဗျာအပင် ပေါက်လာခဲ့လေတော့သည်။ ။

မြဝင်း (ဒဿန)
မဟေသီ (၉/၂၀၀၉)

မာတာနိဇ္ဇိ: ကျေ၏လား:

(၁)

ကဗျာဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်ရေးဖွဲ့ခဲ့သော ကဗျာများတွင် ကျေးဇူးတရားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရေးဖွဲ့ခဲ့သော ကဗျာများလည်း ပါဝင်ပါသည်။ “မင်းသုဝဏ် ကဗျာပေါင်းချုပ်” စာအုပ်တွင် ကျေးဇူးတရားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရေးဖွဲ့ခဲ့သော ကဗျာ ၃ ပုဒ် ပါရှိပါသည်။ ထိုကဗျာ ၃ ပုဒ်မှာ (၁) မွေးကျေးဇူး၊ (၂) ကျေးဇူးတော်နှင့် (၃) ပရိတ်တော်၏ ကျေးဇူးဖြစ်ပါသည်။

ထိုကဗျာ ၃ ပုဒ်အနက် မွေးကျေးဇူးကဗျာသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလထုတ် ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း၌ ပါရှိလေသည်။ ကျေးဇူးတော်ကဗျာသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လထုတ် ပေဖူးလွှာမဂ္ဂဇင်း၌ ပါရှိလေသည်။ ပရိတ်တော်၏ ကျေးဇူးကဗျာသည် ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလထုတ် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၌ ပါရှိလေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ထိုကဗျာ ၃ ပုဒ်သည် ဆရာကြီး အသက်အရွယ် ကြီးလာပြီဖြစ်သော နောက်ပိုင်းကာလများတွင် ရေးဖွဲ့ခဲ့သော ကဗျာဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်လေသည်။

(၂)

မင်းသုဝဏ် ကဗျာပေါင်းချုပ်စာအုပ်တွင် မပါရှိသော ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်၏ ကျေးဇူးတရားနှင့် စပ်လျဉ်းသော ကဗျာ ၁ ပုဒ် ရှိပါသေးသည်။ ထိုကဗျာမှာ “နှစ်သစ်ကူးဆုတောင်း” ကဗျာဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဗျာသည် ၁၉၈၃ ခုနှစ် ဧပြီလထုတ် စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း၌ ပါခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုကဗျာသည် ကျေးဇူးတရားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ် အစောဆုံးရေးဖွဲ့ထားသော ကဗျာ

ဖြစ်သည်ဟုဆိုလျှင် ရမည်ဟု ထင်ပါသည်။ကဗျာကို “နှစ်သစ်ကူး ဆုတောင်း” ဟု အမည်ပေးထားသဖြင့် အမှတ်တမဲ့ကြည့်လျှင် ထို ကဗျာသည် ကျေးဇူးတရားအကြောင်း ရေးဖွဲ့ထားသော ကဗျာမဟုတ် ဟု ထင်စရာ ရှိပါသည်။သို့သော်လည်း ကဗျာအဆုံးပိုင်းတွင် ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်က-

“လုပ်ဆောင်ခဲ့ရ၊ ကိုယ့်ဘဝကို
တွေးဆလျက်သာ၊ ဖြေရပါသည်
မာတာနို့ဖိုး ကျေ၏လား။
မေးမိသည်လည်း တဖွားဖွား
တွေးမိသည်လည်း တဖွားဖွား” ဟု ရေးဖွဲ့ထားလေ့ရှိသော
ကြောင့် ထိုကဗျာသည် ကျေးဇူးတရားအကြောင်းကို ရေးဖွဲ့ထားသော
ကဗျာဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ယခု ထိုကဗျာကို စာဖတ်သူတို့
လေ့လာနိုင်စေရန် အောက်တွင်ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

နှစ်သစ်ကူးဆုတောင်း

ကိုယ့်ကျိုးသူကျိုး၊ ဆောင်သယ်ပိုးခိုက်
မြတ်နိုးသည်လည်း ရှိခဲ့သည်။
မျှော်ကိုးသည်လည်း ရှိခဲ့သည်။
မျက်ငြိုးသည်လည်း ရှိခဲ့သည်။
ဥဩပမာ၊ ချိုသာပါဟု
ဆရာမိဘ၊ ဆိုဆုံးမခဲ့။
ပိတောက်ပမာ၊ လန်းရွှင်ပါဟု
ဆရာမိဘ၊ ဆိုဆုံးမခဲ့။
ရေချမ်းပမာ၊ ကြည်မြပါဟု
ဆရာမိဘ၊ ဆိုဆုံးမခဲ့။

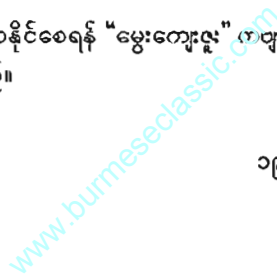
ဖြူနက်ယှက်နှော၊ လူသဘောဖြင့်
ဥဩမချို၊ မျက်ထားသို၍
ရေချိုမချမ်း၊ နောက်သည်ဝမ်းနှင့်
မလန်းပိတောက်၊ အကျင့်ဖောက်လည်း
မကောက်မယွန်း၊ ကိုယ့်လုပ်ငန်းကို
နေ့မှန်းမသိ၊ ညမသိနှင့်
ပိပိပြားပြား၊ ရပ်မနားဘဲ
စွမ်းအားကုန်အောင်၊ စွဲမာန်ထောင်၍
လုပ်ဆောင်ခဲ့ရ၊ ကိုယ့်ဘဝကို
တွေးဆလျက်သာ၊ ဖြေရပါသည်
မာတာနို့ဖိုး ကျေ၏လား။
မေးမိသည်လည်း တဖွားဖွား
တွေးမိသည်လည်း တဖွားဖွား။

(၃)

ကျွန်တော်သည် ထိုကဗျာကို စစ်ပြန်မဂ္ဂဇင်း၌ တွေ့စဉ်ကတည်း
မြတ်မြတ်နိုးနိုးရှိလှသဖြင့် ကျွန်တော်စာပေမှတ်စု၌ အမှတ်တရ ကူး
ထည့်ထားခဲ့ပါသည်။ကဗျာကို ကူးထည့်ထားပြီးနောက် အောက်ပြော
တွင် နေရာလွတ်ကျန်နေသေးရာ ထိုနေရာလွတ်တွင် ကျွန်တော်
သည် အောက်ဖော်ပြပါ မှတ်ချက်ကို ရေးခဲ့ပါသည်။

“အထက်ပါကဗျာသည် “မင်းသုဝဏ်ကဗျာပေါင်းချုပ်” ၌
မပါရှိပါ။ကဗျာပေါင်းချုပ် စီစဉ်သူတို့သည် ထိုကဗျာကို သတိပြုမိခဲ့
ပုံ မရပါ။ထိုကဗျာ၌ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ် မေးထားသော မေးခွန်း၏
အဖြေကို ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်ပင် ရေးဖွဲ့ထားသော “မွေးကျေးဇူး”
ကဗျာ၌ ပါရှိပါသည်။ထိုကဗျာကိုဖတ်ပြီးနောက် မွေးကျေးဇူးကဗျာကို
ဆက်ဖတ်ရန် ဖြစ်သည်။”

ယခု စာဖတ်သူတို့ လေ့လာနိုင်စေရန် “မွေးကျေးဇူး” ကဗျာ
ကို တစ်ဖက်တွင်ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

မွေးကျေးဇူး

ငါခေါင်းလေး၏
 ကြွေးဆပ်စရာ၊ ရှိနေပါ၍
 ငါ့မှာ မအိပ်နိုင်တကား။
 တစ်သက်လုံးပင်
 ကျုံး၍ ဆပ်ကာ၊ ငါနေပါလည်း
 ကြွေးမှာ ကုန်သည်မမှတ်။
 ငါ့ကိုမွေးသည်
 မိကြွေး ဖကြွေး၊ ပြည်သူ့ကြွေးကို
 မွေးသည်အသက်၊ ရှိနေလျက်ဖြစ်
 ဆက်ကာဆက်ကာ၊ ငါဆပ်ပါမည်
 ငါ့မှာ စွမ်းအားရှိသရွေ့
 ငါ့မှာ ခေါင်းအေးလိုချင်၍
 တစ်ရက် တစ်နေ့ ငါမမေ့။ ။

(၄)

အထက်ဖော်ပြပါကဗျာ ၂ ပုဒ်ကို ဆက်စပ်ကြည့်လျှင်
 “နှစ်သစ်ကူးဆုတောင်း” ကဗျာ၌ ဆရာမင်းသုဝဏ်က-

မကောက်မယွန်း၊ ကိုယ့်လုပ်ငန်းကို
 နေ့မှန်းမသိ၊ ညမသိနှင့်
 ပိပိပြားပြား၊ ရပ်မနားဘဲ
 စွမ်းအားကုန်အောင်၊ စွဲမာန်ထောင်၍
 လုပ်ဆောင်ခဲ့ရာ၊ ကိုယ့်ဘဝကို
 တွေးဆလျက်သာ၊ ဖြေရပါသည်
 မာတာနို့ဖိုး ကျေ၏လား။

မေးမိသည်လည်း တဖွားဖွား

တွေးမိသည်လည်း တဖျားဖျား” ဟု မေးခဲ့ပါသည်။ ထို
 မေးခွန်းကိုပင် ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်ပင် “မွေးကျေးဇူး” ကဗျာ၌-

“တစ်သက်လုံးပင်

ကျုံး၍ ဆပ်ကာ၊ ငါနေပါလည်း
 ကြွေးမှာကုန်သည် ငါမမှတ်” ဟု ဖြေခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့်
 ပင် ဆရာမင်းသုဝဏ်က-

“ငါ့ကိုမွေးသည်

မိကြွေး ဖကြွေး၊ ပြည်သူ့ကြွေးကို
 မွေးသည်အသက်၊ ရှိနေလျက်ဖြစ်
 ဆက်ကာဆက်ကာ၊ ငါဆပ်ပါမည်
 ငါ့မှာ စွမ်းအားရှိသရွေ့
 ငါ့မှာ ခေါင်းအေးလိုချင်၍
 တစ်ရက် တစ်နေ့ ငါမမေ့။ ။” ဟု ဆက်လက်ဖွဲ့ဆိုခဲ့ပါသည်။

(၅)

ကျွန်တော်သည် အထက်ဖော်ပြပါ “နှစ်သစ်ကူးဆုတောင်း”
 ကဗျာနှင့် “မွေးကျေးဇူး” ကဗျာတို့ကို ဖတ်ရပြီးသည့်နောက် ကျွန်တော်
 တို့အပေါ်တွင် တင်ရှိနေသော မိကြွေး ဘကြွေး ပြည်သူ့ကြွေးတို့ကို
 သတိပြုမိလာခဲ့ပါသည်။ ထိုကြွေးတို့ကို သတိပြုမိလေအောင် ကဗျာ
 များ ရေးဖွဲ့ပြီး သတိပေးခဲ့သော ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်၏ ကျေးဇူးကို
 လည်း သတိပြုမိလာခဲ့ပါသည်။ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာများ
 ကြောင့် မိကြွေး ဖကြွေး ပြည်သူ့ကြွေးတို့ကို အမှတ်တရ ဆပ်လာသူ
 အမြောက်အမြား ရှိလာလိမ့်မည်ဟုလည်း တွေးမိပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ထိုသို့တွေးမိရင်း အောက်ဖော်ပြပါကဗျာကို ရေးဖွဲ့ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

“စာဆိုအဖ၊ တို့အဖ၏
ကဗျာကျေးဇူး၊ ဂုဏ်အထူးကို
ရည်စူးလျက်သာ၊ ဆပ်နေပါသည်
ဘယ်ခါ ဘယ်တော့ ကျေစေတော့
မမေ့မလျော့ ငါမပေါ့
ဆရာဝမ်းမြောက်ပါလေတော့ . . .။”

မြဝင်း (ဒဿန)
မဟေသီ (၂/၂၀၁၂)

ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်သည် သူ့ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဒေါသ သမား၊ လောဘသမားတို့ကို သတိပြုမိရာမှ ထိုကဗျာကို ရေးခဲ့သည် ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ထိုကဗျာကိုဖတ်ရင်း လယ်တီဆရာ တော်ဘုရားကြီး၏ သြဝါဒ (တေးထပ်) ကို သတိရလာပါသည်။ ဆရာ ကြီး မင်းသုဝဏ်သည် ထိုသြဝါဒ (တေးထပ်) ကို လွန်စွာနှစ်သက်ပါ သည်။ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်သည့်အခါတိုင်း ထိုသြဝါဒ (တေးထပ်) ကို ရွတ်ဆိုတတ်ပါသည်။

အဆဲနှင့်အချွဲ

ဒေါသက ဆဲ၊ လောဘ ချွဲဟု
ရပ်ထဲရွာထဲ ပြောနေကျ။

အဆဲအချွဲ၊ သည်တစ်တွဲတွင်
ဆဲ၍လည်း သတ်၊ ချွဲ၍သတ်သော်
ဆဲသတ် မကြိုက်၊ ချွဲသတ် ကြိုက်သည်
လူ၌တွေ့ရ စဉ်အလာ။

ရောင်စုံဝင်းလက်၊ ပင်လယ်နက်တွင်
ကျောက်ခက်သန္တာ၊ ဥပမာသို့
ချိုသာမြမြ၊ အသက်ချသည်
လောဘအချွဲ မဟုတ်လား။

မုန်ယို ဆင်သွမ်း၊ မည်မျှကြမ်းလည်း
အလှမ်းကွာဝေး၊ ရှောင်၍ပြေးက
သက်ဘေးချမ်းသာ၊ ဥပမာသို့
ရှောင်ခွာ၍ရ၊ ဘေးမခသည်
ဒေါသအဆဲ မဟုတ်လား။

အဆဲအချွဲ၊ သည်တစ်တွဲတွင်
မလွဲသာက၊ ပေါင်းသင်းကြလော့
ဒေါသအဆဲသမားကို။

မလွဲသာသာ၊ လွဲသာသာပင်
ရှောင်ပါလေကြ၊ စွမ်းသမျှဖြင့်
လောဘအချွဲသမားကို။

မင်းသုဝဏ်
(၆/၄/၃၂)

အထက်ပါကဗျာမှာ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ် ရေးဖွဲ့ခဲ့
သော ကဗျာဖြစ်ပါသည်။ကျွန်တော် ရေနံချောင်းကောလိပ်၌
ဒဿနိကဗေဒ ဌာနမှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေစဉ် ရေနံ
ချောင်းကောလိပ် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း၌ ဂုဏ်ယူစွာ ထည့်သွင်းဖော်ပြရန်
အတွက် ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်အား ကဗျာစာမူ ချီးမြှင့်ပေးပါရန်
မေတ္တာရပ်ခံရာ ဆရာကြီးက အထက်ပါကဗျာကို ရေးဖွဲ့ပေးပို့ခဲ့
ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ကဗျာရောက်သည့်နေ့၌ပင် ထိုကဗျာ
ကို ကျွန်တော်ကဗျာမှတ်စုစာအုပ်၌ အမှတ်တရ ရေးထည့်ထား
ခဲ့ပါသည်။

တစ်လောဆီက ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်ကဗျာ
မှတ်စုစာအုပ်ကို လှန်လှောကြည့်ရာ ထိုကဗျာကို တွေ့ရသဖြင့်
အထပ်ထပ်အခါခါ ဖတ်ကြည့်မိပါသည်။

ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်သည် သူ့ပတ်ဝန်းကျင်တွင်
ဒေါသသမား၊ လောဘသမားတို့ကို သတိပြုမိရာမှ ထိုကဗျာကို
ရေးခဲ့သည် ဆိုနိုင်ပါသည်။ကျွန်တော်သည် ထိုကဗျာကိုဖတ်ရင်း
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒ (တေးထပ်) ကို သတိရ
လာပါသည်။ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်သည် ထိုဩဝါဒ (တေးထပ်)
ကို လွန်စွာနှစ်သက်ပါသည်။အကြောင်းတိုက်ဆိုင်သည့်အခါတိုင်း
ထိုဩဝါဒ (တေးထပ်) ကို ရွတ်ဆိုတတ်ပါသည်။ထိုကဗျာသည်
ဦးဝန်နှင့် ဦးသိန်းဟန်တို့ စီစဉ်သော “ခေတ်သစ်ကဗျာများ”
စာအုပ်တွင် ပါလေသည်။ထိုစာအုပ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ ဥပမာ
(ခ) တန်း ပင်ရင်းမြန်မာစာအတွက် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့လေသည်။ထိုဩဝါဒ
(တေးထပ်) မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

“မျက်မြင်မှာ ဉာဏ်တွဲလို့
အနံ့နဲ့ရွံပါ
ငရဲနှင့်လူရွာ
ခုအခါမခြား။
မီးသုံးရပ် ငလောင်ဆူ
အကောင်းပူ သင်းတို့ဖြစ်လား။
စိတ်ရတက် အညစ်ကူ
အပြစ်မူထွေပြား
တတွေတွေ သေလို့သွားလျှင်လ
တဖွားဖွားအောက်မှာ။
ယမနယ်ရန်အနှုန်း
အကုန်လုံးစုကြမည်သာ။
သို့ကလောက် လူ့ခြမ်းဟာကို
ရွှစမ်းပါ ညီလှရဲ့
မို့သမျှ ဉာဏ်ကုန်မျှော်နော်။

ရောဖို့မတော်။
အလိုလိုက်လို့ အငိုက်ချော်လျှင်
တဟိုက်ဟော်ဟော် ညီမောရှာလိမ့်လေး။

အထက်ပါကဏ္ဍ၌ “မီးသုံးရပ် ဝလောင်ဆူ အကောင်း
မူသင်းတို့ဖြစ်လား” ဟု ပါရှိရာ “မီးသုံးရပ်” ဟူသော စကားလုံး
နှင့် စပ်လျဉ်း၍ “မီးသုံးရပ်ဆိုသည်မှာ မီးကဲ့သို့ ပူလောင်သော
တရားသုံးပါး။(၁) လောဘ- လိုချင်တပ်မက်ခြင်း၊ (၂) ဒေါသ-
အမျက်ထွက်ခြင်း၊ (၃) မောဟ- တွေဝေမိုက်မဲခြင်းတို့ ဖြစ်သည်”
ဟု ခက်ဆစ်အဖြေများ ကဏ္ဍတွင် ဖွင့်ပြထားပါသည်။ “လောဘ၊
ဒေါသ၊ မောဟ မီးသုံးပါးကြောင့် ဆရာတို့တစ်တွေ ဒုက္ခရောက်
နေကြရတာ။လောဘတရား၊ လောဘသမားက ကြောက်ဖို့
ကောင်းသလို၊ ဒေါသတရား ဒေါသသမားကလည်း ကြောက်ဖို့
ကောင်းတယ်။လောဘသမား ဒေါသသမားကို သတိထားကြကွ”
ဟု ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်က မှာကြားတတ်ပါသည်။

အထက်ပါကဏ္ဍတွင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ မီးသုံးပါး
ရှိသည့်အနက် မောဟအကြောင်းကို မဖွဲ့ဆိုဘဲ လောဘနှင့်
ဒေါသအကြောင်းကိုသာ ဖွဲ့ဆိုထားပါသည်။လောဘ၊ ဒေါသ
တရားတို့သည် သိသာထင်ရှားသော တရားများဖြစ်နေလို့လား။
ရှေးဦးစွာ ပယ်သတ်ရမည့်တရားများ ဖြစ်နေလို့လား။

ကျွန်တော်သည် ထိုသို့တွေးရင်း (စတုဂိရိ) တောင်
လေးလုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး စီရင်သော “နမောတဿ ဂန္ထိရုဇ္ဈ
ဖွယ်” ကျမ်းလာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ဖွင့်ဆိုချက်တို့ကို
သတိရလာပါသည်။

ထိုသို့ သတိရလာသဖြင့် “နမောတဿ ဂန္ထိရုဇ္ဈဖွယ်”
ကျမ်းကိုယူ၍ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ဖွင့်ဆိုချက်များကိုရှာပြီး
ဖတ်ရပါသည်။

(စတုဂိရိ) တောင်လေးလုံးဆရာတော်ဘုရားကြီးက
လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတရားများကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆို
ပြခဲ့ပါသည်။

“(လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ) ထိုသုံးခုတို့တွင် လောဘ
သည် မုန်းခြင်းမရှိ ချစ်တတ်သောသူနှင့် တူ၏။ဒေါသသည်
ချစ်ခြင်းမရှိ မုန်းတတ်သောသူနှင့် တူ၏။မောဟမူကား မချစ်
မမုန်း နှလုံးရိုးမှတ်သော အန္တဗာလနှင့် တူ၏။(ဝါ) လောဘသည်
တွေ့တိုင်းမြင်တိုင်း သိမ်းပိုက်ယူတတ်သောသူနှင့် တူ၏။ဒေါသ
သည် တွေ့တိုင်းမြင်တိုင်း ကောက်ကာငင်ကာ ပစ်လိုက်တတ်
သောသူနှင့် တူ၏။မောဟမူကား မသိမ်းမယူ၊ မပစ်မလွှင့်၊ မတုန်
မလှုပ် ငုတ်တုတ်နေသောသူနှင့် တူ၏။(ဝါ) လောဘမှာ အဆိုးကို
အကောင်းဖြစ်အောင်၊ အယုတ်ကိုလည်း အမြတ်ဖြစ်အောင်
ပြုပြင်၍ နှစ်သက်မြတ်နိုးတတ်သောသူနှင့် တူ၏။ဒေါသမှာမူ
အကောင်းကို အဆိုးဖြစ်အောင် အမြတ်ကိုလည်း အယုတ်ဖြစ်
အောင် ပြုပြင်လုပ်ကြံ၍ စက်ဆုပ်တတ်၊ ရွံရှာတတ်သောသူနှင့်
တူ၏။မောဟမူကား လျစ်လျူပြန်မကြည့် နေလေ့ရှိသောသူနှင့်
တူ၏။(ဝါ) လောဘမူကား အကျိုးစီးပွားမရှိရာ၌ မွေ့လျော်တတ်
သောသူနှင့် တူ၏။ဒေါသသည် အကျိုးစီးပွားဖြစ်ရာ၌ မမွေ့
လျော်တတ် ငြီးငွေ့တတ်သောသူနှင့် တူ၏။မောဟသည်မူကား
အကျိုးရှိရှိ မရှိရှိ စီးပွားဖြစ်ဖြစ် မဖြစ်ဖြစ် အမှတ်မဲ့နေနိုင်တတ်
သောသူနှင့် တူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား ထိုလောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ သုံးခုတွင်
လောဘနှင့်ဒေါသသည် မတည်ကြည်၊ မငြိမ်သက်၊ အနှောင့်
အယှက်ပြုတတ်သည်။မောဟမူကား ငြိမ်ငြိမ်သက်သက်၊ တည်တည်
ကြည်ကြည် သိပ်သိပ်သည်းသည်း ကုတ်ကုတ်ပတ်ပတ် အကျိုးမဲ့
စီးပွားချမ်းသာမဲ့ကို ပြုတတ်သည်။ထို့ကြောင့် မငြိမ်မသက် အနှောင့်
အယှက်ကိုပြုတတ်သော လောဘနှင့် ဒေါသကို ရှေးဦးစွာ ငိုနိုး

မရ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်စေပြီးမှ အဝိဇ္ဇာကို အစဆုံး၍ အစပျောက်
အောင် လုပ်ကြံရာသည်ဟူလိ။(သတ်ပုံမှာ မူရင်းအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။)

(နမောတဿ ဂမ္ဘီရ ရှုဖွယ်၊ စာမျက်နှာ ၂၁-၂၂) (စတုဂိရိ)
တောင်လေးလုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အထက်ပါရေးသားချက်ကို
ဖတ်လိုက်ရသောအခါ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်သည် “မငြိမ်မသက်
အနှောင့်အယှက်ပြုတတ်သော လောဘနှင့် ဒေါသတရားကို ရှေးဦးစွာ
သတိပြုစေလို၍ “အဆဲနှင့်အချွဲ” ကဗျာကို ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်ဟု ယူဆ
မိပါသည်။

ဆင်ခြင်ကြည့်ကြပါကုန်။

မြဝင်း (ဒဿန)
မဟေသီ (၁/၂၀၁၀)

ကျမ်းကိုး
(စတုဂိရိ) တောင်လေးလုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး ။ ။ နမောတဿ
ဂမ္ဘီရရှုဖွယ်။
ရန်ကုန်၊ ကဝိမျက်မှန်စာပုံနှိပ်တိုက်၊ သက္ကရာဇ် ၁၂၉၂

ရခဲလှသည့် ထိုခဏ

တစ်ညနေခင်းတွင် ကျွန်တော်နှင့် တပည့်တို့သည် ဆရာ
မင်းသုဝဏ်၏ “ထိုခဏ” ကဗျာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရောက်တတ်ရာရာ
ပြောဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။ “ထိုခဏ” ကဗျာမှာ ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

ထိုခဏ

သူကလစ်ဟင်း၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်
ထန်ပြင်းထောင်ကြွ၊ မျက်ဒေါသနှင့်
ကိုယ်ကလစ်ဟင်း၊ မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်
ရင်တွင်းအုံကြွ၊ ပူသောကနှင့်
ဒုက္ခရှုပ်ပွေ၊ ပင်လယ်ဝေ၍
နေလို့မကောင်း၊ ထိုင်မကောင်းဖြင့်
အိပ်လျောင်းမပျော်၊ သန်းခေါင်ကျော်ကို
ဖူးပေါ်လက်တင်၊ တွေးဆင်ခြင်က
“ငါလျှင်အထွတ်၊ ငါအမြတ်တည့်”
လာဟပ်အစွဲ၊ ငါ့ကိုခဲလျက်
ငါထဲနစ်မြုပ်၊ အဖြစ်ယုတ်တည့်။
အဟုတ်သစ္စာ၊ မြင်ရပါသော်
ချမ်းသာလိုက်ရ ထိုခဏ။
ရခဲပါလှ ယင်းခဏ။
စောင့်မျှော်လျက်ပါ ဧည့်ခဏ။ ။

ထိုကဗျာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်တော့်တပည့်က ဤသို့ စကား
စပါသည်။

“ကျွန်တော် အဲဒီကဗျာကို သိပ်သဘောကျပါတယ်ဆရာ။ အဲဒီကဗျာကို ဖတ်လိုက်ရတာ စိတ်ထဲမှာ ငြိမ်းချမ်းသွားတယ်။ သန္တရသကိုပေးတဲ့ ကဗျာလို့ဆိုရင် ရမယ်ထင်ပါတယ် ဆရာ”

“ဒေါသတွေ သောကတွေကြောင့် ယောက်ယက်ခတ်နေတဲ့ စိတ်ဟာ သစ္စာတရားကိုမြင်လိုက်တော့ ငြိမ်းချမ်းသွားတာပေါ့။ သစ္စာတရားကို မမြင်ခင်ကတော့ အတော်ကို ဒုက္ခရောက်ခဲ့ရသတဲ့။ နေမကောင်း ထိုင်မကောင်းဖြစ်ခဲ့ရသတဲ့။ သစ္စာတရားကို မြင်လိုက်မှ ငြိမ်းချမ်းသွားသတဲ့”

“ဆရာမင်းသုဝဏ်က သစ္စာတရားကို သန်းခေါင်ကျော်မှ မြင်တယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်”

“ဟုတ်တာပေါ့ တပည့်ရယ်၊ တကယ်တော့ သန်းခေါင်ကျော် အချိန်ဟာ လောဘ၊ ဒေါသတရားတွေ ငြိမ်းစပြုတဲ့ အချိန်ပဲ။ လောဘ ဒေါသတွေကြောင့် ပူလောင်နေတဲ့ လောကကြီးဟာ သန်းခေါင်ကျော် အချိန်မှာ အေးချမ်းစပြုလာတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သူတော်ကောင်းကြီးတွေဟာ သန်းခေါင်ကျော်မှ အလုပ်လုပ်ကြတယ်။ သန်းခေါင်ကျော်မှ မေတ္တာဓာတ်တွေ ပို့လွှတ်ကြတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ ဆရာမင်းသုဝဏ်က “သန်းခေါင်ကျော်ကို၊ ဖူးပေါ်လက်တင်၊ တွေးဆင်ခြင်က” လို့ ဖွဲ့ခဲ့တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်”

“ကျွန်တော် သဘောပေါက်သွားပြီ ဆရာ။ မင်္ဂလာသုတ်မှာ နတ်သားတစ်ပါးက မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်တဲ့အချိန်ကို အဘိက္ကန္တာယ၊ ညဉ့်ဦးယံကိုလွန်ပြီးသော။ ရတ္တိယာ၊ ညဉ့်သန်းခေါင်အခါ၌လို့ ဆိုထားတယ်ဆရာ”

“ဟုတ်တာပေါ့ တပည့်ရယ်”

“ဒါထက်ဆရာ၊ အဲဒီကဗျာထဲမှာ “လာဟပ်အစွဲ၊ ငါ့ကိုခဲလျက်” လို့ ပါတယ်။ “လာဟပ်” ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ကျွန်တော် ကောင်းကောင်းသဘောမပေါက်ဘူး ဆရာ။ ကဗျာရဲ့ အောက်ခြေမှာတော့ ဆရာမင်းသုဝဏ်က “လာဟပ်” ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို “အယူမှား” လို့တော့ ပြထားပါတယ်”

“လာဟပ်ဆိုတာ ပါဠိသက် ဝေါဟာရပါ။ ဆရာကြီး ဒဂုန်ဦးထွန်းမြင့်ရဲ့ “ပါဠိသက် ဝေါဟာရအဘိဓာန်” မှာ “လာဟပ်” ကို အယူမှားလို့ ပြထားတယ်။ မူရင်းပါဠိစကားက “လာဟ” ပါ။ ဆရာကြီး ဦးဟုတ်စိန်ရဲ့ “ပါဠိ-မြန်မာအဘိဓာန်” မှာတော့ “လာဟ” ကို ယူခြင်း၊ ဖမ်းခြင်း၊ စွဲလမ်းခြင်းလို့ ပြထားတယ်။ “လာဟပ်” ဆိုတဲ့ စကားကို ပရိသတ်တွေထဲမှာ ရောက်အောင်ပို့ခဲ့တဲ့သူကတော့ ဒီပဲရင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးလို့ ဆိုရမယ်ထင်တယ်”

“ကျွန်တော် မှတ်မိပါပြီ ဆရာ။ ဆရာရဲ့ “ဇင်ဒုဒ္ဒဝါဒ” စာတမ်းမှာ “ကိုယ်မှာမတတ်၊ စာမှာတတ်၊ လာဟပ်ကိုက်တတ်သည်” ဆိုတဲ့ ဒီပဲရင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ စကားကို ဆရာ ကိုးကားထားတာ ကျွန်တော် မှတ်မိပြီဆရာ”

“ဟုတ်ပါတယ်၊ အဲဒီစကားက ဒီပဲရင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ စကားပါ။ ဒီပဲရင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးက အဲဒီစကားကို နေရာအတော်များများမှာ သုံးခဲ့ပါတယ်။ ဆရာယူခဲ့တာက ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ “နိဗ္ဗာန် ဝိနိစ္ဆယ” စာတမ်းကပါ။ “ပရမတ္ထစက္ခုကျမ်း” မှာလည်း အဲဒီစကားကို သုံးထားပါတယ်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးထားတာကို ဆရာမှတ်မိသလောက် ပြောရရင် စာတတ်သည်၊ ကျမ်းဂန်တတ်သည်ဖြစ်ပါလျက် လောဘကြီးမယ်၊ ဒေါသကြီးမယ်၊ မာနကြီးမယ်၊ ဣဿာမစ္ဆရိယကြီးမယ်ဆိုရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ စာထဲမှာသာ တတ်ပြီး ကိုယ်ထဲမှာမတတ်လို့ အဲဒီလို လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန၊ ဣဿာမစ္ဆရိယတွေ ကြီးတာတဲ့။ နေပါဦး “လာဟပ်” ရဲ့ ဝိဂြိုဟ်ကို တပည့်သိရအောင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးရေးတဲ့ “ပရမတ္ထစက္ခုကျမ်း” ကို ယူပြီး ဖတ်ပြပါမယ်။ (ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော့်စာကြည့်ခန်းသို့သွားပြီး စာအုပ်စင်မှ “ပရမတ္ထစက္ခုကျမ်း” ကို ယူပါသည်။ ထို့နောက် လာဟပ်အကြောင်းရေးထားသော စာမျက်နှာကိုလှန်၍ ဝိဂြိုဟ်ကို ဖတ်ပြပါသည်။)

“ကဲ. . တပည့်၊ ဆရာဖတ်ပြပါမယ်။“ ဂဏှတိ ဥပါဒိ ယတိ တိလာဟော” ဂဏှာတိ၊ ဖမ်းယူကိုက်ဟပ်တတ်၏။ ဥပါဒိ ယတိ၊ စွဲလမ်းတတ်၏။ ထို့ကြောင့် လာဟော၊ လာဟအမည်၏တဲ့”

“ဒီလိုဆိုတော့ ဆရာမင်းသုဝဏ်က “ငါဟာ ဟုတ်သည်၊ ငါသာ မြတ်သည်” ဆိုတဲ့ ငါစွဲရဲ့ ဖမ်းစားခြင်းကို ခံရတာပေါ့။ ကဗျာထဲမှာ “ငါထဲနစ်မြုပ်၊ အဖြစ်ယုတ်တည့်” လို့တောင် ဆိုထားတာပဲ။ ငါစွဲဆိုတာကလည်း ဖြုတ်ဖို့မလွယ်လှဘူး။ အဲဒီ “ငါ” အကြောင်းကို ဆရာမင်းသုဝဏ်က “ငါ” ဆိုတဲ့အမည်နဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ် ရေးခဲ့ဖူးတယ်။ အဲဒီကဗျာကို ဆရာသဘောကျလွန်းလို့ အရကျက်ထားတယ်။ ဆရာရွတ်ပြပါမယ်”

ငါ

“ငါမှာလည်း ငါ၊ သူ့မှာ ငါနှင့်
ငါငါ သူငါ၊ တွေ့ကြုံခါဝယ်
ငါနှင့်ငါချင်း၊ ငါစစ်ခင်းလျက်
ပူပြင်းလှုံ့ရုံ ငါပေါက်ကွဲ၏။
ငါဒုက္ခပေး၊ ငါမအေး၍
ငါအေးရကြောင်း၊ ခွင့်ခါချောင်းလျက်
ငါကောင်းကိုရှာ၊ ငါဆိုးခွာသော်
ကွာလေသည်သို့၊ ဖြစ်သမိုလည်း
ခေါင်းလျှိုကိုယ်ခွေ၊ ပခြုပ်ငွေ၌
ငန်းမြေမခြား၊ နှံသံကြားလျှင်
ပါးပျဉ်းထောင်လျက်၊ ငါသည်ထွက်၏။
အို. . ဖွားဖက်ငါ၊ အသင်ငါနှင့်
ငါမလျော့တမ်း၊ အားမာန်စမ်းအံ့
အစွမ်းသာသူ၊ ပန်းဆွတ်ယူလိမ့်
ငါမူငါ့ကို အောင်မည်လော။
ငါ့ကိုငါက အောင်မည်လော။ ။

“ငါမူငါ့ကို အောင်မည်လော၊ ငါ့ကိုငါက အောင်မည်လော” ဆိုတဲ့ အဖွဲ့က လှလိုက်တာဆရာ”

“အဲဒီကဗျာကို ကြားလိုက်ရတော့ ငါစွဲဖြုတ်ဖို့ မလွယ်ဘူးဆိုတာ ပေါ်လာတယ်။ ဖြုတ်လျှင်လည်း ခဏသာဖြုတ်ပြီး ကြာလျှင် ခေါင်းထောင်ထလာတယ်ဆိုတာလည်း ပေါ်လာတယ်”

“ထိုခဏ” ဆိုတဲ့ ကဗျာထဲမှာတော့ ငါစွဲကို ခဏတာဖြုတ်လို့ရတယ်လို့ ဆရာက ဆိုထားတယ်။

“အဲဒီစကားကို ရခဲလှတဲ့ ထိုခဏ၊ ချမ်းသာလိုက်ရဲ့ ထိုခဏလို့ ဆိုထားတယ်”

“ကျေးဇူးပါပဲဆရာ။ “ထိုခဏ” ဆိုတဲ့ ကဗျာအကြောင်းကို ပြောရာက “ငါ” ဆိုတဲ့ နောက်ထပ်ကဗျာတစ်ပုဒ် ပေါ်လာတယ်”

“ပြောကြတာပေါ့ တပည့်ရယ်”

မြဝင်း (ဒဿန)
မဟေသီ (၁/၂၀၁၁)

ဖျော်စရာ ကဗျာနှစ်ပုဒ်နှင့်
စပ်လျဉ်း၍

(၁)

တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော်သည် ကဗျာမှတ်စုစာအုပ်တစ်အုပ်
ကိုယူ၍ လှန်လှောကြည့်မိရာ “ဖျော်စရာ” ကဗျာ ၂ ပုဒ်ကို အမှတ်
မထင် တွေ့ရပါသည်။ တစ်ပုဒ်မှာ ဆရာမင်းသုဝဏ် ရေးဖွဲ့ထားသော
ကဗျာဖြစ်၍ အခြားတစ်ပုဒ်မှာ စာဆိုမယ် ငွေတာရီ ရေးဖွဲ့ထားသော
ကဗျာဖြစ်ပါသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ် ရေးဖွဲ့ထားသော “ဖျော်စရာ” ကဗျာမှာ
အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဖျော်စရာ

“တမဲမဲလျှင်
ဝေပဲ ဝေနိုင်ဘိတော့သည်။
တဖွဲဖွဲလျှင်
စွေပဲ စွေနိုင်ဘိတော့သည်။
သို့လျှင်တွေး၍
စိတ်လေး ပူဆာ၊ ညှိုးလျခါ၌
သည်းချာရင်သွေး၊ သမီးထွေးနှင့်
လူလေးညီကို၊ ခန်းရိပ်ညှိမှ
ကြည်ချိုစိတ်ဝမ်း၊ ပြုံးရယ်လန်းသော်
နေဝန်းပေါ်သို့ လင်းသတည်း။”

ကျွန်တော်သည် ထိုကဗျာကို ရန်ကုန်မြို့ စိန်ပန်းမြိုင်စာပေ
တိုက်က ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သော “ပျဉ်းမငုတ်တို” မှ ကူးယူ
ခဲ့ပါသည်။

စာဆိုမယ် ငွေတာရီ ရေးဖွဲ့ထားသော “ဖျော်စရာ” ကဗျာ
မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

ဖျော်စရာ

တကွဲကွဲလျှင်
ကွေပဲ ကွေနိုင်ဘိတော့သည်။
တဝဲဝဲလျှင်
ဖြေလဲ ဖြေနိုင်ခက်တော့သည်။
သို့လျှင်မပျော်၊ ဆွေစိတ်ပေါ်က
ရည်မျှော်ကိုယ်စား၊ ရုပ်ပုံကားကို
ရပ်နားတွေဝေ၊ ရှုမိချေ၏။
မွေးမေသခင်၊ ကျေးဇူးရှင်မူ
စန်းသွင် ကြည်သာ၊ ချိုမျက်နှာနှင့်
ခန်းသာဇည့်ဆောင်၊ ရွှေမှန်ဆောင်မှ
ခေါ်ယောင်ထင်မှန်း၊ ပြုံးရယ်လန်းသော်
စိတ်ဝမ်းရွှင်ကြည်၊ ပျော်မှုစည်၍
ဖြေဆည်ညွတ်နူး၊ ဘဝင်မြူးသည်
မိုးဦးပန်းသို့ လန်းသတည်း။

ကျွန်တော်သည် ထိုကဗျာကို ငွေတာရီစာစဉ်မှ စာစဉ်- ၁
အဖြစ် ထုတ်ဝေသော “ငွေတာရီ ကဗျာ ၁၀၀” မှ ကူးယူခဲ့ပါသည်။

(၂)

ကျွန်တော်သည် ထိုကဗျာ ၂ ပုဒ်ကို ကူးယူပြီးသောအခါ ထိုကဗျာ ၂ ပုဒ်နှင့် စပ်လျဉ်းသောအမြင်ကို ထိုကဗျာမှတ်စုစာအုပ်၌ပင် ရေးခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်အမြင်မှာ ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

ကဗျာဆရာတို့သည် “ဖျော်စရာ” ဟူသော တစ်ခုတည်းသော အကြောင်းအရာကိုပင် ရေးဖွဲ့ခဲ့ကြပါသည်။ သို့ရာတွင် “ဖျော်စရာ” ချင်းကား မတူပါ။

ဆရာမင်းသုဝဏ်အဖို့ “သမီးထွေးနှင့် လူလေး ညီအစ်ကို” တို့သည် “ဖျော်စရာ” ဖြစ်သည်။ စိတ်ဝမ်းညှိုးလျှင်နေသောအခါ ပြုံးရယ်ရွှင်လန်းနေသော “သမီးထွေးနှင့် လူလေးညီအစ်ကို” တို့ကို မြင်လိုက်ရသောအခါ လန်းလန်းဆန်းဆန်း ဖြစ်သွားသည်ဟု ဆရာမင်းသုဝဏ်က ဆိုပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ “ဖျော်စရာ” ကဗျာကို ဖတ်ရသောအခါ ကျွန်တော်သည် အင်းဝခေတ် စာဆို ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ “သားတို့ ရုပ်ရည်၊ သီတာမည်သား၊ ရေကြည်ချမ်းမြေ့၊ တစ်ပေါက်ကျက၊ မိဘတို့ဝမ်း၊ ငြိမ်းစတမ်းတည့်” ဟူသော ကိုးခန်းစာကို သတိရမိပါသည်။

စာဆိုမယ် ငွေတာရီအဖို့ “မွေးမေမိခင်၊ ကျေးဇူးရှင်” သည် “ဖျော်စရာ” ဖြစ်ပါသည်။ စိတ်ဝမ်းညှိုးလျှင်နေသောအခါ ဧည့်ခန်းဆောင် မှန်ဘောင်တွင်းက စန်းလပမာ အေးမြသော “မွေးမေမိခင် ကျေးဇူးရှင်” ၏ ရုပ်ပုံကို မြင်လိုက်ရသောအခါ မိုးဦးပန်းသို့ လန်းလန်းဆန်းဆန်း ဖြစ်သွားသည်ဟု ဆိုပါသည်။

ကဗျာဆရာ ၂ ဦးတို့သည် “ဖျော်စရာ” ဟူသော တစ်ခုတည်းသော အကြောင်းအရာကို ရေးဖွဲ့ထားကြသော်လည်း “ဖျော်စရာ” ချင်း မတူရခြင်းမှာ ကဗျာဆရာတို့ ရောက်ရှိသောအရွယ်၊ အရွယ်ကို လိုက်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘဝအတွေ့အကြုံ၊ ဘဝအသိ၊ ထိုပြင် ထိုကဗျာဆရာတို့ ကျင်လည်ရသော ပတ်ဝန်းကျင်တို့ မတူသောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟုဆိုလျှင် ရနိုင်သည်ဟု ထင်မိပါသည်။

ကဗျာဆရာ ၂ ဦးတို့သည် “ဖျော်စရာ” ဟူသည့် အကြောင်းအရာအကြောင်းကို ပြောပြီးနောက် ကဗျာဖွဲ့စည်းပုံအကြောင်းကိုလည်း ပြောပါဦးမည်။

ကဗျာ ၂ ပုဒ်စလုံး၌ စာပြီး နှစ်ဖော်ပြထားသည်ကို မတွေ့ရပါ။ သို့ဖြစ်သော်လည်း ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာသည် ရှေ့သွားကဗျာဖြစ်၍ စာဆိုမယ် ငွေတာရီ၏ ကဗျာသည် နောက်လိုက်ကဗျာဖြစ်သည်ဟု ဆိုသင့်လေသည်။ စာဆိုမယ် ငွေတာရီသည် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ “ဖျော်စရာ” ကို နှစ်သက်သဖြင့် ထိုကဗျာကို အတုလိုက်ကာ သူ၏ “ဖျော်စရာ” ကဗျာကို ရေးခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကဗျာ ဖွဲ့စည်းရာ၌လည်း ဆရာမင်းသုဝဏ် ဖွဲ့စည်းသကဲ့သို့ ဖွဲ့စည်းထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်က သူကဗျာကို “တမဲမဲလျှင် ဝေပဝေနိုင်ဘိတော့သည်” ဟု စခဲ့သလို စာဆို ငွေတာရီကလည်း သူကဗျာကို တကွဲကွဲလျှင် ကွေပဲ ကွေနိုင်ရက်တော့သည်” ဟု စခဲ့ပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်က သူကဗျာကို အပိုဒ် ၃ ပုဒ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ စာဆိုမယ် ငွေတာရီကလည်း သူကဗျာကို အပိုဒ် ၃ ပုဒ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းရန် ကြိုးစားသည်။ သို့ရာတွင် ၄ ပိုဒ်ဖြစ်သွားသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်က သူကဗျာကို ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းစွာဖွဲ့ဆိုသည်။ စာဆိုမယ် ငွေတာရီကလည်း သူကဗျာကို ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းစွာ ဖွဲ့ဆိုရန် ကြိုးစားသည်။ သို့ရာတွင် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာနှင့်စာလျှင် ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းမှု လျော့နည်းနေသည်ဟု ထင်မိပါသည်။ “စိတ်ဝမ်းရွှင်ကြည့်၊ ပျော်မှုစည်၍၊ ဖြေဆည်ညွှတ်နူး၊ ဘဝင်မြူးသည်” ဟူသော အဖွဲ့သည် ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းမှုကို လျော့နည်းစေသည်ဟု ထင်မိပါသည်။ သို့ဖြစ်သော်လည်း စာဆိုတော် ငွေတာရီသည် သူ သွားလိုရာသို့ ရောက်အောင်သွားနိုင်သည်။ စာဖတ်သူကိုလည်း ထိုနေရာသို့ ရောက်အောင်သွားနိုင်သည်ဟု ထင်မိပါသည်။

(၃)

ကျွန်တော် ထိုအမြင်ကို ရေးခဲ့သည်မှာ အချိန်အတော် ကြာခဲ့ပါပြီ။ “ဖျော်စရာ” ကဗျာ ၂ ပုဒ်ကို ရေးကူးပြီးသည်နှင့် စိတ်ထဲ တွင် ပေါ်လာသည့်အတိုင်း ရေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ဤဆောင်းပါးကို ရေးနေစဉ် ကျွန်တော့် မှတ်စုစာအုပ်ထဲတွင် မသဲမကွဲဖြစ်နေသော ငွေတာရီ၏ “ဖျော်စရာ” ကဗျာမှ စာလုံးအချိန်ကို အတည်ပြုရန် ဆရာမင်းယုဝေ ကျွန်တော့် ကို အမှတ်တရပေးခဲ့သော “ငွေတာရီ ကဗျာ ၁၀၀” စာအုပ်ကို ရှာရ ပါသည်။ ကျွန်တော့်စာအုပ်စီရိ၌ ထိုစာအုပ်ကို အလွယ်တကူ ရှာတွေ့ ပါသည်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့က ကျွန်တော် ဆရာ မင်းယုဝေ၏ အိမ်သို့ရောက်စဉ် ဆရာ မင်းယုဝေက အမှတ်တရ ပေးလိုက်သော စာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် “ဖျော်စရာ” ကဗျာပါရှိသော စာမျက်နှာ ကို လှန်၍ မသဲမကွဲဖြစ်နေသော စာလုံးများကို အတည်ပြုပြီးနောက် ထိုကဗျာစာအုပ်ပါ အမှာစာများ၊ ကဗျာများကို ပြန်ကြည့်နေမိပါသည်။

ဆရာ မင်းယုဝေသည် ထိုစာအုပ်၌ စာဆိုမယ် ငွေတာရီ၏ ကဗျာများကို အခန်း ၄ ခန်းခွဲပြီး တင်ပြထားပါသည်။ “ဖျော်စရာ” ကဗျာသည် အခန်း ၄ ၌ ပါဝင်ပါသည်။

ထိုကဗျာစာအုပ်၌ ဆရာဇော်ဂျီ၏ အမှာစာလည်း ပါရှိလေ သည်။ ဆရာဇော်ဂျီက “စာဆိုမယ် ငွေတာရီ” ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် အမှာစာ ရေးပေးထားပါသည်။ ဆရာဇော်ဂျီသည် ထိုအမှာစာ၌ စာဆိုမယ် ငွေတာရီ၏ ကဗျာများကို ကဏ္ဍအလိုက် တစ်နည်းဆိုရ သော် အခန်းအလိုက် သုံးသပ်ပြထားပါသည်။

“ဖျော်စရာ” ကဗျာပါရှိသော အခန်း ၄ ကို ဤသို့သုံးသပ် ပြထားပါသည်။

“စတုတ္ထကဏ္ဍတွင် ငွေတာရီ အမူအရာသည် ရင့်သန်စပြု လာလေပြီ။ သူ့၌ ပျော်လို့စိတ်၊ ကြည်နူးလို့စိတ်၊ ရွှင်လန်းလို့စိတ်၊ လွမ်း လို့စိတ်တို့ လှုပ်ရှားနိုင်လျက်ပင်ဖြစ်သော်လည်း သူ့စိတ်ကူးသို့ လူနှင့်

လူဘဝ အတွေးအခေါ်တို့ ဝင်လာကြလေသည်။ ဘုရားဖူးနေသော အဘွားအိုကို သူ ငေး၍ ကြည့်ခဲ့သည်။ ဘဝတစ်ပါး၌ရှိသော သူ့မိခင် ကို သူ လွမ်းဆွတ်သတိရခဲ့သည်။ ဗန်းပြအလှမျိုး၏ အတွင်းသဘော ကို သူ ခိုပိမိခဲ့သည်။ ဘဝအကွေ့တစ်ခုခု၌ တစ်နေ့နေ့တွင် လမ်းခွဲ ကြရမည့်အရေးကို သူ တွေးတောခဲ့လေသည်။

ထိုသို့ တွေးတောလာနိုင်သော အရွယ်တွင် ငွေတာရီ၏ တေးအယဉ်သည် ရပ်ခဲ့ရလေသည်။”

ကျွန်တော်သည် ထိုအမှာစာကို ဖတ်ပြီးနောက် “ဖျော်စရာ” ကဗျာကို ပြန်လည်သုံးသပ်ကြည့်ပါသည်။ တွေးစရာ တသီတတန်းကြီး ပေါ်လာပါသည်။ စာဖတ်သူတို့သည်လည်း ဆရာဇော်ဂျီ၏ အမှာစာ ကို ဖတ်ပြီးနောက် စာဆိုမယ် ငွေတာရီ၏ ကဗျာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စာဖတ်သူတို့၌ တွေးစရာ တသီတတန်းကြီး ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မည်ဟု ထင်မိပါသည်။

မြဝင်း (ဒဿန) ပေးဖူးလွှာ

ရှေးသူဟောင်းတို့ အစဉ်အလာ

(၁)

ဇာတ်မင်းသားကြီး ဦးဖိုးစိန်သည် ထိုးထွင်းဉာဏ်ကောင်းသူ ဖြစ်ရာ ငိုချင်းများကို သီဆိုရာတွင် စာရေးဆရာက ရေးပေးထားသော ငိုချင်းစာသားနှင့် မပြီးနိုင်သေးဘဲ ငိုချင်းစာသားအချတွင် ကွန်နှံ တွန့်၍ သီဆိုတတ်ပါသည်။

ဥပမာဆိုရသော် စာရေးဆရာကြီး ဆရာဆယ်ရေးသော “ကူလီသာ” ဇာတ်၌ “မင်းစိတ်အနေမှာလေ၊ မင်းမိတ်ဆွေ သဟာယ ရယ်လို့” အစချီသော ငိုချင်းပါရှိလေရာ ထိုငိုချင်းကို ဆရာဆယ်က “အမယ်လေး အရိုးမှတ်လို့ ညာသမျှ အယုံမစောလိုက်ပါနဲ့။မယားခိုး စကားတတ်တွေက ခုကာလမှာ အပုံပေါ်” ဟု ချထားပါသည်။

ဇာတ်မင်းသားကြီး ဦးဖိုးစိန်သည် ထိုငိုချင်းကို သီဆိုရာတွင် ဆရာဆယ် ချထားသည်နှင့် မပြီးနိုင်သေးဘဲ “မယားခိုး စကားတတ် တွေက ခုကာလမှာ အပုံပေါ်” ဟူသော အချပိုင်း၏ နောက်တွင် “မင်းကိုတော့ ငါန့မြော၊ ခုတော့ လူတကာနှင့် အရောဝင်ပါပကော” ဟု ၂ ဆင့်ကွန်နှံ၍ ငိုချင်းကို ချလိုက်ပါသည်။

ထိုသို့ကွန်နှံ၍ တွန့်၍ ချသည်ကို ပရိသတ်က သဘောကျ၍ “ဖိုးစိန်ကြီး၏ မူပိုင်ဟန်” ဟု ဆိုစမှတ် ကျန်ခဲ့ပါသည်။

(၂)

တစ်ဖန် စာပေလောကဘက်သို့ လှည့်ပါဦး။
ဆရာဇော်ရှိသည် ကဗျာများကို အဆုံးသတ်ရာတွင် တစ်ခါ တစ်ရံ ၂ ဆင့်၊ ၃ ဆင့်ကွန်နှံ၍ အဆုံးသတ်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဥပမာဆိုရသော် “အမတ်ကြီး သိမ်သူ၏ ဆုတောင်းကဗျာတွင်-

“လောဘကိုယ်မှာ၊ တွေ့အောင်ရှာ၍
တွေ့လာလောဘ၊ သူဆုံးမလျှင်၊
လောဘ၏ ကျွန်၊ သူ ဖီဆန်၍
တော်လှန်နိုင်မည် ထင်ပါ၏
သူ့ဆုတောင်းကို သူအသိ
ကိုယ်တိုင်ဖြည့်မှ ပြည့်မည်တည်း” ဟု ၂ ဆင့်ကွန်နှံပြီး အဆုံးသတ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ထို့ပြင် “အပယ်ရတနာ ဘုရားမှာ လွမ်းစရာ” ဟူသော ကဗျာတွင်လည်း-

“ပတ်လည်ရှားစောင်း၊ အကာကောင်းနှင့်
ထနောင်းခြေရင်း၊ မြင်းကျောင်းကွင်းသို့
ထမင်းပို့လာ၊ ဆုံခဲ့ရာတည့်
သေချာသောအခါ၊ ထိုနေရာ၌
ပယ်ရတနာမည်သား၊ ဂူဘုရားကို
တည်ထားစေလို့၊ ကျွတ်ဆုဆိုဟု
ခွန်းချိုမွှေးကြူ၊ မိန့်တော်မူသည်
အေးတူပူမျှ အတိတ်က
ဖူးလာတိုင်းပ သတိရ
လွမ်းစရာပျို သူတို့ဘဝ။” ဟု ၂ ဆင့်ကွန်နှံပြီး အဆုံးသတ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ထို့ပြင် “နန္ဒပညာ ပန်းလက်ရာ” ကဗျာတွင်လည်း-

“ရိုးတံ သက်သက်၊ ကိုင်းခက်လက်တို့
ဇာယက်ပမာ၊ စုတ်ချက်ပါသည်
လှမ်းလာကြွရွှံ ထင်စရာပျို

ပန်းချီဆရာ စိတ်ကူးရ
ရိုးပင် သဘာဝ သူသုံးကျ
နန္ဒပညာ ဂူမပြီ” ဟု ၃ ဆင့်ကွန်ပြီး အဆုံးသတ်ထားသည်
ကို တွေ့ရသည်။
ထို့အတူ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည်လည်း “ဖတ်၊ မှတ်၊
စပ်တွေးရေးပေး” ကဗျာတွင်-

“လောကတစ်ဖက်၊ အိမ်တစ်ဖက်နှင့်
မိုးထက်မှာပျံ၊ လေတံခွန်သို့
ချိန်ဝတ်နှစ်ဖက်၊ ညီမျှချက်ကြောင့်
မိုးထက်ဝဲကာ၊ မိုးအာကာမှ
ကမ္ဘာကိုကြည့်၊ သူ့အကြည့်သည်
တို့ကြည့်သည်နှင့် မတူတကား။
အမြင်ဆန်းသစ် ထူးထူးခြား။
စာပေလုပ်သား၊ စာလုပ်သား။

ဟု ၂ ဆင့်ကွန်၍ အဆုံးသတ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။
ထို့ပြင် “ဒေါ်မမလေးကို အောက်မေ့လျက်” ကဗျာတွင်
လည်း-

“သို့အောက်မေ့ကာ ထက်နတ်ရွာသို့
သာဓုခေါ်လျက်၊ ကျွန်နှုတ်ဆက်သည်
အောက်ဖက်ကျန်ခဲ့ မိတ်တဝေး
မမေ့ပါဘူး ဒေါ်မလေး
သာဓု သာဓု ထပ်မံကြွေး
ရှစ်ချစ် လူချစ် ဒေါ်မလေး” ဟု ၃ ဆင့်ကွန်၍ အဆုံးသတ်
ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ထို့ပြင် “အတွေးသမား ကျောမွဲကြီး” ကဗျာတွင်လည်း-

“သို့ တွေးမိပါ၊ သူ့ခမျာကို
ညှာတာထောက်ထား၊ လူ့အများတို့
သနားကြဖို့ မကောင်းလား။
အတွေးသမား ရေးသမား။
ကျောမွဲကြီးနှင့် ပေးသမား။
တို့တွေးတောဖို့ သူ့စဉ်းစား။” ဟု ၄ ဆင့်ကွန်၍ အဆုံးသတ်
ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၃)

အထက်တွင် ဆိုခဲ့သောအချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်တော်
တွင် စဉ်းစားစရာ ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်းစားစရာမှာ အခြားမဟုတ်ပါ။
ဇာတ်မင်းသားကြီး ဦးဖိုးစိန်သည် ငိုချင်းများကို ဆိုရာတွင် စာရေး
ဆရာရေးပေးသော ငိုချင်းစာသားနှင့် မပြီးနိုင်သေးဘဲ အဘယ်ကြောင့်
၂ ဆင့်၊ ၃ ဆင့်ကွန်၍ အဆုံးသတ်ရလေသနည်း။ ထို့အတူ ဆရာ
ဇော်ဂျီနှင့် ဆရာမင်းသုဝဏ်တို့သည်လည်း ကဗျာများကို အဆုံးသတ်
ရာတွင် အဘယ်ကြောင့် ၂ ဆင့်၊ ၃ ဆင့် တစ်ခါတစ်ရံ ၄ ဆင့်ကွန်
၍ အဆုံးသတ်ရလေသနည်းဟူသော စဉ်းစားစရာ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုစဉ်းစားစရာသည် ကျွန်တော်ခေါင်းထဲ၌ တရစ်ဝဲဝဲ လှည့်
နေခဲ့ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ငုပ်သွားတတ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် မကြာ
လိုက်ပါ။ ထိုစဉ်းစားစရာသည် ပြန်ပေါ်လာပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ထို
စဉ်းစားစရာနှင့် လုံးချာလိုက်နေစဉ် တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော်သည်
ဆရာမင်းသုဝဏ်၏အိမ်သို့ ရောက်သွားပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်ကို
တွေ့သောအခါ ထိုစဉ်းစားစရာသည် ငုပ်ရာမှ ပေါ်လာပါသည်။
ကျွန်တော်သည် အချိန်ဆွဲမနေတော့ဘဲ ဆရာမင်းသုဝဏ်အား ထို
စဉ်းစားစရာကို ပြောပြပါသည်။ ထိုအခါ ဆရာမင်းသုဝဏ်က ဤသို့
ပြောပါသည်။

“ဆရာတို့ မြန်မာယဉ်ကျေးမှုမှာ ဆိုရိုးစကားတစ်ခု ရှိတယ်။ “ဒေါင်ဒေါင်မြည်မှ အိုး၊ ဝှတ်ကူးမြည်မှ ချိုး၊ သုံးလွန်းတင်မှ ကြိုး” တဲ့။ ရှေးသူဟောင်းတို့ ထားခဲ့တဲ့ ဆိုရိုးပေါ့။ သုံးလွန်းတင်မှ ကြိုးဆိုတာ ကြိုးကျစ်ရာမှ သုံးလွန်းတင်ပြီးကျစ်မှ ခိုင်တဲ့ကြိုးကို ရတယ်လို့ ပြောတာပါ။ အဲဒီလိုပဲ အချက် ၁ ခုကို တင်ပြတဲ့အခါ ၃ ဆင့်လောက်ဆင့် ပြီးပြောမှ လေးနက်မှု ရှိတယ်။ စလေဆရာကြီး ဦးပုညရဲ့ စာတွေကို ကိုမြဝင်း ဖတ်ဖူးမှာပေါ့။ စလေဆရာကြီးက အရေးတကြီးပြောလိုတဲ့ အချက်ပေါ်လာရင် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ရှိအောင်၊ ထိထိမိမိရှိအောင်၊ လေးလေးနက်နက်ရှိအောင် စကားပရိယာယ် ၃ မျိုး ၄ မျိုးဆင့်ပြီး ဖွဲ့ဆိုတတ်တယ်။ ဆရာတို့က အဲဒီအစဉ်အလာကိုယူပြီး ဖွဲ့တာပါ” ဟု ပြောပါသည်။

ထိုအခါ ကျွန်တော်က “ကျွန်တော် တွေးမိတာကတော့ ဆရာရော ဆရာဇော်ဂျီပါ အသက်အရွယ်ရလာခါမှ ကဗျာတွေကို အဆုံးသတ်တဲ့အခါမှာ ၂ ဆင့်၊ ၃ ဆင့်၊ တစ်ခါတစ်ရံ ၄ ဆင့်ဆင့်ပြီး အဆုံးသတ်တာတွေ ရပါတယ်။ ငယ်ငယ်တုန်းက ရေးခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေ မှာ အဲဒီလို အဆုံးသတ်တာ မတွေ့ခဲ့ဘူး ဆရာ။ အသက်ကြီးလာ သူတို့ မေ့တာအတိုင်း တစ်ခါနဲ့ ပြောလိုအားမရလို့ ထပ်ခါထပ်ခါ ပြောတာများလားလို့ ထင်မိပါတယ် ဆရာ” ဟု ပြောပါသည်။

ထိုအခါ ဆရာမင်းသုဝဏ်က ဤသို့ပြောပါသည်။

“အဲဒါလည်း ဖြစ်နိုင်တာပေါ့။ ဆရာတို့ကတော့ အခုနက ပြောခဲ့သလိုပဲ ရှေးသူဟောင်းတို့ရဲ့ အစဉ်အလာကို ယူလိုက်တာပါ။ ကိုမြဝင်း-ဦးပုညရဲ့ အဘိုးကြီးဘွဲ့ကို တွေ့ဖူးမှာပေါ့။ “ရှင်နှင့်လည်း မအေး စာရေးနှင့်လည်း မချမ်း၊ ရဟန်းနှင့်လည်း မသာ၊ အာကာနံ သည့် ကြောင်ဟပါ” ဆိုပြီး စကားပရိယာယ် ၃ ဆင့်ဆင့်ပြီး အဘိုးကြီးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ပြောလိုက်တာ။ သုံးလွန်းတင်ကြိုးလို အလွန်ခိုင်မာတာ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အဖွဲ့မျိုးကို သုံးလွန်းတင် အဖွဲ့မျိုးလို ခေါ်ရမယ်ထင်တယ်။ ဆရာ ဦးသိန်းဟန်ကိုလည်း မေးကြည့်ဦးပေါ့”

ဆရာအိမ်မှ ကျွန်တော် ပြန်ထွက်လာသောအခါ ကျွန်တော် ခေါင်းထဲတွင် တရစ်ဝဲဝဲ လှည့်နေခဲ့သော ထိုစဉ်းစားစရာသည် ၎င်းလျှိုး သွားပါသည်။ သို့ဖြစ်သော်လည်း “ဆရာဦးသိန်းဟန်ကိုလည်း မေးကြည့်ဦးပေါ့” ဟု ဆရာ မှာလိုက်သည့်အတိုင်း ကျွန်တော်သည် ဆရာဇော်ဂျီ (ဆရာမင်းသုဝဏ်က ဆရာဇော်ဂျီကို ဆရာဟုလည်းကောင်း၊ ဆရာဦးသိန်းဟန်ဟုလည်းကောင်း ခေါ်ဆိုတတ်ပါသည်) ထံသို့သွား၍ ထိုစဉ်းစားစရာကို တင်ပြရဦးမည် ဖြစ်ပါသည်။

မြဝင်း (ဒဿန) ပေဖူးလွှာ

ဖိုးသူတော်ဦးမင်း၏ ဆယ့်နှစ်ရာသီဘွဲ့
လေးဆစ်ကဗျာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍

(၁)

ကျွန်တော်သည် တပည့်တစ်ဦး၏ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာလက်ထပ်ပွဲတွင် မလွဲသာ မရှောင်သာ မင်္ဂလာစကားပြောမိရာမှ အခြားထိမ်းမြားမင်္ဂလာလက်ထပ်ပွဲများတွင်လည်း မငြင်းသာတော့ဘဲ မင်္ဂလာစကားပြောရပါတော့သည်။

ကျွန်တော်သည် မင်္ဂလာစကားပြောရာတွင် ရွေးဦးစွာ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာလက်ထပ်ပွဲနှင့် စပ်ဆိုင်သော ရာသီဘွဲ့ကို ရွတ်ဆို၍ မင်္ဂလာစကားကို စတတ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ထိမ်းမြားမင်္ဂလာလက်ထပ်ပွဲ ပြုလုပ်သောကာလသည် ကဆုန်လဖြစ်လျှင် ကဆုန်လရာသီဘွဲ့ကို ဦးစွာရွတ်ဆို၍ မင်္ဂလာစကားကို စတတ်ပါသည်။ ဤသို့ ရာသီဘွဲ့များကို ရွတ်ဆို၍ မင်္ဂလာစကားကို စရသည်မှာ သတို့သားသတို့သမီးတို့အား သူတို့ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာလက်ထပ်ပွဲ ပြုလုပ်သော အခါ ရာသီကို သတိတရရှိစေရန်နှင့် အခါရာသီ၏ သာသောင့်သာ ယာပုံကိုသိပြီး စိတ်ကြည်နူးစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ရာသီဘွဲ့ကို ရွတ်ဆိုပြီးခါမှ “သုနက္ခတ္တံ၊ ရာသီ အသီလိတ္တာကြင်း နဝင်း ကြံကြိုက် ခါကောင်းဆိုက်၍ သိုက်မြိုက်သော ကြွငှဂိုဏ်းနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သည်။ ဟောတု ဘဝတု၊ ဖြစ်ပါစေသတည်း” ဟု မင်္ဂလာအခါကြားတတ်ပါသည်။

ဤသို့လျှင် ရာသီဘွဲ့များကို ရွတ်ဆို၍ မင်္ဂလာစကား စနိုင်ရန် ကျွန်တော်သည် ရာသီဘွဲ့များကို အရဆောင်ထားရပါသည်။ ရာသီဘွဲ့များကို အရဆောင်ထားရာတွင်လည်း ထိမ်းမြားမင်္ဂလာ

လက်ထပ်ပွဲ ပြုလုပ်အပ်သော လရာသီဘွဲ့များကို အထူးအလေးပေး၍ အရဆောင်ထားပါသည်။

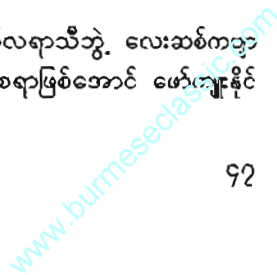
ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ “ဘွိုင်းကောက်ဋီကာကြီး” ၌ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာလက်ထပ်ပွဲ ပြုအပ်သောလနှင့် မပြုအပ်သောလတို့ကို ဖော်ပြသော “၁၂ လ အချုပ် ဆောင်ပုဒ်သဖြန်” ပါရှိလေသည်။ ထိုဆောင်ပုဒ်သဖြန်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

“ဝါဆို ဝါခေါင်ထိမ်းရင်လ၊ သေကျိန်းပ ဆွေကြင်ဖော်၊
ခေါင်းပါးစွာ၊ တော်သလင်းဟာမို့ သားပုတ္တာခြံရံကင်း၊ ကွင်းကြနတ်
တော် လပြာသို ဥစ္စာယွင်းပါလိမ့်၊ ကွေကွင်းကြ တပေါင်းခေါ်၊ မလျော်
တတ် ခြောက်လ၊ ကြွင်းမာသေ၊ ထိမ်းမြားပါလေက။ ရံခြွေရွှေငွေစပါး
ရယ်နှင့် စီးပွားခိုင်လုံလို့ မောင်မယ်စုံအိုအောင် ပေါင်းရတယ်။ ကျောင်း
ကြီးအစ်မ”

ထို ၁၂ လချုပ် ဆောင်ပုဒ် သဖြန်အရ မြန်မာတို့သည် ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တော်သလင်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသိုနှင့် တပေါင်းလများတွင် ထိမ်းမြားမင်္ဂလာ လက်ထပ်မှုမပြုကြပေ။ ကြွင်းသောလများဖြစ်သည့် တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ နယုန်၊ သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်းနှင့် တပို့တွဲလများတွင်သာ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာ လက်ထပ်မှုပြုကြပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ကျွန်တော်သည် တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ နယုန်၊ သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်းနှင့် တပို့တွဲလ ရာသီဘွဲ့များကို အထူးအလေးပေး၍ အရဆောင်ထားရပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ရာသီဘွဲ့များကို ရွတ်ဆိုရာတွင် ဖိုးသူတော်ဦးမင်း ရေးဖွဲ့သော ဆယ့်နှစ်လရာသီဘွဲ့ လေးဆစ်ကဗျာများကို ရွတ်ဆိုလေ့ ရှိပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ဖိုးသူတော်ဦးမင်းရေးဖွဲ့သော ဆယ့်နှစ်လရာသီဘွဲ့ လေးဆစ်ကဗျာများနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းသားဘဝကတည်းက ဆုံဆည်းခဲ့ရပါသည်။ ထိုစဉ်ကတည်းကပင် ထိုကဗျာများကို အရဆောင်ခဲ့ပါသည်။

ဖိုးသူတော်ဦးမင်း၏ ဆယ့်နှစ်လရာသီဘွဲ့ လေးဆစ်ကဗျာများသည် ရာသီလေ့များကို အမှတ်ရစရာဖြစ်အောင် ဖော်ကျူးနိုင်

သည့်ပြင် ရွတ်ဆိုရသည်မှာလည်း ပြေပြေချောချော ရှိလှပါသည်။
ထို့ပြင် ထိုကဗျာများ၌ လွမ်းရိပ် လွမ်းငွေ့ကလေးများ သမ်းနေသည်
ဟုလည်း ထင်မိပါသည်။

(၂)

တစ်ခါသော် ကျွန်တော်သည် ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်အိမ်
သို့ ရောက်သွားပါသည်။ဆရာကြီးအား ဟိုကျွဲကဗျာတစ်ပုဒ်နှင့် စပ်
လျဉ်း၍ ကျွန်တော်သိလိုသော အချက်များကို မေးပါသည်။ဆရာကြီး
ကလည်း စိတ်ရှည်လက်ရှည် ရှင်းပြပါသည်။ထို့နောက် ကျွန်တော်တို့
သည် ဟိုကျွဲကဗျာများအကြောင်းကို ပြောကြပါသည်။ထိုသို့ပြောကြ
ရင်း ဖိုးသူတော်ဦးမင်း ရေးဖွဲ့သော ဆယ့်နှစ်လရာသီဘွဲ့ လေးဆစ်
ကဗျာများအကြောင်းသို့ ရောက်သွားပါသည်။ထိုနေ့က ဆရာကြီး
မင်းသုဝဏ်ပြောပြသော ဖိုးသူတော်ဦးမင်း၏ ဆယ့်နှစ်လရာသီဘွဲ့
လေးဆစ်ကဗျာများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အချက်များကို ကျွန်တော်
မှတ်မိသမျှ တင်ပြပါမည်။

“ဖိုးသူတော် ဦးမင်းရဲ့ ဆယ့်နှစ်လရာသီဘွဲ့ လေးဆစ်ကဗျာ
တွေက အသံသာတယ်။ရွတ်ရဆိုရတာ ထိုးထိုးထောင်ထောင် မဖြစ်
ဘူး။နောက်ပြီးတော့ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းက ရာသီဘွဲ့ကို ဖွဲ့ဆိုတဲ့အခါ
မှာ အချက်အလက်တွေ အများကြီးမပြောဘူး။အကြောင်းအရာတွေ
ကို ပြတ်သိပ်ပြီး မထည့်ဘူး။အခါရာသီအကြောင်း ဖွဲ့မယ်ဆိုရင်
ပြောစရာတွေက အများကြီး။နက္ခတ်အကြောင်း၊ တိမ်အကြောင်း၊ ပန်း
အကြောင်း အခါရာသီအလိုက် ကျင်းပတဲ့ ပွဲတော်အကြောင်း၊ ငှက်
ကျေးတို့အကြောင်း ပြောစရာတွေက အများကြီး။ဖိုးသူတော်ဦးမင်းက
သူ့ဆယ့်နှစ်လရာသီဘွဲ့ လေးဆစ်ကဗျာတွေထဲမှာ အဲဒီအကြောင်း
တွေကို စုပြုပြီး မထည့်ဘူး။အကွက်ကောင်းတစ်ခု နှစ်ခုလောက်ကို
သာရွေးပြီး ထည့်တတ်တယ်။ကိုမြဝင်း ကဆုန်လဘွဲ့ကို ရတယ်
မဟုတ်လား။(ရပါတယ် ဆရာ) ရရင် ဆိုပြပါဗျာ”

ကျွန်တော်သည် ကဆုန်လဘွဲ့ လေးဆစ်ကဗျာကို ဆိုပြပါသည်။

“စကားဝါင့်သင်းလို့
ကြယ်မင်းတဲ့ ဝိသာခါ။
ကိမ်ငွေ့မှာ ရောင်ခြည်ရွန်း
ထွန်းတဲ့ချိန်ခါ
စုံကန္တာ ဟေမာမြိုင်ထဲ၊
ရွှေကျေးယုံသင်လို့
ခံပျော်ရွှင် ထိုသည်ကူးတယ်
မြူးကြစမြဲ

ကဗျာဆုံးသောအခါ ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်က ဤသို့စကား
ဆက်ပါသည်။

“ဖိုးသူတော်ဦးမင်းက ကဆုန်လနဲ့ ပတ်သက်တဲ့အကြောင်း
အရာတွေ အများကြီးရှိတဲ့အထဲက ငှက်ကျေးယုံသင်လို့တဲ့။ကျေးတွေ
ငှက်တွေ ပျံကြတာကို လွမ်းစရာဖြစ်အောင် ထည့်ထားတယ်ဗျာ။ဖိုးသူ
တော်ဦးမင်းက မြန်မာ့ဓလေ့ကိုလည်း ဂရုပြုခဲ့ဟန် တူပါတယ်။တမာ
လည်း နေ၊ ကျေးလည်း ဥတဲ့။တမာလည်း ရင့်၊ ကျေးလည်း လွင့်တဲ့။
ဆရာတို့ ပြောကြတယ်မဟုတ်လား။ဖိုးသူတော်ဦးမင်းက အဲဒါကို
သတိပြုမိဟန် တူပါတယ်။သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း ငှက်ကျေးတွေ မြူးကြ၊
ပျော်ကြ၊ ပျံကြတာကို မြင်ဖူးပါလိမ့်မယ်။အဲဒါကြောင့် ကျေးတွေ ငှက်
တွေပျံကြတဲ့ အကွက်ကို ထည့်ပေးလိုက်ဟန် တူပါတယ်။နောက်ပြီး
တော့ ကိုမြဝင်း၊ သီတင်းကျွတ်လဘွဲ့ကို ရတယ်မဟုတ်လား။(ရပါ
တယ် ဆရာ) ရရင် ဆိုပါဦးဗျာ”

ကျွန်တော်သည် သီတင်းကျွတ်လဘွဲ့ လေးဆစ်ကဗျာကို
ရွတ်ဆိုပါသည်။

“ကြာငါးမည် ကြိုင်သင်းလို့
လျှံဝင်းတဲ့ ပြောင်ဆိန်။
ရွှေနန်းတောင်တော်ဦးမှာ
တွန်မြူးမြင့်မိုရ်မီး
ညီးတဲ့ခါချိန်။

ရွှိခိုးငယ်နှိမ်၊ သုံးကြိမ်ရို့ပြောင်း
သက္ကဇာ ဝါရဝါနှင့်
စဉ်အလာ ပူဇော်ပွဲကို
နှံ့ကြပေတောင်း၊

ကဗျာဆုံးသောအခါ ဆရာကြီးက ဤသို့ စကားဆက်ပါသည်။

“သီတင်းကျွတ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ဆရာတို့မှာ အမှတ်တရရှိ
တာက ဆီးမီးမြင့်မိုရ်ပွဲနဲ့ ဘိုးဘွားမိဘတို့ကို ပူဇော်တဲ့ပွဲ။ အဲဒီနှစ်ခုကို
ဆရာတို့က မှတ်မှတ်သားသား ရှိတယ်။ ဖိုးသူတော်ဦးမင်းက သူ့ကဗျာ
ထဲမှာ အဲဒီနှစ်ခုကိုပဲ အဆင်ပြေအောင် ထည့်ခဲ့တယ်။ နောက် အစဉ်
အလာ ပူဇော်ပွဲကို နှံ့ကြပေတောင်းတဲ့။ ဘယ်လောက်လွမ်းစရာ
ကောင်းသလဲ။ ဆရာတို့ တစ်ပြည်လုံးမှာ ဘိုးဘွားမိဘ ပူဇော်ပွဲ၊ သက်
ကြီးပူဇော်ပွဲတွေ ကျင်းပနေတာကို မြင်ယောင်လာစေတယ်”

ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ် ထိုသို့ပြောပြီးနောက် အဝေးဆီသို့
ငေးနေပါသည်။ “မလာဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဝါခေတ်တစ်ခါတုန်တော့၊ မီး
ရောင်စုံ ကျွတ်သီတင်းကိုလ၊ ရင်တွင်းက ပူဆာဆာ” ဟူသော
ဝါကျွတ်ကန်တော့ပန်း ကဗျာကို ပြန်လည်သတိရနေရောသလား။

(၃)

ကျွန်တော်သည် ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်အိမ်မှ ပြန်လာပြီး
သည့်နောက် ထိမ်းမြားမင်္ဂလာလက်ထပ်ပွဲများတွင် မင်္ဂလာစကား
ပြောရသောအခါ ဖိုးသူတော်ဦးမင်း၏ ဆယ့်နှစ်ရာသီဘွဲ့ လေးဆစ်
ကဗျာများကို ရွတ်ဆိုရာ၌ ရှေးအခါကထက် အလေးအနက်ထား၍
ရွတ်ဆိုပါတော့သည်။

မြဝင်း (ဒဿန)
ပေဇူးလွှာ

လောကရှောင်ရေး မလွယ်တကား

(၁)

တစ်ချိန်က ကျွန်တော်သည် ရေနံချောင်းကောလိပ် (ယခု
ရေနံချောင်း ဒီဂရီကောလိပ်) ၌ ဒဿနိကဗေဒဌာနမှူးအဖြစ် တာဝန်
ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။

ရေနံချောင်းကောလိပ်၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ် ရေနံချောင်း
ကောလိပ်နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်း တာဝန်ယူခဲ့ရပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ရေနံချောင်းကောလိပ် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းကို
“ကောလိပ်မဂ္ဂဇင်း” ဟူသော ဂုဏ်နှင့်လျော်ညီသော မဂ္ဂဇင်းဖြစ်စေ
လို၍ ပြင်ပစာရေးဆရာကြီးထဲမှ စာမူများတောင်းခံ၍ နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း
၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

(၂)

ကျွန်တော် စာမူတောင်းခံသော စာရေးဆရာကြီးများတွင်
ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်လည်း ပါပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်
အိမ်ကို ကဗျာဆရာကြီးနှင့်အတူ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ် နေထိုင်သော
ကမာရွတ်၊ ထွန်းလင်းရိပ်သာသို့သွား၍ ဆရာကြီးအား ရေနံချောင်း
ကောလိပ် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းအတွက် စာမူချီးမြှင့်ပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါ
သည်။ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်က “ကဗျာ ရေးပေးပါမယ်၊ တစ်ပတ်
လောက်တော့စောင့်ဗျ” ဟု ပြောပါသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်အိမ်ကို
ကဗျာဆရာကြီးက စောင့်နိုင်ပါတယ်ဆရာ၊ သူတို့က အခုမှ စာမူ
စ စုတာပါဟု ပြောပါသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း “ကျွန်တော်တော့
မနက်ဖြန် ရေနံချောင်းသို့ ပြန်ရမှာပါ ဆရာ။ ကဗျာကို ကျွန်တော်

www.burmeseclassic.com

အစ်ကိုကြီး လာယူပါလိမ့်မယ် ဆရာ” ဟု ပြောပါသည်။ ထိုအခါ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်က “ကိုမြဝင်း လိပ်စာသာ ရေးပေးခဲ့ပါ။ ဆရာ စာတိုက်ကနေ ပို့လိုက်ပါမယ်” ဟု ပြောပါသည်။ ကျွန်တော်သည် စာရွက်လွတ်တစ်ခုပေါ်တွင် ကျွန်တော်လိပ်စာကိုရေးပြီး ဆရာကြီးအား ရိုသေစွာ ပေးခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ကျွန်တော်နှင့် ကျွန်တော့် အစ်ကို ကဗျာဆရာကြီးတို့သည် ဆရာကြီးအား ကန်တော့၍ ထွန်းလင်းရိပ်သာမှ ပြန်ခဲ့ကြပါသည်။

(၃)

ကျွန်တော် ရေနံချောင်းကောလိပ်သို့ ပြန်ရောက်၍ တစ်ပတ်လောက်ရှိသောအခါ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်ထံမှ စာရောက် လာပါသည်။ စာအိတ်ပေါ်တွင် “ဦးမြဝင်း၊ ဌာနမှူး၊ ဒဿနိကဝေဒ ဌာန၊ ရေနံချောင်းမြို့” ဟု ရေးထားပြီး စာအိတ်၏ လက်ဝဲဘက် အောက်ထောင့်တစ်နေရာတွင် “ဦးဝန်၊ ကမာရွတ်” ဟု ရေးထား ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် စာအိတ်ကိုကြည့်ပြီး ပြောမပြတ်လောက် အောင် ဝမ်းသာသွားပါသည်။ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်ထံမှ စာမူပါလား။ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်သည် သူပေးလိုက်သော ကတိအတိုင်း စာမူပေး ပို့လိုက်ပါကလား။ ကျွန်တော်သည် ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်အား ကျေးဇူး လည်း တင်မိသည်။ အားလည်း နာမိသည်။ သို့တစေ စိတ်ထဲ၌မူ ပျော် နေပါသည်။ ရေနံချောင်းကောလိပ် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းသည် ရေနံချောင်း ကောလိပ် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းအတွက် သီးသန့်ရေးပေးသော ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာနှင့် ဂုဏ်တင်တော့မှာပါကလားဟု တွေးရင်း ဝမ်းမြောက်နေမိပါသည်။

ထို့နောက် ကျွန်တော်သည် စာအိတ်ကို ရိုသေစွာ ဖောက် လိုက်ပါသည်။ ဆရာကြီးကိုယ်တိုင် လှပသေသပ်စွာ ရေးထားသော “မလွယ်တကား” ဟူသောကဗျာ ထွက်ပေါ်လာပါသည်။ ကဗျာ၏ အောက်ခြေတွင် ဤသို့ မှတ်ချက်ကလေး ရေးထားပါသည်။

သို့/

မလွယ်တကား

တရေးနိုး၍
စိတ်ညှိုး ကိုယ်နွမ်း၊ ဟိုသည် တမ်းလျက်
ဝမ်းနည်းဝမ်းပါး၊ ရှိခါများ၌
ဘုရားမြတ်စွာ၊ ဟောခဲ့ပါသည်
အာနာပါန၊ ရှုမှတ်ရသော်
သောကပြေပျောက်၊ ချမ်းသာရောက်သည်
မျက်မှောက် လက်တွေ့ပါတကား။

တရေးနိုး၍
ရန်ငြိုးရန်စ၊ သတိရတာ
ဒေါသအမျက်၊ ငွေငွေထွက်ပြီး
အိပ်စက်မပျော်၊ ရှိသရော်၌
အော်မိုက်လေစွ၊ ဘုရား တလျက်
ဓမ္မရသာ၊ တရားရွာ၍
အာနာပါန၊ ရှုမှတ်ရသော်
ဒေါသပြေပျောက်၊ ချမ်းသာရောက်သည်
မျက်မှောက် လက်တွေ့ပါတကား။

သို့လျှင်ချမ်းသာ၊ ဖြစ်ချင်ပါ၍
ရှုဆဲ၊ ဖွေဆဲ၊ လုပ်ဆောင်ဆဲ၌
မစံလောင်ငြီး၊ ဆယ့်တစ်မီးကို
မိုးကြီး ဖျန်းဆွတ်၊ အငြိမ်းသတ်လျက်

ဆုံးဖြတ်ချက်ချ၊ စိတ်မခွဲဘဲ
ဘဝတကျ၊ ဖြစ်ကြောင်းရှာရန်
ခွင့်ခါဘယ်နဲ့၊ ရပါအံ့ဟု
စိုးရွံ့စိတ်စော၊ တွေးကြံမောသည်
လောကရွှေောင်ရေး၊ မလွယ်တကား။
မင်းသုဝဏ်

ကိုမြဝင်း-

နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းအတွက် ကဗျာပို့ပါသည်။ရေးချင်နေသော
အကြောင်းရပ်တစ်ခုကို ကိုမြဝင်း ကဗျာတောင်း၍ အခန်းသင့်သဖြင့်
စိတ်တိုင်းကျ မဟုတ်သော်လည်း ရေးဖြစ်သွားပါသည်။ကျေနပ်ပါစေ
ဟု တောင့်တပါ၏။

မောင်ဝန်
၁၈/၆/၈၀

စာရလျှင် အကြောင်းပြန်ပါ။စာပျောက်မည် စိုးပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်ထံမှ စာရသည့်နေ့
၌ပင် ပေးပို့လိုက်သောစာ ရရှိပါကြောင်းနှင့် ကဗျာပေးပို့လိုက်သည့်
အတွက် အားလုံးက ကျေးဇူးတင် ဝမ်းမြောက်လျက်ရှိပါကြောင်း
ဆရာကြီးထံသို့ စာပြန်ခဲ့ပါသည်။

(၄)

နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း ကော်မတီက စာမူများကို အတည်ပြုပြီး
သောအခါ ကျွန်တော်သည် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း ရိုက်နှိပ်ရန်အတွက်
လိုအပ်သည်တို့ကို လုပ်ဆောင်ရန် စာမူများကို ယူဆောင်လျက်
ရန်ကုန်သို့ ဆင်းခဲ့ပါသည်။

ရန်ကုန်သို့ရောက်သောအခါ ကျွန်တော်သည် ရှေးဦးစွာ
ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်အိမ်သို့ သွားပါသည်။ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်အိမ်
သို့ ရောက်သောအခါ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်က ဧည့်ခန်းထဲတွင် ပက်
လက်ကုလားထိုင်၌ထိုင်လျက် စာဖတ်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။
“ဆရာ ကျွန်တော်ပါ ဆရာ” ဟု ကျွန်တော်က ပြောလိုက်သောအခါ
ဆရာကြီးက “လာပါဗျာ လာပါဗျာ” ဟု ပြောပါသည်။ကျွန်တော်
သည် ဧည့်ခန်းအတွင်းသို့ဝင်၍ ဆရာကြီးထိုင်နေသော ပက်လက်
ကုလားထိုင်နှင့် မလှမ်းမကမ်းတွင်ရှိသော ကုလားထိုင်တစ်ခုတွင်
ဝင်ထိုင်ပြီး “မဂ္ဂဇင်းရိုက်နှိပ်ဖို့ ဆင်းလာခဲ့တာပါ ဆရာ” ဟု ပြောပါ
သည်။ထိုအခါ ဆရာကြီးက “ဆရာပို့လိုက်တဲ့ကဗျာ သဘောကျကြရဲ့
လား။ကိုမြဝင်းတို့ဆီ အချိန်မီရောက်ဖို့ အမြန်ရေးပြီး ပို့လိုက်ရတာ။
စိတ်တိုင်းကျလှတယ်တော့ မဟုတ်ဘူး” ဟု ပြောပါသည်။ထိုအခါ
ကျွန်တော်က “အားလုံးက သဘောကျကြပါတယ်ဆရာ။ကဗျာပို့ပေး
တာကိုပဲ အားလုံးက ဝမ်းသာမဆုံး ဂုဏ်ယူမဆုံး ဖြစ်နေကြပါတယ်။
ကျွန်တော်တော့ ဆရာပို့လိုက်တဲ့ “မလွယ်တကား” ကိုဖတ်ပြီး တစ်ချိန်
က “မြကျွန်းသာကဗျာများ” စာအုပ်မှာ ဆရာရေးခဲ့တဲ့ “မှောင်ထုဝိတက်”
ဆိုတဲ့ကဗျာကို သတိရမိတယ် ဆရာ” ဟု ပြောပါသည်။ထိုအခါ
ဆရာကြီးက “မြကျွန်းသာကဗျာများ . . . အဲဒီစာအုပ်ထုတ်တာ
အတော်ကြာခဲ့ပြီကွ” ဟု ပြောပါသည်။ထိုအခါ ကျွန်တော်က “၁၉၆၂
ခုနှစ်လောက်က ထုတ်ခဲ့တာဆိုတော့ နှစ်ပေါင်း ၂၀ လောက်ရှိပြီ
ဆရာ” ဟု ပြောပါသည်။ထိုအခါ ဆရာကြီးက “အဲဒီကဗျာကို
ကိုမြဝင်း မှတ်မိသလား။မှတ်မိသလောက် ဆိုပြစမ်းပါ” ဟု ပြော
သဖြင့် ကျွန်တော်သည် “မှောင်ထုဝိတက်” ကဗျာကို ဆိုပြခဲ့ပါသည်။

မှောင်ထုဝိတက်

လေထု၌တွင်၊ ငှက်အသွင်သို့
 ရေထု၌တွင်၊ ငါးအသွင်သို့
 မှောင်ထု၌တွင်၊ ငါ့စိတ်လျှင်လည်း
 မှတ်ထင်ရာရာ၊ တွေးတောကာဖြင့်
 လူးလာခတ်လျက်၊ ညဉ့်မှောင်နက်ခဲ့။
 ယခင်နှောင်ခဲ့၊ ကာလထု၏
 ပြုံးမှုမဲ့မှု၊ တရားထုကား
 မျှော်ရှုမဆုံး၊ တွေးမဆုံးတည့်။
 ထိုရောကာလ၊ တစ်ခဏ၌
 နှာဝဝင်ထွက်၊ ရှုအသက်ကို
 ဝင်းလက်သတိ၊ ပြုလေမိ၍
 လှိုင်းအိကြားတွင်၊ ငြိမ့်ဒန်းဆင်လျက်
 ငါလျှင်ငြိမ်ဆိတ်၊ မေးပျော်အိပ်သည်
 လင်းရိပ်အရုဏ်ပြုစတည်း...။

ကဗျာဆုံးသောအခါ ဆရာကြီးက “ကိုမြဝင်း သတိရမယ် ဆိုရင်လည်း ရစရာပါ။ အဲဒီကဗျာမှာလည်း ဆရာက “အာနာပါန ရှုမှတ်လိုက်မှ ယောက်ယက်ခတ်နေတဲ့စိတ်က ငြိမ်သွားတဲ့အကြောင်း ရေးခဲ့တာကို” ပြောပါသည်။ ထိုအခါ ကျွန်တော်က “အာနာပါန ရှု မှတ်ပြီး စိတ်ကလေး ငြိမ်သက်သွားပုံကို လှိုင်းအိကြားတွင် ငြိမ့်ဒန်း ဆင်လျက်” လို့ ဖွဲ့ထားတာ ကျွန်တော် သိပ်သဘောကျပါတယ် ဆရာ။ အဲဒီအဖွဲ့ကြောင့် “မှောင်ထုဝိတက်” ကဗျာကို မှတ်မိနေတယ် ထင်ပါတယ်ဆရာ” ဟု ပြောပါသည်။

ကျွန်တော် စကားဆုံးသွားသော်လည်း ဆရာကြီးသည် စကားမဆက်သေးဘဲ ညာဘက်လက်ဖြင့် ဦးခေါင်းကိုပွတ်လျက် စဉ်းစားနေပါသည်။ အတော်ကလေးကြာမှ “ဘဝတဏှာ မပြတ်သေး

သရွေ့တော့ ဆရာတို့ ဒီလိုပဲ လုံးလည်လိုက်နေဦးမှာပဲ။ ဘဝတဏှာ ဖြတ်ဖို့ လောကလွတ်ကြောင်းရှာပြန်တော့လည်း မလွယ်သေးဘူးကွ” ဟု ပြောပါသည်။

ထိုနေ့က ဆရာကြီးနှင့် ကျွန်တော် အချိန်အတော်ကြာအောင် စကားပြောခဲ့ကြပါသည်။ အတော်ကြာအောင် စကားပြောပြီး၍ ပြန် တော့မည်ဟု ကျွန်တော် ကန်တော့သောအခါ ဆရာကြီးက “လောက လွတ်ကြောင်း တရားကောင်းများကို ကျင့်ကြံပွားများအားထုတ်နိုင်ပါ စေ” ဟု ဆုပေးလိုက်ပါသည်။ ။

မြဝင်း (ဒဿန)
 မဟေသီ (၁၀/၂၀၀၉)

နွေဦးမြိုင်လယ်

(၁)

နွေဦးမြိုင်လယ်

ဝဲကာယုံကာ၊ လေတွင်ပါသည်
လိပ်ပြာပေလား၊ ရွက်ဝါလား။
စိမ်းလဲ့ဝင်းတောက်၊ ပင်တိုင်းရောက်သည်
မြကျောက်ပေလား၊ ရွက်နုလား။
ချိုသာညက်ညော၊ သံစုံနှောသည်
တယောပေလား၊ ငှက်သံလား။

ဤ “နွေဦးမြိုင်လယ်” ကဗျာကလေးသည် ကျွန်တော်တို့ ကလေးဘဝက တပျော်တပါး သိဆုံးခဲ့ကြသော ကဗျာကလေး ဖြစ်ပါသည်။ ဦးဝန်နှင့် ဦးဘတို့ စီစဉ်သော မြန်မာဖတ်စာစာအုပ် (ဒုတိယတန်း မြန်မာဖတ်စာအုပ်လား၊ တတိယတန်း မြန်မာဖတ်စာအုပ်လား တော့ အတိအကျ မမှတ်မိတော့ပါ) ၌ ပါလေသည်။ ဖတ်စာအုပ်၌ ကဗျာရေးသူကို ဖော်ပြထားပါ။ နောက်မှ ကဗျာရေးသူမှာ ဆရာမင်းသုဝဏ်ဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။

ဤ “နွေဦးမြိုင်လယ်” ကဗျာကလေး၌ စာကြောင်း ၆ ကြောင်းသာ ပါရှိပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် စာကြောင်း ၆ ကြောင်းဖြင့် နွေဦးပန်းချီကားကို လှပစွာ ရေးဆွဲထားပါသည်။

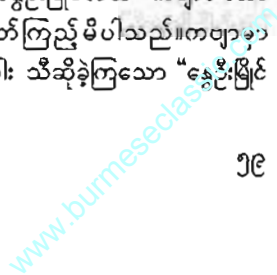
ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ပထမဦးစွာ ရွက်ဝါများ လွင့်ကြွေပုံကို ပြပါသည်။ ရွက်ဝါများ လွင့်ကြွေနေသည်မှာ လိပ်ပြာအလား ထင်မှတ်မှားရသည်ဟု ဆရာမင်းသုဝဏ်က ဆိုထားပါသည်။ ထို့နောက်

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ရွက်နုများ ပြုထွက်လာပုံကို ပြပါသည်။ ရွက်နုကလေးများသည် ထွက်ပြုစုဖြစ်၍ အစိမ်းရောင် တောက်နေလေရာ မြကျောက်အလား ထင်မှတ်မှားရသည်ဟု ဆရာမင်းသုဝဏ်က ဆိုထားပါသည်။ ထို့နောက် ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် နွေဦးပေါက်အချိန်၌ ငှက်များ ဘာသာဘာဝ တွန်ကျူးနေပုံကို ပြပါသည်။ ငှက်များ ဘာသာဘာဝ တွန်ကျူးနေသည်မှာ တယောသံလား ထင်မှတ်ရသည်ဟု ဆရာမင်းသုဝဏ်က ဆိုထားပါသည်။

“နွေဦးမြိုင်လယ်” ကဗျာကလေးသည် တိုပင်တိုငြားသော်လည်း နွေဦးရှုခင်းကို အကွက်စုံအောင် ဆေးရောင်စုံခြယ်ပြနိုင်ခဲ့သည်ဟု ထင်မိပါသည်။ ကျွန်တော် နွေဦးရောက်၍ ရွက်ဝါများ လွင့်ကြွေသည်ကို မြင်ရသောအခါတွင်လည်းကောင်း၊ ရွက်နုကလေးများ ပြုထွက်လာသည်ကို မြင်ရသောအခါတွင်လည်းကောင်း၊ နွေဦးအခါ၌ ငှက်များ ဘာသာဘာဝ တွန်ကျူးနေသည်ကို ကြားရသောအခါတွင်လည်းကောင်း ထိုကဗျာကလေးကို သတိရမိပါသည်။ ထိုကဗျာကလေးကလည်း နွေဦးရောက်လာပြီလျှင် နွေကြိုဥသြငှက်ကလေးနှင့်အတူ ကျွန်တော်တို့ဆီသို့ ရောက်လာတတ်ပါသည်။

(၂)

တစ်ခါသော် ကျွန်တော်သည် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ဆောင်းပါး ၂၂ ပုဒ်နှင့် ကဗျာ ၂၉ ပုဒ်တို့ကို စုစည်းထုတ်ဝေထားသော “ပျဉ်းမငုတ်တို” စာအုပ်ကို လှန်လှောကြည့်မိပါသည်။ ကဗျာမာတိကာတွင် “နွေဦးမြိုင်လယ်” ကို တွေ့လိုက်ရသောအခါ ကျွန်တော်အတော်ကို ဝမ်းသာသွားပါသည်။ ထို “နွေဦးမြိုင်လယ်” သည် ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က တပျော်တပါး သိဆုံးခဲ့ကြသော “နွေဦးမြိုင်လယ်” လား၊ တခြား “နွေဦးမြိုင်လယ်” လား၊ ကျွန်တော် သိချင်လာပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် “နွေဦးမြိုင်လယ်” ကဗျာပါသော စာမျက်နှာကို လှန်၍ ကဗျာကို ဖတ်ကြည့်မိပါသည်။ ကဗျာမှာ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က တပျော်တပါး သိဆုံးခဲ့ကြသော “နွေဦးမြိုင်

လယ်” ကဗျာ မဟုတ်ပါ။ တခြား “နွေဦးမြိုင်လယ်” ကဗျာ ဖြစ်နေပါသည်။ ကဗျာမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

“နွေဦးမြိုင်လယ်”

ဝဲကာယုံကာ၊ ဤမြိုင်ချာ၌
အာကာခရီး၊ လေယာဉ်စီး၍
ကိုယ်ထီးငြိမ်သက်၊ မြေသို့သက်သည်
ကြွေရွက်ဝါလား လိပ်ပြာလား။

အလိုဆန်းသစ်၊ ပျိုမျစ်မျစ်တည့်
ကြင်ချစ်ဖွယ်ရာ၊ ပင်တိုင်းမှာလျှင်
ပြုကာတစ်စု၊ ပေါ်တစ်စုသည်
မြနုသစ်လော ပုရစ်လော။

လေပြည်၌ပင်၊ ပျော်မြူးရွှင်၍
ကြည်လင်လဲ့လဲ့၊ ကျူးရင့်ဖွဲ့လျက်
နွဲ့နွဲ့နောင်းနောင်း၊ ငြိမ့်ငြိမ့်ညောင်းသည်
နတ်စောင်းသံလော ငှက်သံလော။ ။

(သတ်ပုံမှာ “ပျဉ်းမငုတ်တို” စာအုပ်တွင် ပါသည့်အတိုင်း ဖြစ်သည်)

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်က တပျော်တပါး သီဆိုခဲ့ရသော “နွေဦးမြိုင်လယ်” ကဗျာကလေးကို စာကြောင်း ၆ ကြောင်းဖြင့် ဖွဲ့ဆိုခဲ့သော်လည်း ယခု “ပျဉ်းမငုတ်တို” စာအုပ်ပါ “နွေဦးမြိုင်လယ်” ကဗျာကလေးကိုမူ စာကြောင်း ၁၂ ကြောင်းဖြင့် ဖွဲ့ဆိုထားပါသည်။ ထိုသို့စာကြောင်း ၁၂ ကြောင်းဖြင့် ဖွဲ့ဆိုထားသော်လည်း ကဗျာပါ ပြကွက်များမှာ ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်က တပျော်တပါး သီဆိုခဲ့ရသော “နွေဦးမြိုင်လယ်” ကဗျာပါ ပြကွက်များနှင့် အတူတူပင် ဖြစ်သည်။

ပြကွက်ချင်းတူသော်လည်း ပြကွက်ကို မြင်ယောင်ယောင် ကြားယောင်ယောင် ဖွဲ့ရာ၌ကား ခြားနားချက်များ ရှိလာသည်။

ရွက်ဝါများ ကြွေလွင့်ပုံကိုဖွဲ့ရာ၌ ခြားနားချက်မရှိသော်လည်း ရွက်နုများ ပြုထွက်လာပုံ၊ ကျေးငှက်များ ဘာသာဘာဝ တွန်ကျားပုံကို ဖွဲ့ရာ၌ကား ခြားနားချက်များ ရှိလာသည်။

ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က တပျော်တပါး သီဆိုခဲ့ရသော “နွေဦးမြိုင်လယ်” ကဗျာ၌ ရွက်နုများ ပြုထွက်လာသည်ကို မြကျောက်အလား ထင်မှတ်မှားရသည် ဖွဲ့ခဲ့သော်လည်း “ပျဉ်းမငုတ်တို” စာအုပ်ပါ “နွေဦးမြိုင်လယ်” ကဗျာ၌ ပုရစ်အလား ထင်မှတ်မှားရသည်ဟု ဖွဲ့ခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က တပျော်တပါး သီဆိုခဲ့ရသော “နွေဦးမြိုင်လယ်” ကဗျာ၌ ငှက်များ ဘာသာဘာဝ တွန်ကျားသံကို တယောသံအလား ထင်မှတ်မှားရသည်ဟု ရေးဖွဲ့ခဲ့သော်လည်း “ပျဉ်းမငုတ်တို” ကဗျာစာအုပ်ပါ “နွေဦးမြိုင်လယ်” ကဗျာ၌ နတ်စောင်းသံအလား ထင်မှတ်မှားရသည်ဟု ရေးဖွဲ့ခဲ့လေသည်။

(၃)

တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော်သည် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ အိမ်သို့ရောက်သွားရာ ဆရာနှင့် အေးအေးဆေးဆေး စကားပြောခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် အခွင့်ကြံတုန်း ဆရာအား “နွေဦးမြိုင်လယ်” ကဗျာ ၂ပုဒ်အကြောင်းကို မေးကြည့်ပါသည်။ ထိုကဗျာ ၂ ပုဒ်ကိုလည်း ဆိုပြပါသည်။ ကျွန်တော်ကဗျာ ၂ ပုဒ်ကို ဆိုပြီးသောအခါ ဆရာက ဤသို့ပြောပါသည်။

“ကိုမြဝင်းတို့ ငယ်ငယ်က သီဆိုခဲ့ရတယ်ဆိုတဲ့ “နွေဦးမြိုင်လယ်” ကဗျာက ကလေးတွေအတွက် ရည်ရွယ်ပြီး ရေးခဲ့တာပျ။ ကလေးတွေအတွက် ရည်ရွယ်ပြီးရေးတာဆိုတော့ ဆိုလိုကောင်းရမယ်။ အသံသာရမယ်။ နောက်ပြီးတော့ မြင်လွယ် ကြားလွယ်ဖြစ်ရမယ်။ အဲဒီအချက်တွေကို နှလုံးသွင်းပြီး ရေးခဲ့တာ။ နောက် “နွေဦးမြိုင်လယ်” ကဗျာကျတော့ ကလေးတွေအတွက် မဟုတ်တော့ဘူးလေ။ ခုန ကိုမြဝင်း

ရွတ်သွားတဲ့ . . ဘာတဲ့ ကိုယ်ထီးငြိမ်သက်၊ မြေသို့သက်သည်” ဆိုတာ မျိုးကျတော့ ကလေးတွေနဲ့ မလိုက်တော့ဘူး။နည်းနည်း ရင့်ကျက်လာ ပြီပေါ့ဗျာ။အကြောင်းအရာ တစ်ခုတည်းပေမယ့် အရွယ်လိုက်ပြီး ကြည့်ပုံ၊ မြင်ပုံ၊ ခံစားပုံ ပြောင်းတတ်တာကိုး။ကြာခဲ့ပါပြီဗျာ။ကိုမြဝင်း ဆိုပြလို့သာ ကြားရတော့တယ်။မမှတ်မိတော့ပါဘူးဗျာ. . ”

ဆရာ စကားရပ်သွားသောအခါ ကျွန်တော်က ဤသို့ စကားဆက်ပါသည်။

“ဒါထက် ဆရာ၊ ကဗျာဆရာတွေဟာ ရွက်ဝါများ ကြွေကျ လာတာကို လိပ်ပြာကလေးများနှင့် နိုင်းနိုင်းတင်စားတတ်ကြပါတယ် ဆရာ။ဟိုက္ကူကဗျာတွေမှာလည်း အဲဒီသဘောကို တွေ့ရပါတယ် ဆရာ။ဟိုက္ကူကဗျာ ၁ ပုဒ်မှာ-

A fallen flower
Returning to the branch!
It was a butterfly လို့ ဆိုထားပါတယ်ဆရာ”

ထိုအခါ ဆရာက ဤသို့ပြောပါသည်။

“ဂျပန်လူမျိုးတွေကလည်း သဘာဝတရားကို အလွန်ချစ်မြတ် နိုးကြတယ်။ပိုးမွှားတိရစ္ဆာန်ကလေးများကိုလည်း အလွန်အရေးထားကြ တယ်။ဆရာ ဟိုက္ကူကဗျာ မြည်းစရာမှာ အဲဒီအကြောင်းတွေကို အတော်ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရေးထားတယ်။သူတို့လည်း ရွက်ဝါတွေကြွေကျ တာကို သတိထားပြီး စောင့်ကြည့်တော့ လိပ်ပြာကလေးတွေ ပျံဝဲနေ တာပဲလို့ မြင်မိမှာပေါ့ဗျာ”

ထိုနေ့က ဆရာ့ကိုကန်တော့ပြီး ပြန်လာတော့ ဆရာသည် အဝေးတစ်နေရာဆီသို့ ငေးပြီး ကြည့်နေပါသည်။ဆရာသည် နွေဦး မြိုင်လယ်ထဲက လိပ်ပြာကလေးများကို မြင်နေရောသလား။ ။

မြဝင်း (ဒဿန)
မဟေသီ (၃/၂၀၀၉)

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသို့

တမ်းချင်းကဗျာနှင့် စပ်လျဉ်း၍

(၁)

တစ်ခါသော် ကျွန်တော်သည် ကဗျာဖတ်ချင်စိတ်ပေါ်လာ သဖြင့် ကျွန်တော် အမှတ်တရ ရေးကူးထားသော “ကဗျာမှတ်စု” စာအုပ်ကိုယူ၍ လှန်လှော့ကြည့်လိုက်ရာ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ “ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသို့တမ်းချင်း” ကဗျာကို တွေ့ရပါသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ထိုကဗျာကို ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ နှစ် ၅၀၀ ပြည့် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ရေးဖွဲ့ခဲ့ဟန် တူပါသည်။ထိုကဗျာ ကို ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းက ဖော်ပြခဲ့သလို သဘင်မဂ္ဂဇင်းကလည်း ဖော် ပြခဲ့ပါသည်။ကျွန်တော့်ကဗျာမှတ်စု၌ ပါရှိသောကဗျာမှာ သဘင်မဂ္ဂဇင်း မှ ကူးယူထားသော ကဗျာဖြစ်ပါသည်။

သဘင်မဂ္ဂဇင်း၌ ထိုကဗျာကို “ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသို့တမ်းချင်း” ဟု ခေါင်းစဉ်တပ်ထားသော်လည်း ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်း၌မူ “အရှင်မဟာ ရဋ္ဌသာရသို့တမ်းချင်း” ဟု ခေါင်းစဉ်တပ်ထားပါသည်။ထို့ပြင် သဘင် မဂ္ဂဇင်း၌ ထိုကဗျာရေးဖွဲ့သော ခုနှစ်ကို (၁၉၆၈၊ ဇူလိုင်ဟု) ဖော်ပြ ထားသော်လည်း ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်း၌မူ ကဗျာရေးဖွဲ့သော ခုနှစ်ကို ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ထို့ပြင် သဘင်မဂ္ဂဇင်း၌ ထိုကဗျာနှင့်အတူ ကဗျာနှင့်စပ်လျဉ်းသော မှတ်ချက်ပါရှိသော်လည်း ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်း၌မူ ကဗျာသာပါရှိ၍ ကဗျာနှင့်စပ်လျဉ်းသော မှတ်ချက်မပါရှိပါ။ကျွန်တော့် ကဗျာမှတ်စုစာအုပ်၌ ထိုကဗျာနှင့်အတူ ထိုကဗျာနှင့်စပ်လျဉ်းသော မှတ်ချက်ကိုပါ ကူးယူထားခဲ့ပါသည်။

ထိုကဗျာမှာ တစ်ဖက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသို့ တမ်းချင်း

နန်းရိပ်ခို၍

စိတ်ပျိုကိုယ်နွဲ့၊ ဆွတ်ယုံခဲ့သော်
အိုဘဲနတ်သွင်ဆိုသည်ထင့်။

တောရိပ်ခို၍

ချိုးဖိုချိုးမ၊ စမ်းရေစဉ်
ဘဝရိပ်သွင်၊ ကြေးမုံမြင်သော်
နတ်သွင်ဝိုးဝါး၊ စိတ်လွင့်ပါးလျက်
တောလားစာကို ဆိုသည်ထင့်။

ကျောင်းရိပ်ခို၍

စာကိုသင်မြောက်၊ သဒ္ဓါပေါက်သော်
တောချောက်ဝင်ဝင်၊ အရညကင်ဖြင့်
ပြည်ခွင်ဆိတ်ရာ၊ ကိုးခန်းစာကို
မှာဘက်ကူးရန်ဆိုသည်ထင့်။

လူရိပ်ခို၍

လူကိုမျှော်ရှု၊ သုံးသပ်ပြုကာ
ပြည်သူ့တွက်လား၊ ငါ့တွက်လားဟု
ပြတ်သားမရှိ၊ စိုးဝါးသိဖြင့်
ပြည်ကြီးဥသျှောင်၊ မင်းမြတ်ခေါင်တို့
တောတောင်မကြွင်း၊ စစ်မက်ခင်း၍
ဆင်နင်းခေါင်းပြား၊ လှဲသွားအူထွက်
ကျီးငှက်လွန်ဆွဲ၊ ဝမ်းရင်ခွဲကာ
အသည်းနေကင်၊ တံကျင်လျှိုနက်
ကားတင်ကြက်နှင့်၊ ကျောင်းပျက်ကြမ်းပြို
ပေကိုမီးမြိုက်၊ ကျမ်းမီးဆိုက်၍
စာတိုက်ထင်းလုပ်၊ ကျိမ်းဖုတ်လျှင်
ငုတ်တုတ်ဘာသာ၊ တစာစာနှင့်

နို့ဆာကလေး၊ မိသေဘေး၌

သွေးကိုလျက်တုံ၊ ရင်ဘတ်တုံနှင့်
လုံးစုံဖြစ်အင်၊ ပြေးရင်းမြင်သော်
တိုင်းခွင်အေးရာ၊ ဆေးကိုရှာလျက်
ပျို့စာစန္ဒန၊ သံဝရကို
သံမြသာအိန်ဆိုသည်ထင့်။

ထိုကဗျာနှင့် စပ်လျဉ်းသော မှတ်ချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်း
ဖြစ်ပါသည်။

(မှတ်ချက် ။ ။ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း
၅၁၆ နှစ်အခါက အဝမြို့တွင် မွေးဖွားသည်။နန်းတော်ရိပ်တွင်
အရွယ်ရောက်သည်။ထိုအခါက အိုဘယ့်ဘယ်၊ အိုဘယ့်သမီးတော်
စသော သမီးတော်ဘွဲ့များကို ဖွဲ့ဆိုသည်။ရဟန်းဘဝတွင် ရွှေစက်
တော်သို့ ဘုရားဖူးသွားသည်။ထိုအခါ အောင်ဇေယျတုချီသော တောလား
လေးပိုဒ်ကို ဖွဲ့ဆိုသည်။ဝါတော်ရင့်၍ တရားသိသောအခါ တောထွက်
သည့်အကြောင်း ကိုးခန်းပျို့ကို ဖွဲ့ဆိုသည်။စစ်မီးတောက်၍ အဝပျက်
ပြီးနောက် ပြည်မြို့တွင် သီတင်းသုံးစဉ် မာန်ပြေ၊ ရန်ပြေ သံဝရပျို့
ကို ဖွဲ့ဆိုသည်။)

(၂)

အထက်ဖော်ပြပါ မှတ်ချက်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း
ပင် ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ ဘဝကို အပိုင်းလေး
ပိုင်းခွဲ၍ ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။အပိုင်းတစ်ပိုင်းအတွက် ကဗျာတစ်ပိုဒ်ရေး
ဖွဲ့ပြီး စုစုပေါင်း ကဗျာလေးပိုဒ် ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။

ပထမပိုဒ်တွင် ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ
နန်းရိပ်ခို၍ သမီးတော်များ နားသမင်လာ ဖွဲ့ဆိုကြောင်းကို ရေးဖွဲ့
ခဲ့သည်။

ဒုတိယအပိုင်းတွင် ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ရွှေစက်တော်သို့ သွားပုံအကြောင်းကို ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။ထိုစဉ်အခါက ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၌ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော စိတ်လှုပ်ရှားမှု အခြေအနေကို ပေါ်နိုင်သမျှပေါ်အောင် ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။

တတိယပိုင်းတွင် ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ကိုးခန်းပျို့ ဖွဲ့ဆိုခဲ့ပုံကို ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် ဝါတော်ရလာသည့်အလျောက် တရားသီလာပါသည်။တရားသီလာသည့်အလျောက် လောကီဓလေ့များကို ငြီးငွေ့လာကာ တောထွက် ချင်စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် တတိယပိုင်း၌ ထိုအချက်တို့ကို ပေါ်လွင်အောင် ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။

စတုတ္ထပိုင်းတွင် ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ သံဝရပျို့ ဖွဲ့ဆိုခဲ့ပုံကို ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် သံဝရပျို့ကို မရေးဖွဲ့မီ စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်နှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ဘုန်းမီးနေလထွန်းပခဲ့သော အဝနေပြည်တော်ကြီး ပျက်သည်ကို မြင်တွေ့ခဲ့ရသည်။ ဆရာတော်ကိုယ်တိုင်ပင် ပြည်သို့လိုက်ပါခဲ့ရသည်။ပြည်သို့ရောက်သောအခါ ပြည်ဘုရင်တို့က ဆရာတော်ကို ယုယကြင်နာစွာ စောင့်ရှောက်ကိုးကွယ်ကြပါသည်။သံယရာဇာအဖြစ်ပင် ခန့်အပ်ခဲ့ကြပါသည်။ ဆရာတော်သည် ပြည်ဘုရင်တို့၏ ကျေးဇူးကို အောက်မေ့လျက် သံဝရပျို့ကို ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။သံဝရပျို့သည် ဆရာတော်၏ နောက်ဆုံးလက်ရာ ဖြစ်သည်။ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် စတုတ္ထပိုင်း၌ ထိုအချက်တို့ကို ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။

ထိုသို့ အပိုင်းလေးပိုင်းခွဲ၍ ရေးဖွဲ့ရာတွင် ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် စတုတ္ထအပိုင်းကို အခြားအပိုင်းများထက် အလေးပေး၍ ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။စတုတ္ထအပိုင်း၌ စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်များအကြောင်းကို ရေးဖွဲ့ရလေရာ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ထိုအကြောင်းကို ရေးဖွဲ့ရာတွင် စာတွေ့ကိုသာမက ငါတွေ့ကိုပါ ထည့်သွင်း၍ ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။သူ့ကိုယ်တိုင် တွေ့ကြုံခဲ့ရသော ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး၏ အနိဋ္ဌာရုံတို့ကို ထည့်သွင်း၍ ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

“ကျောင်းပျက်ကြမ်းပြို၊ ပေကိုမီးမြိုက်၊ ကျမ်းမီးဆိုက်၍၊ စာတိုက်ထင်းလုပ်၊ ကျိမီးဖုတ်လျက်” ဟူသော အပိုင်းကို ရေးဖွဲ့ရာတွင် ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး၏ ငုံးဒဏ်ကြောင့် ပြာပုံဘဝသို့ ရောက်ခဲ့ရသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်ကြီးကို မြင်ယောင်လျက် ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် တစ်ခါက “ပျဉ်းမငုတ်တို” ဟူသော ရသစာတမ်းငယ်ကို ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။ထိုစာတမ်းငယ်၌ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး၏ ငုံးဒဏ်ကြောင့် ပြိုကျပျက်စီးသွားသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်ကြီး၏ မြင်ကွင်းကို ဤသို့ ရေးခဲ့ပါသည်။

“တက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင် တက္ကသိုလ်ကို ပြန်လည်ဖွင့်သော အခါ ကျွန်တော်တို့သည် ဒေသဟောင်းသို့ ပြန်ရောက်လာကြပါသည်။သို့သော် ဗုန်းဗုန်းဒိုင်းဒိုင်းနှင့် စစ်ဖြစ်စက ကျွန်တော်တို့ စွန့်လျှတ်ထားခဲ့ရသော တက္ကသိုလ်နှင့် ယခုပြန်တွေ့ရသော တက္ကသိုလ်တို့သည် မတူပါတော့ချေ။လမ်းတို့သည် တင့်ကား သံဘီးရာတို့ဖြင့် ခွေးသွားစိတ် ထလျက် ရှိသည်။တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်သည် အတွင်းကနေ၍ မိုင်းငုံးအခွဲခဲရသောကြောင့် အသည်းတွေ အုတွေထွက်လျက် ပြာမကြွေသေးသော စာအုပ်စင်တို့ဖြင့် ဖရိုဖရဲဖြစ်လျက် ရှိသည်။ဘွဲ့နှင်းသဘင်ကြီးမှာလည်း ခေါင်မိုးကျ၍ ကြမ်းပြင်အက်လျက် အတွင်းကြော ပြိုပျက်နေပါတော့သည်။ပုဂံကျောင်းဆောင်မှာကား လုံးဝမရှိတော့ပြီ။မီးလောင်စာမည်းမည်းကိုသာ မြင်ရပါတော့သည်။ငုံးခိုကျင်း၊ ကတုတ်မြောင်း၊ သူရဲခိုတွင်းတို့မှာလည်း နေရာအနှံ့အပြားတွင် ပိုးလုံးပက်လက် ရှိကြပါသည်။ဝါးခြံစည်းရိုးတို့မှာ ဝါးရုံတောကြီးများ ဖြစ်နေပါပြီ။သူခိုးသူဝှက်များ ထူလှသောကြောင့်လည်း ညအခါ ကောင်းကောင်းမအိပ်ဝံ့။နေ့အခါ လူပြတ်မခံရဲ”

(ပျဉ်းမငုတ်တို၊ စာမျက်နှာ ၁၆)

ထို့ကြောင့် ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် “ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသို့ တမ်းချင်း” ကဗျာစတုတ္ထပိုဒ်ကို ရေးဖွဲ့ရာတွင် ကိုယ်တိုင်ကြံခဲ့ရသော ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး၏ ငုံးဒဏ်ကြောင့် ပြာပုံဘဝသို့ရောက်နေသည့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်ကြီး၏ မြင်ကွင်းကို မြင်ယောင် လျက် ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်ဟု ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့လျှင် ကိုယ်တွေ့ကို ထည့်သွင်းလျက် ရေးဖွဲ့ခဲ့လေ သောကြောင့် ကဗျာတစ်ပုဒ်တည်းပင် ဖြစ်စေကာမူ ကဗျာ စတုတ္ထပိုဒ် သည် ကျန်သုံးပိုဒ်ထက် ရသအရာ၌ အကဲမူလျက်ရှိသည်ဟု ဆိုနိုင် ပေတော့သည်။

မြဝင်း (ဒဿန)
မဟေသီ

ကြည့်ရန်စာ - ယျဉ်းမငုတ်တို (မင်းသုဝဏ်)၊ စိန်ပန်းမြိုင်စာပေတိုက်
ရန်ကုန်၊ ၁၉၆၈ (ပထမအကြိမ်)

မျက်ရည်ရွှဲစို လွမ်းစာဆိုတဲ့

(၁)

ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာနှင့်စပ်လျဉ်းသော အမြင်၊ ကဗျာနှင့် စပ်လျဉ်းသော အယူအဆတို့ကို လေ့လာမည်ဆိုလျှင် ပထမဦးစွာ ဆရာမင်းသုဝဏ် ရေးဖွဲ့ခဲ့သော ကဗျာများကို လေ့လာရ မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာများကို လေ့လာမည်ဆိုလျှင် ချန်ထား၍ မရသော ကဗျာတစ်ပုဒ် ရှိပါသည်။ ထိုကဗျာမှာ တခြား မဟုတ်။ “လွမ်းစာဆိုတဲ့” ဟူသော ကဗျာဖြစ်ပါသည်။

တစ်ချိန်က ဝေဖန်ရေးဆရာတို့သည် ဆရာမင်းသုဝဏ်အား “မျက်ရည်ရွှဲစို လွမ်းစာဆို” ဟု ဝေဖန်ခဲ့ကြပါသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် “လွမ်းစာဆိုတဲ့” ကဗျာ၌ သူ အဘယ့်ကြောင့် လွမ်းစာဆိုဖြစ်ခဲ့ရကြောင်းကို ရှင်းပြထားပါသည်။ သူ ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရသော ခေတ်ကာလ အခြေအနေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေတို့က သူ့အား လွမ်းစာဆိုဖြစ်အောင် တစ်နည်းဆိုရသော် အလွမ်းရသ အကဲမူသောစာများ ရေးဖြစ်လေအောင် လှုံ့ဆော်ပေးခဲ့ သည်ဟု ရှင်းပြထားပါသည်။ ထိုရှင်းပြချက်သည် လူညံတို့ပေးတတ် သော ဆင်ခြေဖြစ်သည်ဟု ဝေဖန်ရေးဆရာတို့က ဆိုမည်ဆိုလျှင်လည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ဆိုလျှင်လည်း ခံရမည်သာ ဖြစ်သည်ဟု ဆရာ မင်းသုဝဏ်က ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ ထို့ပြင် သူ့ဖြေရှင်းချက်သည် သူ့ အား ခွင့်လွှတ်စေရန် အတ္တအစွဲနှင့် ရှောင်လွှဲ လှည့်ဖြား၍ ဖြေရှင်း ထားသော ဖြေရှင်းချက် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆစရာ ရှိလာလျှင်လည်း တောင်းပန်ပါသည်။ အမှန်ကိုသာ တွေ့အောင်ရှာကြပါဟု ဆရာ မင်းသုဝဏ်က ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

“လွမ်းစာဆိုတဲ့” ကဗျာမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

လွမ်းစာဆိုတဲ့

မျက်ရည်ရွဲစို လွမ်းစာဆိုဟု
 ငါ့ကို ကင်ပွန်းတပ်ကြသည်။
 သူ့ကျွန်ခေတ်က ငါ့ဘဝကို
 မှန်းဆကြည့်စေချင်မိသည်။
 ကြွေးဝိမြိပ် ငါ့ညတံနှင့်
 ငါ့မိငါ့ဖ ငါ့ဒေသတွင်
 အားကျစရာ လိုက်လံရှာလည်း
 ငါသဘောကျ မတွေ့ရခဲ့။
 ပလိပ်ရောဂါ ဆောင်းတွင်ခါနှင့်
 နွေမှာကာလ စမ်းတွေကျလျက်
 မိုးကျလာလျှင် ငှက်ဖျားဝင်သည်
 ရွာတွင် လူစေ့ဘေးလုံးနှင့်။
 အကြောက်လည်းပြေ အငြီးပြေအောင်
 မောပြေဖတ်ကြ ငါကြားရသည်
 ပြဇာတ်ထဲက ငိုချင်းရှည်။
 ဇာတ်စင်ပေါ်တွင် ပညာရှင်တို့
 ပြည်ခွင်ကျော်ကြား လူကြိုက်များလျှင်
 ငိုအားကောင်း၍ ဖြစ်သည်ဆို။
 သည်ကြားထဲတွင် ကြီးကောင်ငင်သည်
 ငါလျှင်ယောင်တောင် စိတ်ထားကြောင်၍
 ကြွေးမှောင်မြိမှောင် ရောဂါမှောင်တို့
 မှောင်အတိကျ ငိုချင်းချလျက်
 ပန်းလျနွမ်းနယ် စိတ်အားငယ်သော်
 တွယ်မိတွယ်ရာ ဖမ်းကိုင်ကာလျှင်
 လွမ်းစာဆိုသည် ထင်မိ၏။

ယခုခေတ်သာ လူဖြစ်ပါမူ
 ငါလည်း တေဇ ရွယ်ကစ၍
 လောကအကျိုး သယ်ဆောင်ပိုးလျက်
 လွမ်းမိုးမစွေ ချွေးတွေတွေနှင့်
 နွေခါလုပ်အားပေးမည်ပင်။
 လူညံဆင်ခြေ ငါ့အဖြေဟု
 ဆိုချင်လေက ဆိုပါကြလော့
 ခံရမည်မှာ ငါ့ကြမ္မာတည်း။
 ငါလည်းလူပဲ အတ္တစွဲနှင့်
 ရှောင်လွဲလှည့်ဖြား ဆိုမိမှားသော်
 အများတို့ထံ ငါခွင့်ပန်သည်
 အမှန်တွေ့အောင် ရှာပါကြ။

ရွှမဝမဂ္ဂဇင်း
 ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၈၂

(၂)

တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော့်စာပေမှတ်စု
 စာအုပ်တစ်အုပ်ကို လှန်လှော့ကြည့်ရာ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ “ဘာတွေ
 ဘာ့ကြောင့် ရေးသလဲ” ဟူသော ဆောင်းပါးမှ ထုတ်နုတ်ရေးထည့်
 ထားသော မှတ်စုကို တွေ့ရပါသည်။ မှတ်စုအောက်ခြေတွင် “စာပေ
 ဂျာနယ် (၈/၁၉၈၉)၊ စာမျက်နှာ ၁၉-၂၀” ရေးမှတ်ထားပါသည်။
 ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ထိုဆောင်းပါး၌ သိင်္ဂီရုရသ ဝဲဩယ
 ၌ သူ ကျင်လည်ခဲ့ရပုံကို ရှင်းပြထားပါသည်။
 ဆရာဇော်ဂျီ၏ အလိုအရ အလွမ်းအဆွေး အသောဟူသော
 မြန်မာ့ဇာတ်စစ်စစ် ရသ ၂ ပါးရှိလေရာ သိင်္ဂီရုရသသည် အလွမ်းရသ
 ၌ အဝင်အပါဖြစ်လေသောကြောင့် ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ထို
 ဆောင်းပါး၌ အလွမ်းရသ ဝဲဩယ၌ သူ ကျင်လည်ခဲ့ရပုံကို ရှင်းပြ

ထားသည်ဟုလည်း ယူဆနိုင်ပါသည်။ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် ထို မှတ်စုကို ဖတ်ရသောအခါ “လွမ်းစာဆိုတဲ့” ဟူသော ကဗျာကို ဖျတ်ခနဲ သတိရမိပါသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ထိုဆောင်းပါး၌ သူသည် လှိုင်းလုံး ကြီးတစ်ခုက ပုတ်ထုတ်လိုက်သောကြောင့် ကုန်းပေါ်သို့ ပြန်ရောက်ရ သည်။သီဂီရီရသ ဝဲဩယမှ လွတ်မြောက်ရလေပြီဟု ဆိုထားပါသည်။ သို့ရာတွင် သူ့ကို ကုန်းပေါ်သို့ရောက်အောင် ပုတ်ထုတ်လိုက်သော လှိုင်းလုံးကြီးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစ်စုံတစ်ရာ ဖော်ပြခဲ့ခြင်း မရှိပါ။ သုတေသီတို့ တွေးဆကြရန် ချန်ထားခဲ့ဟန် တူပါသည်။

ယခု စာဖတ်သူတို့ လေ့လာနိုင်ကြစေရန် ထိုဆောင်းပါးမှ ကျွန်တော် ထုတ်နုတ်ရေးထည့်ထားသော မှတ်စုကို ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

“အိန္ဒိယနိုင်ငံ အလင်္ကာဆရာကြီးများက ပြဇာတ်ကဗျာ အလင်္ကာဖွဲ့ရာတွင် ယင်းတို့၏ အနှစ်သာရဖြစ်သော ရသကိုးပါးရှိ သည်ဟု ထုတ်ပြကြပါသည်။

- ၁။ သီဂီရီ ချစ်ခြင်း
- ၂။ ဟာသ ရယ်ရွှင်ခြင်း
- ၃။ ကရုဏာ သနားခြင်း
- ၄။ ရုဒ္ဓိ ကြမ်းကြုတ်ခြင်း
- ၅။ ဝိရ ရဲရင့်ခြင်း
- ၆။ ဘယာနက ကြောက်လန့်ခြင်း
- ၇။ ဝိဘစ္ဆ စက်ဆုပ်ခြင်း
- ၈။ အမ္ဘတ အံ့ဩခြင်း
- ၉။ သန္တ ငြိမ်သက်တည်ခြင်းတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ထိုအခါ ကျွန်ုပ် ကျင်လည်ခဲ့ရသော ကဗျာစာပေတို့တွင် သီဂီရီရသ အကဲမူနေသော ကဗျာစာပေ ဖြစ်နေပါသည်။သို့တည်း မဟုတ်ပါကလည်း အသက်အရွယ်အရ ကျွန်ုပ် ရွေးချယ်ကျင်လည် ခဲ့သော ကဗျာစာပေမှာ သီဂီရီရသ အကဲမူသော စာပေဖြစ်နေပါ

သည်။ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ရေးပြန်သောအခါ၌လည်း သီဂီရီရသ ကင်း လွတ်သည်က နည်းသည်ထင်ပါသည်။

သို့သော်လည်း ကံမကောင်း အကြောင်းမလှ။သို့တည်းမဟုတ် ကံကကောင်း အကြောင်းကလှ၍ ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ် တက္ကသိုလ် မှ ခဏထွက်ကာ ကျောင်းဆရာလုပ်သည်။ထိုအခိုက်တွင် အခြေအနေ က တောင်းဆိုသဖြင့် “အေးရိပ်သာတဲ့ ပြည်ညောင်ညို” ဆိုသည့် ဝက်ပါစသော မောင်ခွေးဖို့ ကဗျာများကို ရေးပါတော့သည်။သီဂီရီရသ လှိုင်းတံပိုးကြားမှ ခဏအပြင်ရောက်ကာ သီဂီရီရသမှ တစ်ပါးသော ရသရှစ်ပါးတို့အကြားတွင် နှလုံးသွင်း မွေ့လျော်ပျော်ရွှင်မိပါတော့ သည်။တစ်ဖန် အကြောင်းမလှ၍လား အကြောင်းလှ၍လားမသိ။ တက္ကသိုလ်သို့ ကျွန်တော် ပြန်ရောက်သည်။ဤတွင် သီဂီရီရသ ဝဲဩယထဲတွင် လှည့်လည်ချင်သဖြင့် ဘကြီးအောင် ညာတယ်ကို ပုံပြင်လို ရေးမိပါသည်။ရေးပြီးနောက်တွင်ကား ဝဲဩယထဲတွင် မြှုပ် ချည်ပေါ်ချည်နှင့် သေလုမော့ပါး ခံစားရရာ တစ်ဖန် ကံကကောင်း အကြောင်းကလှသဖြင့် လှိုင်းလုံးကြီးတစ်ခုက ပုတ်ထုတ်လိုက်သော ကြောင့် ကျွန်ုပ် ကုန်းပေါ်သို့ ပြန်ရောက်သည်။

သီဂီရီရသ ဝဲဩယမှ ထွက်မြောက်ရလေပြီ။

အထက်ပါ မှတ်စုကိုထောက်၍ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် “ဘာတွေ ဘာကြောင့်ရေးသလဲ” ဟူသော ဆောင်းပါးကို ရေးစဉ် ကလည်း တစ်ချိန်က သူ့အား “မျက်ရည်ရွှဲစို လွမ်းစာဆို” ဟု ဝေဖန် ခဲ့ကြသော ဝေဖန်ရေးဆရာများ၏ အသံများကို ပြန်လည်ကြားယောင် လျက်ရှိပေလိမ့်ဟုဆိုလျှင် ရနိုင်မည်ဟု ထင်ပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ စာဖတ်သူတို့သည် “ဘာတွေ ဘာကြောင့် ရေးသလဲ” ဆောင်းပါး၏ ကျေးဇူးကြောင့် “လွမ်းစာဆိုတဲ့” ကဗျာကို ယခင်ခေတ်ကထက် ပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာ ခံစားနိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု ထင်မိပါသည်။

မြဝင်း (ဒဿန)
ပန်းအလင်္ကာ (၄/၂၀၀၈)

လှိုင်းအိကြားတွင် ငြိမ်ဒန်းဆင်လျက်

(၁)

ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော့်ကဗျာမှတ်စုစာအုပ်များကို မကြာမကြာ ကြည့်တတ်ပါသည်။တစ်လောဆီက ကဗျာမှတ်စုစာအုပ် တစ်အုပ်ကို ယူပြီး လှန်လှော့ကြည့်လိုက်ရာ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ “မှောင်ထုဝိတက်” ကဗျာကို အမှတ်မထင် တွေ့ရပါသည်။ကဗျာမှာ ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

မှောင်ထုဝိတက်

လေထု၌တွင်၊ ငှက်အသွင်သို့
ရေထု၌တွင်၊ ငါးအသွင်သို့
မှောင်ထု၌တွင်၊ ငါ့စိတ်လျှင်လည်း
မှတ်ထင်ရာရာ၊ တွေးတောကာဖြင့်
လူးလာခတ်လျက်၊ ညဉ့်မှောင်နက်ခဲ့။
ယခင်နောင်ခု၊ ကာလထု၏
ပြုံးမဲ့မဲ့၊ တရားထုကား
မျှော်ရှုမဆုံး၊ တွေးမဆုံးတည်း။
ထိုရောကာလ၊ တစ်ခဏ၌
နာဝဝင်ထွက်၊ ရှူအသက်ကို
ဝင်းလက်သတိ၊ ပြုလေမိ၍
လှိုင်းအိကြားတွင်၊ ငြိမ်ဒန်းဆင်လျက်
ငါလျှင်ငြိမ်ဆိတ်၊ မေးပျော်အိပ်သည်
လင်းရိပ်အရုဏ်ပြုစတည်း။ ။

ကျွန်တော်သည် ထိုကဗျာကို သင့်ဘဝမဂ္ဂဇင်း (၁၃၂၉ ခုနှစ်၊ ကဆုန်နှင့်နယုန်) မှ ကူးယူထားခဲ့ပါသည်။ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကလောင်အသင်းက ထုတ်ဝေခဲ့သော “မြကျွန်းသာကဗျာများ” စာအုပ် ၌လည်း ထိုကဗျာ ပါခဲ့လေသည်။ထိုကဗျာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်တော် သည် ကျွန်တော့်ကဗျာမှတ်စုစာအုပ်တွင် ဤသို့ မှတ်ချက်ရေးခဲ့ပါသည်။

“ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ “မှောင်ထုဝိတက်” ကဗျာ သည် သန္တရသကို ပေးစွမ်းသောကဗျာဖြစ်သည်ဟု ထင်မိ ပါသည်။ဆရာသည် ယောက်ယက်ခတ်နေသော စိတ် ကြောင့် ဆင်းရဲခဲ့ရသည်။ထိုယောက်ယက်ခတ်နေသော စိတ်ကြောင့် ညဉ့်နက်သည်တိုင် အိပ်မပျော်နိုင် ဖြစ်ခဲ့ရ သည်။ထိုစိတ်သည် ဝမ်းသာစရာဆီသို့လည်း ရောက်သွား တတ်သည်။ဝမ်းနည်း စရာဆီသို့လည်း ရောက်သွားတတ် သည်။ပြုံးစရာဆီသို့လည်း ရောက်သွားတတ်သည်။မဲ့စရာ ဆီသို့လည်း ရောက်သွားတတ်သည်။စိတ်သည် ထို “စရာ” များအကြားတွင် လူးလာခတ်နေသည်။ထို “စရာ” တို့ ကြောင့် စိတ်ကို ပူလောင်စေသည်။နောက်ဆုံးတွင် ဆရာ သည် စိတ်ကို ထို “စရာ” များအကြားတွင် လူးလာခတ်ခွင့် မရအောင် “အမှတ်”ဖြင့် ထိန်းလိုက်ပါသည်။ဆရာသည် ဝင်လေကိုလည်း မှတ်သည်၊ ထွက်လေကိုလည်း မှတ် သည်။ဤသို့ အမှတ်ဖြင့် ထိန်းလိုက်သောအခါ စိတ်သည် ငြိမ်သွားပါသည်။ထိုအချိန်တွင် အရှေ့ဆီသို့ လင်းရိပ်ပေါ်စ ပြုပြီ။အရုဏ်လာတော့မည်။ဆရာသည် မည်မျှငြိမ်းချမ်း သွားလေမည်နည်း။ဆရာသည် ငြိမ်းချမ်းပြီးခါမှ မှောင်ထု ဝိတက် ကဗျာကို ရေးခဲ့ဟန် တူပါသည်။ထို့ကြောင့် ထို ကဗျာကို ဖတ်ရသောအခါ ဖတ်ရသူတို့စိတ်၌ ငြိမ်းချမ်းသွား မည် ထင်ပါသည်။”

(၂)

ကျွန်တော်သည် ထိုကဗျာနှင့် ထိုမှတ်ချက်တို့ကို ဖတ်ပြီးနောက် သန္တရသအကြောင်းကို စဉ်းစားနေမိပါသည်။ထိုသို့စဉ်းစားနေစဉ် ရသနှင့်စပ်လျဉ်းသော ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ မှတ်ချက်ကို သတိရလာ ပါသည်။ထိုမှတ်ချက်ကို ကဗျာမှတ်စုစာအုပ်တစ်အုပ်၌ ရေးထည့်ထားခဲ့ သည်ဟု ကျွန်တော် မှတ်မိနေပါသည်။ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်ကဗျာမှတ်စုစာအုပ်များကို လှန်လှောရှာဖွေရပါသည်။ကံကောင်း ထောက်မစွာ ထိုမှတ်ချက်ကို ကဗျာစာအုပ်တစ်အုပ်၌ တွေ့ရပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ထိုမှတ်ချက်ကို ၁၉၈၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ထုတ် ပေဖူးလွှာမဂ္ဂဇင်းမှ ကူးယူထားခဲ့ပါသည်။ထိုမဂ္ဂဇင်း၌ ဆရာ မင်းသုဝဏ်၏ “တစ်ရှုပ်ရှင်း၍ တစ်ရှုပ်ထွက်” ဟူသော ဆောင်းပါး တွေ့ရပါသည်။ထိုဆောင်းပါးသည် မောင်စိန်ဝင်း (ပုတီးကုန်း) ၏ “သောကပြေရာ ရတနာကဗျာ” စာအုပ်ကို တစေ့တစောင်း ဝေဖန် သုံးသပ်ထားသော ဆောင်းပါးဖြစ်ပါသည်။ထိုဆောင်းပါး၌ ဆရာ မင်းသုဝဏ်သည် ရသနှင့်စပ်လျဉ်းသော မှတ်ချက်ကို ဖော်ပြထားပါ သည်။ကျွန်တော်သည် ထိုမှတ်ချက်ကို ကျွန်တော့်ကဗျာမှတ်စုစာအုပ် ၌ ထည့်ထားခဲ့ပါသည်။ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

“တစ်ခါတုန်းက ကျွန်ုပ်၏မိတ်ဆွေ ပါမောက္ခ ဟောင်းတစ်ဦးက ကျွန်တော်၏ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို ဖတ်၍ ပြောသည်။ခင်ဗျားသည် အလွမ်းအဆွေး ဒုက္ခတွေထဲက လွတ်မြောက်ပါစေလို့ ဆုတောင်းပါတယ်ဗျာ။ဒါပေမဲ့ အဲသည် လို လွတ်မြောက်သွားလျှင် ကဗျာရေးနိုင်ပါတော့မလားမသိ . . . တဲ့။သူပြောသောစကား ဟုတ်များဟုတ်ပေမလား။သံသယ။ သို့သော်လည်း ကံကောင်းထောက်မ၍ ကျွန်ုပ်တို့ ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။သူ့ဆုတောင်း ပြည့်သွားပါသည်။သာဓု ခေါ်လိုက်ပါ၏။သူ၏ ကဗျာရေးနိုင်ပါတော့မလား ဆိုသည့် ယုံမှားချက်ကား အကောင်အထည်ပေါ်မလာပါ။ဒုက္ခ တွေ့မှ ကဗျာရေးနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်လည်း ငယ်ရွယ်စဉ်က

ထင်ခဲ့မိပါသည်။ကဗျာရသကား သီဂီရီရသနှင့် ကရုဏာ ရသသာလျှင် ရှိသည်မဟုတ်။ဟာသ- ရယ်ရွှင်ခြင်း၊ ရုဒ္ဓ- ကြမ်းကြုတ်ခြင်း၊ ဝိရ- ရဲရင့်ခြင်း၊ ဘယာနက- ကြောက်ရွံ့ ခြင်း၊ ဝိဘူ- စက်ဆုပ်ခြင်း၊ အဗျတ- အံ့ဩခြင်း၊ သန္တ- ငြိမ်သက်အေးချမ်းခြင်းဆိုသော ရသများလည်း ရှိလေသေး သည်။ကဗျာဝါသနာထုံသူသည် သီဂီရီရသ စက်ကွင်းမှ လွတ်မြောက်သွားသောအခါ ကျန်ရသတို့အကြားတွင် ကျက်စားသွားလာကာ သန္တဘက်သို့ တဖြည်းဖြည်း ကူး ပြောင်းတော့သည်ကို ကျွန်ုပ် တွေ့မိပါသည်။ဘဝရှုန်းကန် မှုတို့တွင် ထိုရသတို့ကို မခံစားရဘဲ နေနိုင်ပါမည်လား။”

ကျွန်တော်သည် “သီဂီရီရသ စက်ကွင်းမှ လွတ်မြောက်သွား သောအခါ ကျန်ရသတို့အကြားတွင် ကျက်စားသွားလာကာ သန္တဘက်သို့ တဖြည်းဖြည်း ကူးပြောင်းတော့သည်ကို ကျွန်ုပ်တွေ့မိသည်” ဟူသော ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ မှတ်ချက်ကို ဖတ်ရသောအခါ ဆရာဦးရွှေအောင် ၏ သန္တရသ ဖွင့်ဆိုချက်ကို သတိရလာပြန်ပါသည်။ဆရာဦးရွှေအောင် က သန္တရသသည် ရသ ၈ မျိုးတို့၏ ငြိမ်းအေးမှု (နိဗ္ဗတိ) သာ ဖြစ်သည်။ သန္တရသသည် ငြိမ်သက်သည့် သမုဒ္ဒရာ ရေပြင်နှင့်တူ၍ ကျန်ရသ ၈ မျိုးတို့သည် ယင်းရေပြင်၏ လှိုင်းများနှင့် တူကြသည်။သမုဒ္ဒရာရေပြင် သာ တကယ်ရှိ၍ လှိုင်းများကား တကယ်မရှိဟု ဖွင့်ဆိုထားလေသည်။

ဤတွင် ကျွန်တော်သည် ဤသို့ ကောက်ချက်ဆွဲမိပါသည်။ ဆရာဦးရွှေအောင်က သန္တရသသည် ငြိမ်သက်သည့် သမုဒ္ဒရာရေပြင် နှင့် တူသည် ဆိုထားသည်။ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် “မှောင်ထုဝိတ်” ကဗျာက ယောက်ယက်ခတ်သောစိတ် ငြိမ်သက်လာသည်ကို “လှိုင်း အိကြားတွင် ငြိမ်ဒန်းဆင်လျက်” ဟု ဖွဲ့ဆိုခဲ့သည်။“လှိုင်းအိကြားတွင် ငြိမ်ဒန်းဆင်” ဟူသော သဘောက သန္တရသကိုပင် ဆိုလေသလော။ ဆင်ခြင်ကြည့်ကြပါကုန်။

မြဝင်း (ဒဿန)
မဟေသီ (၁၂/၂၀၁၀)

ငါတွန်လို့ သင်နိုး၊ ငါနိုးလို့ သင်တွန်

တစ်လောက ကျွန်တော်သည် ကဗျာမှတ်စု စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ယူ၍ လှန်လှောကြည့်လိုက်ရာ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ “ကြက်ဖနှင့် နေမင်း” ကဗျာကို အမှတ်မထင် တွေ့ရပါသည်။ ကဗျာမှာ ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

ကြက်ဖနှင့်နေမင်း

တစ်နေ့နံနက်၊ တစ်မနက်တွင်
ကြက်နှင့်နေမင်း၊ ပြိုင်ဆိုင်ငြင်း၍
အချင်းများခဲ့ဖူးပါသည်။
အိမ်ခေါင်တန်းထက်၊ တောင်ပံနှက်၍
ရွှေကြက်ဖကြီး၊ အောက်အီးအီးဟု
တွန်ပြီးသရော်၊ ရှေ့ဘက်မျှော်၍
ရဲဘော်နေဝန်း၊ အိပ်ရာခန်းက
ထွက်မြန်းဖို့သင့်၊ အချိန်လင့်ဟု
ဟန်နှင့်ပန်နှင့် ဆိုလိုက်သည်။
ငါ့သူငယ်တော်၊ ရောင်နီပေါ်၍
ရဲဘော်ကြက်ဖ၊ အိပ်ရာထကာ
တွန်ရပါသည် . . .
ငါသာမနိုး၊ သင်မနိုးဟု
မိုးဝရှေ့ဆီ၊ မျက်နှာနီနှင့်
အဆီဝင်းဝင်း၊ ရှင်နေမင်းက
ငြင်းဆန်ချေပလိုက်ပါသည်။

ငါတွန်လို့ သင်နိုး၊ ငါနိုးလို့ သင်တွန်
ငြင်းဆန်ချေပ
ချီချပြောကာ၊ နေခိုက်ခါတွင်
လယ်မှာယောက်ျား၊ လယ်သမားသည်
လယ်နွားကိုဖြုတ်၊ လယ်တင်းကုပ်သို့
လယ်လုပ်နားရန်၊ ခဏပြန်သည်
တာဝန်တစ်ခန်း၊ ပြီးခဲ့ပြီ။

ကျွန်တော်သည် ထိုကဗျာကို ဆေးတက္ကသိုလ် ၁ နှစ်လည် မဂ္ဂဇင်း (၁၉၇၂-၇၃) မှ ကူးယူခဲ့ပါသည်။ စာပေလောကတိုက်ထုတ် “မင်းသုဝဏ်ကဗျာပေါင်းချုပ်” ၌ ထိုကဗျာ မပါရှိပါ။ ကဗျာကို ဆေးတက္ကသိုလ် ၁ နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း၌ လာသည့်အတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

(၂)

ထိုကဗျာကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် ကူးထည့်ခဲ့စဉ်က ကျွန်တော်သည် ထိုကဗျာနှင့်စပ်လျဉ်းသော မှတ်ချက်ကိုလည်း ရေးခဲ့ပါသည်။ ထိုမှတ်ချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

“ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် သူပတ်ဝန်းကျင်တွင် ငြင်းခုံနေကြသူများကို မြင်မိလေသလား၊ ငြင်းခုံနေကြသူများကို မြင်မိပြီး သူတို့ကို သတိပေးလို၍ ထိုကဗျာကို ရေးခဲ့လေသလား။

ကျွန်တော်သည် ကဗျာခေါင်းစဉ်ကို မြင်လိုက်သောအခါ ထိုကဗျာလေးကို ကလေးကဗျာဟု ထင်မိပါသည်။ ကဗျာကိုဖတ်ကြည့်လိုက်သောအခါမှ ထိုကဗျာသည် ကလေးကဗျာမဟုတ်ဘဲ လူကြီးတွေဖတ်ဖို့ ရေးဖွဲ့ထားသော ကဗျာဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် အယူအဆရေးရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ အလုပ်ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ အကြောင်းအရာတစ်ခုခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ထူးနွဲ့နှင့်

တစ်ဖွဲ့ ငြင်းခုံတတ်ကြပါသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ရုံးဌာနတွင်လည်း ငြင်းခုံတတ်ကြပါသည်။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တွင်လည်း ငြင်းခုံတတ်ကြ ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ငြင်းခုံမှုသည် တစ်ရက်နှင့်လည်းမပြီး နှစ်ရက် နှင့်လည်း မပြီး အတောမသတ် ဖြစ်နေတတ်ပါသည်။ ငြင်းခုံသူတို့က ထိုသို့ငြင်းခုံနေကြဆဲတွင် ကိုယ်လုပ်ရမည့်အလုပ်ကို တစိုက်မတ်မတ် လုပ်သွားသူများလည်း ရှိပါသည်။ ထိုသူတို့သည် ငြင်းခုံသူတို့ ငြင်းကြ ဆဲ ခုံကြဆဲမှာပင် လုပ်ရမည့်အလုပ်ကို ပြီးမြောက်အောင် လုပ်သွား နိုင်ကြသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် သူ့ပတ်ဝန်းကျင်တွင် တွေ့နေရ သော ငြင်းခုံသူများကို သတိပေးလိုက်ဟန် တူပါသည်။ သို့ရာတွင် ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ထိုသူတို့ကို တိုက်ရိုက်သတိပေးပေးပါ။ ဆရာ မင်းသုဝဏ်သည် ကဗျာဆရာဖြစ်သည့်အလျောက် ထိုသူတို့ကို ကြက်ဖနှင့် နေမင်းမှတစ်ဆင့် သွယ်ဝိုက်ပြီး သတိပေးခဲ့ပါသည်။

ကြက်ဖနှင့်နေမင်းတို့ “ငါတို့နှစ်ယောက်လုံး ငါတို့နှစ်ယောက်လုံး” ဟု ငြင်းနေဆဲမှာပင် လယ်သမားသည် လုပ်ငန်းပြီး၍ လယ်နွားကို ဖြုတ်ပြီး လယ်တင်းကုပ်သို့ ပြန်ခဲ့ပြီဟု ဖွဲ့ဆိုထားပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ထိုကဗျာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ထိုသို့ပင် ထင်မြင် ခဲ့ပါသည်။ အခွင့်သာခွင့်လျှင် ဆရာမင်းသုဝဏ်အား ထိုကဗျာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မေးကြည့်ရဦးမည်။

အထက်ပါ မှတ်ချက်မှာ ထိုကဗျာကို ရေးကူးခဲ့စဉ်က ကျွန်တော်ရေးခဲ့သော မှတ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော် ၄၀ နီးပါး ကြာခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။

(၃)

တစ်ခါသော် ကျွန်တော်သည် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ အိမ်သို့ ရောက်သွားစဉ် ဆရာအား “ကြက်ဖနှင့်နေမင်း” ကဗျာနှင့် စပ်လျဉ်း ၍ “ကြက်ဖနှင့်နေမင်းကဗျာကို သဘောကျသဖြင့် ကဗျာမှတ်စုစာအုပ်

၌ ကူးထည့်ထားပြီး မကြာမကြာ ဖတ်လေ့ရှိကြောင်း၊ “ငါတို့နှစ်ယောက်လုံး” ဟု ငြင်းနေဆဲမှာပင် လယ်သမားသည် လုပ်ငန်းတစ်ရပ် ပြီးခဲ့၍ လယ်တင်းကုပ်၍ ခဏနား ရန် ပြန်လာသည်ဟု ဖွဲ့ခြင်းသည် လွန်စွာသဘာဝကျကြောင်း ပြော ပြပါသည်။

ထိုအခါ ဆရာမင်းသုဝဏ်က “ကြက်ဖနှင့်နေမင်း၊ အချင်းများ နေစဉ် အလုပ်လုပ်တဲ့သူကို ရှာတဲ့အခါ လယ်သမားကို မြင်မိတယ်။ လယ်သမားများက အစောကြီးထပြီး လယ်ထဲသို့ ဆင်းတတ်ကြတယ်။ လယ်ထွန်ခြင်းစတဲ့ အလုပ်တွေကို လုပ်တတ်ကြတယ်။ အလင်းရောင် ဝင်ရောက်လာတဲ့အခါ လုပ်ငန်းဟာ အတော်ပြီးသွားပြီ” ဟု ပြောပါ သည်။

ထိုအခါ ကျွန်တော်က “ကဗျာဆရာမကြီး ဒေါ်နုယဉ်ဟာ လည်း ဒီသဘောကို သတိပြုမိခဲ့ပုံ ရပါတယ်။ ဆရာရယ်၊ ဆရာမရယ်၊ ဦးဘရယ် ရွေးချယ်တည်းဖြတ်တဲ့ “ကဗျာဥယျာဉ်” စာအုပ်မှာ ဆရာမကြီးရေးတဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ် ပါပါတယ်။ ကဗျာအမည်က “ကြက်ဖ” ပါတဲ့။ ဆရာမကြီး ရေးဖွဲ့ထားတာက မိုးသောက်ရောင်ခြည် လာတဲ့အခါ ကြက်ဖက တောင်ပုံခါပြီး တွန်ပါသတဲ့။ လောကကြီးကို နှိုးသလို ဖြစ်သွားပါသတဲ့။ အဲဒါနဲ့ ကိုတောင်သူဟာ မိုးလာပြီး ယာထ ကို ဆင်းတဲ့အကြောင်း ဖွဲ့ထားပါတယ် ဆရာ” ဟု ပြောပါသည်။

ထိုအခါ ဆရာက “ကိုမြဝင်း အဲဒီကဗျာကို ရတယ်မဟုတ် လား” ဟုမေးရာ ကျွန်တော်က “ရပါတယ်ဆရာ” ဟုပြောပြီး ကဗျာ ကို ဆိုပြပါသည်။

ကြက်ဖ

သောက်ရောင်ခြည် နီနီဝင်းတော့
ရွှေကြက်မင်း တောင်ပံခါ
မြူးတွန်သံ သာ
ထကြပါ၊ နှိုးရှာတဲ့လား။
ကိုတောင်သူ ယာလမ်းက
ငန်းချဖို့သွား။

ကဗျာဆုံးသွားသော်လည်း ဆရာဆီက စကားသံ ထွက်မလာပါ။ ဆရာသည် တစ်စုံတစ်ခုကို စဉ်းစားနေပုံ ပေါ်ပါသည်။ တစ်စုံတစ်ခုကို မြင်ယောင်နေပုံ ပေါ်ပါသည်။ အတော်ကြာမှ ဆရာဆီမှ စကားသံ ထွက်လာပါသည်။ “မိုးမသောက်ခင်က ခလောက်ကယ် ဂျောင်ဂျင်” တဲ့။ လယ်သမားတွေဟာ မိုးမသောက်ခင်ကတည်းက လယ်ထဲကို ဆင်းကြရတယ်။

ဆရာသည် သူ ငယ်စဉ်ကတည်းက ရင်းနှီးခဲ့သော လယ်တောကို မြင်ယောင်နေရောသလား။ ။

မြဝင်း (ဒဿန)
မဟေသီ

ဟိုက္ကူကဗျာ မြည်းစရာနှင့်စပ်လျဉ်း၍

(၁)

ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ “ဟိုက္ကူကဗျာ မြည်းစရာ” စာအုပ်ကလေးသည် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ထွက်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ်ကလေးကို ရန်ကုန်၊ အောင်စည်စာအုပ်တိုက်က ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေ၍ စပယ်ဦးစာပေဖြန့်ချိရေးက ဖြန့်ချိခဲ့ပါသည်။

(၂)

ထိုစဉ်အခါက ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဒဿနိကဗေဒဌာနတွင် “ဂျပန်ဒဿန” ကို သင်ကြားပို့ချနေပါသည်။ ဒဿနိကဗေဒ မဟာဝိဇ္ဇာတန်းသားများသည် “ဂျပန်ဒဿန” ကို လေ့လာကြရပါသည်။ “ဂျပန်ဒဿန” ကို စတင်ပို့ချခဲ့သူမှာ ကထိက ဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်ဆက်ရီပင် ဖြစ်ပါသည်။

“ဂျပန်ဒဿန” ကို သင်ကြားပို့ချသောအခါ ထိုသင်ရိုးတွင် အဝင်အပါဖြစ်သော “ဇင်ဗုဒ္ဓဝါဒ” ကိုလည်း သင်ကြားပို့ချရပါသည်။ ဇင်ဘုန်းတော်ကြီးများသည် ဟိုက္ကူကဗျာများကို ရေးဖွဲ့တတ်ကြလေရာ “ဇင်ဗုဒ္ဓဝါဒ” သင်ကြားပို့ချရင်း ဟိုက္ကူကဗျာများကို အလျဉ်းသင့်သလို သင်ကြားပို့ချရပါသည်။

ဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်ဆက်ရီသည် ဟိုက္ကူကဗျာများကို သင်ကြားပို့ချသောအခါ ဟိုက္ကူကဗျာဆရာများသည် တောတောင်ထဲတွင် လှည့်လည်သွားလာနေတတ်ကြ၍ သဘာဝကို လွန်စွာချစ်မြတ်နိုးသူများ ဖြစ်ကြကြောင်း သဘာဝအကြောင်းကို ရေးဖွဲ့ရာတွင် အပေါ်ယံသဘော ရေးဖွဲ့သည်မဟုတ်ဘဲ သဘာဝထဲကို ကိုယ်တိုင်ဝင်ရောက်၍ သဘာဝနှင့် တစ်သားတည်းဖြစ်အောင်နေ၍ ရေးဖွဲ့တတ်ကြကြောင်း သင်ကြားပို့ချခဲ့ပါသည်။

(၃)

ကျွန်တော်တို့သည် ဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်ဆက်ရီ၏ သင်ကြား ပို့ချမှုကြောင့် ဟိုက္ကူကဗျာများကို လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ဟိုက္ကူကဗျာများကို ရသမျှ ရှာဖွေဖတ်ရှုခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ “ဟိုက္ကူကဗျာ မြည်းစရာ” စာအုပ်လေး ထွက်ပေါ်လာရာ ကျွန်တော်တို့မှာ ဝမ်းသာမဆုံး ဖြစ်ခဲ့ကြရပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ထိုစာအုပ်ကလေး၌ ဟိုက္ကူကဗျာ ၉၅ ပုဒ်ကို ခံစားပြထားပါသည်။ ဟိုက္ကူကဗျာ ဆရာတို့၏ ဘဝများကိုလည်း တစေ့တစောင်း တင်ပြထားပါသည်။

ကျွန်တော်သည် “ဟိုက္ကူကဗျာ မြည်းစရာ” စာအုပ်ကလေးကို ဖတ်ပြီးနောက် “ဟိုက္ကူကဗျာတစ်ပုဒ်နှင့် ကျွန်တော်အတွေး” ဟူသော ဆောင်းပါးကို ရေးဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုဆောင်းပါးသည် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလထုတ် မိုးဝေစာပေမဂ္ဂဇင်း၌ ပါရှိခဲ့ပါသည်။

(၄)

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ထိုဆောင်းပါးကို ဖတ်ရသောအခါ အတော်ဝမ်းသာသွားပုံ ရပါသည်။ ကျွန်တော်ကို တွေ့လိုသည်ဟု ကျွန်တော်အစ်ကိုကြီးများမှတစ်ဆင့် မှာပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ထိုစဉ်အခါတွင် ရေနံချောင်းဒေသကောလိပ် ဒဿနိကဗေဒဌာနတွင် ဌာနမှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေရသဖြင့် ဆရာဆီသို့ တော်တော်နှင့် မရောက်နိုင်ခဲ့ပါ။ ၁၉၈၃ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် သင်ကြားရေးကိစ္စဖြင့် ကျွန်တော်သည် ရန်ကုန်သို့ ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ရောက်သည့်နေ့မှာပင် ကျွန်တော်သည် ဆရာမင်းသုဝဏ်အိမ်သို့ သွားခဲ့ပါသည်။ ဆရာသည် ကျွန်တော်ကို တွေ့ရသောအခါ အတော်ကို ဝမ်းသာသွားပါသည်။ ဆရာသည် စာကြည့်ခန်းသို့ သွားပြီး “ဟိုက္ကူကဗျာ မြည်းစရာ” စာအုပ်ကလေးကို ယူလာပါသည်။ ထို့နောက် စာအုပ်ကလေး၏ ပထမ စာမျက်နှာကို “ကိုမြဝင်း (မောင်လင်းကြည်) အတွက် ဝါကျွတ်လက်ဆောင်” ဟု ရေးပြီး လက်မှတ်ထိုးပေးပါသည်။ လက်မှတ်အောက်တွင် “၂၂-၁၀-၈၃”

ဟု ရက်စွဲရေးပါသည်။ ထို့နောက် ထိုစာအုပ်ကလေးကို ကျွန်တော်အလှမ်းပေးပြီး ဤသို့ပြောပါသည်။

“ဆရာအနေနဲ့ မြန်မာစာပေလောကကို ဟိုက္ကူကဗျာနဲ့ မိမိဆက်ပေးတာပါ။ ဖတ်မှ ဖတ်ကြပါမလားလို့ စိုးရိမ်မိတယ်။ ကိုမြဝင်းလို့ ဖတ်တဲ့သူတွေ ရှိလာတဲ့အတွက် ဝမ်းသာရတယ်။ တချို့ကလည်း ဟိုက္ကူကဗျာလေးတွေနဲ့ မိတ်ဆက်ပေးတဲ့အတွက် ဆရာ့ကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ဆရာ့ဆီကို စာရေးကြပါတယ်။ သူတို့စာတွေ ဖတ်ရတော့ ဆရာ အတော်ကို ဝမ်းသာသွားတယ်။ ကိုမြဝင်းရဲ့ ဆောင်းပါးကိုလည်း ဆရာ ဖတ်ရပါတယ်။ ကိုမြဝင်းတို့က ဖီလိုဆိုဖီ လေ့လာနေသူတွေအတော့ ဖီလိုဆိုဖီရှုထောင့်ကနေပြီး ရေးသွားတယ်။ ဒါလည်း ရေးသားပါတယ်” ဆရာ၊ စကားရပ်သွားသောအခါ ကျွန်တော်က ဤသို့ပြောပါသည်။

“ကျွန်တော် တစ်ချိန်က ဆရာကြီးဇေယျရဲ့ ရှေးဟောင်းဂျပန်ကဗျာများဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးကို ဖတ်ခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီဆောင်းပါးထဲမှာ ဆရာကြီးဇေယျက ရှေးဟောင်းဂျပန်ကဗျာများကို ဘာသာပြန်ပြထားပါတယ်။ ဘယ်ကဗျာတွေကို ဘာသာပြန်တယ်လို့တော့ ဆရာကြီးဇေယျက ဖော်ပြမထားပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဟိုက္ကူကဗျာတွေကိုပဲ ဘာသာပြန်တယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်မိပါတယ်။ အဲဒီကဗျာတွေထဲက “ဥဩငှက်ဘွဲ့” ဆိုတဲ့ ကဗျာကိုတော့ ကျွန်တော် သဘောကျလွန်းလို့ နှုတ်တက်ဆောင်ထားပါတယ် ဆရာ။ ကျွန်တော် ဆိုပြပါမယ်။

“ရွှေဥဩက တွန်သံသာ
နားထောင်မိပါ။
ကောင်းကင်မှာ ရှာ
ဘယ်မှာမှ မတွေ့၊
မိုးသောက်ယံ ထိန်ထိန်လင်းတော့
လမင်းကိုတွေ့။”

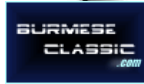
ဟိုက္ကူကဗျာတွေထဲမှာ အဲဒီလိုကဗျာတွေ မကြာ
မကြာ တွေ့ရပါတယ် ဆရာ”

ထိုအခါ ဆရာ ဤသို့ပြောပါသည်။

“ကိုမြဝင်းပြောတာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ဟိုက္ကူကဗျာ
ဆရာတွေက အဲဒီလို ရေးဖွဲ့တတ်ကြပါတယ်။ဟိုက္ကူကဗျာ
ဆရာတွေက သဘာဝကို အင်မတန် ချစ်မြတ်နိုးကြတယ်။ဆရာ
တို့ မြန်မာကဗျာဆရာတွေကလည်း သဘာဝကို ချစ်မြတ်နိုးကြ
ပါတယ်။ချစ်မြတ်နိုးကြလို့လည်း ရာသီဘွဲ့ ကဗျာတွေ ရေးဖွဲ့ခဲ့
ကြတာပေါ့။ဒါပေမဲ့ ဆရာတို့ မြန်မာကဗျာဆရာတွေက
သဘာဝကို ကြည့်တဲ့အခါ တိုက်ရိုက်မကြည့်ချင်တတ်ကြဘူး။
ကျမ်းဂန်ကတစ်ဆင့် ကြည့်ချင်တတ်ကြတယ်။ဒါကြောင့်မို့
ရာသီဘွဲ့တွေမှာ ကျမ်းဂန်သံတွေ ပါနေတာပေါ့။ဂျပန် ဟိုက္ကူ
ကဗျာဆရာတွေကတော့ သဘာဝကို ကြည့်တဲ့အခါ ကြားခံ
မထားဘဲ တိုက်ရိုက်ကြည့်တတ်ကြတယ်။တစ်နည်းပြောရရင်
တိုက်ရိုက်ခံစားတတ်ကြတယ်။ဟိုက္ကူကဗျာတွေကို ဖတ်ကြည့်
ရင် အဲဒီအချက်ကို တွေ့ပါလိမ့်မယ်။ကိုမြဝင်းက ဟိုက္ကူ
ကဗျာတွေကို စိတ်ဝင်စားလေတော့ ကိုမြဝင်းဖတ်ဖို့ ဟိုက္ကူ
ကဗျာစာအုပ်တွေကို ဆရာ ပေးလိုက်ပါမယ်။ဆရာ ဂျပန်မှာ
ရှိစဉ် ဆရာတပည့်တစ်ဦးက လက်ဆောင်ပေးလိုက်တာ။
ကိုမြဝင်း ဖတ်ကြည့်ပေါ့”

ဆရာသည် ထိုသို့ပြောပြီး ဧည့်ခန်းနံရံအခြေခံရှိသော
စက္ကူပုံးရှိရာသို့ သွားပြီး ထိုစက္ကူပုံးထဲမှ ဟိုက္ကူစာအုပ် ၄ အုပ်ကို
ထုတ်ယူပါသည်။ထို့နောက် ထိုစာအုပ်များကို ကျွန်တော်အား
ပေးပါသည်။

ထိုစာအုပ်များမှာ (၁) Haiku Volume, 1. (Eastern
Culture) (၂) Haiku Volume, 2 (Spring) (၃) Haiku Vol-
ume, 3. (Summer-Autumn) (၄) Haiku Volume, 4 (Au-

tumn-Winter) တို့ ဖြစ်ပါသည်။စာအုပ်များကို ပေးပြီးနောက်
ဆရာက ဤသို့ပြောပါသည်။

“ရာသီအလိုက် စီစဉ်ထားတဲ့ စာအုပ်တွေပျံ့ရာသီ
အလိုက် ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ကျေးဇူးက၊ သစ်ပင်၊ ပန်းပင်၊ ပိုးမွှားတို့နဲ့
သက်ဆိုင်တဲ့ ဟိုက္ကူကဗျာတွေကို စုစည်းပြီး ဖွင့်ဆိုပြထားတာပျံ့။
အဲဒီကဗျာတွေကို ဖတ်လိုက်ရင် ဂျပန်လူမျိုးတွေဟာ သဘာဝ
ကို ဘယ်လောက်ချစ်မြတ်နိုးတယ်ဆိုတာကို တွေ့လိမ့်မယ်။
သဘာဝကို ကိုယ်နဲ့ ထပ်တူထပ်မျှထားပြီး ခံစားထားတာကို
တွေ့ပါလိမ့်မယ်”

ထို့နောက် ကျွန်တော်က ဤသို့ပြောပါသည်။

“ကျွန်တော် ဖတ်မှာပါဆရာ။ဆရာ ဒုလို ဟိုက္ကူ
စာအုပ်တွေ ပေးလိုက်တဲ့အတွက် ဝမ်းသာမဆုံး ဖြစ်မိပါတယ်။
ဆရာကျေးဇူး ကြီးလှပါတယ်ဆရာ။ကျွန်တော် ဆရာ့ကို
ကန်တော့ပါရစေ”

ထိုသို့ပြောပြီးနောက် ကျွန်တော်သည် ဆရာ့ကို
ကန်တော့ပါသည်။ဆရာက ဆုပေးပါသည်။ထို့နောက် ဆရာ
ပေးလိုက်သော ဟိုက္ကူစာအုပ်များကို ပွေ့ပိုက်လျက် ဝမ်းမြောက်
ဝမ်းသာ ပြန်ခဲ့ပါသည်။

(စာကြွင်း။ ။ကျွန်တော်သည် ရေနံချောင်းသို့ ပြန်
ရောက်၍ ဆရာပေးလိုက်သော ဟိုက္ကူကဗျာစာအုပ်များကို
လှန်လှောကြည့်သောအခါ ဟိုက္ကူကဗျာစာအုပ် Volume 2 ၌
ဆရာကြီးဇေယျ ဘာသာပြန်ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်သော ဟိုက္ကူ
ကဗျာကို တွေ့ရပါသည်။ကဗျာရေးဖွဲ့သူမှာ ချီယို (Chio) ဖြစ်ပါ
သည်။ချီယိုသည် အမျိုးသမီး ဟိုက္ကူစာဆို ဖြစ်ပါသည်။ချီယို
ရေးဖွဲ့ထားသည်မှာ တစ်ဖက်အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

Hearing a cuckoo cry,
I looked up in the direction
whence the sound came;
what did I see?
Only the pale moon
in the dawning sky.

ထိုကဗျာကို ဆရာကြီးဇေယျက အောက်ပါအတိုင်း ပြန်ဆို
ခဲ့ပါသည်။

ရွှေဥဩက တွန်သံသာ
နားထောင်မိပါ။
ကောင်းကင်မှာ ရှာ
ဘယ်မှမှ မတွေ့။
မိုးသောက်ယံ ထိန်ထိန်လင်းတော့
လမင်းကိုတွေ့။

မြဝင်း (ဒဿန)
ပေဖူးလွှာ (၃/၂၀၁၁)

ခေတ်ပညာကဗျာနှင့် စပ်လျဉ်း၍

ကျွန်တော်သည် ဆရာမင်းသုဝဏ် သက်ရှိထင်ရှားရှိစဉ်က
ဆရာအိမ်သို့ မကြာမကြာ ရောက်တတ်ပါသည်။
တစ်ခါတစ်ရံ အများနှင့်အတူ ရောက်တတ်ပါသည်။တစ်ခါ
တစ်ရံ တစ်ယောက်တည်း ရောက်သွားတတ်ပါသည်။
တစ်ယောက်တည်း ရောက်သွားသည့်အခါများတွင် ကျွန်တော်
သည် ဆရာအား ဆရာရေးဖွဲ့ခဲ့သည့် ကဗျာများကို ဆိုပြတတ်ပါ
သည်။ကျွန်တော်ဆိုပြသော ကဗျာများတွင် “ခေတ်ပညာကဗျာ” နှင့်
“တရားဦးဟောလှည့်ပါ” ကဗျာတို့ ပါဝင်ပါသည်။
တစ်ခါသော် ကျွန်တော်သည် ဆရာအား “ခေတ်ပညာ”
ကဗျာကို ဆိုပြပါသည်။ဆရာသည် ဦးခေါင်းကို လက်ဝါးနှင့်အုပ်လျက်
နားထောင်ပါသည်။“ခေတ်ပညာ” ကဗျာမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်
ပါသည်။

ခေတ်ပညာ

ဘေးဘိုးစဉ်လာ၊ ကိုင်းလယ်ယာနှင့်
ဘာသာစရိုက်၊ မပျော်ပိုက်ဘဲ
ခေတ်လိုက်ပညာ၊ ဆည်းပူးရာဝယ်
အာသာမဝ၊ တောင့်တတနှင့်
ဒုက္ခမျှပေါ်၊ စိတ်မပျော်သည်
ကျွန်တော်များသည် ဆိုအံ့လော။
အများနည်းတူ၊ သားရွှေအူသည်
မည်းဖြူခွဲဝေ၊ သိတို့စေဟု

ရွာလေပညာ၊ လွတ်လေရာတွင်
ပညာတော်သင့်၊ ရပေမင့်လည်း
စိတ်မှာဗျာဝေ၊ ညှိုးလှချေသည်
မွေးမေမှားသည် ဆိုအံ့လော။
ရွှေအိုးပညာ၊ ပိုင်လေပါမာ၊
ချမ်းသာကြွယ်ဝ၊ သက်လုံးလှဟု
မွေးဖလွတ်ပေ၊ ပညာဖွေသည်
မဖြေချင်ရဲ၊ ပညာကဲ၍
ရှေးနဲ (နည်း) မတူ၊ မြင့်ကိုချူသော်
တံချူတိုလှ၊ ဆင်းရဲရသည်
မွေဖမှားသည် ဆိုအံ့လော။ ။

ကဗျာဆုံးသောအခါ ဆရာသည် ကျွန်တော့်ကို ဤသို့မေးပါသည်။
“နေပါဦး ကိုမြဝင်းရဲ့၊ ကိုမြဝင်းက “ခေတ်ပညာ” ကဗျာကို
မကြာမကြာ ဆိုပြတတ်တယ်။ ကိုမြဝင်းမှာ “ခေတ်ပညာကဗျာ” နဲ့
တိုက်ဆိုင်တဲ့ နောက်ခံအကြောင်းများ ရှိနေလို့လား။”

ထိုအခါ ကျွန်တော်က ဤသို့ပြောပါသည်။

“ရှိပါတယ် ဆရာ၊ ကျွန်တော် ပြောပြပါ့မယ်။ ကျွန်တော်က
မြင်းခြံခရိုင်၊ တောင်သာမြို့နယ်၊ ရသစ်ရွာကပါ။ ကျွန်တော့်မိဘများ
က တောင်သူတွေပါ။ ကျွန်တော်တို့ရွာမှာ မူလတန်းကျောင်းပဲ ရှိပါ
တယ်။ ၄ တန်းအောင်လို့ ကျောင်းဆက်တက်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်
တို့ရွာနဲ့ ၄ မိုင်လောက်ဝေးတဲ့ ဒမိုက်ရွာ အလယ်ကျောင်းသို့သွားပြီး
ကျောင်းတက်ရပါတယ်။ လွယ်အိတ်လွယ်၊ ထမင်းချိုင့်ဆွဲ၊ မနက်သွား
ညနေပြန် ကျောင်းတက်ရပါတယ်။

ကျွန်တော့်မိဘများက တောင်သူတွေဖြစ်ကြပေမယ့်
ကျွန်တော်ကို ခေတ်ပညာတတ်စေချင်လို့ ၄ တန်းအောင်တဲ့အခါ
ကျွန်တော့်ကို ဒမိုက်ရွာ အလယ်တန်းကျောင်းသို့ ပို့ပေးပါတယ်။ ဒမိုက်
ရွာ အလယ်တန်းကျောင်းမှာ သုံးနှစ်တက်အပြီး ၇ တန်းအောင်တော့

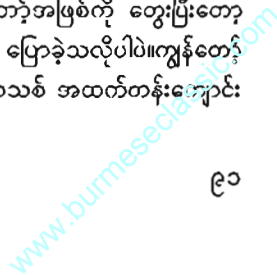
ရွှေဆက်ရမယ့်ခရီးက မရေမရာ ဖြစ်လာပါတယ်။ ကျွန်တော်ကလည်း
ကျောင်းဆက်တက်ချင်တယ်။ ကျွန်တော့်မိဘများကလည်း ကျောင်း
ဆက်ထားချင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်လိုထားရမှန်း မသိ။ ဘယ်ကိုပို့ရမှန်း
မသိ ဖြစ်နေတယ်။

ကံကောင်းချင်တော့ တလိုင်းရပ်၊ ရွာသစ်ရွာမှာ အထက်တန်း
ကျောင်း ရှိတယ်။ အဲဒီရွာမှာ ကျွန်တော်တို့ ရသစ်ရွာက ဒေါ်ကြီးများ
ဒွေးလေးများ ရှိတယ်။ သူတို့က ကျွန်တော့်ကို တလိုင်းရပ်ရွာသစ်သို့
ပို့ပေးပါ။ သူတို့ စောင့်ရှောက်ထားပါ့မယ်၊ လုပ်ငန်းပေါ်တော့မှ ပေး
သနိုင်သလောက် ပေးတာပေါ့လို့ ကျွန်တော့်မိဘများကို ပြောပါတယ်။
ဒါနဲ့ ကျွန်တော် တလိုင်းရပ်၊ ရွာသစ် အထက်တန်းကျောင်းသို့ ရောက်
ပါတယ်။

တလိုင်းရပ်ရွာသစ် အထက်တန်းကျောင်းမှာ တက်နေစဉ်
ဆရာတစ်ဦးနဲ့ ဆုံရပါတယ်။ သူ့နာမည်က ဦးအုပ်စံတဲ့။ ဦးအုပ်စံက
မြန်မာစာလည်း ပြတယ်။ အင်္ဂလိပ်စာလည်း ပြတယ်။ ညနေ ကျောင်း
ဆင်းတဲ့အခါ မြန်မာစာ အချိန်ပိုသင်ပါတယ်။ အချိန်ပိုသင်တဲ့အခါမှာ
သင်ရိုးဖတ်စာတွေကို မသင်တော့ဘဲ မြန်မာစာနဲ့ပတ်သက်တဲ့ သိမှတ်
ဖွယ်ရာတွေကို သင်ပါတယ်။ ကဗျာစပ်နည်းလည်း သင်ပါတယ်။ ခေတ်
စမ်းစာပေ၊ ခေတ်စမ်းကဗျာတွေနဲ့လည်း မိတ်ဆက်ပေးပါတယ်။

တစ်နေ့တော့ ဆရာဦးအုပ်စံဟာ “သပြေညို” ကဗျာစာအုပ်
ကလေးထဲက ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို ကျောက်သင်ပုန်းပေါ်မှာကူးပြီး ကျွန်တော်
တို့ကို အကူးခိုင်းပါတယ်။ အဲဒီကဗျာက “ခေတ်ပညာ” ကဗျာပါ
ဆရာ။

ကျွန်တော်တို့ အဲဒီကဗျာကိုကူးပြီးတဲ့အခါ ဆရာဦးအုပ်စံက
ကဗျာရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းပြပါတယ်။ ကဗျာရေးဖွဲ့သူရဲ့ အကြောင်း
ကိုလည်း ပြောပြပါတယ်။ ဆရာဦးအုပ်စံ အဲဒီလိုပြောပြတော့ ကဗျာ
ရေးဖွဲ့သူကိုလည်း သနားမိတယ်။ ကျွန်တော့်အဖြစ်ကို တွေးပြီးတော့
လည်း မချီတင်ကဲ ဖြစ်မိတယ်။ ကျွန်တော် ပြောခဲ့သလိုပါပဲ။ ကျွန်တော့်
မိဘများက ကျွန်တော့်ကို တလိုင်းရပ်၊ ရွာသစ် အထက်တန်းကျောင်း

သို့ အတော့်ကို ကြိုးစားပြီး ပို့ရပါတယ်။ ကျွန်တော် ၁၀ တန်းအောင် ခဲ့ရင် ကျွန်တော့်ပညာသင်ယူမှုဟာ ပြီးပါပြီ။ ကျွန်တော့်မိဘများက ကျွန်တော့်ကို တက္ကသိုလ်သို့ ပို့နိုင်တော့မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ကျောင်း ဆရာလုပ်ရုံပဲ ရှိပါတော့တယ်။ “အာသာမဝ၊ တောင့်တတနှင့်၊ ဒုက္ခမျှ ပေါ်၊ စိတ်မပျော်” ဖြစ်ရတော့မှာပါ ဆရာ။ ဒါကြောင့် “ခေတ်ပညာ” ကဗျာနဲ့ တိုက်ဆိုင်တဲ့ သမိုင်းကြောင်း ရှိခဲ့တယ်လို့ ပြောရတာပါ ဆရာ။

“၁၉၃၀ လောက်မှာ ကမ္ဘာ့စီးပွားပျက်ကပ်ကြီး ဆိုက်တယ် ဗျ။ အဲဒီစီးပွားပျက်ကပ်ကြီးရဲ့ အကျိုးဆက်အဖြစ် ဆရာ့မိဘတွေ လည်း စီးပွားပျက်သွားတယ်။ အဲဒီတော့ ဆရာလည်း ကျောင်းထွက်ပြီး ကွမ်းခြံကုန်းကို ပြန်ရတယ်။ ကွမ်းခြံကုန်း အမျိုးသားကျောင်းမှာ ကျောင်းအုပ် လုပ်ရတာ။ “ခေတ်ပညာ” ကဗျာ အဲဒီတုန်းက ရေးဖြစ်ခဲ့ တယ် ထင်ပါတယ်”

“ဟုတ်မှာပါ ဆရာ။ “သပြေညို” ကဗျာစာအုပ်မှာ “ခေတ် ပညာ” ရေးတဲ့နှစ်ကို ၁၉၃၂ လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်”

“ဒါထက် ဆရာ “ခေတ်စမ်းပုံပြင်များ” မှာပါတဲ့ “လောကခံ” ဆိုတဲ့စာကိုလည်း အဲဒီတုန်းက ရေးဖြစ်ခဲ့တာလား ဆရာ။ အဲဒီစာကို ဖတ်ပြီးတော့လည်း ကျွန်တော် ထိထိခိုက်ခိုက် ခံစားရပါတယ်။ အဲဒီ စာထဲမှာ သက်ရှိသက်မဲ့ အရာတို့ဟာ အထိုက်အလျောက် လုပ်ငန်းခွင် အသီးသီးသို့ ဝင်ကြသော်လည်း “မြဝတ်ရည်မှာကား ကျောင်းသို့ပြန် မသွားရတော့ပေ” လို့ ထပ်ကာထပ်ကာ ရေးထားပါတယ်ဆရာ။ အဲဒီ စာထဲမှာပါတဲ့ နံနက်ခင်း ဆွမ်းခံအဝင်မှာ မြခင်နှင့် ထွေးညိုတို့ ရွာရိုး ကိုလျှောက်၍ ထန်းသီးမုန့် ရောင်းကြလေပြီ။ မြဝတ်ရည်မှာ ကျောင်း သို့ ပြန်မသွားရတော့ပေဆိုတဲ့ အပိုဒ်ကို ကျွန်တော် အထူးမှတ်မိနေ ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ရွာမှာ ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်း ထန်းသီး မုန့်ရောင်းသူတွေ ရှိနေကြလို့ပါဆရာ။ . .”

“မှတ်မိပြီဗျ။ အဲဒီတုန်းက “မြဝတ်ရည်-ဟံသာကျေး” ဆိုတဲ့ ကလောင်အမည်နဲ့ ရေးခဲ့တာဗျ”

“အဲဒီစာရဲ့ စာပြီးနှစ်ကို မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၉၃ လို့ ပြ ထားလေတော့ ၁၉၃၁ လို့ ဆိုရမှာပါ ဆရာ”

ထို့နောက် ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ဦးခေါင်းကို လက်ဝါးဖြင့် အုပ်လျက် စဉ်းစားနေပါသည်။ ဆရာစိတ်သည် ကွမ်းခြံကုန်းမြို့ အမျိုးသား အထက်တန်းကျောင်းသို့ ရောက်နေသလား။ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်ကြီးဆီသို့ ရောက်နေသလား။

ကျွန်တော်က ပြန်တော့မည်ဟု ဆရာ့ကို ကန်တော့သော အခါ “ကိုမြဝင်းက အခုလို ကဗျာတွေကို ဆိုပြတော့ ကဗျာတွေ ရေးဖြစ်ခဲ့ပုံကို ပြန်ပြီး ခြေရာခံရတာပေါ့။ အဲဒီလို ခြေရာခံရတာလည်း ရသတစ်မျိုးဗျ” ဟု ပြောပါသည်။

စာကြွင်း။ ကျွန်တော် အထက်တန်းကျောင်းသားဘဝက မြန်မာစာသင်ပြခဲ့သော ဆရာဦးအုပ်စံသည် နောင်သောအခါ ပခုက္ကူမြို့၌ ပခုက္ကူ ဦးအုန်းဖေ စာကြည့်တိုက်ဖွင့်သောအခါ ထို စာကြည့်တိုက်တွင် စာကြည့်တိုက်မှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်သွား ပါသည်။

မြဝင်း (ဒဿန)
မဟေသီ (၇/၂၀၁၀)

သပြေညိုကဗျာနှင့် စပ်လျဉ်း၍

(၁)

သပြေညို

သူ့ခေါင်းမှာတဲ့ သပြေညို
 ငါ့ခေါင်းမှာတဲ့ သပြေညို
 တို့မြေမှာ တို့မေကမ်းပါတဲ့
 သပြေညို ရွှေဘိုပန်းဟာက
 လန်းလျက်ပါကို။
 ဘာမလျှော့လေနဲ့
 လာတော့မကွဲ့ ရွှေပဟိုရ်
 လေချိုက အသွေး။
 လင်းကြက် အဆော်
 ကွင်းထက်မှာ တူပျော်ပျော်နဲ့
 စည်တော်ကို ရည်မျှော်မှန်းကာပ
 ရောင်နီမှာ အောင်စည်ရွှမ်းရအောင်
 သပြေညိုရွှေဘိုပန်းရယ်နဲ့
 လှမ်းကြစို့လေး။ ။

ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်သည် အထက်ဖော်ပြပါ သပြေညို
 ကဗျာကို ၁၉၃၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီ ၄ ရက်နေ့က ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။
 မြန်မာပြည်သည် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီ ၄ ရက်နေ့က လွတ်လပ်
 ရေးရခဲ့ရာ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်သည် “သပြေညို” ကဗျာကို
 လွတ်လပ်ရေးမရမီ ၁၀ နှစ်ခန့်က ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂)

တစ်လောဆီက ကျွန်တော်သည် ဒလဘန်းရေးသော
 “အဘ ဘဝ၊ အဘအကြောင်း တစေ့တစောင်း” စာအုပ်ကို ဖတ်ရပါ
 သည်။ ထိုစာအုပ်၌ “သပြေညို” ကဗျာနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဆောင်းပါး
 နှစ်ပုဒ် ပါဝင်ပါသည်။ ထိုဆောင်းပါးနှစ်ပုဒ်မှာ “သပြေညိုပျိုးခင်း”
 ဆောင်းပါးနှင့် “သပြေညို ရွှေဘိုပန်း၏ ကာလ ၃ ပါး” ဆောင်းပါးတို့
 ဖြစ်ပါသည်။

ဒလဘန်းသည် “သပြေညိုပျိုးခင်း” ဆောင်းပါး၌ ဆရာကြီး
 မင်းသုဝဏ်၏ “သပြေညို” ကဗျာနှင့် စပ်လျဉ်းသော ရေးသားချက်ကို
 ထုတ်နုတ်ဖော်ပြထားပါသည်။

“ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံကို စောင်းငဲ့၍ ကြည့်လိုက်ပါဦး။
 စိတ်မချမ်းသာဖွယ်ရာ အမျိုးမျိုးဖြစ်လျက် ရှိပါသည်။ ထိုနှစ်ကား
 မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၀၀ ပြည့် ဖြစ်ပါသည်။ ဝိုင်းအောင်ကျော် ကျဆုံး
 သော သတင်းကို ကြားရသည်။ ရေနံမြေ သပိတ်သတင်းကို ကြားရ
 သည်။ မန္တလေး ရဟန်းတော် အာဇာနည်များ ကျဆုံးသော သတင်းကို
 ကြားရသည်။ စီးပွားရေးကပ်ကြီး ဆိုက်နေဆဲဖြစ်၍ တိုင်းပြည် အလွန်
 အတိ ခုက္ခရောက်နေသည်ကို သိနေရပေသည်။

ဤသို့သော အရေးအခင်းများအကြားတွင် မြုပ်ချည်ပေါ်ချည်
 ဖြစ်နေရသော ဦးအုန်းမောင်နှင့် ကျွန်တော်တို့ နှစ်ဦးသည် ဝေလနယ်
 မြောက်ပိုင်း၊ ဟာဒင်ရွာကလေးရှိ စာကြည့်တိုက်တွင် ကျောင်းပိတ်ရက်
 အတွင်း စာပေကြည့်ရှုနေခိုက် တိုင်းရေးပြည်ရေး၊ နိုင်ငံရေးတို့ကို
 ဆွေးနွေးမိသည်မှာ သေချာပါသည်။ ဦးအုန်းမောင်ကလည်း နိုင်ငံ
 ဝန်ထမ်း ကျောင်းသားတစ်ဦးဖြစ်လင့်ကစား မျိုးချစ်စိတ် အလွန်ထက်
 သန်သူ ဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုးကို ထိလာလျှင် နည်းနည်းမျှ
 သည်းမခံနိုင်သူ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူ့ကို အင်္ဂလန်ပြည်ရှိ အငြိမ်းစား
 အိုင်၊ စီ၊ အက်အချို့က “တိုက်ကြက်ကလေး” ဟု နောက်ကွယ်တွင်
 ခေါ်လေ့ရှိသည်ကို ကြားသိရဖူးသည်။ ဦးအုန်းမောင်ကား ကျွန်တော်

ကို အချင်းချင်းကိုပင် နိုင်ငံရေးနှင့် ပတ်သက်လျှင် အားမနာ ပါးမနာ ပြောတတ်သည်။

သူနှင့်ကျွန်တော် နှစ်ဦးသား ကိုယ့်တိုင်း ကိုယ့်ပြည်ကို လွမ်းခိုက်၊ ကိုယ့်တိုင်း ကိုယ့်ပြည်အကြောင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရင်း ကျွန်တော်သည် “သပြေညို” ကဗျာကို စီကုံးမိလေရောသလားဟု သုံးသပ်ဆင်ခြင်မိပါသည်။ သပြေညိုကို ရေးသောနေ့မှ ဆယ်နှစ်တိတိရှိသော နေ့သို့ရောက်သောအခါ မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး ရသည်မှာ မည်သို့သော ကြုံရလေခြင်းမျိုးပါလိမ့်ဟုလည်း တွေးတောအံ့ဩမိပါသည်။ ဤသို့ ဆင်ခြင်တွေးတောခိုက် ကွယ်လွန်သွားရှာသော ကျောင်းနေဖက်များကိုလည်း လွမ်းဆွတ်အောက်မေ့မိပါသည်။

(အဘ ၁၀၊ အဘအကြောင်း တစေ့တစောင်း၊ စာ ၁၀၈-၁၀၉)

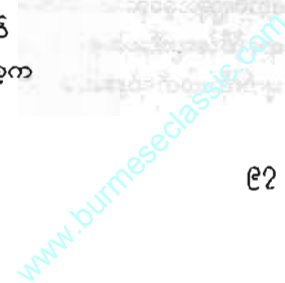
ကျွန်တော်သည် ထိုရေးသားချက်ကို ဖတ်ရသောအခါ တစ်ချိန်က ဖတ်ခဲ့ရသော ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ “နှစ်ငါးဆယ်မြောက် သပြေညို ကဗျာ” ကို သတိရလာပါသည်။ ထိုကဗျာကို ဘယ်မှာ ဖတ်ခဲ့ရပါလိမ့်။ ကျွန်တော်သည် စာပေလောက စာအုပ်တိုက် ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သော “မင်းသုဝဏ်ကဗျာပေါင်းချုပ်” စာအုပ်ကို ထုတ်ပြီး ထိုကဗျာကို ရှာပါသည် မတွေ့ပါ။ ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်ရေးမှတ်ထားသော ကဗျာမှတ်စု စာအုပ်များကိုထုတ်ပြီး ထိုကဗျာကို ရှာပြန်ပါသည် မတွေ့ပါ။ ဘယ်မှာ ဖတ်ဖူးခဲ့ပါလိမ့်။ ဖတ်ဖူးခဲ့တာက တော့ သေချာသည်။ ကျွန်တော် စဉ်းစားရပါတော့သည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် “သပြေညို” ကဗျာကို ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် ရေးဖွဲ့ခဲ့ရာ “နှစ်ငါးဆယ်မြောက် သပြေညို” ဆိုတော့ သပြေညို ကဗျာရေးပြီး နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ်ကြာမှ ရေးခြင်းဖြစ်မည်။ ထို့ကြောင့် “နှစ်ငါးဆယ်မြောက် သပြေညိုကဗျာ” ကို ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ရေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ကျွန်တော်သည် ၁၉၈၈ ခုနှစ် ဒိုင်ယာရီကိုထုတ်ပြီး ကြည့်ရပါတော့သည်။ တွေ့ပါပြီ။

ကျွန်တော်သည် ၁၉၈၈ ခုနှစ် ဒိုင်ယာရီတွင် ထိုကဗျာကို ရေးကူးထားခဲ့ပါသလား။ ကျွန်တော်သည် ပြောမပြတတ်အောင် ဝမ်းသာသွားပါသည်။ ယခု “နှစ်ငါးဆယ်မြောက် သပြေညို” ကဗျာကို စာဖတ်သူတို့ လေ့လာနိုင်ကြစေရန် တင်ပြပါမည်။

နှစ်ငါးဆယ်မြောက် သပြေညို

မှတ်မိသေးသည်။
ရှေးသရောခါ ထောင့်သုံးရာ (၁၃၀၀) ဟု
မြန်မာသက္ကရာဇ်
အေဒီနှစ်ကား တစ်-ကိုး-သုံး-ရှစ် (၁၉၃၈)
တော်လှန်ခေတ်တွင်
ဖြစ်ကြပျက်ကြ၊ မြန်ငှာနဉ့်
သောကလှိုင်းကြီး ရိုက်လွှမ်းလျက်။
ငါတို့မှာကား၊ နိုင်ငံခြား၌
ကြားရသတင်း၊ မကောင်းခြင်းကြောင့်
ရင်တွင်းပူကာ၊ စိတ်မသာသည်
ပညာရှာရင်း ပြန်ပြေးလို။
မိခင်ခြေရင်း မြန်ပြည်ကို။
သို့ပင် အမှန်၊ စိတ်တွင်ကြံလည်း
မပြန်နိုင်ဘဲ၊ အံ့ကိုခဲလျက်
နှင်းခဲဖြူလွှ၊ ဖွေးဖွေးကျခိုက်
လင်္ကာနဝါရီ၊ လေးရက်ဆီတွင်
ရေးစီမိသည် “သပြေညို”
ဝေးရပ်ခြားမှ ကျွန်စာဆို
ဦးခိုက်လို၏ မိခင်ကို။
စာသင်ပြီးခါ ပြန်ခဲ့ပါသော်
ကဗျာမွေးနေ့၊ ဆယ်နှစ်စေ့က

နှင်းငွေမှုန်လျက်၊ အရက်တက်တွင်
လင်းကြက်တွန်သံ၊ ထောင်နားခဲ၍
မိုးယံပြည့်လျှမ်း၊ အောင်စည်ရွှမ်းသည်
ချမ်းမြေ့ပါဘိစိတ်နှင့်ကိုယ်။
လွမ်းငွေဖြာဘိ ထိုနေ့ကို
နှစ်ငါးဆယ်မြောက် သပြေညို။

ကျွန်တော်သည် ထိုကဗျာကို ၁၉၈၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ
ထုတ် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းမှ ကူးယူထားပါသည်။ကဗျာအောက်ခြေတွင်
ဤသို့ ရေးမှတ်ထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

(ဆရာမင်းသုဝဏ်သည်) သပြေညိုကဗျာကို ၁၉၃၀ ခုနှစ်၊
ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် ဗြိတိန်နိုင်ငံ၊ ဝေလပြည်မြောက်ပိုင်း၊
ဟာဒင်ရွာရှိ စိန်ဒိုင်းနီးယဲ စာကြည့်တိုက်၌ ဆောင်းခိုနားနေခိုက် ရေး
ခဲ့သည်။၁၉၃၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလထုတ် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား
များ သမဂ္ဂ၏ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတွင် ဦးဘဂျမ်း၏ ရုပ်ပုံဖြင့် သရုပ်ဖော်
ပုံနှိပ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ထူးခြားသော တိုက်ဆိုင်မှုမှာ ၁၉၄၈
ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့ ရောင်နီပေါ်ချိန်တွင် စည်တော်ရွှမ်း
ကာ မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ကဗျာမွေးနေ့
ဆယ်နှစ်မြောက် ဖြစ်ပါသည်။”

အထက်ပါစာမှာ ဒိုင်ယာရီတွင် ရေးမှတ်ထားသည့်အတိုင်း
ဖြစ်ပါသည်။ဒိုင်ယာရီမှာ နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော် ကြာခဲ့ပြီဖြစ်ရာ အချို့
စာလုံးများမှာ မှေးမှိန်မှုန်ဝါနေကြပါသည်။သို့ဖြစ်ရာ မှားယွင်းချွတ်
ချော်မှုများ ရှိခဲ့ပါလျှင် ခွင့်လွှတ်ပါရန် တောင်းပန်ပါသည်။

(၃)

ကျွန်တော်သည် နှစ်ငါးဆယ်မြောက် သပြေညိုကဗျာကို
ဖတ်မိရာမှ “ခလောက်တစ်ရာက ငသောကြာ” ရေးသည့် “သင်္ကေတ
စာပေ” ဆောင်းပါးက “သပြေညို” ကဗျာနှင့်ပတ်သက်သော မှတ်
ချက်ကို သတိရလာပါသည်။

“ခလောက်တစ်ရာက ငသောကြာ” ဆိုသည်မှာ ဆရာကြီး
မင်းသုဝဏ်၏ ကလောင်ခွဲတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။“သင်္ကေတစာပေ”
ဆောင်းပါးသည် ၁၉၈၆ ခုနှစ်၊ မတ်လထုတ် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၌ ပါရှိလေ
သည်။ဤသို့ ဖြစ်ပါသည်။

“သပြေသည် မြန်မာတို့အဖို့ မင်္ဂလာ အနက်အဓိပ္ပာယ်
အမျိုးမျိုးကို ဆောင်နေပါသည်။အန္တရာယ်ကင်း ပရိတ်ရွတ်သောအခါ
ပရိတ်အိုးတွင် ခုနစ်နေ့ဆိုင်ရာ အုန်း၊ ကုက္ကို၊ နေဇာ၊ ချရာ၊ သပြေ၊
သစ်ခွ၊ ဒန်းဆိုသော ခုနစ်ရက်သားသမီးအတွက် နံသင့်ပန်း ခုနစ်မျိုး
ထိုးရသော်လည်း သပြေကိုသာလျှင် နေရာပေး ရှေ့တန်းတင်တတ်
ကြပါသည်။ယင်းသပြေမှာ အန္တရာယ်ကင်း၊ ဘေးရှင်းစေနိုင်သော
သတ္တိထူး အာနိသင်ရှိသည်ဟူသော အနက်အဓိပ္ပာယ် ဝင်နေသကဲ့
သို့ ရှိပါသည်။

ထို့ပြင် စစ်သည်တော်များ ရှေ့တန်း စစ်မျက်နှာသို့ ချီတက်
သောအခါ “အောင်ပါစေ၊ သပြေညိုဆိုတဲ့ ပန်းရယ်နှင့် ရေချမ်းကို
လောင်း” ဆို၍ တိုင်းသူပြည်သား လူအများက သပြေပန်းကမ်းလှမ်း
ဆက်သကြပါသည်။ဤတွင် သပြေခက်၌ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းခြင်း
အနက်အဓိပ္ပာယ်အပြင် ရန်သူကို အောင်မြင်ခြင်း အနက်အဓိပ္ပာယ်
လည်း ထပ်ဆောင်းပါဝင်လာပါသည်။

မိုးလင်း၍ အိမ်ရှင်မများ မြတ်စွာဘုရား ရှေ့တော်မှောက်
တွင် ဆွမ်းကပ်၊ ပန်းတင်၊ ဆီမီးပူဇော်သောအခါ သပြေခက်တို့သည်
သည် ညောင်ရေအိုး၌ လန်းလန်းဆန်းဆန်း စည်စည်ကားကား ပါရှိ
နေပါသည်။ဤတွင် အန္တရာယ်ကင်း ဘေးရှင်းခြင်း၊ ရန်သူကို အောင်
နိုင်ခြင်းဆိုသည့် အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ထက်ပို၍ တခြားအနက်အဓိပ္ပာယ်
များ ကိန်းအောင်းနေသည်ဟု ထင်ပါသည်။

ဤနည်းအားဖြင့် ဘေးဥပဒ်အန္တရာယ် အသွယ်သွယ်တို့မှ
ကင်းလွတ်ခြင်း၊ ခလုတ်ကန်သင်း၊ အဆီးအတား၊ အနှောင့်အယှက်
တို့ကို ကျော်နင်းအောင်မြင်နိုင်ခြင်းစသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို
ဆောင်သည့် သပြေကို သင်္ကေတဟူ၍ သတ်မှတ်လျှင် သင့်ကော်

မည်ဟု ထင်ပါသည်။ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်၊ ဤဂုဏ်သတ္တိတို့ သပြေခက်တွင် ကိန်းအောင်းနေကြောင်းကို လူ့အများလည်း သိရှိနားလည်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ဂုဏ်သရေများဖြင့် တောက်စားလျက်ရှိသော သပြေကိုယူ၍ ဆရာမင်းသုဝဏ်က “သပြေညို” ကဗျာကို ရေးခဲ့ပါသည်။

ဤကဗျာတွင် သပြေညိုဆိုသော နိမိတ်ပုံကိုယူ၍ သင်္ကေတပြုထားသည်ဖြစ်၍ “သင်္ကေတကဗျာ” ဟုခေါ်လျှင် ရနိုင်ကောင်းစရာ ရှိပါသည်။

ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်၏ အထက်ဖော်ပြပါ ရေးသားချက်တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်ကြည့်လျှင် ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်သည် “သပြေညို” ကဗျာကို ရေးရိုးရေးစဉ် ရေးခဲ့သည်မဟုတ်ဘဲ သပြေညို ကိန်းအောင်းလျက်ရှိသော အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကို နက်ရှိုင်းစွာ ဆင်ခြင်လျက် မြန်မာနိုင်ငံအား အောင်ခြင်းမင်္ဂလာ ဖြစ်စိမ့်သောငှာ ရေးဖွဲ့ခဲ့သော ကဗျာဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

မြဝင်း (ဒဿန)

ပေဖူးလွှာ

ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာများကပြောသော မြန်မာ့ရှုခင်း မြန်မာ့အလှ

(၁)

တစ်လောက မိတ်ဆွေတစ်ဦးက သူတို့ရွာ စာကြည့်တိုက်ဖွင့်ပွဲသို့ လိုက်ခဲ့ပါရန်နှင့် ဖွင့်ပွဲအထိမ်းအမှတ်အဖြစ် တစ်ခုခုဟောပြောပေးပါရန် မေတ္တာရပ်ခံသဖြင့် ကျွန်တော်သည် ထိုမိတ်ဆွေနှင့်အတူ သူတို့ရွာသို့ လိုက်သွားပြီး ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာများကပြောသော မြန်မာ့ရှုခင်း မြန်မာ့အလှအကြောင်းကို ဟောပြောခဲ့ပါသည်။

ယခု ကျွန်တော်ဟောပြောချက်ကို စာဖတ်သူတို့ လေ့လာနိုင်စေရန် တင်ပြလိုက်ပါသည်။

(၂)

“ဒီကနေ့ ကျွန်တော်ဟောပြောမယ့် အကြောင်းအရာကတော့ ဆရာမင်းသုဝဏ်ရဲ့ ကဗျာများကပြောတဲ့ မြန်မာ့ရှုခင်း မြန်မာ့အလှတို့အကြောင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်”

တစ်ခါက ဆရာမင်းသုဝဏ်ဟာ “မေတ္တာရနံ့ သင်းယုံပျံ့” ဆိုတဲ့ကဗျာကို ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီကဗျာကို ဆရာမင်းသုဝဏ်က-

“တောင်ထိပ်မှာ နေခြည်
စေတီနှင့်တန်ဆောင်း၊
များဝေနေ အစဉ်ချမ်းအောင်
သွန်းရေစက်လောင်း” လို့ စပါတယ်။

အဲဒါ မြန်မာ့ရွှေခင်း မြန်မာ့အလှ တစ်ကွက်ပါပဲ။ခင်ဗျားတို့ တစ်တွေ မြန်မာပြည် ထက်အောင်နံ့လျားကို သွားဖူးကြမှာပါ။ကုန်း လမ်းနဲ့ပဲ သွားသွား၊ ရေလမ်းနဲ့ပဲ သွားသွား တောင်ကုန်းတောင်ထိပ် တွေမှာ ဘုရားစေတီလေးတွေ တည်ထားတာကို တွေ့ကြမှာပါ။စေတီ တည်ဆောက်ပြီးဆိုတော့ စေတီနဲ့လိုက်ဖက်တဲ့ တန်ဆောင်းကိုလည်း တည်ဆောက်ကြရမမြဲပါ။နောက် ကျောင်းတို့ ဇရပ်တို့ကိုလည်း တည် ဆောက်ကြရမမြဲပါ။

ခင်ဗျားတို့ ရွာကနေ အရှေ့ဆီကို လှမ်းကြည့်လိုက်ရင် တောင်ကုန်းကလေးကို မြင်ရပါတယ်။တောင်ကုန်းလေးရဲ့ အထက် ထုံးဖြူဖြူစေတီကလေးကိုလည်း ဖူးတွေ့ရပါတယ်။တောင်ကုန်းလေးနဲ့ စေတီလေးဟာ သိပ်ပန်ရပါတယ်။အဲဒါ မြန်မာ့ရွှေခင်း မြန်မာ့အလှပါပဲ။ ကျေးရွာအတော်များများမှာ အဲဒီလိုရွှေခင်းမျိုး၊ အဲဒီလို အလှမျိုးကို သိပ်သဘောကျပါတယ်။ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ အဲဒီတောင်ကုန်းကလေး ပေါ်သို့တက် စေတီကလေးကို ဖူးမြော်၊ ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆီမီးကပ်လှူ၊ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားအားလုံးကို မေတ္တာပို့၊ အမျှဝေ၊ အဲဒါကို ဆရာ မင်းသုဝဏ်က-

“များဝေနေ အစဉ်ချမ်းအောင်
“သွန်း ရေစက်လောင်း” လို့ ရေးဖွဲ့ထားပါတယ်။

နောက် မင်းသုဝဏ် ဆက်ပြီးရေးဖွဲ့ထားတာကို နားထောင် ကြည့်ပါဦး။

“သူလည်းမာ ငါလည်းကျန်း
ချမ်းသာဖို့ စိတ်ရည်
မြတ်ကြည်တဲ့ စိတ်ထား
တောင်ဝန်းကျင် မေတ္တာနဲ့ငယ်
သင်းယုံ့မနား . . . တဲ့။

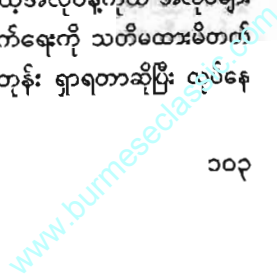
ကျွန်တော်တို့တစ်တွေက ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတွေအားလုံး ကျန်းမာပါစေ ချမ်းသာပါစေလို့ မေတ္တာပို့တော့ မေတ္တာရနံ့ဟာ တောင်ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံး သင်းယုံ့နေတယ်လို့ ဆရာမင်းသုဝဏ်က ရေးဖွဲ့ထားတာပါ။အဲဒီလိုရေးဖွဲ့ပြီးတော့မှ ဆရာက သူကဗျာကို ဟော သလို နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။

“တောပန်းက ဝေဝေ
စမ်းရေက ကြည်အေး
နေခြည်မှာ စေတီမြတ်ကို
ဦးညွှတ်တယ်လေး . . . တဲ့။”

မေတ္တာရနံ့ သင်းယုံ့နေတဲ့ တောင်ဝန်းကျင်မှာ တောပန်းတွေ က ဝေဝေဆာဆာပွင့်နေတယ်။အေးမြကြည်လင်တဲ့ စမ်းရေကလည်း တသွင်သွင် စီးနေပါတယ်။တောင်ထိပ်ကို လှမ်းကြည့်လိုက်တော့ စေတီလေးဟာ အတင့်အတယ် သပ္ပာယ်စွာ စံပယ်နေတယ်။စေတီ တော်က ဆည်းလည်းသံကလေးကလည်း “ကလင်းကလန်၊ ကလင်း ကလန်” လို့ မြည်နေပါတယ်။အဲဒါ မြန်မာ့ရွှေခင်း၊ မြန်မာ့အလှပါပဲ။ အဲဒီရွှေခင်း၊ အဲဒီအလှကို ဆရာမင်းသုဝဏ်က “ဆည်းလည်းသံဆိုတဲ့ ကဗျာကလေးမှာ-

“ကလင်းကလန် ကလင်းကလန်
ထီးတော်ထက်က ဆည်းလည်းသံ၊
နိဗ္ဗာန်လမ်းပြ အရုဏ်တေး
ကြားရသူတို့ ဘဝင်အေး” လို့ ရေးဖွဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့တစ်တွေဟာ ကိုယ်အလုပ်နဲ့ကိုယ် အလုပ်များ နေကြလေတော့ သံသရာက ထွက်မြောက်ရေးကို သတိမထားမိတက် ကြဘူး။လုပ်နိုင်တုန်း လုပ်ရတာ၊ ရှာနိုင်တုန်း ရှာရတာဆိုပြီး လှုပ်နေ

ရှာနေကြရပါတယ်။ အလုပ်လုပ်ရင်း လောဘလည်း ဖြစ်မိမှာပဲ။ ဒေါသလည်း ဖြစ်မိမှာပဲ။ လောဘ ဒေါသဖြစ်ပြီဆိုတော့ မောဟလည်း ဖြစ်မိမှာပဲ။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေဟာ အလုပ်ထဲမှာ တစ်နည်းပြောရရင် လောကထဲမှာ နစ်မှန်းမသိ နစ်နေကြပါတယ်။ မျော့မှန်းမသိ မျော့နေကြပါတယ်။ အဲဒီလိုအခါမျိုးမှာ “ကလင်းကလန် ကလင်းကလန်” ဆိုတဲ့ ငြိမ်းအေးတဲ့ ဆည်းလည်းသံကလေးကို ကြားလိုက်တော့ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရေးကို သတိပြုလာမိတတ်ကြပါတယ်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်က အဲဒါကို ဖွဲ့ထားတာပါ။

နောက် “တို့ကောင်းမှုနှင့် တူထူသံ” ဆိုတဲ့ ကဗျာကလေးမှာပါတဲ့ “မြန်မာ့ရှုခင်း မြန်မာ့အလှ” အကြောင်းကို ပြောပါဦးမယ်။ ကဗျာကလေးကို နားထောင်ကြည့်ပါဦး။

“မနက်စောစော တုံးခေါက်တော့
ပန်းထိမ်ဖို့ငှက် တူထူပေါ့” တဲ့။

ဆရာမင်းသုဝဏ်က ကဗျာကို အဲဒီလို စထားပါတယ်။ မနက်စောစော ရွာဦးကျောင်းက တုံးခေါက်ပါတယ်။ “ဘုန်းဘုရားတို့ တုံးကစားပြီ” လို့တောင် ပြောတတ်ကြတယ် မဟုတ်ပါလား။ တုံးခေါက်တာက ရွာထဲကို ဦးပဉ္စင်းတွေ ကိုရင်တွေ ဆွမ်းခံလာကြတော့မယ်။ ဆွမ်းချက်ကြတော့လို့ သတိပေးလိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ တုံးခေါက်သံနဲ့ အတူ ပန်းထိမ်ဖို့ငှက်ကလေးရဲ့ တုန်တုန်တုန်ဆိုတဲ့ အသံကလေးကိုလည်း ကြားလာရပါတယ်။ သူ့အသံကလေးက ထူသံနဲ့ တူတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဆရာမင်းသုဝဏ်က “မနက်စောစော တုံးခေါက်တော့ ပန်းထိမ်ဖို့ငှက် တူထူပေါ့” လို့ ရေးဖွဲ့လိုက်တာပါ။ ဒီရွာမှာကော ပန်းထိမ်ဖို့ငှက် ရှိမလားတော့ မပြောတတ်ပါ။ ရှိလိမ့်မယ် ထင်ပါတယ်။ ရှိရင်လည်း သူ့အသံကို နားထောင်ကြည့်ပါ။ တုန်တုန် တုန်တုန်နဲ့ အင်မတန် သာယာပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်နေလို့ ဆရာမင်းသုဝဏ်ပဲ ရေးဖွဲ့ထားတဲ့ “ဝါတွင်းချိန်” ဆိုတဲ့ ကဗျာကလေးအကြောင်းကို ကြားညှပ်ပြီး ပြောပါဦးမယ်။ အဲဒီကဗျာကလေးကတော့ ကျွန်တော်တို့နဲ့ ရင်းနှီးပြီးသား ကဗျာကလေးပါ။ ဘာတဲ့။

“ငှက်ကလေးက စိုးစိ စိုးစိ
ဝင်းပေါက်မှာ မြည်၊
ချိန်တန်ပြီ ညီမထွေးရဲ့
ဆွမ်းချက်စို့လေး . . .” တဲ့။

အဲဒီကဗျာကလေးမှာတော့ ကျွန်တော်တို့ကို ဆွမ်းချက်ထဖို့ နှိုးတာက ပန်းထိမ်ဖို့ငှက် မဟုတ်ဘူးနော် စိုးစိ စိုးစိလို့ မြည်တတ်တဲ့ သပိတ်လွယ်ငှက်ကလေး။ ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော် စဉ်းစားမိတာကလေးကို ပြောပြချင်ပါသေးတယ်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်က ကျွန်တော်တို့ ကလေးတွေကို တစ်ဖက်မှာ ကျွန်တော်တို့ ဘိုးဘွားမိဘများ လက်ဆင့်ကမ်း သယ်ဆောင်လာတဲ့ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုတွေနဲ့ ရင်းနှီးအောင် လုပ်ပေးနေသလို အခြားတစ်ဖက်မှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို သတိပြုမိတတ်အောင် သတိပြုမိပြီး ချစ်တတ်အောင်၊ အဲဒီက တစ်ဆင့်တက်ပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ချင်စိတ်ပေါ်လာအောင် လုပ်ပေးနေတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ အခု ကျွန်တော်ပြောခဲ့တဲ့ ကဗျာကလေးတွေကို သိဆိုခွင့်ရကြတဲ့ ကလေးတွေဟာ ပန်းထိမ်ဖို့ငှက်တို့ သပိတ်လွယ်ငှက်တို့ကို လေးခွနဲ့ပစ်မှာ မဟုတ်တော့ပါဘူး။ အဘွားတို့ အဒေါ်တို့ အမေတို့ အစ်မတို့ကို ဆွမ်းချက်ထကြဖို့ နှိုးပေးတတ်တဲ့ ငှက်ကလေးတွေပါလား ဆိုပြီး အဲဒီငှက်ကလေးတွေကို စောင့်ရှောက်ကြတော့မှာပါ။ ဒါက ကျွန်တော် စပ်မိလို့ ပြောတာပါ။ ပြောလက်စအကြောင်းကို မြန်ကောက်ပါ့မယ်။

ရွာဦးကျောင်းက တုံးခေါက်သံ၊ ပန်းထိမ်ဖိုငှက်ရဲ့ တူထုသံ
တွေလည်း ကြားရော ရွာသူ ရွာသားတွေလည်း နိုးလာကြပါတယ်။
ဆွမ်းတော်အုပ်ပြင်ကြ၊ ဦးပဉ္စင်းတွေ ကိုရင်တွေ ဆွမ်းခံ
ကြွလာမယ့်လမ်းမှာ ရေဖျန်းကြ၊ တံမြက်စည်းလှည်းကြနဲ့ လှုပ်လှုပ်
ရှားရှား ဖြစ်လာပါတယ်။အဲဒီလို ပြင်ကြဆင်ကြတုန်းမှာ ကြေးစည်သံ
ထွက်ပေါ်လာပါတယ်။အဲဒါကို ဆရာမင်းသုဝဏ်-

“တူထုသံနှင့် တို့နိုးလာ
ကြေးစည်သံလည်း ကြားရပါ” လို့ ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါတယ်။

ကြေးစည်သံ ကြားပြီဆိုတော့ ဦးပဉ္စင်းတွေ ကိုရင်တွေ ကြွ
လာတော့မယ်။ဦးပဉ္စင်းတွေ ကိုရင်တွေ ကြွလာပြီဆိုရင် ရှေ့ဆုံးက
ကျောင်းသားလေးက “ဆွမ်းတော်ချို” လို့အော်ပြီး ကြေးစည်ကို တီး
ပါတယ်။ကြေးစည်သံ ကြားတယ်ဆိုရင်ပဲ အဘွားတို့ အဒေါ်တို့ ဆွမ်း
အုပ် ဆွမ်းခွက်တွေကိုရွက်ပြီး ဦးပဉ္စင်းတွေ ကိုရင်တွေ ဆွမ်းခံကြွမယ့်
လမ်းထိပ်ကို ထွက်လာကြပါတယ်။အဘွားတို့ အဒေါ်တို့ သွားတော့
အိမ်မှာမွေးထားတဲ့ ကုပ်ကျားကလည်း မနေရစ်ဘူးဗျ အဘွားတို့
အဒေါ်တို့နှင့်အတူ လိုက်ပါတော့တယ်။ဆွမ်းတော်ချိုသံ၊ ကြေးစည်
သံတို့ကို ကြားရတော့ ကုပ်ကျားမှာလည်း ရိုးတိုးရွာတဖြစ်လာပုံ ပေါ်
ပါတယ်။ကုပ်ကျားက အူသံပါတဲ့ ဟောင်သံမျိုးနဲ့ ဟောင်လိုက်ပါ
တယ်။သူ့ဟောင်သံမှာ ရန်လိုတဲ့အသံ မပါဘူး။ဒေါသသံ မပါဘူး။
မြူးမြူးရွှင်ရွှင်ဖြစ်နေတဲ့ ဟောင်သံပါ။ဒါကြောင့်မို့ ဆရာမင်းသုဝဏ်က-

“ငါတို့ရွာက အဒေါ်များ
ဆွမ်းတော်လောင်းရန် ထွက်ခွာသွား၊
ကုပ်ကျားကလည်း အော်ဟောင်ကာ
ဆွမ်းတော်ခံကို ကြိုဆိုပါ” လို့ ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီလိုနဲ့ ဦးပဉ္စင်းများ ကိုရင်များ၊ အဘွားတို့ အဒေါ်တို့နား
ကို ရောက်လာပါတယ်။ရှေ့ဆုံးက ကျောင်းသားလေးက “ဆွမ်းတော်
ချို” လို့အော်ပြီး ကြေးစည်ကို တွင်တွင်ထုပါတယ်။သစ်ပင်ပေါ်က
ပန်းထိမ်ဖိုငှက်ကလည်း တုန်တုန် တုန်တုန်နဲ့ တူထုတဲ့အသံနဲ့ မြည
နေပါတယ်။အဘွားတို့ အဒေါ်တို့ကလည်း သာဓု သာဓုလို့ သာဓုခေ
နေကြပါတယ်။ဘယ်လောက် ကြည်နူးစရာကောင်းသလဲ။အဲဒါက
ဆရာမင်းသုဝဏ်က-

“ထိုအခါမှာ ကျောင်းသားစု
ဒူဝေဒူဝေ ကြေးစည်ထု
ဪ ဪ သာဓု ဪ သာဓု
ငှက်ငယ်ကလည်း ယှဉ်ပြိုင်တု
တုန်တုန်တုန်ဟု အတွင်ထု
တို့ရွာကောင်းမှု တို့ကောင်းမှု” လို့ ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါတယ်။

အခု ကျွန်တော်ပြောခဲ့တာတွေဟာ ဆရာမင်းသုဝဏ်ရဲ့
ကဗျာတွေမှာ တွေ့ရတဲ့ မြန်မာ့ရွှင်ခင်း မြန်မာ့အလှတို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်
ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ အများကြီးပါပဲ။

ဆရာမင်းသုဝဏ်က မြန်မာ့ရွှင်ခင်း မြန်မာ့အလှကို ချစ်မြတ်
နိုးတဲ့ ကဗျာဆရာကြီးဖြစ်လေတော့ ဆရာကြီးရေးဖွဲ့တဲ့ ကဗျာတွေမှာ
မြန်မာ့ရွှင်ခင်း မြန်မာ့အလှတွေက ပါစမြဲပါ။နောင် အလျဉ်းသင့်တဲ့အခါ
ဆရာကြီးရဲ့ အခြားကဗျာတွေမှာပါတဲ့ မြန်မာ့ရွှင်ခင်း မြန်မာ့အလှတွေ
အကြောင်းကို ပြောပါဦးမယ်။

ဒီနေရာမှာ အလျဉ်းသင့်လို့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဘိုးဘွားမိဘ
များရဲ့ အမြော်အမြင်ကြီးပုံကို ပြောပါဦးမယ်။ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဘိုးဘွား
မိဘတွေက ကျွန်တော်ပြောခဲ့တဲ့ ကဗျာကလေးတွေကို ကလေးတွေ
သင်ရဖတ်ရတဲ့ ဖတ်စာအုပ်တွေမှာ ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ကြပါသေး။
အဲဒီကဗျာကလေးတွေကို သင်ရ ဖတ်ရတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သားငယ်

သမီးငယ်ကလေးတွေမှာ မြန်မာ့ရှုခင်း မြန်မာ့အလှကို ချစ်မြတ်နိုးတဲ့ စိတ်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ချင်တဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကျွန်တော်တို့ ဘိုးဘွားမိဘတွေ အမြော်အမြင်ကြီးစွာနဲ့ ရှေးဖွဲ့ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့တဲ့ အဲဒီကဗျာကလေးတွေ ကို ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သားငယ် သမီးငယ်ကလေးများ ဖတ်ချင် ဆိုချင် စိတ် ပေါက်လာအောင် မိဘများရော ဆရာ ဆရာများကပါ ဝိုင်းဝန်း လုပ်ဆောင်ပေးကြပါလို့ ပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။ ။

မြဝင်း (ဒဿန)
မဟေသီ (၅/၂၀၀၉)

ဆရာမင်းသုဝဏ်ပြန်ပြောသော
ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍

(၁)

တစ်လောက ကျွန်တော်သည် ဆရာမင်းသုဝဏ် ပြန်ပြော သော “ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်ပင်လယ်ပေါင်းချုပ်” စာအုပ်ကို ဖတ်ရပါ သည်။ ထိုစာအုပ်ကို ရန်ကုန်မြို့ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေက ၂၀၀၉ ခုနှစ် တွင် ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ပုံပြင် ၂၃၂ ပုဒ် ပါရှိပါသည်။ စာမျက်နှာ ၁၂၀၃၊ အရွယ်အစားမှာ မျက်နှာ ၁၃.၂ စင်တီ x ၂၀.၅ စင်တီ ဖြစ်ပါသည်။

(၂)

တက္ကတပြားစီဖြစ်နေသော ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်များကို တစ်ပေါင်းတစ်စည်းတည်း တွေ့ရသဖြင့် ကျွန်တော်သည် ဝမ်းသာ မဆုံး ဖြစ်မိပါသည်။ ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်များကို တစ်ပေါင်းတစ်စည်း တည်း ထုတ်ဝေပေးသော စိတ်ကူးချိုချို စာပေကိုလည်း ကျေးဇူးတင် မဆုံး ဖြစ်မိပါသည်။

ဆိုရာတစ်ခုတော့ ရှိပါသည်။ အခြားမဟုတ်ပါ။ တစ်ပေါင်း တစ်စည်းတည်း ထုတ်ဝေထားသော ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်ပင်လယ် ပေါင်းချုပ်တွင် ဇာတ်များကို ပြန်ပြောသော ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ အမှာစကား မပါရှိပါ။ ထုတ်ဝေသူ၏ အမှာစကားလည်း မပါရှိပါ။

(၃)

ဆရာမင်းသုဝဏ် ပြန်ပြောသော ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်များကို ယခင်ကလည်း ထုတ်ဝေခဲ့ဖူးပါသည်။ သို့ရာတွင် စိတ်ကူးချိုချို စာပေက ထုတ်ဝေသကဲ့သို့ တစ်ပေါင်းတစ်စည်းတည်း ထုတ်ဝေခဲ့သည် မဟုတ်ပါ။

ရှေးဦးစွာ ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ် ၁၁ ပုဒ်ကို ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်ပင်လယ်ဟူသော အမည်ဖြင့် ရန်ကုန်၊ ဆန်းသစ်စာပေက ၁၉၈၉ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ပထမအကြိမ်အဖြစ် ထုတ်ဝေခဲ့၍ ဉာဏ်လင်းစာပေက ဖြန့်ချိခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ထုတ်ဝေရာတွင် ဦး (ဝင်းဖေ) ၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်နှင့်အတူ ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ အမှာစကားလည်း ပါရှိပါသည်။

ထို့နောက် ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ် ၁၀ ပုဒ်ကို “ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်ပင်လယ် အတွဲ (၂)” ဟူသော အမည်ဖြင့် ရန်ကုန် စန္ဒာဝင်းစာပေက ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ပထမအကြိမ်အဖြစ် ထုတ်ဝေခဲ့၍ ဉာဏ်လင်းစာပေကပင် ဖြန့်ချိခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ထုတ်ဝေရာတွင်လည်း ရှေးနည်းတူ ဦး (ဝင်းဖေ) ၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်နှင့်အတူ ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ အမှာစကားလည်း ပါရှိပါသည်။

(၄)

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်များကို ပြန်ပြောရာတွင် ကြီးမားသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြန်ပြောခဲ့ပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ် ထိုရည်ရွယ်ချက်ကို ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်ပင်လယ်အမှာစကား၌ ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤသို့ ဖြစ်ပါသည်။

“သက္ကရာဇ် ၅၈၅ ခုနှစ်တွင် ပုဂံမြို့ မင်းနန်သူရွာ၊ လေးထောင့်ကန်ရပ်၊ လေးမျက်နှာဘုရား ကျောက်စာကြောင်းရေ ၁၅ ခွံ ကုအရံတွင်နို့ကား ဇာတ်ငါးရာလည်း အတင့်အတယ်ရေး၏” ဟူ၍ ဖတ်ရပါသည်။

ဤကျောက်စာစကားနှင့်အညီ ဇာတ်ငါးရာနှင့် ပတ်သက်သော ပန်းချီလက်ရာ၊ ပန်းပုလက်ရာ၊ ပန်းတမော့လက်ရာတို့ကို လှည်းဝင်ရိုးသံ တည်ညံ့ ပုဂံဘုရားအပေါင်းတွင် ကြည်ညိုဖွယ်ရာများစွာ တွေ့ရပါသည်။ ပုဂံပြည်သား ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘေးဘိုးများသည် သားငယ်မြေးပုတို့ကို လက်ဆွဲ၍ ထိုထိုသော ဇရပ်၊ တန်ဆောင်း၊ ကျောင်းကန်၊ ဘုရားများသို့ ခေါ်ဆောင်ကာ ထိုငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်များကို လက်ညှိုးညွှန် ဇာတ်ခင်းကာ ပြောပြခဲ့မည်မှာ မုချဖြစ်ပါသည်။ ပါဠိကမ္မည်း၊ မွန်ကမ္မည်း၊ မြန်မာကမ္မည်းများနှင့် ညွှန်ပြထားသော ဤဇာတ်တို့သည် ပုဂံသားတို့၏ နှလုံးရင်သားတွင် စွဲငြိကာ သူတို့၏ တွေးခေါ်ပုံ၊ ပြောဆိုပုံ၊ ပြုမူပုံတို့ကို ရှေ့ဆောင်လမ်းညွှန် ပြခဲ့ကြမည်မှာ မုချဖြစ်ပါသည်။ ချစ်ခင်စိတ်၊ ကြင်နာစိတ်၊ ညှာတာစိတ်၊ စာနာစိတ်၊ ရဲစိတ်၊ ဇွဲစိတ်၊ စွန့်စားစိတ်၊ စွန့်လွှတ်စိတ် စသော စိတ်ကောင်းစိတ်မြတ်တို့ကို ယင်းဇာတ်ငါးရာက မွေးကျေးပြုစုယူပေးခဲ့သည်မှာ မုချဖြစ်ပါသည်။ ဤပုဂံယဉ်ကျေးမှုသည် ကျွန်ုပ်တို့ သွေးထဲ သားထဲ နှလုံးထဲတွင် ရိုးရာမပြတ် ရှင်သန်တိုးပွားလျက် အားပေးနှိုးဆော်နေပါသည်။ ဤအချက်ကို သတိပြုမိသဖြင့် ကျွန်ုပ်သည် ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်များကို ပြန်ပြောပြခဲ့သည်မှာ ငါးနှစ်မျှ ကြာပါပြီ။

ကျွန်ုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် နှလုံးသွင်းမှာကား ဤဇာတ်တော်များကို မျက်မှောက်ခေတ် လူငယ်များလက်သို့ တစ်ဆင့်ပေးကမ်းခြင်းဖြင့် ပုဂံယဉ်ကျေးမှုအမွေကို ပေးပို့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သူတို့တစ်တွေ အတွက် အလွယ်တကူနှင့် နားလည်သဘောပေါက်နိုင်သော ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်း၊ စကားအသွားအလာ၊ ဝါကျဖွဲ့ထုံးအမျိုးမျိုးဖြင့် တင်ပြလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။”

အမှာစကားကို ဤသို့ရှည်လျားစွာ ကောက်နုတ်ဖော်ပြရသည်မှာ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ထိုရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို စာဖတ်သူတို့ သတိပြုမိစေလိုသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

(၅)

အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် မျက်မှောက်ခေတ် လူငယ်များအား ပုဂံယဉ်ကျေးမှုအမွေကို ပေးလို သဖြင့် ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်များကို ပြန်ပြောခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့ပြန်ပြောရာတွင် ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် မျက်မှောက် ခေတ် လူငယ်များ အလွယ်တကူ နားလည်သဘောပေါက်စေရန် သူတို့နားလည်နိုင်သော ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်း၊ စကားအသွားအလာ၊ ဝါကျဖွဲ့ထုံးအမျိုးမျိုးဖြင့် ပြန်ပြောပြခဲ့ပါသည်။

ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်များတွင် ဂါထာများ ပါရှိလေရာ ဆရာ မင်းသုဝဏ်သည် ထိုဂါထာများကို ပြန်ပြောပြရာတွင် ရံဖန်ရံခါ စကား ပြေဖြင့် ပြောပြ၍ ရံဖန်ရံခါ ကဗျာဖြင့် ပြန်ပြောတတ်ပါသည်။ ဂါထာ ကို ပြန်ပြောရာတွင် မူရင်းဂါထာ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း မိစေ ရန် မူရင်းဂါထာကဲ့သို့ ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းမှုလည်း ရှိစေရန် ဖတ်ရွတ် ၍လည်း လွယ်ကူစေရန် အထူးကြိုးစားအားထုတ်ပြီး ပြန်ပြောတတ် ပါသည်။

“သစ္စာဆို၍ မီးကိုငြိမ်းစေသော ငှက်ကလေး” ဇာတ်တော်တွင်-

“သန္တိ ပက္ခာ အပတနာ၊
သန္တိပါဒါ အဝဉ္ဇနာ။
မာတာပိတာစ နိက္ခန္တာ၊
ဇာတဝေဒ ပဋိက္ကမ” ဟူသော ဂါထာပါရှိပါသည်။

ထိုဂါထာသည် ဝဋ်သုတ်၌လာသော ဂါထာဖြစ်ပါသည်။ ထိုဂါထာကို ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓိက အောက်ပါအတိုင်း နိဿယပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။

“မေ ငါ့အား။ ပက္ခာ၊ အတောင်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ အပတနာ၊ မပျံနိုင်ကုန်။ မေ၊ ငါ့အား။ ပါဒါ၊ အခြေတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန် ၏။ အဝဉ္ဇနာ၊ မသွားနိုင်ခဲ့ကုန်။ မာတာပိတာစ၊ ငါ့မိငါ့ဖတို့သည်လည်း။

နိက္ခန္တာ၊ ငါ့ကို စွန့်လွှတ် ပျံထွက်ခဲ့ကုန်ပြီ။ ဇာတဝေဒ၊ အိုတောမီး။ ပဋိက္ကမ၊ ဖဲကြင်လေလော့။ ကုတိ၊ ဤသို့။ သစ္စကိရိယံ၊ သစ္စာပြုခြင်းကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ အကာသိ၊ ပြုပြီ။”

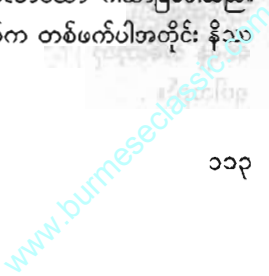
ထိုဂါထာကို ဆရာမင်းသုဝဏ်က အောက်ပါအတိုင်း ပြန် ပြောခဲ့ပါသည်။

“အချင်းတောမီး၊ အိုတောမီး
ငါ့မှာ တောင်ပံ၊ ရှိသည်မှန်လည်း
ပျံသန်းနိုင်သည် မဟုတ်ပါ။
ငါ့မှာခြေထောက်၊ အစုံပေါက်လည်း
လျှောက်လှမ်းနိုင်သည် မဟုတ်ပါ။
မိဘနှစ်ပါး၊ ရှိပါငြားလည်း
စွန့်ခွာသွားကြပြီ . . . ယခုအခါ။
အချင်းတောမီး၊ အိုတောမီး
အပြီးမှန်စွာ ဤသစ္စာကြောင့်
ဆုတ်ခွာပါလော့၊ ဖဲပါလော့။”

(ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်ပင်လယ်ပေါင်းချုပ်၊ စာမျက်နှာ ၉၃၇)
“မေတ္တာစွမ်းအား” ဇာတ်တော်တွင်လည်း-

“အပါဒကေဟိ မေ မေတ္တံ၊
မေတ္တံ ဒွိပါဒကေဟိမေ။
စတုပ္ပဒေပိ မေ မေတ္တံ၊
မေတ္တံ ဗဟုပ္ပဒေဟိမေ” ဟူသော ဂါထာ ပါရှိပါသည်။

ထိုဂါထာသည် ခန္ဓာသုတ်တွင်လာသော ဂါထာဖြစ်ပါသည်။ ထိုဂါထာကို ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိက တစ်ဖက်ပါအတိုင်း နိဿ ယပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။

“အပါဒကေဟိ၊ အခြေမရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့်လည်း။သဒ္ဓိ၊
အတူတကွ။မေ၊ ငါ၏။မေတ္တာ၊ ချစ်ခြင်းသည်။ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။
ဒွိပါဒကေဟိ၊ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့်လည်း။သဒ္ဓိ၊
အတူတကွ။မေ၊ ငါ၏။မေတ္တာ၊ ချစ်ခြင်းသည်။ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။
စတုပ္ပဒေဟိ၊ အခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့်လည်း။သဒ္ဓိ၊
အတူတကွ။မေ၊ ငါ၏။မေတ္တာ၊ ချစ်ခြင်းသည်။ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေသ
တည်း။ဗဟုပ္ပဒေဟိ၊ များသော အခြေရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့်လည်း။
သဒ္ဓိ၊ အတူတကွ။မေ၊ ငါ၏။မေတ္တာ၊ ချစ်ခြင်းသည်။ဟောတု၊ ဖြစ်ပါ
စေသတည်း။

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ထိုဂါထာကို ပြန်ပြောရာတွင် ပါဠိ
ဂါထာ အသွားအတိုင်း ဖြစ်စေရန် အောက်ပါအတိုင်း ပြန်ပြောခဲ့ပါသည်။

“ခြေမရှိသည် သူတို့ဆီ
ငါ့မေတ္တာကို ပို့ပါသည်
ငါ့မေတ္တာကို ပို့ပါသည်
ခြေနှစ်ချောင်းရှိသူတို့ဆီ
ခြေလေးချောင်းရှိသူတို့ဆီ
ငါ့မေတ္တာကို ပို့ပါသည်
ငါ့မေတ္တာကို ပို့ပါသည်
ခြေအများရှိသူတို့ဆီ။”

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် အထက်ဖော်ပြပါ ဂါထာများကို
ပြန်ပြောရာတွင် ရင်ထဲမှ စိမ့်ယိုလာသည့်အတိုင်း မပင်မပန်း ပြန်ပြော
ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

သို့ရာတွင် အချို့သောဂါထာများကို ပြန်ပြောရာတွင်ကား
မူရင်းဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း မလွတ်စေရန် မူရင်းဂါထာ၏
အသံကိုလည်း မိစေရန်၊ မူရင်းဂါထာကဲ့သို့ ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းမှုရှိ
စေရန် အတော်ကို ကြိုးစားအားထုတ်၍ ပြန်ပြောထားသည်ကို တွေ့
ရပါသည်။

“အလွန်တီး၍ ရပြီးငွေစ ဆုံးရှုံးရ” ဟူသောဇာတ်တွင်-

“ဓမေ ဓမေ နာတိ ဓမေ၊
အတိ ဓန္တံ ဟိပါပကံ။
ဓန္တေန ဟိသတံ လဒ္ဓံ၊
အတိဓန္တေ ရနာသိတံ။” ဟူသော ဂါထာပါရှိပါသည်။

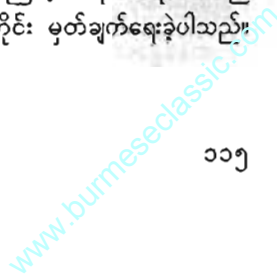
ထိုဂါထာကို ဆရာမင်းသုဝဏ်က အောက်ပါအတိုင်း ပြန်
ပြောထားပါသည်။

“သင့်ရုံ တင့်ရုံတီး လွန်မတီးနှင့်။
လွန်တီးသောခါ၊ ပြစ်ယုတ်မာ၏၊
တစ်ရာငွေစ၊ တီး၍ရလည်း
ပျောက်ရှုရပြန်၊ ဆုံးရပြန်သည်
အလွန်တီးမိသောကြောင့်တည်း။”

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် အထက်ပါအတိုင်း ပြန်ပြောရုံနှင့်
ကျေနပ်အားရပုံ မပေါ်ပါ။နောက်တစ်မျိုး ပြန်ပြောခဲ့ပါသည်။

တီး တီး တော်ရုံတီး
အလွန်တီးက ယုတ်မာစွ။
တစ်ရာငွေစ တီး၍ရ၊
အလွန်တီး၍ ဆုံးရှုံးရ။

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ဤသို့ နောက်တစ်မျိုး ပြန်ပြောခဲ့
သော်လည်း ကျေနပ်အားရပုံ မပေါ်ပါ။ထို့ကြောင့် ဆရာမင်းသုဝဏ်သည်
ထိုဂါထာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တစ်ဖက်ပါအတိုင်း မှတ်ချက်ရေးခဲ့ပါသည်။

ဂါထာအတွက် မှတ်ချက်။ ။ ဤဂါထာကို အကြိမ်ကြိမ် ဖတ်ကြည့်ပါ။ ဧကောက်ခြိုက်အသံတို့ အကြိမ်ကြိမ် ဆိုရပါလိမ့်မည်။ အကြိမ်ကြိမ်ဆိုရသော ဤဧကောက်ခြိုက်အသံသည် ခြောက်ကို အကြိမ်ကြိမ်တီး၍ ထွက်ပေါ်လာသော ခြောက်စည်သံကို ကိုယ်စား ပြုလျက် ရှိပါသည်။ တစ်နည်းပြောရလျှင် ဤဂါထာထဲတွင် ခြောက်စည်သံများ မြည်တိန်လျက် ရှိပါသည်။ မြန်မာလို ဘာသာပြန်သော အခါ ဤခြောက်စည်သံ ကဗျာအရသာကို ပါအောင်ကြိုးစားကြည့်ပါသည်။ မရပါ။ ပျော့ညံ့ညံ့ဖြစ်နေပါသည်။ (မမေ မမေ) စသည်တွင် ပါသော ဧကောက်ခြိုက်အသံက (တီး) ဆိုသော တဝမ်းပူအသံ ထက် ပြင်းထန်ခက်မာလျက် ရှိပါသည်။ (ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်ပင် လယ်ပေါင်းချုပ်၊ စာမျက်နှာ-၁၀၇၅၊ ၁၀၇၆)

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ် တော်များကို မျက်မှောက်ခေတ်လူငယ်များ အလွယ်တကူ နားလည် သဘောပေါက်စေရန် ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော စကားအသုံးအနှုန်း၊ ဝါကျဖွဲ့ထုံးတို့ ပြန်ပြောထားရုံသာမက ထိုဇာတ်တော်တို့၌လာသော ဂါထာများကိုလည်း ဂါထာဓာတ်ပါစေရန် ပြန်ပြောထားပေရာ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် မျက်မှောက်ခေတ် လူငယ်များအား ပုဂံခေတ် ယဉ်ကျေးမှုအမွေကို လက်ဆင့်ကမ်းခဲ့သည့်အပြင် စာပေမြတ်နိုးသူ များအားလည်း ကဗျာအမွေ၊ စာအမွေကို လက်ဆင့်ကမ်းခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ “ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်ပင်လယ်ပေါင်းချုပ်” စာအုပ် ကြီးသည် စာပေမြတ်နိုးသူတို့၏ စာအုပ်စင်၌ အမြဲရှိနေသင့်သော စာအုပ်ကြီးဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည် ဖြစ်ပေသည်။

မြဝင်း (ဒဿန)
ပန်းအလင်္ကာ (၄/၂၀၁၀)

ဤဆောင်းပါး၌ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်၏ ရသအမြင်ကို တင်ပြထားပါသည်။ ထိုသို့တင်ပြရာတွင် ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်၏ “ကဗျာလေ့လာနည်း နိဿရည်း” ဆောင်းပါးကို အခြေပြုပါသည်။ ထိုဆောင်းပါးသည် ပညာလောက စာစောင် အတွဲ (၁)၊ အမှတ် (၁) ၌ ပါလေသည်။

ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်၏ ဆောင်းပါးများကို အလျဉ်းသင့် သလို စုစည်း၍ စာအုပ်များ ထုတ်ဝေကြပါ၏။ သို့သော် ထိုဆောင်းပါး သည် ကျန်ခဲ့လေသည်။ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်ကပင် ချန်ခဲ့လေ သလော။ သို့မဟုတ် ဆောင်းပါး စုဆောင်းသူတို့ကပင် ကျော်သွားလေ သလော မပြောတတ်ပါ။ ထိုဆောင်းပါးသည် ယခုထက်တိုင် ပညာ လောက စာစောင် အတွဲ (၁)၊ အမှတ် (၁) ၌ ခိုအောင်းနေလေသည်။

ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်သည် ထိုဆောင်းပါး၌ “ကဗျာ လေ့လာနည်း နိဿရည်း နိဒါန်းအဖြစ် ရသ၏ သဘောကို ဦးစွာဖွင့် ဆိုပါသည်။ ရသ၏သဘောကို ဖွင့်ဆိုရာတွင် ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ် သည် တရားတော်က လောကကို ရှုမြင်ပုံနှင့် ကဗျာဆရာက လောက ကို ရှုမြင်ပုံတို့ကို နှိုင်းယှဉ်၍ ဖွင့်ဆိုပါသည်။ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်၏ ဖွင့်ဆိုပုံမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

“လောကသဘောကို ပညာရှင်များက အမျိုးမျိုး ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာပြီး ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြတယ်။ တရားတော်မှာ လူတွေဟာ (၁) ချစ်ခင်တပ်မက်တတ်ကြတယ်- ရာဂမီး (၂) အမျက် ထွက်တတ်ကြတယ်- ဒေါသမီး၊ (၃) တွေဝေ မိုက်မဲတတ်ကြတယ်- မောဟမီး၊ (၄) ပဋိသန္ဓေနေကတ်

ကြတယ်- ဇာတိမီး၊ (၅) အိုတတ်ကြတယ်- ဇရာမီး၊
 (၆) သေတတ်ကြတယ်- မရဏမီး၊ (၇) စိုးရိမ်ပူဆွေး
 တတ်ကြတယ်- သောကမီး၊ (၈) ငိုကြွေးမြည်တမ်းတတ်
 ကြတယ်- ပရိဒေဝမီး၊ (၉) ကိုယ်ဆင်းရဲတတ်ကြတယ်-
 ဒုက္ခမီး၊ (၁၀) စိတ်ဆင်းရဲတတ်ကြတယ်- ဒေါမနဿမီး၊
 (၁၁) သက်ကြီးရွှက်ငင် ပင်ပန်းတတ်ကြတယ်-ဥပါယာသ
 မီးရယ်လို့ မီးဆယ့်တစ်ပါး ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာထားပါတယ်။
 အဲ . . ကဗျာဆရာကတော့ လူတွေဟာ (၁) ချစ်ခင်
 နှစ်သက်တတ်ကြတယ်၊ (၂) မြူးတူးရယ်ရွှင် တတ်ကြတယ်၊
 (၃) သနားကြင်နာတတ်ကြတယ်၊ (၄) ကြမ်းကြုတ်ရက်စက်
 တတ်ကြတယ်၊ (၅) ရဲရင့်စွန့်စားတတ်ကြတယ် (၆)
 ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့တတ်ကြတယ်၊ (၇) ရွံ့ရှာ မုန်းတီးတတ်
 ကြတယ်၊ (၈) အံ့ဩချီးမွမ်းတတ်ကြတယ်၊ (၉) ကျေနပ်
 တင်းတိမ်တတ်ကြတယ်ဆိုပြီး လူတို့စရိုက်ကို ၉ ပါး
 ရေတွက်ကြပါတယ်။

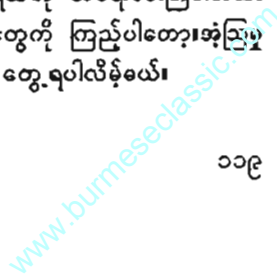
အဲဒီကိုးပါးဟာ တရားထူး တရားဆန်းတွေ မဟုတ်
 ပါဘူး။ကျွန်တော်တို့ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း တွေ့နေရတဲ့ တရားရိုး
 တရားဟောင်းတွေပါပဲ။ဥပမာ မနက်မိုးလင်းလို့ သတင်းစာ
 ကို ကောက်ဖတ်လိုက်ရင် မင်္ဂလာဆောင်တဲ့သတင်း၊ ရှင်ပြု
 တဲ့သတင်း၊ ဓားပြတိုက်တဲ့သတင်း၊ သူပုန်ထတဲ့သတင်းမှ
 စပြီး သုဘ အသုဘ သတင်းအမျိုးမျိုးကို တွေ့ရတယ်
 မဟုတ်ပါလား။အဲဒါတွေကို အလင်္ကာဆရာဟာ အထူးဂရု
 စိုက်ကြည့်တယ်။ ကြည့်ပြီးတော့မှ သူ ဖွဲ့နွဲ့သီကုံးတဲ့ ကဗျာ
 ထဲမှာ အဲဒီအချက်တွေကို တစ်ချက်ဖြစ်စေ အများဖြစ်စေ
 ထည့်သွင်းဖော်ပြထားတာပါပဲ။စားတော်က စားဖိုမှူးကြီး
 ဟာ မိမိချက်ပြုတ်စီမံတဲ့ စားဖွယ် သောက်ဖွယ်ထဲမှာ ချို
 ချဉ်စပ်ဖန်ငန်ခါးဆိုတဲ့ အရသာ ၆ ပါးကို တစ်ခုဖြစ်စေ
 အများဖြစ်စေ တော်သင့်သလို ထည့်သွင်းစီမံသလိုပဲ

အလင်္ကာဆရာကလည်း သူ့ကဗျာထဲမှာ အထက်ပါ
 အချက်တွေကို ထည့်တာပဲ။အဲဒီတော့ စားဖွယ်သောက်
 ဖွယ် စီမံရာမှာ အရသာတွေကို ထည့်ရသလို ကဗျာထဲမှာ
 လည်း အဆိုပါ လောကအဖြစ်အပျက်တွေကို ထည့်သွင်း
 ဖော်ပြတာမို့ တင်စားသောအားဖြင့် အဲဒီအချက်တွေကို
 အလင်္ကာဆရာက ရသလို့ အမည်တပ်လိုက်ပါတယ်။ဗမာ
 လို့တော့ အရသာပေါ့။ဒီတော့ အလင်္ကာဆရာရဲ့ အတွေ့
 အကြုံအရ ကဗျာထဲမှာ အရသာ ၉ ပါးရှိတာပေါ့။

အရသာ ၉ ပါးကို ပါဠိအလင်္ကာကျမ်းမှာတော့
 (၁) ချစ်ခင်မှုဆိုတဲ့ သင်္ဂီရ၊ရသာ၊ (၂) ရယ်ရွှင်မှုဆိုတဲ့ ဟာသ
 ရသာ၊ (၃) ကြင်နာမှုဆိုတဲ့ ကရုဏာရသာ၊ (၄) ရက်စက်မှု
 ဆိုတဲ့ ရုဒ္ဒရသာ၊ (၅) စွန့်စားမှုဆိုတဲ့ ဝီရ၊ရသာ၊ (၆) ကြောက်
 ရွံ့မှုဆိုတဲ့ ဘယာနကရသာ၊ (၇) မုန်းတီးမှုဆိုတဲ့ ဝိဘဒ္ဒရသာ၊
 (၈) အံ့ဩမှုဆိုတဲ့ အဗ္ဘတရသာ၊ (၉) တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှုဆို
 တဲ့ သန္တရသာလို့ ခေါ်ပါတယ်။”

ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်သည် ရသ၏သဘောကို ဖွင့်ဆိုပြီး
 နောက် မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် ခေတ်အလိုက် ရသများ ထွန်းကားခဲ့
 ပုံကို ပြပါသည်။ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်၏ အလိုအရ တစ်ခေတ်နှင့်
 တစ်ခေတ် ရသထွန်းကားခဲ့ပုံချင်း မတူပါ။တစ်ခေတ်၌ အရေးပါ မင်း
 မူနေသော ရသများလည်း အခြားခေတ်တစ်ခေတ်၌ မွေးမှိန်ငုပ်လျှိုး
 သွားသည်ကို တွေ့ရသည်ဟု ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်က ဆိုပါသည်။
 ထိုအချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်က အောက်ပါအတိုင်း
 ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မြန်မာစာပေသမိုင်းကို ပြန်ကြည့်လိုက်
 မယ်ဆိုရင် ရှင်မဟာသီလဝံသတို့ခေတ်အခါက အံ့ဩခြင်း- အဗ္ဘတ
 ရသနဲ့ တည်ငြိမ်အေးချမ်းခြင်း- သန္တရသတို့ အရေးပေးကြပါတယ်။
 ပါရမီခန်းပျို့၊ ကိုးခန်းပျို့၊ ဘုံခန်းပျို့တွေကို ကြည့်ပါတော့။အံ့ဩမှု
 နဲ့ တည်ငြိမ်မှုတ အဓိကမူနေတာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

အင်းဝပျက်ပြီး တောင်ငူခေတ်ရောက်တော့ ခဲရင် စွန့်စားမှုဆိုတဲ့ ဝီရိယက အကဲမဲ့တဲ့ ကဗျာတွေကို တွေ့ရပါတယ်။နဝဒေးကြီးတို့ သုံးထောင်မျိုးတို့ ရေးစပ်ဖွဲ့နွဲ့ကြတဲ့ ဧချင်းတွေ နားတော်သွင်းတွေကို ကြည့်ကြပါတော့။ဝီရိယက အပြင် သိင်္ဂီရ၊ရသဆိုတဲ့ ချစ်မှုခင်မှု ကဗျာတွေကိုလည်း ဒုတိယအများဆုံး တွေ့ရပါတယ်။ဥပမာ နဝဒေးရဲ့ မယ်ဘွဲ့ မောင်ဘွဲ့ရတုတွေ၊ နတ်ရှင်နောင်ရဲ့ မယ်ဘွဲ့ မောင်ဘွဲ့ရတု တွေကို ကြည့်ကြပါတော့။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ရောက်လာတော့ ခြုံပြီးကြည့် လိုက်မယ်ဆိုရင် အရသာတစ်မျိုးတည်း ကံတယ်လို့ မဆိုနိုင် တော့ဘူး။အရသာ အမျိုးမျိုး ထွန်းကားနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။သို့သော် အဲဒီအရသာ အမျိုးမျိုးထဲမှာ ရှေးခေတ်က ခေတ်စားပုံ မရခဲ့တဲ့ ဟာသရသ- ရယ်ရွှင်မှု အရသာဟာ အတော်ထင်ထင်ရှားရှား ပေါ်လာတာကို တွေ့ရတယ်။ဥပမာ ရာမရကန်တို့၊ မေ့နှုန်းရကန်တို့၊ အီနောင် ရာမက္ကန္တာဝံသဆိုတဲ့ နန်းတွင်းဇာတ်တော်ကြီးတို့ကို ကြည့်ကြပါတော့။

မြန်မာမင်းများ သုန်းတန်ခိုး မှေးမှိန်ပျောက်ကွယ် သွားပြီး ကုလားမင်းလက်ထက် ရောက်လာတဲ့အခါကျတော့ ပြဇာတ်တွေ ပေါ်လာပါတယ်။ပုံနှိပ်စာလုံးနဲ့ ပုံနှိပ်စက်ကလည်း ပေါ်လာပါပြီ။လူတွေဟာ အလွမ်းအဆွေးကို အလွန်ကြိုက်ပုံ ရပါတယ်။ဇာတ်စာအုပ်တွေကို ဖတ်လိုက်ရင် အလွမ်းသယ်တာ တွေကိုသာ အများအစား တွေ့ရပါတယ်။လွမ်းနိုင် ဆွေးနိုင်မှ ငိုချင်းအမျိုးမျိုးပါမှ စာအုပ်တွေ အရောင်းတွင်တယ်လို့လည်း အမှတ်အသား တွေ့ရပါတယ်။အဲဒီတော့ အင်္ဂလိပ်အုပ်စိုးတဲ့ ခေတ်ဦးအခါမှာ ကရုဏာရသခေါ်တဲ့ သနားကြင်နာခြင်း အလွမ်းအဆွေးတွေကို အရေးပေးတယ်လို့ မှတ်ရပါမယ်။

အခု ကျွန်တော်တို့ခေတ်ကတော့ အချစ်ခေတ်ပါပဲ။ ဝတ္ထုတွေထဲမှာလည်း တစ်ချစ်ထဲချစ်၊ ပြဇာတ်တွေထဲမှာလည်း တစ်ချစ်ထဲချစ်၊ ရုပ်ရှင်တွေထဲမှာလည်း တစ်ချစ်ထဲချစ်၊ အချစ် ဆိုတဲ့ သိင်္ဂီရ၊ရသ မင်းမူနေတာကို တွေ့ရတယ်။

အထက်ဖော်ပြပါ အချက်များသည် မြန်မာစာပေ သမိုင်းတစ်လျှောက် ရသများ ထွန်းကားခဲ့ပုံများ ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်၏ အလိုအရ ရသ ဉာဏ် ပါးတို့သည် မျှမျှ တတ ထွန်းကားနေသင့်ပါသည်။ရသ ဉာဏ် ပါး မျှမျှတတ ထွန်း ကားနေသောခေတ်ကို ခေတ်ကောင်းခေတ်မြတ်ဖြစ်သည်ဟု ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်က ယူဆပါသည်။ထိုအချက်ကို ထင်ရှား လေအောင် ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်သည် စာဆိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အရင်းတည်ပြီး ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။ဆရာကြီး ရှင်းပြပုံမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

“အဲဒီမှာ စာဆိုပုဂ္ဂိုလ်ကို အရင်းတည်ပြီး ကျွန်တော် ပြောပြပါရစေဦး။အိန္ဒိယပြည်မှာ ထွန်းကားခဲ့တဲ့ ကာလိဒါသ ဆရာကြီးကို ကြည့်ပါ။သူရေးတဲ့ ပြဇာတ်တွေ ကဗျာတွေကို ဖတ်ရင် တချို့ပြဇာတ်တွေမှာ ဝီရိယက မင်းမူတယ်။တချို့ ကဗျာတွေမှာ အခြားရသတွေ အနည်းအများ မင်းမူတာကို တွေ့ရပါတယ်။အားလုံးခြုံကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင်တော့ ရသ ကိုးပါးဟာ အတော်မျှမျှတတ ရှိတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။အဲဒီလို ရသတွေ မျှတတဲ့အတိုင်းပဲ သူတို့ခေတ်ဟာ အတော်တည်ငြိမ် တာကို တွေ့ရပါတယ်။

ရှိတ်စပီယားကို ကြည့်ပါဦး။သူဇာတ်တွေ ကဗျာတွေ ကို ခြုံကြည့်ရင် ရသ ဉာဏ် အစုံ မျှတတာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ သူ့ခေတ်နဲ့ သူတို့ဦးပြည်ကို ကြည့် တော့လည်း အတော် အောင်မြင်ထမြောက်တာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်”

အထက်ဖော်ပြပါ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်၏ ရှင်းပြချက်များ သည် ရသပညာ လေ့လာသူတို့ သတိမူသင့်သော အချက်များ ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာရသ ပညာလေ့လာသူတို့ သတိမူသင့်သော အချက်များပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်၏ ရသပညာကို လေ့လာဖော်ထုတ်မည်ဆိုလျှင် ဆရာကြီး တင်ပြခဲ့သော အထက်ဖော်ပြပါအချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

မြဝင်း (ဒဿန) စတိုင်သစ် (၉/၂၀၀၄)

(ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်သည် အထက်ဖော်ပြပါ အချက်များကို ၁၉၅၁ ခု နွေရာသီ ဆရာဖြစ်သင်တန်း၌ ဟောပြောခဲ့ပါသည်။

မင်းသုဝဏ် ကဗျာပေါင်းချုပ်

(၁)

တစ်လောက ကျွန်တော်သည် မင်းသုဝဏ်ကဗျာပေါင်းချုပ်ကို ပြန်ကြည့်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ “မင်းသုဝဏ်ကဗျာပေါင်းချုပ်” ကို စာပေလောက စာအုပ်တိုက်က ၁၉၉၇ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ၁၉၂၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၄ ခုနှစ်အတွင်း ဆရာမင်းသုဝဏ် ရေးဖွဲ့ခဲ့သမျှ ကဗျာများကို စုစည်းထားသည်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ကဗျာများကို စုစည်းထုတ်ဝေနိုင်ရန် ဆရာမင်းယုဝေ၊ ဆရာဦးသော်ကောင်းနှင့် တက္ကသိုလ်များ ဗဟိုစာကြည့်တိုက်၊ စာကြည့်တိုက်များနှင့် ဝန်ထမ်းများက စီစဉ်ပေးခဲ့သည်ဟု ဆိုထားပါသည်။

စီစဉ်သူများက ကဗျာများကို ကဏ္ဍ ၇ ခု ခွဲထားပါသည်။ ထိုကဏ္ဍ ၇ ခုမှာ (က) စစ်ကြိုခေတ်ကဗျာများ၊ (ခ) သပြေညိုကဗျာများ၊ (ဂ) ပျဉ်းမငုတ်တိုကဗျာများ၊ (ဃ) အထွေထွေကဗျာများ အပိုင်း (၁)၊ (င) ကလေးကဗျာများ၊ (စ) ငှက်ကဗျာများနှင့် (ဆ) အထွေထွေကဗျာများ အပိုင်း (၂) တို့ ဖြစ်ပါသည်။

စစ်ကြိုခေတ်ကဗျာများ ကဏ္ဍတွင် ကဗျာ ၃၇ ပုဒ်၊ သပြေညိုကဗျာများ ကဏ္ဍတွင် ကဗျာ ၃၉ ပုဒ်၊ ပျဉ်းမငုတ်တိုကဗျာများ ကဏ္ဍတွင် ကဗျာ ၂၃ ပုဒ်၊ အထွေထွေကဗျာများ အပိုင်း (၁) ကဏ္ဍတွင် ကဗျာ ၄၄ ပုဒ်၊ ကလေးကဗျာများ ကဏ္ဍတွင် ကဗျာ ၅၂ ပုဒ်၊ ငှက်ကဗျာများ ကဏ္ဍတွင် ကဗျာ ၂၇ ပုဒ်၊ အထွေထွေကဗျာများ အပိုင်း (၂) ကဏ္ဍတွင် ကဗျာအပုဒ် ၉၀ စုစုပေါင်း ကဗျာ ၃၁၂ ပုဒ် ပါရှိပါသည်။

ကဗျာများအဆုံးတွင် ကဏ္ဍအလိုက် အက္ခရာစဉ်ပါရှိသဖြင့် ကြည့်လိုသော ကဗျာများကို အလွယ်တကူ ရှာနိုင်ပါသည်။ ထိုအတွက် စီစဉ်သူများအား ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

ကျွန်တော်သည် ကဗျာမြတ်နိုးသူဖြစ်သည့် အလျောက် လစဉ်ထုတ်မဂ္ဂဇင်းများ၊ ဂျာနယ်များ၊ စာစောင်များမှ ကျွန်တော် နှစ်သက်သော ကဗျာများကို ကဗျာမှတ်စုစာအုပ်များတွင် ကူးထည့် ထားလေ့ ရှိပါသည်။ ကျွန်တော် ကူးထည့်ထားသော ကဗျာများတွင် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာများလည်း ပါဝင်ပါသည်။

ထိုနေ့က ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်ကဗျာမှတ်စုစာအုပ် များတွင် ကူးထည့်ထားသော ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာများနှင့် “မင်းသုဝဏ် ကဗျာပေါင်းချုပ်” စာအုပ်တွင် ပါရှိသော ကဗျာများကို တိုက်ကြည့်ပါသည်။ ထိုသို့တိုက်ကြည့်သောအခါ ကျွန်တော်ကဗျာ မှတ်စုစာအုပ်များတွင် ကျွန်တော် အမှတ်တရ ကူးထည့်ထားသော ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာအချို့သည် “မင်းသုဝဏ်ကဗျာပေါင်းချုပ်” စာအုပ်၌ ပါဝင်ခြင်းမရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ထိုကဗျာများမှာ ၁၉၈၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလထုတ် ချယ်ရီ မဂ္ဂဇင်း၌ ပါရှိသော “ကြယ်တာရာစစ်ပွဲကဗျာ”၊ ၁၉၈၅ ခုနှစ်၊ မတ်လ ထုတ် ချယ်ရီမဂ္ဂဇင်း၌ ပါရှိသော “ယနေ့လူတို့ အားကိုးရာ” ကဗျာ၊ ၁၉၈၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလထုတ် မဟေသီမဂ္ဂဇင်း၌ ပါရှိသော “သူ ဟောင်းခင်းလမ်း” ကဗျာ၊ ၁၉၈၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလထုတ် လုံမလေး မဂ္ဂဇင်း၌ ပါရှိသော “မိဘမဲ့ မောင်ကံကောင်း” ကဗျာတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုကဗျာများအနက် “ကြယ်တာရာစစ်ပွဲ” ကဗျာ၊ “ယနေ့ လူတို့ အားကိုးရာ” ကဗျာနှင့် “မိဘမဲ့ မောင်ကံကောင်း” ကဗျာတို့ သည် ကမ္ဘာ့ဖြစ်ရပ်များကို ခံစားဖွဲ့ဆိုထားသော ကဗျာများ ဖြစ်ကြ သည်။ “မိဘမဲ့ မောင်ကံကောင်း” ကဗျာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆရာမင်းသုဝဏ် က “မက္ကစီကို၌ ၁၉၈၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ငလျင်လှုပ်ရာ လူပေါင်း (၄၀၀၀) ခန့် ပျက်စီးသည်ဟု ခန့်မှန်းထား ကြသည်။ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အပျက်အစီး

ပုံများအကြားမှ ကလေးတစ်ဦးကို ကယ်ဆယ်ရရှိသည့် သတင်းအား နားထောင်သိရှိရပါသဖြင့် ကဗျာကိုရေးသည်” ဟု ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

စီစဉ်သူတို့သည် ထိုကဗျာများကို သတိမပြုမိခဲ့လေသလော။ သို့မဟုတ် ချန်ထားခဲ့လေသလော။ ကျွန်တော် မပြောတတ်ပါ။ သတိ မပြုမိခဲ့ဟုဆိုလျှင်လည်း စီစဉ်သူတို့အား အပြစ်မဆိုသာပါ။ ဆရာ မင်းသုဝဏ်သည် မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်၊ စာစောင်အတော်များများ၌ ကဗျာရေးဖွဲ့ခဲ့လေရာ ကဗျာများကို ခြေရာခံရသည်မှာ မလွယ်လှပါ။

ထို့ပြင် ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် အနယ်နယ်အရပ်ရပ်က နှစ် လည်မဂ္ဂဇင်း၊ မြို့နယ်မဂ္ဂဇင်း၊ အထိမ်းအမှတ်မဂ္ဂဇင်း စသည့် မဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေမည့်သူများက စာမူလာတောင်းလျှင်လည်း မငြိုမငြင် ရေး ပေးလေ့ရှိပါသည်။

ဥပမာဆိုရသော် ကျွန်တော်သည် တစ်ချိန်က ရေနံချောင်း ကောလိပ် (ယခု ရေနံချောင်းဒီဂရီကောလိပ်) တွင် တာဝန်ထမ်း ဆောင်ခဲ့ရပါသည်။ ရေနံချောင်းကောလိပ် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေ ရန် စာမူများ စုဆောင်းသောအခါ ကျွန်တော်သည် ဆရာမင်းသုဝဏ် ထံသွား၍ ကဗျာစာမူ တောင်းပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ပထမ နှစ်တွင် “မလွယ်တကား” ဟူသော ကဗျာကိုလည်းကောင်း၊ ဒုတိယ နှစ်တွင် “အဆဲနှင့်အခွဲ” ဟူသော ကဗျာကိုလည်းကောင်း ရေးပေးခဲ့ ပါသည်။ ထိုကဗျာများသည် ရေနံချောင်းကောလိပ် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း များ၌ ပါခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ရေနံချောင်းကောလိပ် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းမှာကဲ့သို့ အခြား အခြားသော နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းများ၊ မြို့နယ်မဂ္ဂဇင်းများ၊ အထိမ်းအမှတ် မဂ္ဂဇင်းများ၌လည်း ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာများ ခိုအောင်းနေ သည် ဖြစ်ပါသည်။ စီစဉ်သူတို့သည် ထိုသို့ခိုအောင်းနေသော ကဗျာ များအထိ ခြေရာခံရန် လွယ်ကူလှမည် မဟုတ်ပါ။

(၃)

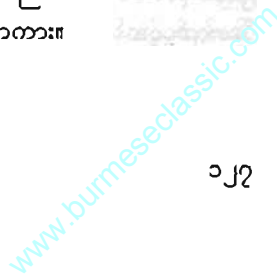
“မင်းသုဝဏ်ကဗျာပေါင်းချုပ်” ကို ၁၉၉၇ ခုနှစ်၊ မတ်လက ထုတ်ဝေခဲ့ရာ ယခုအခါ ၉ နှစ်ကျော်၊ ၁၀ နှစ်တွင်းသို့ ရောက်နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ပြန်လည်ထုတ်ဝေသင့်သော အချိန်သို့ ရောက်နေပြီဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ပြန်လည်ထုတ်ဝေမည်ဆိုလျှင် ယခင်ထုတ်ဝေထားသော “မင်းသုဝဏ်ကဗျာပေါင်းချုပ်” ထက် ပိုမိုပြည့်စုံသော “မင်းသုဝဏ်ကဗျာပေါင်းချုပ်” ဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်ဖို့ လိုပါသည်။ အနယ်နယ်အရပ်ရပ်က ထုတ်ဝေခဲ့သော နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းများ၊ မြို့နယ်မဂ္ဂဇင်းများ၊ အထိမ်းအမှတ်မဂ္ဂဇင်းများ၊ စာစောင်များ၌ ခိုအောင်းနေသော ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာများ ပါဝင်လာအောင် အားထုတ်သင့်ပါသည်။ အထက်၌ ကျွန်တော်တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း စီစဉ်သူတို့သည် ထိုကဗျာများအထိ လိုက်နိုင်ကြမည်မဟုတ်ပါ။

သို့ဖြစ်ရာ ပိုမိုပြည့်စုံသော “မင်းသုဝဏ်ကဗျာပေါင်းချုပ်” ဖြစ်လာဖို့ဆိုလျှင် ထုတ်ဝေထားသော “မင်းသုဝဏ်ကဗျာပေါင်းချုပ်” တွင် မပါဝင်သော ဆရာမင်းသုဝဏ် ရေးဖွဲ့ခဲ့သည့် ကဗျာများကို တွေ့ရှိထားသူတို့က ထိုကဗျာများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စီစဉ်သူတို့ထံ အကြောင်းကြားဖို့ လိုပါသည်။ ဤသို့ ဝိုင်းဝန်းလုပ်ဆောင်မှသာ ပိုမိုပြည့်စုံသော “မင်းသုဝဏ်ကဗျာပေါင်းချုပ်” ထွက်ပေါ်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

စာဖတ်သူတို့ လေ့လာနိုင်စေရန် ရေနံချောင်းကောလိပ် နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းများ၌ ပါရှိခဲ့သော ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ “မလွယ်တကား” ကဗျာနှင့် “အဆဲနှင့်အချွဲ” ကဗျာတို့ကို ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

မလွယ်တကား

တရားနိုး၍
စိတ်ညှိုး ကိုယ်နှစ်း၊ ဟိုသည် တမ်းလျက်
ဝမ်းနည်းဝမ်းပါး၊ ရှိခါများ၌
ဘုရားမြတ်စွာ၊ ဟောခဲ့ပါသည်
အာနာပါန၊ ရှုမှတ်ရသော်
သောကပြေပျောက်၊ ချမ်းသာရောက်သည်
မျက်မှောက် လက်တွေ့ပါတကား။
တရားနိုး၍
ရန်ငြိုးရန်စ၊ သတိရကာ
ဒေါသအမျက်၊ ငွေငွေထွက်ပြီး
အိပ်စက်မပျော်၊ ရှိသရော်၌
အော်မိုက်လေစွ၊ ဘုရား တလျက်
ဓမ္မရသာ၊ တရားရှာ၍
အာနာပါန၊ ရှုမှတ်ရသော်
ဒေါသပြေပျောက်၊ ချမ်းသာရောက်သည်
မျက်မှောက် လက်တွေ့ပါတကား။
သို့လျှင်ချမ်းသာ၊ ဖြစ်ချင်ပါ၍
ရှာဆဲ၊ ဖွေဆဲ၊ လုပ်ဆောင်ဆဲ၌
မစဲလောင်ငြိုး၊ ဆယ့်တစ်မီးကို
မိုးကြီး ဖျန်းဆွတ်၊ အငြိမ်းသတ်လျက်
ဆုံးဖြတ်ချက်ချ၊ စိတ်မခွဘဲ
ဘဝတဏှာ၊ ဖြစ်ကြောင်းရှာရန်
ခွင့်ခါဘယ်နံ၊ ရပါအံ့ဟု
စိုးရွံ့စိတ်စော၊ တွေးကြံမောသည်
လောကရှောင်ရေး၊ မလွယ်တကား။

အဆဲနှင့်အချွဲ

ဒေါသက ဆဲ၊ လောဘ ချွဲဟု
 ရပ်ထဲရွာထဲ ပြောနေကျ။
 အဆဲအချွဲ၊ သည်တစ်တွဲတွင်
 ဆဲ၍လည်း သတ်၊ ချွဲ၍သတ်သော်
 ဆဲသတ် မကြိုက်၊ ချွဲသတ် ကြိုက်သည်
 လူ၌တွေ့ရ စဉ်အလား။
 ရောင်စုံဝင်းလက်၊ ပင်လယ်နက်တွင်
 ကျောက်ခက်သန္တာ၊ ဥပမာသို့
 ချိုသာမြမြ၊ အသက်ချသည်
 လောဘအချွဲ မဟုတ်လား။
 မုန်ယို ဆင်သွမ်း၊ မည်မျှကြမ်းလည်း
 အလှမ်းကွာဝေး၊ ရှောင်၍ပြေးက
 သက်ဘေးချမ်းသာ၊ ဥပမာသို့
 ရှောင်ခွာ၍ရ၊ ဘေးမခသည်
 ဒေါသအဆဲ မဟုတ်လား။
 အဆဲအချွဲ၊ သည်တစ်တွဲတွင်
 မလွဲသာက၊ ပေါင်းသင်းကြလော့
 ဒေါသအဆဲသမားကို။
 မလွဲသာသာ၊ လွဲသာသာပင်
 ရှောင်ပါလေကြ၊ စွမ်းသမျှဖြင့်
 လောဘအချွဲသမားကို။

မင်းသုဝဏ်

မြဝင်း (ဒဿန)
 ပိတောက်ပွင့်သစ် (၉/၂၀၀၆)

ဆရာမင်းသုဝဏ်၏

ခေတ်စမ်းစာပေနှင့်စပ်လျဉ်းသော အမြင်

(၁)

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ခေတ်စမ်းစာပေလှုပ်ရှားမှုတွင် အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်သော်လည်း ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ခေတ်စမ်းစာပေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ များများစားစား မပြောခဲ့ပါ။ ထိုသို့မပြောခဲ့ခြင်းမှာ “ကိုယ့်ငါးချဉ် ကိုယ်ချဉ်သည်” ဟု အထင်ခံရမည်ကို စိုးသောကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့တစေ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် အကြောင်းတိုက်ဆိုင်လာသောအခါ၌ ခေတ်စမ်းစာပေ၊ အထူးသဖြင့် ခေတ်စမ်းကဗျာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြောသင့်သည်တို့ကို ပြောခဲ့ပါသည်။

(၂)

ကျွန်တော့်စာအုပ်စင်၌ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများကို စုစည်း၍ ထုတ်ဝေထားသော စာအုပ် လေးအုပ် ရှိပါသည်။ ထိုစာအုပ် လေးအုပ်မှာ (၁) “ရေချမ်းစင်”၊ (၂) “မြန်မာစာ၊ မြန်မာမှု”၊ (၃) “ပျဉ်းမငုတ်တို”၊ (၄) “ပန်းနှင့်ပင်စည်” တို့ ဖြစ်ပါသည်။

“ရေချမ်းစင်” ၌ ခေတ်စမ်းစာပေနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဆောင်းပါးများ မပါရှိပါ။ “ပျဉ်းမငုတ်တို” ၌ ခေတ်စမ်းကဗျာ၏ “လက္ခဏာ တစ်ရပ်” ဟူသော ဟောပြောချက်တစ်ရပ် ပါရှိသည်။ “ပန်းနှင့်ပင်စည်” ၌ ကာလပေါ်လေးလုံးစပ် လင်္ကာသမိုင်းဆောင်းပါး ပါရှိပါသည်။ ထို

ဆောင်းပါးတို့၌ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ခေတ်စမ်းစာပေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သုတေသီတို့ နှလုံးသွင်းသင့်သော အချက်များကို ဖော်ပြထားသည်။

(၃)

ထိုဆောင်းပါးတို့အပြင် စာအုပ်အဖြစ်သို့ မရောက်သေးဘဲ မဂ္ဂဇင်းများ၌ ခိုအောင်းနေသော ခေတ်စမ်းစာပေအကြောင်းကို ဖော်ပြနေသော ဆောင်းပါးများလည်း ပါရှိသေးသည်။

၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလထုတ် စာပေဂျာနယ်၌ “ခေတ်စမ်းစာပေ ဖွားရာမြေ” ဟူသော ဆောင်းပါး ပါရှိပါသည်။ ထိုဆောင်းပါး၌ ဆရာမင်းသုဝဏ်က ခေတ်စမ်းစာပေများကို သူ ဘယ်လိုရေးဖြစ်ခဲ့သည်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤတွင် စာဖတ်သူတို့ လေ့လာနိုင်စေရန် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ထိုဆောင်းပါး ရေးသားချက်ကို ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါမည်။

“တက္ကသိုလ်ရောက်စာအခါထိအောင် ကျွန်ုပ်သည် ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာသုံး ကဗျာဝေါဟာရများကို ရှာဖွေမှတ်သားကာ တေးထပ်၊ လေးချို၊ ရတုစသည်တို့ကို ရေးဖွဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း ၁၉၃၁ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်မှ ခဏထွက်၍ ကျောင်းဆရာလုပ်ခိုက် ကလေးများအတွက် ကဗျာများကို စတင်ရေးဖွဲ့ပါသည်။ မိမိ ကလေးဘဝတွင် ခင်မင်တွယ်တာခဲ့သော အချက်အလက်များကို ကာရန်ချိတ်ကာ ဖတ်၍ ဆို၍ ကောင်းအောင် ကလေးကဗျာကလေး ရေးပါသည်။ နောင်သောအခါ မောင်ခွေးကဗျာဟု တွင်လာပါသည်။

တက္ကသိုလ်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ဤနည်းအတိုင်းပင် အတွေ့အကြုံ ခံစားချက်တို့ကို အရပ်စကားသုံး၍ အရပ်အဖွဲ့များကို ဖွဲ့ဆိုရာ နောင်သောအခါ “ခေတ်စမ်းကဗျာ” ဟု အမည်တွင်လာပါသည်။ ဤကဗျာများကို အပြင်လောက စာနယ်ဇင်းများတွင် မဖော်ပြခဲ့ဟု မှတ်မိနေပါသည်။ ထုံးတမ်းအစဉ်အလာနှင့် မကိုက်ညီ၍ လက်မခံကြသောကြောင့် ဖော်ပြခွင့်မရခဲ့သလား မသိပါ။ သို့သော်လည်း

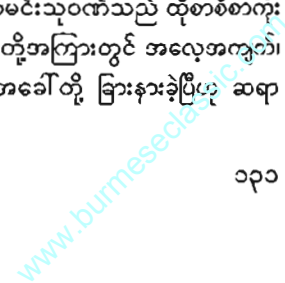
ဂန္ထလောကမဂ္ဂဇင်းနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်မဂ္ဂဇင်းတို့ကမူ လက်ခံပုံနှိပ်ဖော်ပြကြပါသည်။”

အထက်ပါ ထုတ်နုတ်ချက်ကို လေ့လာကြည့်သောအခါ ခေတ်စမ်းကဗျာဟူသည် ကဗျာရေးဖွဲ့သူ၏ အတွေ့အကြုံ ခံစားချက်တို့ကို အရပ်စကားသုံး၍ ဖွဲ့ဆိုထားသော စာပေအဖွဲ့ဖြစ်သည်ဟူသော အချက်ကို ထင်ရှားစွာ တွေ့လာရပါသည်။

ထို့ပြင် ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ဧပြီလထုတ် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၌ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ “စာပေသင်္ခါရ” ဟူသော ဆောင်းပါး ပါရှိပါသည်။ အမှတ်တမဲ့ကြည့်လျှင် ထိုဆောင်းပါးသည် ခေတ်စမ်းစာပေနှင့် မသက်ဆိုင်ဟု ထင်စရာရှိပါသည်။ သို့တစေ ဤဆောင်းပါး၌လည်း ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ခေတ်စမ်းစာပေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြောသင့်သော အချက်များကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုထားပါသည်။

၁၉၃၁ ခုနှစ်က ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ဝိဇ္ဇာအောက်တန်း၌ တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ (၂၉၊ ၁၊ ၁၉၃၁) ရက်နေ့ မြန်မာစာအချိန်တွင် ဝိဇ္ဇာအောက်တန်းသမားများသည် စာစီစာကုံးရေးကြရပါသည်။ စာစီစာကုံးခေါင်းစဉ်မှာ “ဆင်းရဲလှရှာသော အဘွားအို” ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် တွေ့ကြုံဖူးသမျှ ငါတွေ့ ဗဟုသုတကလေးမှ သင့်နိုးရာရာတို့ကို ထုတ်နုတ်ကာ ထိုစာစီစာကုံးကို ရေးခဲ့ပါသည်။ “ငါတွေ့ ဗဟုသုတအုတ်မြစ်ပေါ်တွင် ငါကြံ အတွေးအခေါ် အနည်းငယ်ဖြင့် တန်ဆာဆင်လိုက်ပါသေးသည်” ဟု ဆရာမင်းသုဝဏ်က ဆိုပါသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်က ထိုသို့ရေးဖွဲ့ခဲ့သော်လည်း မြန်မာစာဆရာက ထိုစာစီစာကုံးကို သဘောမကျခဲ့ပါ။ ဆရာက သူ့ဖြစ်စေလိုသော စာစီစာကုံးကို ရေးပြခဲ့ပါသည်။ ဆရာဖြစ်စေလိုသော စာစီစာကုံးမှာ အတွေ့အကြုံကို အခြေမခံဘဲ စာပေအကိုးအကားတို့ကို အခြေခံထားသော စာစီစာကုံးဖြစ်သည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ထိုစာစီစာကုံးမျိုးကို မရေးချင်တော့ပါ။ ဆရာနှင့် သူတို့အကြားတွင် အလေ့အကျွန်၊ အတွေ့အကြုံ၊ အယူအဆ၊ အတွေးအခေါ်တို့ ခြားနားခဲ့ပြီဟု ဆရာ

မင်းသုဝဏ်က ယူဆသည်။ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ထိုအချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအတိုင်း ရေးခဲ့ပါသည်။

“ကျွန်တော်တို့ဆရာကား စေတနာကောင်း၏။သူ့ရေး သလို ရေးစေချင်သည်။သူတတ်သလို တတ်စေချင်သည်။သူ နားလည်သလို နားလည်စေချင်သည်။သို့သော်လည်း သူနှင့် ကျွန်တော်တို့တွင် အသက်သာလျှင် ကွာခြားနေသည်မဟုတ် အလေ့အကျင့်၊ အတွေ့အကြုံ၊ အယူအဆ၊ အတွေးအခေါ် အရာတွင်လည်း ကွာခြားလျက် ရှိလေသည်။ဆရာကို လေးစား သဖြင့် ဆရာတွေးသလိုတွေး၍ ဆရာရေးသလို ရေးချင်ပါ၏။ သို့သော်လည်း မဖြစ်နိုင်။လူချင်းကွာလှမ်းလေပြီ။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့သည် မိမိတို့၏ အလေ့အကျက်၊ အတွေ့အကြုံ၊ အယူအဆ၊ အတွေးအခေါ်တို့ကိုသာလျှင် အကြောင်းပြု၍ ရေးသားလာကြရာ ကြာလေကြာလေ ဆရာ နည်းနှင့် ကွာခြားလေဖြစ်သဖြင့် အဆုံး၌ ကျွန်တော်တို့စာများကို စုပေါင်းကာ “ခေတ်စမ်းစာပေ” ဟူသော အမည်ဖြင့် ထုတ်ဝေ ခြင်းကို ခံရလေသည်။”

အထက်ပါ ကောက်နုတ်ချက်ကိုကြည့်၍ ခေတ်စမ်း စာပေသည် ဆရာဆရာများ၏နည်းကို မနှစ်သက်တော့သဖြင့် ဖဲ့ထွက်လာရာမှ ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟု ထင်စရာရှိလေသည်။ ထိုအချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆရာမင်းသုဝဏ်က အောက်ပါ အတိုင်း ရှင်းပြခဲ့သည်။

“ကျွန်တော်တို့ကား ဆရာဆရာများ၏နည်းကို မနှစ် သက်၍ ဖဲ့ထွက်လာခြင်းကား ဟုတ်သည်မထင်။ဆရာဆရာတို့ ၏နည်းကို ဖီလာကန့်လန့်လုပ်လို၍ ဖဲ့ထွက်လာခြင်းလည်း ဟုတ် သည်မထင်။မိမိတို့၏ အလေ့အကျက်၊ အယူအဆ၊ အတွေး အခေါ်အရ ရေးသားလာကြခြင်းသာ ဖြစ်သည်ထင်ပါသည်။

သစ်ပင်တို့သည် အရွက်ကြော့ချိန်တွင် ကြော့ကြသည်။ ရွက်နုထိုးချိန်တွင် ထိုးကြသည်။ပွင့်ချိန်တွင် ပွင့်ကြသည်။သီးချိန်

တွင် သီးကြသည်။ရာသီအလိုက် ကာလအလိုက် ပြောင်းလဲကြ သည်။ရွက်စိမ်းကို ဖီလာလုပ်လို၍ ရွက်ငယ်ဖြစ်ရသည်မဟုတ် ရွက်ငယ်ကို ဖီလာလုပ်လို၍ ရွက်သစ်ထွက်ရသည်မဟုတ်၊ ရွက် သစ်ကို ဖီလာလုပ်လို၍ ပွင့်ရသည်မဟုတ်၊ အလိုအလျောက် အလှည့်အလည်အားဖြင့် ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ထိုနည်းတူစွာ ကျွန်တော်တို့သည်လည်း ခေတ်စမ်း စာပေဟုခေါ်သော စာပေတစ်ရပ်ကို အလိုအလျောက် ရေးသား ပြုစုလာကြပါသည်။”

အထက်ပါ ထုတ်နုတ်ချက်ကို လေ့လာကြည့်လျှင် ခေတ်စမ်းစာပေသည် သူ့အချိန် သူ့အခါအရ ပေါ်ပေါက်လာ သော စာပေဖြစ်ကြောင်း တွေ့လာရပါသည်။

ထိုစာများကို စပြီးရေးကြစဉ်အခါက ရေးသားသူတို့ သည် နောင်သောအခါ၌ သူတို့ရေးသောစာများသည် “ခေတ်စမ်း စာပေ” ဟူသောအမည်နှင့် ထင်ရှားလာလိမ့်မည်ဟု မထင်မိ ခဲ့ကြပေ။သူတို့ရေးစက “ခေတ်စမ်းစာပေ” ဟူသောအမည်လည်း မရှိသေးပါ။သို့သော်လည်း သူတို့ရေးသောစာများသည် “ခေတ်စမ်းစာပေ” ဟူသော အမည်နှင့် ထင်ရှားလာခဲ့ပါသည်။ ထိုအခါ သူတို့သည် “ခေတ်စမ်းစာပေ” ဟူသောအမည်အပေါ်၌ ဘယ်လိုသဘောထားကြသလဲ။ထိုအချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆရာ မင်းသုဝဏ်က အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။

“စတင်ရေးသားစဉ်အခါက ထိုအမည် မရှိသေးပါ။သိပ္ပံ မောင်ဝ၊ ဇော်ဂျီ၊ ကုသ စသော သူတို့သည် ခေတ်စမ်းစာပေဟူ သော အမည်ကိုကြည့်၍ စာရေးခဲ့ကြသည် မဟုတ်ပါ။ဦးဖေမောင်တင် က ခေတ်စမ်းစာပေဟု တံဆိပ်ခတ် ကင်ပွန်းတပ်လိုက်သောအခါ လည်း ထိုအမည်ကို ထိုသူတို့သည် ချစ်လည်း ချစ်ပုံမရ၊ မုန်း လည်း မုန်းပုံမရ လျစ်လျူရှုနေကြသည်ကို သတိပြုမိသည်။အခု အခါ ခေတ်စမ်းစာပေဟူသော အမည်သည်ကား ကွယ်ပျောက်

ခဲ့ပြီ။ ဤအမည်နှင့် ထွက်ပေါ်ခဲ့သော စာရေးပုံရေးနည်းကား ခေတ်စားလျက်ပင် ရှိလေသေးသည်။”

ဤတွင် အကြောင်းတိုက်ဆိုင်၍ ဆရာဇော်ဂျီ၏ အမြင်ကို ဖော်ပြပါဦးမည်။ ပေဖူးလွှာမဂ္ဂဇင်း (၆/၁၉၈၄) တွင် “ကူးတို့ရှင်နှစ်ဦးအား စာဖတ်သူများနှင့် တွေ့ဆုံပေးခြင်း” ကဏ္ဍ ပါရှိပါသည်။ ကူးတို့ရှင်နှစ်ဦးမှာ ဆရာဇော်ဂျီနှင့် ဆရာမင်းသုဝဏ် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဏ္ဍ၌ တွေ့ဆုံမေးသူ ဆရာဝင်းငြိမ်းက ဆရာ ဇော်ဂျီအား ခေတ်စမ်းကဏ္ဍနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မေးရာ ဆရာဇော်ဂျီ က အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။

“ခေတ်စမ်းကဏ္ဍခေတ်နဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး သတိပြုမိစေ ချင်တဲ့ အချက်တစ်ချက် ရှိပါတယ်။ ခေတ်စမ်းလို့ အခေါ်ခံရတဲ့ ကဏ္ဍတစ်ခုဟာ ခေတ်စမ်းဆိုတဲ့ စကားအသုံး မပေါ်မီကတည်းက ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြတာပါ။ အဲဒီစကားကို ၁၉၃၄ ခုနှစ် ခေတ်စမ်း ကဏ္ဍများ၊ ခေတ်စမ်းပုံပြင်များ စာအုပ်နှစ်အုပ်မှာ ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင်က စသုံးခဲ့တာပါ။ ဆရာကဏ္ဍတစ်ခုနဲ့ ပတ်သက် ပြီးပြောရရင် ဆရာ စောစောကပြောခဲ့သလိုပဲ မြန်မာယိုး လင်္ကာ ကို သင်ယူခဲ့ရတဲ့ဆရာဟာ တက္ကသိုလ်ရောက်လာတဲ့အချိန်မှာ အင်္ဂလိပ်ကဏ္ဍ လင်္ကာကို သင်ကြားဖတ်ရှုခဲ့ရာကအစ ဆရာ ခပ်များများ ရေးခဲ့တဲ့ အစဉ်အလာ မောင်ဘွဲ့၊ မယ်ဘွဲ့၊ နိဗ္ဗိန္ဒာဘွဲ့၊ လေးချိုး၊ တေးထပ်စသည်တို့ကို မရေးတော့ဘဲ ဆရာပတ်ဝန်းကျင် ကို ဂရုပြုလာပြီး ဆရာအမြင် အကြား၊ အတွေ့အကြုံတို့ကို ခံစားသိမြင်မှုနဲ့ ရေးစပြုခဲ့တာပဲ။ ကြောင်မ နက်ပြာကဏ္ဍ၊ ပိတောက်ပန်းကဏ္ဍတွေကို ၁၉၂၇-၂၈ ခုနှစ်လောက်က စရေးခဲ့ တယ်လို့ မှတ်မိတယ်။ အဲဒီတုန်းကလည်း ခေတ်စမ်းခေတ်ကို ထူထောင်လိုက်မယ် ဆန်းသစ်လိုက်မယ်ဆိုတဲ့စိတ်မျိုး မရှိပါဘူး။ ဆရာခံစားမှု အသိနဲ့ ရေးလိုတဲ့စိတ်ပဲ ရှိခဲ့တယ်။ ရေးလည်း ရေးခဲ့တယ်။”

(၄)

အထက်၌ ကျွန်တော်သည် ခေတ်စမ်းစာပေ လှုပ်ရှား မှုတွင် အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်ခဲ့သော ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ခေတ်စမ်းစာပေဆိုင်ရာ အမြင်များကို တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ တင်ပြရာတွင် စာအုပ်အဖြစ်သို့ မရောက်သေးဘဲ မဂ္ဂဇင်းများ၌ ခိုအောင်းနေသော ဆရာမင်းသုဝဏ်ရေးခဲ့သော ဆောင်းပါးများကို ကိုးကားတင်ပြခဲ့ပါသည်။

ယခု ကျွန်တော်တင်ပြခဲ့သော အချက်များကိုကြည့်၍ စာဖတ်သူတို့သည် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ခေတ်စမ်းစာပေနှင့် စပ်လျဉ်းသော အမြင်ကိုလည်းကောင်း၊ “ခေတ်စမ်းစာပေ” ဟူသော အသုံးအနှုန်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော အမြင်များကိုလည်းကောင်း အထိုက်အလျောက် ရိပ်စားမိကြလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

မြဝင်း (ဒဿန)
ချယ်ရီ (၇/၂၀၀၈)

ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ လေးလုံးစပ်လင်္ကာနှင့်
စပ်လျဉ်းသော အမြင်

(၁)

ခုတစ်လော ကျွန်တော် ဆရာမင်းသုဝဏ်ရဲ့ စာတွေကို ပြန်ဖတ်နေပါတယ်။တစ်နေ့ဆိုတစ်နေ့ ဆရာမင်းသုဝဏ်နဲ့ ဆရာမင်းယုဝေတို့ ဆွေးနွေးထားတဲ့ “ကဗျာပရိယာယ်” စာအုပ်ကို ဖတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဖတ်တဲ့စာအုပ်က ရန်ကုန် နှလုံးလှစာပေတိုက်က ၁၉၆၇ ခုနှစ်မှာ ဒုတိယ ချဲ့ထွင်ပုံနှိပ်တဲ့ စာအုပ်ပါ။အဖုံးကို ပန်းချီအုန်းလွင်က ရေးဖွဲ့ထားပါတယ်။

“ကဗျာပရိယာယ်” စာအုပ်မှာ ဆရာမင်းသုဝဏ်နဲ့ ဆရာမင်းယုဝေတို့ရဲ့ ကဗျာဆွေးနွေးခန်းများအပြင် ကဗျာရေးရာ စာတမ်းတွေလည်း ပါပါသေးတယ်။အဲဒီစာတမ်းတွေကတော့ ဆရာမင်းသုဝဏ်ရဲ့ “ကဗျာလေ့လာနည်းနိဿရည်းမှတ်စု” တင်ဖ (ရှမ်းပြည်) ရဲ့ “ကဗျာအရသာ”၊ တိုက်စိုးရဲ့ “ဖိုးမောင်လာပြီ” နဲ့ မင်းယုဝေရဲ့ “ကဗျာနှစ်ပုဒ်နှင့် ကျွန်တော်” တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီကဗျာရေးရာ စာတမ်းတွေအပြင် ကဗျာဆရာများရဲ့ ကဗျာစာအုပ်စာရင်းကိုလည်း ဖော်ပြထားပါတယ်။ကဗျာစာအုပ်စာရင်းကို ဖော်ပြရာမှာ ၁၉၃၄ ကနေ ၁၉၆၆ အထိ ထွက်ခဲ့သမျှ ကဗျာစာအုပ်တွေကို ရနိုင်သမျှ ရှာဖွေစုဆောင်းပြီး ဖော်ပြထားပါတယ်။ခေတ်ပြိုင်ကဗျာဆရာတွေ ဘယ်လိုတွေးခဲ့ကြတယ် ဘယ်လိုရေးခဲ့ကြတယ်ဆိုတာကို ကဗျာရေး ဝါသနာပါသူတွေ လေ့လာကြပါစေတော့လို့ ဖော်ပြထားတာပါတဲ့။ကဗျာနဲ့ပတ်သက်လို့ အင်မတန် တာဝန်ကျေတဲ့ စာအုပ်ပါ။

(၂)

“ကဗျာပရိယာယ်” စာအုပ်မှာ ကဗျာဆွေးနွေးခန်း ၁၇ ခန်း ပါပါတယ်။အခန်း (၁) ကနေ အခန်း (၁၀) အထိကို ဆရာမင်းသုဝဏ်က ဦးဆောင်ဆွေးနွေးထားပါတယ်။အခန်း (၁၁) ကနေ အခန်း (၁၇) အထိကို ဆရာမင်းယုဝေက ဦးဆောင်ဆွေးနွေးထားပါတယ်။

အဲဒီဆွေးနွေးခန်းတွေကို ပထမဦးစွာ ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းမှာ ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းကို ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လိုင်လ (၁) ရက်နေ့မှာ စတင်ထုတ်ဝေခဲ့ပါတယ်။ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်းမှာ ကဗျာဝါသနာရှင်များအတွက် ကဗျာဆွေးနွေးခန်း ထည့်ပေးဖို့ ငွေတာရီက တိုက်တွန်းတဲ့အတွက် ဆရာမင်းသုဝဏ်က “ဝေဠုသုမန” အမည်နဲ့ ကဗျာခန်းဖွင့်ပြီး ဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။အမြို့မြို့ အနယ်နယ်ရှိ ကဗျာဆွေးနွေးမှုကို စိတ်ဝင်စားသူ ကဗျာဝါသနာရှင်များထဲမှ ကဗျာများ တောင်းယူပြီး ဆွေးနွေးမှု လုပ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကဗျာဝါသနာရှင်များကလည်း ဆရာမင်းသုဝဏ်ရဲ့ ကဗျာဆွေးနွေးခန်းကို အထူးနှစ်သက် အားပေးခဲ့ကြပါတယ်။ကဗျာဆွေးနွေးခန်းသို့ လစဉ် ပျမ်းမျှကဗျာအပုဒ်ပေါင်း ၁၅၀ လောက် ရောက်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။အဲဒီလိုရောက်လာတဲ့ ကဗျာတွေထဲက ဆွေးနွေးဖို့ သင့်တော်တဲ့ ကဗျာအနည်းငယ်ကိုပဲ ဆွေးနွေးခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်ဟာ ကဗျာဆွေးနွေးခန်းကို ဦးဆောင်ဆွေးနွေးလာခဲ့တာ တစ်နှစ်လောက်အကြာ ငွေတာရီမဂ္ဂဇင်း အမှတ် (၁၃) သို့ ရောက်တဲ့အခါ အလုပ်တာဝန်တွေ များလာတာနဲ့ ကဗျာဆွေးနွေးခန်းကို ဆက်လက်ဆွေးနွေးဖို့ အချိန်မရ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ဒါနဲ့ ဆရာမင်းသုဝဏ်က ဆရာမင်းယုဝေကို ကဗျာခန်းကို ဆက်လက်ဆွေးနွေးဖို့ တာဝန်ပေးပါတယ်။ဆရာမင်းသုဝဏ်က အဲဒီလို တာဝန်ပေးလာတော့ ဆရာမင်းယုဝေက “ဝေဠုသုမန - ၂” လို့ အမည်ခံပြီး ကဗျာဆွေးနွေးခန်းကို ဆက်လက်ဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။

ဆရာတို့ရဲ့ ဆွေးနွေးချက်များဟာ အဆွေးနွေးခံရတဲ့ ကဗျာရှင်များအတွက်သာမက အခြား ကဗျာဝါသနာရှင်များ စာပေဝါသနာ

ရှင်များအတွက်ပါ တစ်နည်းတစ်ဖုံ အကျိုးပြုတဲ့အတွက် ၁၉၆၃ ခုနှစ် မှာ “မိုးဦးပန်း” စာပေက စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေခဲ့ပါတယ်။ထုတ်ဝေ ရာမှာ အကြောင်းအရာနဲ့ ဆီလျော်မှုရှိအောင် “ကဗျာပရိယာယ်” ဆိုတဲ့ အမည်နဲ့ ထုတ်ဝေခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

(၃)

ဆရာမင်းသုဝဏ်ဟာ ကဗျာဆွေးနွေးခန်းကို ဦးဆောင်ဆွေး နွေးရင်း ကဗျာနဲ့ပတ်သက်တဲ့ သူ့အမြင် သူ့အယူအဆတွေကို အကြောင်းတိုက်ဆိုင်လာတိုင်း ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

ကဗျာဆွေးနွေးခန်းသို့ ရောက်လာတဲ့ ကဗျာတွေဟာ အများ အားဖြင့် လေးလုံးစပ်လင်္ကာအဖွဲ့တွေ ဖြစ်ပုံရပါတယ်။လေးလုံးစပ် လင်္ကာအဖွဲ့ဟာ အမှတ်တမဲ့ကြည့်ရင် ရေးဖွဲ့ရတာ လွယ်သယောင် ရှိပါတယ်။ဒါပေမဲ့ မလွယ်လှပါဘူး။ဒါကြောင့်မို့ ဆရာမင်းသုဝဏ် က ကဗျာဝါသနာရှင်တွေကို လေးလုံးစပ်လင်္ကာနဲ့ ပတ်သက်လို့ အောက် မှာ ဖော်ပြထားတဲ့အတိုင်းမှာ ပါတယ်။

“ယခုအခါ ကဗျာဖွဲ့သူတို့သည် လေးလုံးစပ်လင်္ကာ ကို အသုံးများသည်။လေးလုံးစပ်လင်္ကာသည် လွယ်သယောင် ရှိသည်။အမှန်ကား အခက်ဆုံးဖြစ်သည်။ကာရန် ချိတ်မိရုံ ဖွဲ့ရန် လွယ်ကူသလောက် ချောမောပြေပြစ် ကျစ်လျစ်သိပ် သည်း၊ သာယာချိုအေး၊ နက်နဲခန့်ထည်ကာ ကဗျာစံမြောက် အောင် ဖွဲ့ဆိုနိုင်ဖို့ရန် အလွန်ခဲယဉ်းသည်။ထို့ကြောင့် လေးလုံးစပ်လင်္ကာကောင်းများကို များများဖတ်ရာသည်။ အကြိမ်ကြိမ် ဖတ်ရာသည်။အသံထွက်၍ သီဆိုရာသည်။ မိမိတို့ အနှစ်သက်ဆုံး လင်္ကာများကို အလွတ်ကျက်မှတ် ထားရာသည်။ (ကဗျာပရိယာယ်၊ စာမျက်နှာ ၄၂)

ကဗျာဝါသနာရှင်တွေဟာ လေးလုံးစပ်လင်္ကာများကို ကြိုး စားပြီး ရေးဖွဲ့ကြပါတယ်။အဲဒီလို ရေးဖွဲ့ရာမှာ ကာရန်နောက်ကို လိုက် လွန်းပြီး လိုရင်းမရောက်ဘဲ ဖြစ်တတ်ကြပါတယ်။ဒါကြောင့်မို့ ဆရာ

မင်းသုဝဏ်က ကဗျာဝါသနာရှင်တွေကို ကာရန်နဲ့ပတ်သက်လို့ အခုလို မှာကြားပါတယ်။

“ကာရန်ဆွဲရာ လူလိုက်လွန်းလျှင် မျောတတ်ပါ သည်။လူနှင့်ကာရန် မည်သူက ခေါင်းဆောင်ပါလဲ၊ မည်သူ က သခင်ပါလဲ။ကိုယ်ဆွဲရာတို့ သူမပါလျှင် အထပ်ထပ် အပြန်ပြန်ဆွဲပါ။နောက်ဆုံးတွင် အောင်ရမည်။”

(ကဗျာပရိယာယ်၊ စာမျက်နှာ ၂၃)

ကဗျာဝါသနာရှင်တွေဟာ လေးလုံးစပ်များ ရေးဖွဲ့ရာမှာ တစ်ခါတစ်ရံ စကားပြောသံတွေသုံးပြီး ရေးဖွဲ့တတ်ကြပါတယ်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်ရဲ့ အလိုအရကတော့ လေးလုံးစပ်လင်္ကာ ရေးဖွဲ့ ရာမှာ စကားပြောသံတွေ မပါသင့်ပါဘူးတဲ့။အဲဒီအချက်နဲ့ပတ်သက်လို့ ဆရာမင်းသုဝဏ်က အောက်မှာဖော်ပြထားတဲ့အတိုင်း သတိပေးထား ပါတယ်။

“စည်းကမ်းကြီးသော လေးလုံးစပ်ကဗျာအဖွဲ့မျိုး ကိုသုံးလျှင် စကားပြော အသုံးအနှုန်းများကို ရှောင်သင့်ပါ သည်။

စကားပြောသံနှင့် ရေးလိုလျှင် ခွေးချိုး၊ လေးချိုး၊ တေးထပ်၊ သံချို စသည်ဖြင့် များစွာရှိ ပါသည်။ထိုအဖွဲ့ မျိုးကို သုံးပါလေ။” (ကဗျာပရိယာယ်၊ စာမျက်နှာ ၈၄)

ဆရာမင်းသုဝဏ်က ကဗျာတွေကို ဆွေးနွေးရင်း ဝါသနာ ရှင်တွေ လေ့လာပါစေတော့ဆိုပြီး လေးလုံးစပ်လင်္ကာစပ်နည်းတွေကို ဖတ်ပြခဲ့ပါသေးတယ်။အဲဒီလို ဖော်ပြရာမှာ ပုဂံဝန်ထောက်မင်း ဦးတင်ရဲ့ “ကဗျာဗန္ဓာသရ” ကျမ်းမှာလာတဲ့ လေးလုံးစပ် ၆ မျိုးအပြင် ထပ်မံရှာဖွေတွေ့ရှိထားတဲ့ လေးလုံးစပ် ၄ မျိုးကိုပါ ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလေးလုံးစပ် ၁၀ မျိုးအပြင် တခြားလေးလုံးစပ်တွေလည်း ရှိနိုင် ပါသေးသတဲ့။ဒါပေမဲ့ အဲဒီ ၁၀ မျိုးလောက် သိရင်ပင် သင့်မြတ်ပါ ပြီလို့ ဆရာမင်းသုဝဏ်က မှာခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီလို လေးလုံးစပ် ၁၀ မျိုးရှိရာမှာ ကဗျာရေးဖွဲ့သူ တွေဟာ အကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက် အခြေအနေနဲ့ လိုက်လျော့ တဲ့ စပ်နည်းကို သုံးတတ်ဖို့ လိုပါသတဲ့။ကာရန်ဆွဲဆောင်ရာကိုလိုက်ပြီး အခန့်သင့်ရာ စပ်နည်းကိုသုံးရင် ကောင်းနိုင်ဖို့ မရှိပါဘူးတဲ့။

ဒါကြောင့်မို့ မိမိဖွဲ့နွဲ့လိုတဲ့ အကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက် အခြေအနေဟာ လေပြည်လေညင်းနဲ့ တူသလား။လေပြည်လေညင်း နဲ့ တူတယ်ဆိုရင်တော့ အေးငြိမ်းဖြည်းညင်းတဲ့ စပ်နည်းကို သုံးရမှာ ပါတဲ့။

ဒါမှမဟုတ် လေပြင်းမုန်တိုင်းနဲ့ တူသလား။လေပြင်းမုန်တိုင်း နဲ့ တူတယ်ဆိုရင်တော့ ကြမ်းတမ်းပြင်းထန်တဲ့ စပ်နည်းကို သုံးရမှာပါတဲ့။

ဒါမှမဟုတ် ညင်းချင်တဲ့အခါ ညင်း၊ ပြင်းချင်တဲ့အခါ ပြင်း၊ ဝေ့ချင်တဲ့အခါ ဝေ့၊ ဝိုက်ချင်တဲ့အခါ ဝိုက်တဲ့ လေရှူးနဲ့ တူသလား။ လေရှူးနဲ့တူတယ်ဆိုရင်လည်း ဆော့တတ် မြူးတတ်တဲ့ လေရှူးနဲ့တူတဲ့ စပ်နည်းကို သုံးရမှာပါတဲ့။

ကဗျာရေးဖွဲ့သူဟာ စောစောကပြောခဲ့သလို သူရေးဖွဲ့မယ့် အကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက် အခြေအနေနဲ့ လိုက်လျော့တဲ့ လေးလုံးစပ်နည်းကိုရွေးပြီး စပ်တတ်ဖို့ လိုပါသတဲ့။

ဆရာမင်းသုဝဏ်က ဥပမာအဖြစ် လက်ဝဲသုန္ဒရအမတ်ကြီး ရေးဖွဲ့တဲ့ “မဲဇာတောင်ခြေ” ရတုကို ထုတ်ပြခဲ့ပါတယ်။

လက်ဝဲသုန္ဒရအမတ်ကြီးဟာ မဲဇာအရပ်သို့ အပို့ခံထားရ ပါတယ်။မဲဇာအရပ်မှာ မဲဇာမြစ်က တတွေတွေ စီးနေပါတယ်။လက်ဝဲ သုန္ဒရအမတ်ကြီးကလည်း တမြေ့မြေ့ ဆွေးနေပါတယ်။အဲဒီအခြေ အနေတွေကို သရုပ်သကန်ပေါ်အောင် လက်ဝဲသုန္ဒရအမတ်ကြီးဟာ သုံးချက်ညီခေါ် လေးလုံးစပ်နည်းကို ထပ်ကာထပ်ကာ သုံးလိုက်ပါတယ်။

“မဲဇာတောင်ခြေ၊ စီးတွေတွေတည်
မြစ်ရေဝန်းလည်၊ မြိုင်တောဆီက
ရွှေပြည်ကိုသာ၊ တ-ရှာတော့မိ”

“မဲဇာတောင်ခြေ” ရတုကို ဖြည်းဖြည်းသက်သာ ဖတ်ကြည့် ရင်း သုံးချက်ညီ စပ်နည်းကို တွေ့လာရပါလိမ့်မယ်လို့ ဆရာမင်းသုဝဏ် က ဆိုခဲ့ပါတယ်။

နောက် ဆရာမင်းသုဝဏ်က ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရရဲ့ သံသရာ လည်ပုံကို ဖွဲ့ထားတဲ့ အဖွဲ့တစ်ခုကို ဥပမာအဖြစ် ထုတ်ပြပါသေးတယ်။

ရဟတ်စကြာဟာ မရပ်မနား ချာချာလည်နေသလို သံသရာ ကလည်း မရပ်မနား ချာချာလည်နေပါတယ်။မရပ်မနား ချာချာလည် နေတဲ့ သရုပ်သကန်ပေါ်အောင် ရေးဖွဲ့မယ်ဆိုတော့ ဖြည်းဖြည်း သာသာဖတ်မှ အဓိပ္ပာယ်ပေါ်တဲ့ ဖွဲ့နည်းမျိုးနဲ့ဖွဲ့လို့ မဖြစ်တော့ဘူး။ အပြေးအသွက်ဖတ်မှ အဓိပ္ပာယ်ပေါ်တဲ့ ဖွဲ့နည်းမျိုးနဲ့ဖွဲ့မှ ဖြစ်တော့ မှာပါ။ဒါကြောင့်မို့ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရဟာ လေးလုံးစပ်အဖွဲ့တွေထဲက ရထားပြေးခေါ် လေးနှစ်စပ်နည်းကို သုံးပြီး ဖွဲ့ခဲ့ပါတယ်။

“တသေန္နမေ၊ တပေလျဉ်းလျဉ်း
တညဉ်းဆိုးဆိုး၊ တညှိုးလျလျ
တတလွမ်းလွမ်း၊ တသမ်းဟယ်ဟယ်
တတွယ်တာတာ၊ တဟာလှိုက်လှိုက်
တရွိုက်ငင်ငင်၊ တပင်ပန်းပန်း
တဝန်းလျားလျား၊ ရဟတ်ချားသို့”

အဲဒီလေးလုံးစပ်အဖွဲ့ကို ဖတ်ကြည့်ပါတဲ့။ဖြည်းဖြည်းသက်သာ ဖတ်လို့ မရပါဘူး။အပြေးအလွှားဖတ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ဒါကြောင့်မို့ ကဗျာရေးဖွဲ့သူဟာ ကိုယ်ရေးဖွဲ့မယ့် အကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက် အခြေအနေနဲ့ လိုက်လျော့ညီထွေဖြစ်မယ့် လေးလုံးစပ်နည်းကို ရွေးတတ်ဖို့ လိုတယ်လို့ ဆရာမင်းသုဝဏ်က ဆိုခဲ့ပါတယ်။

ဒါဖြင့် ဘယ်လိုရွေးမလဲ။ရွေးတတ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။ ဆရာမင်းသုဝဏ် ပြောခဲ့တာကတော့ ကလေးငယ်ဟာ စကားပြော ချိန်တန်တဲ့အခါ လူကြီးတွေ ပြောဆိုတာကို အတုလိုက်ပြောဆိုပြီး စကားတတ်ရပါသတဲ့။နောင် စာသင်ချိန်ရောက်လာတဲ့အခါ ဆရာ

ရေးပြတဲ့ စာလုံးကို အတုလိုက်ရေးပြီး စာရေးတတ်လာပါသတဲ့။ အလုပ်ခွင်ကို ရောက်ပြန်တော့လည်း လူကြီးလုပ်ပြတာကို အတုလိုက် လုပ်ပြီး လုပ်တတ်ကိုင်တတ် ဖြစ်လာရပါသတဲ့။ ဒါကြောင့်မို့ တတ်သိ သူတွေရဲ့ တွေးပုံ၊ ကြံပုံ၊ ပြောပုံ၊ လုပ်ပုံကိုင်ပုံကို အတုလိုက်ပြီး သင် ယူရမှာ ဖြစ်တယ်လို့ ဆရာမင်းသုဝဏ်က ဆိုခဲ့ပါတယ်။

ဒါကြောင့် လေးလုံးစပ်အဖွဲ့ကို ရေးဖွဲ့လိုသူတွေဟာ လေးလုံး စပ်လင်္ကာ ကောင်းကောင်းများကို များများဖတ်ရမှာပါတဲ့။ အကြိမ်ကြိမ် ဖတ်ရမှာပါတဲ့။ အသံထွက်ပြီး သီဆိုရမှာပါတဲ့။ သီဆိုရင် စကားအသုံး အနှုန်း ကာရန်အချိန်အဆက် အကြောင်းအကျိုး အဆက်အစပ် ချိနည်းချနည်း ဥပမာခိုင်းနှိုင်းပုံ၊ ဥပမာ တင်စားပုံတို့ကို လေ့လာကြရ မှာပါတဲ့။ လေ့လာဖန်များတဲ့အခါ အဲဒီအချက်အလက်တွေဟာ လေ့လာ သူရဲ့ ကိုယ်ထံသို့ စိမ့်ဝင်လာမှာပါတဲ့။ အဲဒီအခါ ဆေးဝက်ကျရာ အရုပ်ဖြစ်သလို ရေးဖွဲ့လိုရာကို ရေးဖွဲ့လာနိုင်မှာပါတဲ့။

ပြောခဲ့တဲ့ လေးလုံးစပ်နည်း ၁၀ မျိုးအပြင် ဉာဏ်လိုက်သမျှ အသစ်ချနည်းတွေကိုလည်း စံကိုက်အောင် တီထွင်ဖန်ဆင်းနိုင်ကြမှာ ဖြစ်ပါသတဲ့။ ဒါကြောင့်မို့ ကိုးခန်းပျို့ကိုလည်း ဖတ်ပါ။ လောကသာရပျို့ ကိုလည်း ဖတ်ပါ။ နတ်သျှင်နောင်ရတု၊ လက်ဝဲသန္တရရတု၊ စိန္တကျော်သူ ရတုတွေကိုလည်း ဖတ်ပါ။ အဲဒီပျို့၊ လင်္ကာ၊ ရတုတွေရဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ် ကို လုံးစေ့ပတ်စေ့ လေ့လာနိုင်ရင် ကောင်းပါသတဲ့။ မလေ့လာနိုင်ရင်လည်း ကိစ္စမရှိ ဖတ်သာဖတ်ပါ။ ဆိုသာဆိုပါ အကျင့်ရလာပါလိမ့်မယ်။ အထုံရလာပါလိမ့်မယ်လို့ ဆရာမင်းသုဝဏ်က အကြံပြုခဲ့ပါတယ်။

အခမော်ပြခဲ့တာတွေကတော့ “ကဗျာပရိယာယ်” စာအုပ်ကဗျာ ဆွေးနွေးခန်းတွေမှာ အလျဉ်းသင့်သလို ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ဆရာ မင်းသုဝဏ်ရဲ့ လေးလုံးစပ်လင်္ကာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အမြင်တွေ၊ အယူအဆတွေပါပဲ။ ကဗျာပရိယာယ်စာအုပ်မှာ ဆရာမင်းသုဝဏ်ရဲ့ ကဗျာနှင့် ပတ်သက် သော အမြင်တွေ အယူအဆတွေ ရှိနေပါသေးတယ်။ အဲဒီအမြင်တွေ အယူအဆတွေကိုလည်း အလျဉ်းသင့်သလို ဆက်လက်တင်ပြသွားပါမယ်။

မြဝင်း (ဒဿန)

ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသော အမြင်

(၁)

ကျွန်တော်သည် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်းပါး အတော်များများ ရေးခဲ့ပါသည်။

ထိုသို့ရေးနိုင်ရန် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော စာများကို ရနိုင်သမျှ စုဆောင်းဖတ်ရှုခဲ့ရပါသည်။

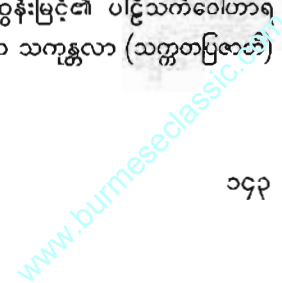
ကျွန်တော် စုဆောင်းရရှိသော စာများတွင် ယဉ်ကျေးမှု အကြောင်းကို တိုက်ရိုက်ရေးထားသောစာများ ပါရှိသလို ယဉ်ကျေးမှု အကြောင်းကို ခရီးသွားဟန်လွှဲ တို့ပြသွားသော စာများလည်း ပါရှိပါသည်။

(၂)

ဤဆောင်းပါး၌ ယဉ်ကျေးမှုအကြောင်းကို ခရီးသွားဟန်လွှဲ တို့ပြသွားသော ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော အမြင်ကို တင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။

တစ်လောဆီက ကျွန်တော်သည် ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ မြန်မာစာအုပ် ဝေဖန်ချက်များဟူသော စာအုပ်ကို ဖတ်ရပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ထိုစာအုပ်၌ မြန်မာစာအုပ် ၃၂ အုပ်ကို ဝေ ဖန်ထားပါသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ် ဝေဖန်သော စာအုပ်များတွင် ဆရာ ဇော်ဂျီ၏ ပလေတိုးနိုဒါန်း၊ ဒဂုန်ဦးထွန်းမြင့်၏ ပါဠိသက်ဝေါဟာရ အဘိဓာန်၊ ဦးသော်ဇင် မြန်မာပြန်သော သက္ကန္တလာ (သက္ကတပြဇာတ်) တို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ထိုစာအုပ်တို့ကို ဝေဖန်ရင်း ယဉ်ကျေးမှု နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ခရီးသွားဟန်လွှဲ တို့ပြသွားခဲ့ပါသည်။

ဆရာဇော်ကျော်၏ ပလေတိုးနိုဒါန်းကို ဝေဖန်ရာတွင် ယဉ်ကျေးမှု နှင့် စပ်လျဉ်း၍-

ပီတိသည် ကိုယ်တွင် စိမ့်ဖြာပျံ့နှံ့သကဲ့သို့
ယဉ်ကျေးမှုသည်လည်း
ကမ္ဘာတွင် စိမ့်ဖြာပျံ့နှံ့သည်ဟု ဆိုထားပါသည်။

ဤတွင် ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ပီတိအဓိပ္ပာယ်ကို အများသဘော ပေါက်စေရန် အကယ်ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။ ဆရာ ရှင်းပြခဲ့ပုံမှာ ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာတို့သည် ဖရဏာပီတိဆိုသော စကားလုံးကို မကြာခဏ သုံးတတ်သည်။ တစ်ကိုယ်လုံးကို ပျံ့နှံ့သော နှစ်သက်ခြင်းဟု ဆိုလိုပါသည်။ ပျံ့နှံ့မှုကို သဘောပေါက် နားလည်ရအောင် “ဖရဏာပီတိ ဝွမ်းဆီထိ” ဟူ၍ ဥပမာနှင့် တွဲလျက်လည်း သုံးတတ်သည်။ ကောင်းစွာ ဖတ်ထားသော ဝွမ်းစိုင်ကလေးကို ဆီနှင့်ထိတို့ကြည့်ပါ။ ဆီသည် ဝွမ်းထဲသို့ တဖြည်းဖြည်း စိမ့်ဝင်ကာ ခဏချင်းတွင် ဝွမ်းစိုင်တစ်ခုလုံးသို့ ပျံ့နှံ့သွားသည်ကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ ပီတိသည်လည်း တစ်ကိုယ်လုံးကို ဤသို့ စိမ့်ဝင်ပျံ့နှံ့သွားသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဒဂုန်ဦးထွန်းမြင့်၏ ပါဠိသက်ဝေါဟာရအဘိဓာန်ကို ဝေဖန်ရာ၌လည်း ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ခရီးသွားဟန်လွှဲ တို့ပြသွားခဲ့ပါသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ထိုဝေဖန်ချက်၌ မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းသို့ အိန္ဒိယယဉ်ကျေးမှု ဝင်ရောက်လာပုံကို တို့ပြသွားခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဝင်ရောက်လာသော အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှုသည် (၁) လောကီယဉ်ကျေးမှုနှင့်၊ (၂)

လောကုတ္တရာယဉ်ကျေးမှုဟု နှစ်မျိုးဖြစ်သည်ကို အကြမ်းအားဖြင့် တွေ့ရလေသည်။

လောကီယဉ်ကျေးမှုကို အများအားဖြင့် ပုဏ္ဏားများက သယ်ဆောင်ခဲ့၍ လောကုတ္တရာယဉ်ကျေးမှုကို အများအားဖြင့် ရဟန်းတော်များက သယ်ဆောင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်စရာ အကြောင်းရှိပါသည်။ ဤယဉ်ကျေးမှုနှစ်မျိုးကို သယ်ဆောင်ရာတွင် ဘာသာစကားကို ယာဉ်ရထားပြု၍ သယ်ဆောင်လာရသည်။ အကြမ်းအားဖြင့် ပြောရမည်ဆို ပြန်လျှင် လောကီယဉ်ကျေးမှုကို ပုဏ္ဏားတို့သည် သက္ကတဘာသာဖြင့် သယ်ဆောင်ခဲ့ကြ၍ လောကုတ္တရာယဉ်ကျေးမှုကို ရဟန်းတော်တို့သည် ပါဠိဘာသာဖြင့် သယ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။

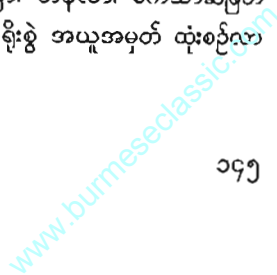
ဦးသော်ဇင် မြန်မာပြန်သော သက္ကန္တလာ (သက္ကတပြဇာတ်) ကို ဝေဖန်ရာ၌လည်း ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ယဉ်ကျေးမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ခရီးသွားဟန်လွှဲ တို့ပြသွားခဲ့ပါသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ထိုဝေဖန်ချက်၌ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အတွင်းသို့ အိန္ဒိယယဉ်ကျေးမှု ချင်းနင်းဖောက်ဝင်လာပုံကို တင်ပြထားပါသည်။ ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အတွင်းသို့ အိန္ဒိယယဉ်ကျေးမှု ချင်းနင်း ဖောက်ဝင်လာသည်ကိုလည်း ကြည့်ပါဦး။

ခုနစ်နေ့ အမည်များတွင် အင်္ဂါ၊ ဗုဒ္ဓဟူး၊ ကြာသပတေး၊ သောကြာ၊ စနေတို့မှာ အိန္ဒိယအသွင်ကို ပြဆဲပင်ဖြစ်ပါသည်။ မိဿ၊ ပြိဿ၊ မေထုန် စသော တစ်ဆယ့်နှစ်ရာသီ အမည်များသည်လည်း ထိုနည်းတူပင် ဖြစ်သည်။

အဖျင်းဆုံးပြောရမူ-
“မွေးနေ့ သောကြာ၊ တနင်္လာ၊ ကေသာဆံဖြတ် မပြုအပ်” စသည့် မြန်မာ့အရိုးစွဲ အယူအမှတ် ထုံးစံဥပဒေ

တို့သည် အိန္ဒိယမှ တစ်မိုစိမိုဝင်ရောက်လာသော အရာတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် လောကီရေးရာတွင် ပေဒင်၊ နက္ခတ်၊ ဆေး၊ ဝိသုကာ၊ နိတိ၊ အလင်္ကာ၊ သဒ္ဒါ၊ ဆန်း၊ အဘိဓာန်၊ ဓမ္မသတ် စသော ပညာရပ် အသီးသီးတို့သည် အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှုမှ မြန်မာယဉ်ကျေးမှုအတွင်းသို့ ချင်းနင်းဝင် ရောက်လာကြသော အရာများ ဖြစ်ကြပါသည်။ အထူးအားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ရာ ရတနာသုံးပါးသည် မဇ္ဈိမဒေသ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ဆင်းသက် လာသော အရိပ်အာဝါသကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(၃)

အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သော ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ယဉ်ကျေးမှု နှင့် စပ်လျဉ်းသော အမြင်များသည် ခရီးသွားဟန်လွှဲ တင်ပြခဲ့သော အမြင်များပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ အမြင်များကို လေ့လာသုံးသပ်ကြည့် ပါက မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုဟု ကျွန်တော်တို့ လက်ခံထားသော ယဉ်ကျေးမှု အတော်များများသည် အိန္ဒိယမှ စိမိုဝင်လာသော ယဉ်ကျေးမှုများ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ပီတိသည် ကိုယ်တွင် စိမ့်ဖြာပျံ့နှံ့နေသကဲ့သို့ အိန္ဒိယယဉ်ကျေးမှု သည် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု၌ စိမ့်ဖြာပျံ့နှံ့နေသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပေသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဆရာမင်းသုဝဏ် ခရီးသွားဟန်လွှဲ တို့ပြသွား သော ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများသည် သုတေသီတို့ဆက်လက် သုတေသနပြုရမည့် အကြောင်းအရာများပင် ဖြစ်ပေတော့သည်။

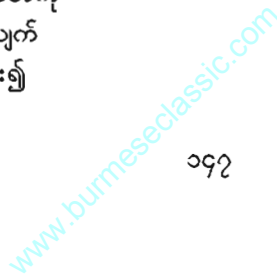
မြဝင်း (ဒဿန)

မဟောသမာ သုတရုပ်စုံမဂ္ဂဇင်း (၁၀/၂၀၀၆)

တစ်ခါသော် ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော့်ကဗျာမှတ်စုစာအုပ် ကိုယူ၍ တွေ့လိုရာ တွေ့စေတော့ဟု လှန်လိုက်ရာ “ရှစ်ဆယ်ကျော် အဘိုး၏ တောင်းပန်လွှာ” ဟူသော ကဗျာကို တွေ့ရပါသည်။ ကဗျာ ရေးဖွဲ့သူမှာ ဆရာမင်းသုဝဏ် ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ စက်တင် ဘာလထုတ် ကလျာမဂ္ဂဇင်းမှ ကူးယူထားသောကဗျာ ဖြစ်ပါသည်။ ကဗျာမှာ ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

ရှစ်ဆယ်ကျော်အဘိုး၏ တောင်းပန်လွှာ

ဇာတ်ခုံကိုတက်၊ မီးရောင်ထွက်၍
ဇာတ်ကွက်မျိုးစုံ၊ ကကြိုးစုံကို
ငိုတုံရယ်တုံ၊ မဲ့ရွဲတုံနှင့်
ဆိုတုံပြောတုံ၊ ဟိန်းဟောက်တုံနှင့်
ဖုံဖုံဖြာဖြာ၊ ကခဲပါပြီ
သဟာမိတ်များ၊ မျိုးကောင်းသားတို့
အားရလောက်ပြီထင်ပါသည်။
ဆံဖြူသွားကျိုး၊ စွယ်လည်းကျိုးသည့်
ခြေကျိုးလက်ဆာ၊ ယခုခါတွင်
နိပြာသစ်ဆန်း၊ မဆင်မြန်းဘဲ
ဝတ်နှမ်းစာနှမ်း၊ ရေခွေးကြမ်းနှင့်
လက်တန်းကိုင်ကာ၊ ဇာတ်ဟောစာကို
ပိတ်ကာနောက်ကာ၊ ရွတ်ဆိုပြုလျက်
လောကအကျိုး၊ သယ်ဆောင်ပိုး၍

လေပြေကိုတိုး၊ နေစွယ်ကျိုးလျက်
မိုးချုပ်ချင်ပါ။ မိတ်ရင်းချာတို့
ခေါ်လာပါနှင့် မီးအောက်ကို။

ကျွန်တော်သည် ထိုကဗျာကို ဖတ်ရသောအခါ ဆရာ
မင်းသုဝဏ်ပင် ရေးဖွဲ့ခဲ့သော “ခေါင်းဖြူစွယ်ကျိုး ဘဝမှာ” ဟူသော
ကဗျာကို သတိရလာပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုကဗျာကို ရှာ၍ဖတ်ပါ
သည်။ ကျွန်တော်သည် ထိုကဗျာကို ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လထုတ်
“မြတ်ဆုမွန်” ဘာသာရေး မဂ္ဂဇင်းမှ ကူးယူခဲ့ပါသည်။ ကဗျာမှာ ဤသို့
ဖြစ်ပါသည်။

ခေါင်းဖြူစွယ်ကျိုးဘဝမှာ

ခေါင်းဖြူစွယ်ကျိုး၊ လူတောတိုးဖို့
ဘိုးအိုစိတ်မရှိတော့ပါ။
နှစ်ခုနှစ်ဆယ်၊ နှစ်ရှစ်ဆယ်တွင်
လဲလှယ်ကျင်လည် ခေတ်မျိုးစုံ။
စစ်ကြီးနှစ်စစ်၊ လောင်ချစ်ချစ်နှင့်
စစ်ငယ်များစွာ ကြုံခဲ့ရ။
ယက်သဲ့အကြား၊ တင်သည့်ငါးသို့
ကံအားလျော်စွာ၊ ကျန်ခဲ့ပါ၏။
သို့ဖြစ်သော်ငြား၊ လူထုကြားတွင်
လှုပ်ရှားမနေချင်တော့ပြီ။
အသိမတူ၊ အများလူနှင့်
အယူကွဲပြား၊ အငြင်းပွားရ
ပြောမှားဆိုမှား၊ လူထုကြားတွင်
အားနာခဲ့ရ များလှပြီ။

ထို့ကြောင့်ခုခါ၊ တတ်နိုင်ပါက
တွေးချင်ရာတွေး၊ ရေးချင်ရေး၍
တွေးကာရေးကာ၊ အေးဆေးစွာပင်
ချောင်းမှာခို၍ နေချင်၏။
အိုရှင်နတ်တို့ ကူပါဘိ။

ကဗျာများကို ကူးရာတွင် ကျွန်တော်သည် ကဗျာများ၏
အောက်ခြေ၌ ထိုကဗျာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိုစဉ်က ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော
ကျွန်တော်ခံစားမှုများကိုပါ ရေးထားခဲ့ပါသည်။

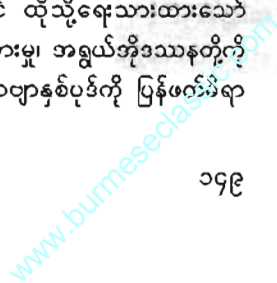
“ရှစ်ဆယ်ကျော်အဘိုး၏ တောင်းပန်လွှာ” ကဗျာ၏ အောက်
ခြေတွင် ကျွန်တော် ဤသို့ရေးခဲ့ပါသည်။

“အထက်ပါ ကဗျာသည် ဆရာမင်းသုဝဏ် အရွယ်အိုဘဝ
ရောက်ခါမှရေးသော ကဗျာဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဆရာ
မင်းသုဝဏ်၏ အရွယ်အိုခံစားမှုအတွက် အိုဒဿနအကြောင်းကို
ပြောမည်ဆိုလျှင် ထိုကဗျာကို ကိုးကားရပေလိမ့်မည်။”

“ခေါင်းဖြူစွယ်ကျိုးဘဝမှာ” ကဗျာ၏ အောက်ခြေတွင်
ကျွန်တော်သည် ဤသို့ရေးခဲ့ပါသည်။

“အထက်ပါကဗျာသည် အရွယ်အိုတို့၌ ဖြစ်တတ်သော
ခံစားမှုကို ဖွဲ့ဆိုသော ကဗျာဖြစ်သည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ဤခံစား
မှုကို ယခင်ကလည်း ဖွဲ့ဆိုခဲ့ဖူးပြီ။ ယခုတစ်ဖန် ထပ်မံ၍ ဖွဲ့ဆိုလိုက်ပြန်
ပြီ။ အကြောင်းထူးများ ရှိလေရောသလား။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ခံစားမှု
တစ်ခုတည်းကို ကဗျာနှစ်မျိုး ဖွဲ့ဆိုသည်ကိုထောက်၍ ထိုခံစားမှုသည်
ဆရာရင်ထဲ၌ အစိုင်အခဲအဖြစ် အခိုင်အမာ ရှိနေသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါ
သည်။ တစ်နေ့တွင် ထိုကဗျာတို့ကို လက်ရင်းထား၍ ဆရာမင်းသုဝဏ်
၏ အရွယ်အိုခံစားမှု၊ အရွယ်ဒဿနကို လေ့လာရဦးမည်။”

ကဗျာများ၏ အောက်ခြေတွင် ထိုသို့ရေးသားထားသော်
လည်း ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ အရွယ်အိုခံစားမှု၊ အရွယ်အိုဒဿနကို
ကျွန်တော် မလေ့လာဖြစ်ခဲ့ပါ။ ယခု ထိုကဗျာနှစ်ပုဒ်ကို ပြန်ဖက်ခံရာ

မှ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ အရွယ်အိုခံစားမှု၊ အရွယ်အိုဒဿနကို လေ့လာလိုစိတ် ကျွန်တော်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ထိုမှတစ်ဆင့် တက်၍ အရွယ်အိုတို့တွင် ဖြစ်တတ်သော သဘောသဘာဝတို့ကို စူးစမ်းလိုစိတ် ကျွန်တော်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။သို့ဖြစ်ပေါ်လာ သည့်အတိုင်း လေ့လာ၍ လေ့လာမိသမျှကို ဤဆောင်းပါး၌ တင်ပြ လိုက်ပါသည်။

(၂)

“ရှစ်ဆယ်ကျော်အဘိုး၏ တောင်းပန်လွှာ” ကဗျာတွင် ဆရာ မင်းသုဝဏ်က သူသည် လောကဇာတ်ခုံ၌ ဇာတ်ကွက်မျိုးစုံ၊ အကမျိုး စုံကို အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ကပြခဲ့ပြီးဖြစ်၍ မိတ်သဟာများအနေဖြင့် အားရ ကျေနပ်လောက်ပါပြီ။ယခုအခါ၌ သူသည် ဆံဖြူသွားကျိုးအရွယ်သို့ ရောက်နေပါပြီ။ဇာတ်ဟောစာကို လက်တန်းနောက်မှ ရွတ်ဆိုပြီး လောကအကျိုးကို သယ်ပိုးနေပါသည်။မီးရောင်အောက်ကို မခေါ်ကြ ပါနှင့်တော့ဟု တောင်းပန်ထားပါသည်။

“ခေါင်းဖြူစွယ်ကျိုးဘဝမှာ” ကဗျာတွင်လည်း ဆရာ မင်းသုဝဏ်သည် ထိုသဘောကိုပင် ဖွဲ့ဆိုခဲ့ပါသည်။သို့သော် ထူးသည် မှာ ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ထိုကဗျာ၌ အရွယ်အိုတို့တွင် ဖြစ်တတ် သော သဘာဝကို ထည့်သွင်းဖွဲ့ဆိုလာပါသည်။အရွယ်အိုတို့သည် သတိချွတ်ယွင်းသဖြင့် ပြောမှားဆိုမှားဖြစ်လာသည်။ပြောမှားဆိုမှား ဖြစ်သဖြင့် လူအများအကြားတွင် အားနာစရာဖြစ်ရသည်။သို့ဖြစ်ပါ ၍ တစ်ယောက်တည်း ချောင်မှာခိုပြီး တွေးချင်ရာတွေး ရေးချင်ရာ ရေးနေပါရစေ။ထိုသို့နေနိုင်အောင် နတ်အများက ကူညီကြပါဟု တောင်းပန်ထားသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ထိုကဗျာနှစ်ပုဒ်ကို ဖတ်ရသောအခါ ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်ဦးလေးကို သတိရလာပါသည်။

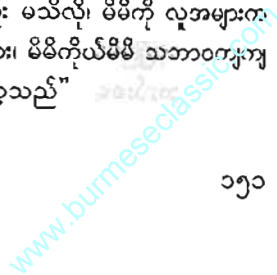
ကျွန်တော်ဦးလေးသည် အရွယ်ရလာသောအခါ အများနှင့် ရောရောနှောနှော မနေတော့ပါ။ထမင်းစားရာ၌ပင် အများနှင့် ရော

ရောနှောနှော မစားတော့ပါ။အလှူ၊ မင်္ဂလာဆောင်တို့ကဖိတ်လျှင် မကောင်းတတ်သဖြင့် သွားရသော်လည်း ကြာကြာမနေခဲ့ပါ။အလှူ၊ မင်္ဂလာဆောင်တို့က တည်ခင်းသော အစားအသောက်တို့ကိုလည်း မစားခဲ့ပါ။အိမ်ပြန်ရောက်မှသာ စားပါသည်။ထိုသို့စားသောက်သော အခါ၌လည်း အိမ်သူအိမ်သားများနှင့်အတူ မစားပါ။တစ်ယောက် တည်း စားပါသည်။အိမ်သူအိမ်သားများက သီးသန့်ပြင်၍ ကျွေးရပါသည်။

တစ်ခါသော် ဦးလေးအိမ်သို့ ကျွန်တော်ရောက်သွားရာ ဦးလေး ထမင်းစားခိုက်နှင့်ကြုံ၍ “ဦးလေးရယ် ဘာဖြစ်လို့ တစ်ယောက် တည်း စားရတာလဲ” ဟု ကျွန်တော်က မေးကြည့်ပါသည်။ထိုအခါ ဦးလေးက “အရွယ်အိုလာပြီဆိုတော့ လက်တုန်တုန် ခေါင်းတုန်တုန် ဖြစ်လာတယ်။ထမင်းလုပ်ကို ပါးစပ်ထဲသို့ တန်းတန်းမတ်မတ် မထည့် နိုင်တော့ဘူး။အဖိတ်ဖိတ် အစဉ်စဉ်ဖြစ်လာတယ်။ဒီတော့ အတူစား တဲ့သူတွေက ရွံမှာပေါ့။ဒါကြောင့် သမီးများ သားများက သူတို့နှင့်အတူ စားပါလို့ပြောပေမယ့် ဦးလေးက အတူမစားတော့ဘူး။တစ်ယောက် တည်းပဲ စားတော့တယ်။အရောရောအနှောနှောနေစဉ်တုန်းက နေခဲ့ ပြီးပြီပဲကွာ။အခုတော့ အရွယ်ကလည်း ရလာပြီဆိုတော့ တစ်ယောက် တည်းပဲ စားချင်တော့တယ်” ဟု ပြောပါသည်။

ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်းသည်လည်း အရွယ်အိုဘဝသို့ ရောက် လာသောအခါ လူအများနှင့် ရောနှောဆက်ဆံခြင်း မပြုဘဲ တစ်ယောက် တည်းနေလိုပုံ ရပါသည်။၁၉၉၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၅ ရက်နေ့ထုတ် ဟံသာဝတီသတင်းစာတွင် ဆရာကြီးက အောက်ပါအတိုင်း ရေးခဲ့ ပါသည်။

“ယခင်ကမူ လူများများကို သိချင်သည်။မိမိကို လည်း လူအများက သိအောင် လုပ်ခဲ့ဖူးသည်။ယခု ဂေါတမ ဗုဒ္ဓ၏ ဩဝါဒအတိုင်း မိမိကိုယ်ကိုယ်မိမိ သိအောင်ကြိုးစား လျက်ရှိပြီ၍ လူတွေကိုလည်း မသိလို၊ မိမိကို လူအများက သိနေခြင်းကိုလည်း မလိုလား။ မိမိကိုယ်မိမိ သဘာဝကျကျ သိဖို့သာ အရေးကြီးပါတော့သည်”

ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ ဖွဲ့ဆိုမှုကိုထောက်၍လည်းကောင်း၊ ကျွန်တော်ဦးလေး၏ ပြောပြချက်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း၏ ရေးသားချက်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ အရွယ်အိုတို့သည် အများနှင့်ရောနှောဆက်ဆံခြင်း မပြုဘဲ တစ်ယောက်တည်းနေလိုသည်ဟု ဆိုရတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤတွင် အကြောင်းတိုက်ဆိုင်သဖြင့် ဂရိသူကြွယ် အိုဆီဖလ၏ အရွယ်နှင့် စပ်လျဉ်းသောအမြင်ကို တင်ပြပါဦးမည်။

တစ်ခါသော် ဂရိတွေးခေါ်ရှင်ကြီး ဆော့ခရစ္တိုသည် သူကြွယ်အို ဆီဖလအား “ဆီဖလ အရွယ်အိုခန်းဝသို့ လှမ်းကြွ၍ ဝင်ခဲ့ပြီ။ ထို့ကြောင့် မေးကြည့်ချင်ပါသည်။ဘဝလမ်းဆုံးသို့ ရောက်ခါနီးတွင် ပသို့ဖြစ်တတ်ပါသနည်း။ပင်ပန်းစရာတို့သည် ပိုလာပါသလား၊ အမိန့်ရှိပါဘိ” ဟု မေးပါသည်။

ထိုအခါ သူကြွယ်အိုဆီဖလက အောက်ပါအတိုင်း ဖြေခဲ့ပါသည်။

“လူအိုလူမင်းအချင်းချင်း အလွန်တွေ့ချင်ကြသည်။ သမဏေနသမဏော၊ ဂေါဏေနဂေါဏောဆိုသကဲ့ ဖြစ်သည်။တွေ့ကြဆုံကြသောအခါ အများအားဖြင့် ကျွန်ုပ်၏ မိတ်ဆွေများသည် ညည်းတတ်ကြပါသည်။မစားနိုင်တော့ပါ။မသောက်နိုင်တော့ပါ။ပျို့ရွယ်နုစဉ်ကကဲ့သို့ မပျော်နိုင်တော့ပါ။ထိုသို့ညည်းတတ်ကြသည်။အချို့ကလည်း အရွယ်အိုလျှင် အဆွေအမျိုးတို့ကပင် မလိုချင် ငြိုငြင်ကြသည်ဟု ဆိုတတ်ကြပါသေးသည်။ဤသို့ဖြင့် ကျွန်ုပ်၏မိတ်ဆွေများသည် အရွယ်အိုရာ၌ အပြစ်ပုံချချင်ကြသည်။သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏အထင်မှာ ထိုသူတို့သည် အညည်းသမားများ ဖြစ်သည်။အပြစ်မဟုတ်သည်ကို အပြစ်ဟု မြင်နေကြသည်။ အရွယ်အိုသာ အဖြစ်ဖြစ်ရိုးမှန်လျှင် အရွယ်အိုသို့ ရောက်နေပြီဖြစ်သော ကျွန်ုပ်အဖို့မှာ အရွယ်အိုသည် အပြစ်မဟုတ်၊ ညည်းစရာမဟုတ်၊ ကျွန်ုပ်အဖို့သာမက ကျွန်ုပ်သိသော

အခြားသော လူအိုလူမင်းတို့အဖို့မှာလည်း အပြစ်မဟုတ်၊ ညည်းစရာမဟုတ်ဟု ကျွန်တော်သိရပါသည်။”

သူကြွယ်အိုဆီဖလ၏ အမြင်နှင့် ကျွန်တော်ဦးလေး အပါအဝင် ဆရာမင်းသုဝဏ်၊ ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်းတို့၏ အမြင်သည် ကွဲပြားခြားနားနေပါသည်။အဘယ်ကြောင့် ကွဲပြားခြားနားနေရသနည်း။ဤတွင် ကျွန်တော်တွေ့မိသော အချက်တစ်ချက်ကို တင်ပြလိုပါသည်။ထိုအချက်မှာ အခြားမဟုတ်။ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကျင်လည်သော ပတ်ဝန်းကျင်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ လက်ခံထားသော ဘာသာယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံတို့ ကွဲပြားခြားနားသောကြောင့် အမြင်ချင်း ကွဲပြားခြားနားသည်ဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

စာဖတ်သူတို့ ဆင်ခြင်ကြည့်ကြပါကုန်။

မြဝင်း (ဒဿန)

ရုပ်ရှင်သစ္စာမဂ္ဂဇင်း၊ ၂၀၀၅

ရွှေလိုဝင်းပါတဲ့ မင်းသုဝဏ်ကို

(၁)

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်ကို လွန်စွာနှစ်သက် ခဲ့ဟန် တူပါသည်။ "မင်းသုဝဏ်" ဟူသော ကလောင်အမည်သည်ပင် သုဝဏ္ဏသာမကို အားကျကြည်ညိုသဖြင့် ပေးခဲ့သော ကလောင် အမည်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ "စုံနဲ့သာမြိုင် ရှာပုံတော်ကြီး" ၌ စာဆိုတော် ဦးကြော့က သုဝဏ္ဏသာမ မိဂသမ္မတာမြစ်သို့ ဆင်း၍ ရေချိုခပ်ပုံကို-

"မဟာဒုက္ကလ ပါရိကတို့
တာပသလုံ
တစ်ပင်ဆန်းပါတဲ့ သင်္ခမ်းဘုံဝယ်
ယမုန်သောင်စပ်
ရွှေသမင်နှင့် ရေတင်လို့ခပ်စဉ်က
လောင်းမြတ်တဲ့သူမွန်
ရွှေလိုဝင်းပါတဲ့ မင်းသုဝဏ်ကို" ဟု ဖွဲ့ဆိုခဲ့သည် မဟုတ်

ပါလား။

(၂)

ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် "သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်" ကို လူအများ ဖတ်စေလိုသည်။ ထိုသို့ဖတ်စေလိုသဖြင့် "သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်" ကို လူအများ အလွယ်တကူ ဖတ်နိုင်လေအောင် "မေတ္တာနှင့်သစ္စာ" ဟူ သော အမည်ဖြင့် စာအုပ်ကလေးရေး၍ သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်ကို ပြော

ပြခဲ့သည်။ ပန်းချီဆရာ ဦးနန်းဝေကလည်း သရုပ်ဖော်ပန်းချီများဖြင့် စာအုပ်ကလေးကို အားဖြည့်ပေးခဲ့သည်။ ထိုစာအုပ်ကလေးကို လူ အများက နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် ဖတ်ခဲ့ကြပါသည်။ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် ဖတ်ခဲ့ကြသဖြင့်လည်း ထိုစာအုပ်ကလေးကို အကြိမ်ကြိမ် ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့ရပါသည်။

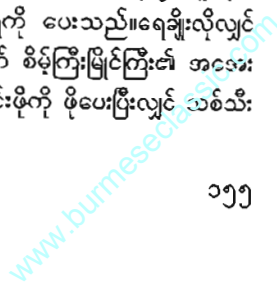
ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် "မေတ္တာနှင့်သစ္စာ" စာအုပ်ကလေး ကို ရေးရုံနှင့် အားမရနိုင်သေးဘဲ သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်ကို လူအများ အကြား၌ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပျံ့နှံ့လေအောင် ဉာဏ်လင်းဓမ္မစာ ပဒေသာစာစောင်၌ "မိဘလုပ်ကျွေး သေဘေးမှလွတ်" ဟူသောစာကို ရေးခဲ့လေသည်။

(၃)

"မေတ္တာနှင့်သစ္စာ" ဟူသောစာနှင့် "မိဘလုပ်ကျွေး သေ ဘေးမှလွတ်" ဟူသော စာတို့သည် တစ်မျိုးစီ လှကြပါသည်။

"မေတ္တာနှင့်သစ္စာ" ၌ သုဝဏ္ဏသာမက မိဘနှစ်ပါးအား ပြုစုလုပ်ကျွေးပုံကို ဆရာမင်းသုဝဏ်သည် ဤသို့ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။

"ထိုနေ့မှစ၍ သုဝဏ္ဏသျှမ်းသည် မိဘတို့ကို မဆင်းရဲ ရ မပြိုင်ရအောင် လုပ်ကျွေးပြုစု၏။ နံနက်စောစော အိပ် ရာမှထ၍ တံမြက်လှည်းသည်။ ထို့နောက် မိဂသမ္မတာမြစ် သို့ဆင်း၍ သောက်ရေ သုံးရေခပ်သည်။ ထို့နောက် မိခင် ဖခင်တို့အား ဒန်ပူနှင့် မျက်နှာသစ်ရေကို ပေးသည်။ ထို့နောက် ချိုမြိန်သော သစ်သီးကြီးငယ်တို့ကို မိမိစား၍ မိဘနှစ်ပါး အား ကန်တော့ပြီးလျှင် သမင်အပေါင်းခြံရံလျက် သစ်သီး ကြီးငယ်ရှာရန် တောတွင်းတောင်ခြေသို့ သွားသည်။ ညချမ်း သို့ရောက်သောအခါ တောမှပြန်လာ၍ ရေနွေးကျိုလျက် ခြေဆေးလိုလျှင် ခြေဆေးရေကို ပေးသည်။ ရေချိုးလိုလျှင် ချိုးရေကို ပေးသည်။ ထို့နောက် စိမ့်ကြီးမြိုင်ကြီး၏ အငေး၊ ဒဏ်ကို ခံနိုင်ရအောင် မီးလင်းဖိုကို ဖိုပေးပြီးလျှင် သစ်သီး

ကြီးငယ်တို့ကို ကျွေးသည်။ ဤသို့ဖြင့် သုဝဏ္ဏသျှမ်းသည် မိဘနှစ်ပါးအား မဆင်းရဲ မမြဲငြင်ရအောင် လုပ်ကျွေးပြုစုသည်။”

“မိဘလုပ်ကျွေး သေဘေးမှလွတ်” ဟူသော စာ၌မူ သုဝဏ္ဏသာမက မိဘနှစ်ပါးအား လုပ်ကျွေးပြုစုပုံကို ဆရာမင်းသုဝဏ္ဏသည် ဤသို့ ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။

“သုဝဏ္ဏသာမသည် နံနက်စောစော အိပ်ရာမှ ထသည်။ ကျောင်းသင်ခန်းကို တံမြက်လှည်းသည်။ မိခင် ဖခင် တို့ကို ဦးချပြီးနောက် မိဂသမ္မတာမြစ်သို့ဆင်းကာ သောက်ရေ သုံးရေခပ်၏။ ပြန်လာသောအခါ မျက်နှာသစ်ရန် ရေနှင့် သွားတိုက်ရန် ဒန်ပူတို့ကို မိဘအား ပေး၏။ ပြီးလျှင် သစ်သီး ချိုချဉ်တို့ကို ကျွေး၏။ မိဘများ စားပြီး၍ လုတ်ကျင်းပြီးမှ ကြွင်းကျန်သည်တို့ကို မိမိစားလေသည်။ ထို့နောက် မိဘများကို ရိုသီး၍ သမင်အပေါင်းခြံရံကာ သစ်သီး သစ်မြစ် သစ်ဥ သစ်ဖုအမျိုးမျိုး ရှာဖွေရန် တောသို့ဝင်လေသည်။ ထိုတောတွင်နေသော ကိန္နရာတို့သည် သစ်သီးကြီးငယ်တို့ကို ရှာဖွေဆွတ်ခွေ၍ သုဝဏ္ဏသာမအား ပေးကြသည်။ ညနေ ချမ်းအချိန်ရောက်မှ ပြန်လာ၍ သစ်သီး သစ်မြစ် သစ်ဥ သစ်ဖုတို့ကို ကျောင်းသင်ခန်းတွင် ထားပြီးလျှင် ရေနွေးအိုး တည်သည်။ မိဘနှစ်ပါးအား ရေပူရေအေးတို့ဖြင့် အခါအား လျော်စွာ ခြေဆေးပေးသည်။ ရေချိုးပေးသည်။ ပြီးလျှင် အိုးကင်းတွင် မီးထည့်၍ မိဘတို့၏အပါးတွင် ထားသည်။ ဒုက္ကလနှင့် ပါရိကတို့သည် ခြေလက်တို့ကို မီးကင်ကြသည်။ ဆုပ်နယ်ကြသည်။ အသာအယာ နားနေကြသည်။ ထိုအခါတွင် သုဝဏ္ဏသာမသည် သစ်သီးကြီးငယ် စားကောင်းသောက်ဖွယ် သစ်ဥ သစ်ဖုတို့ကို ဆေးကြောယူလာ၍ မိဘနှစ်ပါးအား ကျွေးလေသည်။ ပြီးမှ ကြွင်းကျန်သည်တို့ကို မိမိစား၏။ ဤနည်းအားဖြင့် သုဝဏ္ဏသာမသည် မိခင်ဖခင်

ကျေးဇူးရှင်တို့ကို နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ကျွေးမွေးပြုစု ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်နေလေသည်။

တစ်ဖန် “မေတ္တာနှင့်သစ္စာ” ၌ သုဝဏ္ဏသာမသည်လည်း လျောင်းရာ သဲပြင်မှထ၍ စကားဆိုပုံကို ဆရာမင်းသုဝဏ္ဏသည် ဤသို့ ရေးဖွဲ့ထားလေသည်။

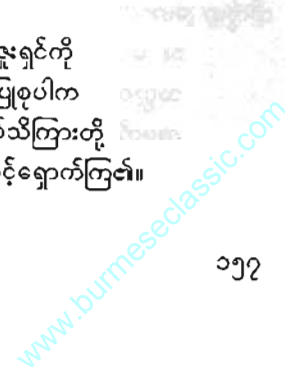
“အချင်း သုဝဏ္ဏသာမ၊ ကျွန်ုပ်သည် ပြင်းစွာ တွေဝေ၏။ အထူး တွေဝေ၏။ အရပ်မျက်နှာအားလုံးတို့သည်လည်း တွေဝေ၏။ သေလေပြီးသော သင်သုဝဏ္ဏသာမကို မြင်ပြန်ရသည်။ သင်အဘယ့်ကြောင့် အသက်ရှင်သနည်း” ထိုစကားကိုကြား၍ သုဝဏ္ဏသျှမ်းသည် မိမိ မသေသေးကြောင်း၊ မြောမေ့ရုံမျှရှိကြောင်းကို ပြောပြီးလျှင် ဤသို့ စကားဆက်ပြန်၏။ “မင်းမြတ်၊ အမိကိုဖြစ်စေ အဘကိုဖြစ်စေ ဝတ္တရားနှင့်အညီ လုပ်ကျွေးသူအား နတ်တို့က ဆေးကုကုန်၏။

“မင်းမြတ်၊ အမိကိုဖြစ်စေ အဘကိုဖြစ်စေ ဝတ္တရားနှင့်အညီ လုပ်ကျွေးသူသည် ဤဘဝ၌ ချီးမွမ်းခံရ၏။ နောက်ဘဝ၌ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရ၏။”

“မိဘလုပ်ကျွေး သေဘေးမှလွတ်” စာ၌မူ သုဝဏ္ဏသာမသည် လဲလျောင်းရာ သဲပြင်မှထ၍ စကားဆိုပုံကို ဆရာမင်းသုဝဏ္ဏသည် ဤသို့ရေးခဲ့လေသည်။

“အလောင်းတော် သုဝဏ္ဏသာမသည်လည်း လဲလျောင်းရာ သဲပြင်မှထကာ အောက်ပါစကားတို့ကို ဆိုရွတ်လိုက်လေ၏။

မိခင်ဖခင်၊ ကျေးဇူးရှင်ကို
ကြင်ကြင်နာနာ ပြုစုပါက
ဒေဝါအများ၊ နတ်သိကြားတို့
မခြားနေည၊ စောင့်ရှောက်ကြ၏။

မိခင်ဖခင်၊ ကျေးဇူးရှင်ကို
ချစ်ခင်ကြည်ဖြူ၊ ပြုစုသူကို
လူရှင်အများ၊ ချစ်သနား၏။
သေလွန်သောခါ၊ နတ်တို့ရွာသို့
ကောင်းစွာမများ၊ ထိုသူလား၏။”

သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်၌ သုဝဏ္ဏသာမ လဲလျောင်းရာမှထ၍
ပိဋိယက္ခမင်းကြီးအား ပြောသောစကားသည် ထိုဇာတ်၏ တကယ့်
လိုရင်းတရား ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ္ဏသည် လူအများအား ထို
လိုရင်းတရားကို နှလုံးသွင်း၍ မိဘတို့အား လုပ်ကျွေးကြစေလိုသည်။
ထို့ကြောင့် “မေတ္တာနှင့်သစ္စာ” ၌ စကားပြေဖြင့် ရေးခဲ့သော ထိုလိုရင်း
တရားကို “မိဘလုပ်ကျွေး သေဘေးမှလွတ်” ၌ ကဗျာဖြင့် ရေးဖွဲ့ခဲ့
လေသည်။

ဆရာမင်းသုဝဏ္ဏသည် ထိုသို့ကဗျာဖြင့် ရေးဖွဲ့ရာ၌လည်း
မူရင်း သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်တော်လာ ပါဠိဂါထာကို အပိုအလိုမရှိ လှပ
စွာ ရေးဖွဲ့ထားခဲ့လေသည်။

မူရင်း သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်တော်လာ ပါဠိဂါထာမှာ အောက်
ပါအတိုင်း ဖြစ်လေသည်။

- ၁။ ယောမာတရံ ပိတရံဝါ၊ မစ္စောဓမ္မေန ပေါသတိ။
ဒေဝိပိနံ တိကိစ္ဆန္တိ၊ မာတာပေတ္တိ ဘရံ နရံ။
  - ၂။ ယောမာတရံ ပိတရံဝါ၊ မစ္စောဓမ္မေန ပေါသတိ။
ဣဓေဝနံပသံသန္တိ၊ ပစ္စသဂ္ဂေပမောဒတိ။
- ထိုပါဠိဂါထာကို သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်ကို ရေးခဲ့သူ ရှင်ပညာ
တိက္ကမ အောက်ပါအတိုင်း အနက်ပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။
- ၁။ မဟာရာဇ၊ မြတ်သောမင်းကြီး။ ယောမစ္စော၊ အကြင်
သတ္တဝါသည်။ မာတရံဝါ၊ အမိကိုလည်းကောင်း။ ပိတရံဝါ၊
အဖကို လည်းကောင်း။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ ပေါသတိ၊

မွေးပေ၏။ မာတာပေတ္တိဘရံ၊ အမိအဖကို လုပ်ကျွေးပေ
သော။ နံနရံ၊ ထိုသူကို။ ဒေဝိပိ၊ နတ်တို့သည်လည်း။ တိကိစ္ဆန္တိ၊
ဆေးကုကုန်၏။

၂။ မဟာရာဇ၊ မြတ်သောမင်းကြီး။ ယောမစ္စော၊
အကြင်သတ္တဝါသည်။ မာတရံဝါ၊ အမိကိုလည်းကောင်း။
ပိတရံဝါ၊ အဖကိုလည်းကောင်း။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ ပေါသတိ၊
မွေးမြူ၏။ မာတာပေတ္တိဘရံ၊ အမိအဖကို မွေးမြူသော။
နံနရံ၊ ထိုသူကို။ ဣဓေဝ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ပင်လျှင်။ ပသံသန္တိ၊
ချီးမွမ်းကုန်၏။ ပေစ္စ၊ တမလွန်ဘဝ၌။ သဂ္ဂေ၊ နတ်ပြည်၌။
ပမောဒတိ၊ မွေ့လျော်စံရလေ၏။

ဆရာမင်းသုဝဏ္ဏသည် အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော မူရင်း
ပါဠိဂါထာကို အနက်မပျက်စေဘဲ လှပစွာ ပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။

တစ်ခါသော် ကျွန်တော်သည် ဆရာမင်းသုဝဏ္ဏအား ထို
ကဗျာဖွဲ့ဖြစ်ပုံအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မေးကြည့်ရာ ဆရာ
မင်းသုဝဏ္ဏက “ကဗျာနုပြန်ဆိုတော့ ပိုပြီးမှတ်မိလွယ်တာပေါ့။ ကိုယ်
က သူတစ်ပါးကို ဆုံးမလိုတဲ့အခါကျတော့လည်း ကောက်ကာငင်ကာ
ရွတ်ပြီး ဆုံးမနိုင်တာပေါ့။ ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်တွေကို ကလေးတွေ
အလွယ်တကူ ဖတ်နိုင်အောင် ပြန်ပြောတဲ့အခါ မူရင်းပါဠိဂါထာတွေ
ကို မူရင်းအဘော်မပျက်စေဘဲ ဆိုလိုရွတ်လိုလွယ်အောင် ပြန်ဆိုခဲ့
တာပဲ” ဟု ပြောပြပါသည်။

ကျွန်တော်သည် အာစရိယပူဇော်ပွဲသွား၍ ဆုံးမစကား
ပြောကြားရသောအခါ၌လည်းကောင်း၊ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာ လက်ထပ်
ပွဲများတွင် မင်္ဂလာဩဝါဒစကား ပြောရသောအခါ၌လည်း မိဘတို့၏
ကျေးဇူးကြီးမားပုံကို သတိပြုမိကြစေရန် အထက်ပါ ကဗျာရွတ်ဆို
လျက် ပြောကြားလျက် ရှိသည်။

မြဝင်း (ဒသန)
မဟေသီ (၁၂/၂၀၁၁)

စာမူခွင့်ပြုချက်- ၆၂၀၀၅၁၀၅၁၂

ကဗျာဆိုတာ ပရမတ်သဘောတစ်ခုဖြစ်တာမို့၊
ပရမတ်ဆိုတာ ဆန်းတယ်၊ သစ်တယ်၊ ရှိတယ်၊ ဟောင်းတယ်၊
ပေါ်လွင်တယ်၊ ပျောက်ကွယ်တယ်လို့မရှိဘဲ
မတုံးကောင်း၊ မဆုံးကောင်း သဘောအရာမှာ
မပြောင်းပါဘူး။

က ဗျာ တ ရာ ။

ဘသန်း (ခမ္ဘိက)

မုံရွေးစာအုပ်တိုက်

အမှတ် ၁၄၀၊ ၄၅ လမ်း၊ ဗိုလ်တထောင်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း- (၀၁) ၂၉၇၀၇၂၊ ၅၂၇၆၅၆

စာမူ- ၄၀၀၅၄၀၀၆၁၂

မူရင်းရေးသားသူ ဆရာကြီး *H. Fielding Hall* သည်
ကိုလိုနီခေတ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းတွင်
သူ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည့် ကာလအတွင်း သူ့သိမြင်
ထိတွေ့ခဲ့ရသည့် ဗမာတို့၏အကြောင်းကို
ရေးသားထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆရာကြီး၏စာအုပ်ကို
ဖတ်ရှုရာတွင် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတစ်ဦးက ရေးသားထား၍သာ
အင်္ဂလိပ်စာအုပ်ပါတကားဟု ဆိုရသော်လည်း
သူ၏အရေးအသားများမှာ ပီဘီ ဗမာတစ်ဦးက
ရေးသားထားသည်ဟု ထင်မှတ်ရပါသည်။

ရှေးတုန်းက ဗမာ

The Soul of A People by H. Fielding Hall

ချစ်ဝင်းညွန့်

မုံရွေးစာအုပ်တိုက်

အမှတ် ၁၄၀၊ ၄၅ လမ်း၊ ဗိုလ်တထောင်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း- (၀၁) ၂၉၇၀၇၂၊ ၅၂၇၆၅၆

www.burmeseclassic.com

စာမူ - ၆၀၀၂၃၉၀၃၂

လူ၏ အခြေပန္နက်နှင့် မျှော်လင့်ချက်ဖြစ်သော
ခေတ်သား ခေတ်သမီးတို့အတွက်

ကောင်းကြီးလူ့ဘောင်

ရင့်ကျက်ပြည့်ဝသော ဝါဒကြီးတစ်ခု၏
လိုရင်းအကျဉ်း အသစ်အဆန်း

ဘသန်း (ဓမ္မိက)

စာမူ - ၄၀၀၁၄၂၀၂၂

ဘဝစည်းနရီ

ဘသန်း (ဓမ္မိက)

THE RHYTHM OF LIFE
based on the philosophy of Lao-Tse
translated by M.E. Reynolds
from the Dutch of Henri Borel

မဟာဂေါသနန္ဒ

အသွင်အပြင်အမျိုးမျိုးနဲ့ သူ့ကို ကျုပ်တွေ့ခဲ့ရသည်။
တရားကျင့်ကြံအားထုတ်နေတဲ့ တောနေရဟန်း။
ကမ္ဘာဒီးယားက ကလေးတွေရဲ့ ဖခင်ကြီး။
ဘာသာစကား ဆယ့်ငါးခုတတ်တဲ့ ဘာသာပြန်ဆရာ ပညာရှင်၊
အနောက်တိုင်းသားတွေရဲ့ တရားပြဆရာ၊
ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂမှာ ငြိမ်းချမ်းရေးတမန်၊
ကမ္ဘာတလွှားက ခမာဒုက္ခသည်များအတွက်
ရှေ့ဆောင်ရွှေ့ရွက်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၊
ရိုးသားခြင်းနဲ့ ချစ်ခြင်းကို သူ သင်နေသည်။
သပိတ်ထဲက ဆွမ်းကို လိုတဲ့သူတွေကို သူ ပေးကမ်းသည်။
ဂျက်ကော်နိမီး

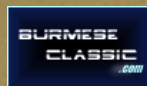
“တစ်လှမ်းခြင်း” သည် မဟာဂေါသနန္ဒ၏ တရားများထဲမှ
ကောက်နှုတ်ချက်များဖြစ်သည်။
နယူးရောက်တိုင်းမဂ္ဂဇင်း၏ ဓာတ်ပုံသတင်းထောက်
ဒစ်သံပရန်က နိဒါန်းရေးသည်။
Killing Fields ရုပ်ရှင်တွင် ဒစ်ပံပရန်၏ဇာတ်လမ်း ပါဝင်သည်။
အယ်ဒီတာ၏ အမှာစကားမှ ကမ္ဘာဒီးယားပြည်၏ သမိုင်းနှင့်
မဟာဂေါသနန္ဒ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးဆောင်ရွက်ချက်များကို
ဖတ်ရမည်။
မဟာဂေါသနန္ဒသည် ကမ္ဘာဒီးယားက
နာမည်ကျော် ဆတော်ကြီး ဖြစ်၏။

တစ်လှမ်းခြင်း

ကိုတာ

www.burmeseclassic.com

“မဟာဒုက္ခလ ပါရိကတို့
တာပသလို့
တစ်ပင်ဆန်းပါတဲ့ သခံမ်းဘုံဝယ်
ယမုန်သောင်စပ်
ရွှေသမင်နှင့် ရေတင်လို့ခပ်စဉ်က
လောင်းမြတ်တဲ့သူမွန်
ရွှေလိုဝင်းပါတဲ့ မင်းသုဝဏ်ကို”

ရွှေလိုဝင်းတဲ့
မင်းသုဝဏ်

မြဝင်း(ဒဿန)